

Iovu Roiban Oroianu

PAROHIIILE OROIU și PETEA

TRECUT și PREZENT
ÎN DOCUMENTE ȘI CONSEMNĂRI

Iovu Roiban Oroianu

PAROHIIILE OROIU și PETEA

**TRECUT și PREZENT
ÎN DOCUMENTE și CONSEMĂRI**

Editura Akakia
2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României Roiban Oroianu, Iovu

Parohiile Oroiu și Petea. Trecut și prezent în documente și consemnări/ Iovu Roiban Oroianu. - București: Editura AKAKIA, 2025

ISBN

Prefață: Mircea Dorin Istrate

xxxx

Coperta: Iovu Roiban Oroianu

Pe coperta 1: Bisericile de lemn, din satele Oroiu și Petea

Pe coperta 4: Bisericile nou construite, din satele Oroiu și Petea

Tehnoredactare computerizată: Alexandru Tcaciuc

Redactare: Laura Pavel, Corectură : Dorina Sermășan,

Grafica : Marcel Claudiu Morariu

Tipografia Baia Mare 2025

Colecția: MONOGRAFII

© Iovu Roiban Oroianu

Toate drepturile rezervate

Editura Akakia, București, 2025

ȘOSEAUA Morilor Nr. 1

E-mail: publications@akalia.ro

Telefon: 0771140792

<http://www.akakia.ro>

Prefață

Orice nouă apariție semnată de distinsul scriitor Iovu Roiban Oroianu, este așteptată și primită cu mare bucurie de numeroși și fideli cititori, care s-au obișnuit de-acum cu stilul, tematica, cu limbajul cărților sale, cea vechi, frumos, curgător ca o apă lină, alinătoare și lecuitoare pentru suflet nostru cel atât de întristat de toate câte, de o prea lungă bucată de timp, se petrec în jurul nostru.

De ce ? pentru că autorul, Iovu Roiban Oroianu, puiul celui de țaran român, născut , ca atâția alții ca el, în jertfelnicul nostru Ardeal, sub umilitoarea, apăsarea și înrobitoare obadă a groșilor unguri și a imperialilor austrieci, a trebuit să strângă mereu din dinți să adune multă nerăbdare, neuitare, ură, umilințe și câte încă multe altele nemernicii, știind că singura lui scăpare este știința de carte, cea care va putea să-l, ridice, să-l înalțe, să-l elibereze, să-l pună pe drumul cel urcător în viață.

Tocmai de aceea a învățat pe rupe, a muncit de mic oriunde pentru a câștiga banii necesari spre a continua școala și mai la urmă facultatea cea mult râvnită. Așa a ajuns un om instruit, apreciat la locul de muncă și mai apoi, la urmă, funcționar în administrația orașului, șeful administrației publice din Municipiul Sighișoara. Dar, în același timp el a trăit mereu și mereu cu amintirea locului său de naștere, dorind să poată face ceva pentru cei pe care i-a lăsat în urmă.

Așa se face că, spre neuitarea oamenilor, a locurilor, a datinilor și obiceiurilor străbune, a limbii pe care au vorbit-o părinții, buni, moșii și strămoșii lui, Iovu Roiban Oroianu, a început să cerceteze istoria satului său, Oroiu și cel al mamei sale Petea, aflat în apropiere. Ce a descoperi a fost o adevărată comoară, satul său, cu oamenii lui, a fost de multe ori în vreme extrem de important în zonă, un adevărat făcător de istorie, preoții și dascălii, știința lor de carte și credința , i-a ținut pe toți mereu strânși legați de glia străbună, iar mai apoi, până de curând, datinile, obiceiurile și tradițiile cele vechi ale locului consolidând această legătură.

Atunci s-a hotărât să scrie monografia satului drag, OROIU, acolo unde s-a născut și a trăit bucurându-se de anii copilăriei... În anii de când este pensionar, a scris și alte multe cărți care să nemurească „limba ceea bătrânească,, vorbită încă de bătrânii satelor din zonă, semnificația și

importanța unor tradiții laice ori religioase, documente, urmele de continuitate a oamenilor pe această vatră, etc.

Așa, încetul cu încetul, Iovu Roiban Oroianu, a prins drag de istorie, învățând mai apoi cum anume și ce să caute prin biblioteci, prin arhive, pe teren, cum să trieze informațiile obținute, cum să caute bătrânii satelor care mai știu câte ceva interesant despre istoria locului, legende, povești și povestiri și câte și mai câte altele care l-au captivat, care l-au umplut de bucurie, dar care i-au și „mâncat”, mai tot timpul său liber de pensionar. Apoi a prins gust de scris și așa, până la urmă, cărțile sale, multe la număr, au început să se scrie aproape singure.

Vreau să precizez de la bun început, că autorul, a adăugat numelui de scriitor și „Oroianu”, care definește total legătura de suflet cu satul Oroiu, care îi amintește de apa de la fântâna „Buna” și poamele cu aromele tomnatice din „Continut”!

Acesta este în mare profilul autorului, acestea sunt preocupările actuale ale unui autor de cărți de poezie, proză, de cercetare a istoriei noastre, a faptelor mari și importante din trecutul nostru, pe străvechea noastră humă românească. De am avea o mie ca el, istoria noastră ar fi mult mai bogată, mult mai strălucitoare, mult mai convingătoare, mult mai clară și mai argumentă în multe privințe ale sale.

Noi, față de alte popoare, suntem în momentul de față prea săraci în privința numărului de arhivari autentici, de cercetători pasionați de munca lor. Avem prea puține documente vechi, autentice, de valoare, păstrate în arhive, artefacte, pentru că, de prea multe ori ele au fost distruse, furate de invadatori, vândute pe nimic, uneori, intenționat, pentru a ne lipsi de argumentele necesare în multe privințe discutabile din istoria locului.. De aceea, de prea multe ori, consemnările și însemnările din arhivele bisericești sunt cele care suplinesc aceste goluri, care le sunt de prea multe ori laconice, fără a dezvolta informația scrisă. Păcat, mare păcat, pentru că istoria noastră, sub toate aspectele sale, este fabuloasă, dar lipsa cercetătorilor mari, cu experiență, erudiți, lipsa finanțări pentru a cerceta și în alte arhivele străine, ne văduvesc de a putea face o treabă serioasă, dusă până la capăt, de răsunet, motiv pentru care uneori, adevărul istoric este neconvingător pe deplin.

Aici intervine rolul și importanța unor oameni ca Iovu Roiban Oroianu, , care, cu drag și pasiune, cheltuind bani și timp din viața lor, cercetează, semnalează adună, comentează, pun în valoare, prin forța scrisului lor, ceia ce descoperă. Uneori lucrurile se termină în acest punct,

informațiile nu sunt preluate mai apoi de cercetători pentru a fi dezvoltate și finalizate așa cum se cere. Păcat, mare păcat.

Câteva considerente pentru volumul de față.

În arealul județului Mureș, cu preponderență pe valea Târnavelor și a Mureșului, ritul ortodox și cel greco-catolic își au rădăcini bine înfipte în huma românească, conviețuind în liniște și pace împreună, rolul Blajului, fiind recunoscut a fi fost mereu „troița cea veghetoare de conștiință,, a jertfitorilor noștri ardeleni, în multe momente a istoriei. Înțelepții lui preoți, iscușiții cărturarilor, mari oameni de cultură, i-au ridicat și întărit faima, i-au crescut prestigiul, răspândindu-i ideile, inițiativele, ținând mereu nestinsă flacăra și speranța libertății noastre depline. Din acest punct de vedere, preoții și dascălii satelor din zonă au fost „răspânditorii”, dar și „executanții,, cei mai fideli ai doctrine greco-catolice și ortodoxe, care în multe privințe au fost de bun augur pentru viața social-economică a enoriașilor.

Preoții și dascălii care s-au succedat în timp în cele două sate cercetate de autor, Oroiu și Petea, au fost participanți activi, de multe ori ei fiind chiar conducători, ai marile mișcări social-revendicative în zonă, unii din ei fiind eroii jertfelniciei pentru drepturile și libertățile oamenilor.

Iovu Roiban, Oroianu, a cercetat cu precădere arhivele bisericești ale celor două parohii, Oroiu și Petea, a stat de vorbă cu sute de oameni, cu cei mai în vârstă în principal, reușind, după multă trudă și timp, să întocmească o cronologie completă a preoților care au păstorit cele două comunități, faptele lor bune și înălțătoare, evenimentele majore desfășurate în zonă, datarea primelor documente în referire la vechimea celor două sate, multe din ele pierdute în prezent, ori care amintesc numele comunităților, participanții la mișcări sociale majore, personalități, soarta acestora, etc, etc.,

Gândiți-vă numai câtă muncă de cercetare a făcut Iovu Roiban Oroianu, în locul viitorilor cercetători, câte lucruri neștiute dar însemnate a descoperi și consemnat, câte documente a salvat de la distrugere, de la uitare și veți putea aprecia, așa cum se cuvine, munca acestui om împătimit pentru istorie, pentru locul lui de naștere, pe care vrea să îl pună cât mai mult și cât mai bine în evidență, munca lui putând a fi un bun exemplu pentru alții.

Mai apoi, de o bună bucată de timp, români și-au diminuat vizibil cultul lor pentru eroii neamului, pentru istoria noastră multimilenară, pentru valorile noastre naționale prezente și trecute, pentru dragostea de neam și țară, cea care, acum, a slăbit nepermis de mult. Și aici Iovu Roiban

Oroianu, este un exemplu viu, trăitor aicea, lângă noi și cu noi alătura, de cum și ce ar trebui să facem, fiecare dintre noi, conștienți de faptul că dacă ne uităm istoria, credința străbună, ne uităm rădăcinile și vom fi după aceea doar frunze-n vântul lumii. De fapt chiar asta se încearcă și se vrea acum de mai marii lumii a se face cu noi și cu ceilalți, pentru ca întreaga lume să fie până la urmă o biată turmă, manipulabilă și dusă în direcția în care se vrea.

Apoi, cartea de față, mie mi s-a părut a fi scrisă după dorința sufletului autorului, în graiul locului, cu extrem de multe amănunte care îi dau frumusețe și savoarea, care te apropie de oamenii satului, care te transpune în vremea lor. În ea sunt cuprinse extrem de multe toponime cu semnificația lor, numele, prenumele și porecla fiecărui sătean, împreună cu alte amănunte din viața acestora: avere, vârstă, copii, știință de carte, etc, iar prin elementele de topografie, climă, ape, vegetație, agricultură, etc, această cartea are foarte multe elemente de adevărată monografie locală.

Tocmai de aceea, cartea de față se citește fără oprire pe nerăsuflăte, pentru că ea te prinde, te transpune într-o altă vreme și o uitată altă lume, patriarhală, liniștită, fără grabă, cu rânduiești bine statornicite în „călindarul,, timpului, o lume de-acum apusă, care astăzi este într-o continuă schimbare și, ce este mai dureros, nu în bine.

Apoi, și nu în cele din urmă, cred că acest volum de cercetare și punerea în valoare a rolului unor parohii ortodoxe și greco-catolice, va fi de un real folos atât cinului bisericesc, cât și cercetătorilor interesați de rolul, istoria și evoluția bisericilor și slujitorilor ei, în Romania.

Permite-ți-mi ca pentru vârsta domniei sale, pentru efortul depus, pentru timpul alocat acestei munci sisifice în folosul istoriei, să îi cerem Bunului Dumnezeu să îl mai ferească încă o dată, pe scriitorul nostru cel bun și drag, Iovu Roiban Oroianu, cu putere de muncă și multă sănătate!

*Multă sănătate și pace în suflet, și spor la scris,
într-u mereu înălțare în fală și mărire a bunei noastre Maici, Romania.*

Mircea Dorin Istrate

Membru în Consiliul Director al Ligii Scriitorilor din Romania.

Președinte Onorific al L.S.R. filiala Mureș

Târgu Mureș la 18.06.2025

Argument

Moto:

A fura idei de la cineva este plagiat.

A le fura de la mai mulți e cercetare!

Legea lui Murphy

Am citit câteva lucrări despre Religie și Biserică, prin anii tinereții, atunci când citeam tot ce îmi cădea în mână. Și, chiar le-am studiat atent, în setea mea de a cunoaște cât mai mult. Dar, niciodată nu mi-a trecut prin minte că voi ajunge să scriu pe această temă, sau despre așa ceva. De fapt, toată viața a fost o alergătură pentru mine: să termin școala, să termin armata, facultatea, să mă însor, să am copii, să crească mari și să termine și ei școala, să-i văd la casa lor.

Acum am ajuns la capăt de drum. Se zice că, atunci când realizezi că ești bătrân, începi să trăiești o a doua viață. Sunt pensionar, bursier la stat pentru a doua oară, cum îmi place să mă autodefinesc și constat că așa este: am început o nouă viață. Dar, în același timp sunt conștient, că, chiar dacă zilele ce vor veni, vor fi cele mai frumoase, această a doua viață va fi foarte scurtă! Pasiunea pentru citit și scris din școală, în special din liceu, parcă răbufnește acum și mă cheamă în trecut, atunci când am curmat-o din cauza noroiilor și cizmelor de cauciuc de acasă din sat, și alegerea făcută pentru o profesie în Industria Socialistă!

Studiind arhivele, cu ocazia scrierii „Monografiei satului Oroiu”, am descoperit o grămadă de documente foarte interesante din istoria Parohiei și Bisericilor din satul Oroiu și satul vecin, Petea. Așa că, nu m-am putut abține să nu le citesc și să redau date și consemnări interesante din viața religioasă a acestora. Bineînțeles, cum era și firesc, am extins cercetările și la nivelul Parohiei Petea, care de fapt este o Filie a Parohiei satului Oroiu. Îmi pare tare rău, pe de altă parte că, nu m-am gândit măcar cu câțiva ani mai devreme, pe când încă mai trăia tatăl meu și mulți bătrâni din sat. Mi-ar fi fost de mare ajutor.

Am consultat mai multe lucrări în care se studiază Istoricul Parohiilor și a Bisericilor. Dar, fiecare își are specificul și istoria proprie. Mai ales, prin trăsătura, oarecum ciudată, prin care un sat mic a trăit multă vreme despărțit, și nu de puține ori, fiind arundate ca stăpânire la entități cu totul și cu totul diferite.

Comuna Band are în componență, pe lângă satul de reședință, Band și satele: Drăculea Bandului, Fânațele Mădărașului, Mărășești, Negrenii de

Câmpie, Oroiu, Petea Țiptelnic, Valea Oroiului și Valea Rece. Pe teritoriul său se află documente și obiective unice în țară. Am căutat și cercetat documente vechi, gălbenite de vreme, care scot în evidență cele mai importante momente din trecutul satului. Astfel, am descoperit, cercetând documente și înscrisuri vechi, din jurul anului 1910 și din anul 1938. Mi-ar plăcea să cred că, tânăra generație, copiii și nepoții noștri vor citi și vor afla cum au trăit și au muncit pe aceste meleaguri moșii și strămoșii lor.

Mulțumesc bătrânilor din sat care mi-au furnizat informații, care mi-au lămurit multe dintre datele problemei: *Coțcaș Petru* și soția *Aurelia*, *Socol Nicolae*, *Dan Ioan*, *Socol Victor* și *Victoria*, *Socol Lenuța*, *Pop Maria*, *Pelaghie Aurelia*, *Crefelean Mariana*, *Moldovan Lenuța*, *Bălaș Anica*, *Pop Toader* (*Toaderu Mărinii*), *Nica din Rât* (*fostă Roman*), *Anuța Chirilean*, *Maxim Traian Chirilean* și alții. Bunicului meu patern, *Roiban Solomon* și tatălui meu *Roiban Artimon*, care, parcă, presimțind că voi fi acela care va scrie despre parohia și biserica din satul Oroiu, de mic copil mi-au povestit mereu, cu lux de amănunte despre viața și traiul lor și al oroienilor.

Am găsit sprijin și la Părintele-paroh Cosmin Oprea, stabilit acum aici pe aproape, în localitatea Bărdești. Și, ceva de excepție, un preot care a slujit cu mulți ani în urmă, mi-a fost de mare folos! Întâmplător, eram student prin anii '78, și în drum spre Petea am fost tovarăși de drum preț de mai bine de o jumătate de oră...Anul trecut, l-am vizitat acasă în satul Hărănglab, undeva aproape de Târnăveni...Îmi face o deosebită plăcere să-l pomenesc aici pe Părintele-paroh Vasile Ghira. Și pentru a se închide povestea, am încheiat cu o discuție la o cană de ceai!

Ultimul enumerat, dar nu cel mai neînsemnat, a fost Părintele- paroh Benjamin Eugen Indreica, cel care în prezent păstorește destinele sătenilor din cele două sate, Oroiu și Petea, cu care în perioada de documentare mai ales, am avut o colaborare de excepție.

*Gânduri frumoase la început de drum! Avându-l alături pe Preacucernicul
Părinte Beniamin Eugen Indreica, Preotul -paroh al Parohiei Oroiu-Petea*

Am încercat, și sper că am reușit să mă țin departe de orice conotație politică, practică des, folosită până nu demult, să arăt realitatea așa cum a fost. Pentru că, este cunoscut fenomenul prin care s-a făcut până la epuizare, tevatură pe seama naționalismului, a Greco-catolicismului sau a Ortodoxismului, ca și credință.

Și, nu în ultimul rând, am considerat o datorie de onoare să scriu aceste file de istorie a parohiilor din satele Oroiu și Petea, semn de prețuire pentru consătenii mei, *oroienii*, printre care repet, am trăit și m-am bucurat de anii copilăriei! Și, cum aminteam mai înainte, pentru satul mamei mele Petea și petenii, pentru că, simt că, în vene îmi curge și sânge din neamul Chirileneștilor!

Autorul

*Cu noi este Dumnezeu
Înțelegeți neamuri și vă
plecați,
Căci cu noi este Dumnezeu.
Auziți toate neamurile,
Căci cu noi este Dumnezeu.
Poporul cel ce umblă în
întuneric.
A văzut lumină mare,
Căci cu noi este Dumnezeu.
De frica voastră nu ne vom
teme,
Nici ne vom tulbura,
Căci cu noi este Dumnezeu.
Cei ce locuiți în umbra morții,
Lumina va străluci peste voi.
Căci cu noi este Dumnezeu.
Cei puternici plecați-vă,
Căci cu noi este Dumnezeu.
Dumnezeu mare stăpânitor,
Domn al păcii,
Căci cu noi este Dumnezeu.
„Rugăciunea de Crăciun*

*Emmanuel: Dumnezeu cu noi
este Dumnezeu pentru noi”*

Motto:
„Fă Rai, numa' din ce ai!”
– vorbe vechi din bătrâni –

CAPITOLUL 1 Prezentarea generală a satelor Oroiu și Petea

1.1 Așezarea geografică, căile de acces și prezentarea generală a satului Oroiu

Localitatea Oroiu, actualmente satul Oroiu, sat, aparținând Comunei Band, alături de satele Band, satul de reședință al comunei, Fânațe, Petea, Țiptelnic, Valea Rece, Negreni de Câmpie, Iștântău, Valea Mare, Mărășești și Drăculea Bandului, se află așezat în mijlocul Câmpiei Transilvaniei, de la începuturile existenței sale. Nu se știe, nu se cunoaște cine au fost primii localnici și, de unde au venit pe aceste meleaguri, răspândiți pe dealurile Mădărașului și până aproape de râul Mureș, în zona Oarba-Dileu.

În decursul anilor, localitatea a fost divizată, granița, fiind stabilită și marcată chiar prin mijlocul satului, fiind și un pichet de grăniceri. Pentru cei care treceau fraudulos granița, mai ales feciorii care mergeau seara pe furiș să pețască fetele, se aplicau pedepse foarte dure: bătaie cu ștreangul ud și mai ales cu vergi în tălpi. Așa că, din punct de vedere administrativ-teritorial o parte era Oroiu de Câmpie, Româneni, aparținând de Comitatul Turda-Arieș și Oroiu Secuiesc, (Székely Urály) Ungureni, arondat Scaunului Mureș.

Hotarul Oroiului văzut de la intrare, din Hula Bandului

În perioada 1950–1968, a funcționat, ca și Comună, având ca sat aparținător localitatea, satul Petea. Actualmente, ambele așezări fac parte din Comuna Band, Județul Mureș, sub numele de Satul Oroiu, respectiv Petea. După cum se poate vedea, după așezarea pe hartă, satul Oroiu se învecinează la Est cu localitatea Berghia și parțial cu localitatea Săușa, la Vest se mărginește cu localitatea Căpușul de Câmpie și Valea Rece, de care ne desparte un pâraiaș ce vine de undeva dinspre dealurile Bistriței, Comlodul, pârau ce izvorăște din ograda unui gospodar bistrițean. La Nord se află reședința comunei, localitatea Band, iar la Sud se învecinează cu satul Petea. Coordonatele geografice ale satului Oroiu sunt: latitudine 46° 32' 35" Nord. În momentul de față, de fapt, din anul 1968, în baza Legii nr. 2, privind reorganizarea administrativ teritorială a Republicii Socialiste România, satul Oroiu face parte din comuna Band, fiind rezultatul contopirii celor două sate alăturate: Oroiu de Câmpie și Oroiu Secuiesc.

Ăsta e Oroiu!...satul dintre dealuri de lut

Prima atestare documentară, există din anul 1332, când este *menționat un preot, un sacerdot de Vrey*.

Căile de acces spre sat se realizează din Târgu Mureș, reședința de județ, prin DJ 152 A, prin Band, reședința comunei, apoi prin DC 126.

O altă cale de acces este pe la Ogra, pe podul recent construit, prin Dileul vechi, Dileul Nou și Vaidei, tot prin DC 126.

Vedere din satelit a localității Oroiu

Din Oroiu, se poate ajunge, peste Dealul Căpușului, în satul vecin Căpușul de Câmpie, peste Dealul Viilor pe la Buna sau pe la Cruce în Valea Oroiului, de unde pe DJ 152 A se poate ajunge la Iernut sau Luduș. Ludușul a fost cândva, reședință de Raion.

Accesul, la celelalte sate vecine, se face pe drumuri de pământ sau parțial pietruite, cu piciorul, adică „per pedes”, cu căruța sau cu mașina...

Distanța până la satele vecine este între trei și șapte km.

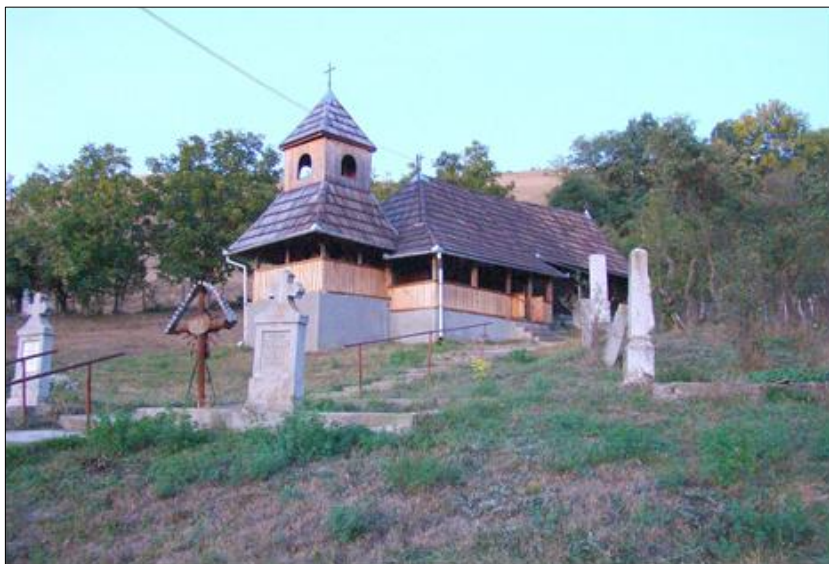

Vedere din Continit, aproape de locul cu dedeți

Dacă ne referim la calitatea drumurilor de acces spre Satul Oroiu, trebuie menționat că, DJ 152 A Târgu Mureș -Band și DC 126, până la Oroiu sunt asfaltate. Drumul comunal DC 126 Band- Oroiu-Petea s-a asfaltat în anul 2013.

Cu toate acestea, nu trebuie să uităm de perioada secolelor XVIII-XIX, când accesul din Oroiu spre celelalte localități, se realiza, în exclusivitate pe jos sau călare, sau cu mijloace tractate de animale, pe drumuri nepietruite, dar și pe cărări care brăzdau dealurile din jur și colinele satului.

În același mod se ajungea și la calea ferată Târgu Mureș- Miheș, drumul, fiind greu și anevoios până la halta din Dealul Bandului. În aceste condiții, de foarte mare interes era întreținerea acestor drumuri, care să permită circulația locuitorilor în condiții acceptabile, în special în perioadele ploioase ale anului. Această întreținere a drumurilor și mai ales a șanțurilor pentru scurgerea apelor pluviale, s-a realizat de către autoritățile locale prin prestațiile cetățenilor, dar și de către salariați ai primăriei, angajați special pentru aceste lucrări.

Biserica de lemn Intrarea în biserică a Maicii Domnului din Oroiu

Sursa: http://www.wikiwand.com/ro/Biserica_de_lemn_Intrarea_%C3%AEn_biseric%C4%83_a_Maicii_Domnului_din_Oroiu

Colțul de sat „Buna”

Și vedere din Țintirimul „Din Dâlmă”!

Merită menționat că, în perioada 1950–1985, au întreținut drumul comunal DC 126, cantonierii Sasca Ioan și fiul acestuia, Sasca Lelu. Nu ar fi corect dacă nu am arăta că ulițele satului, mulți ani de zile au suferit din lipsa de întreținere, de împietruire, fapt ce făcea ca în zilele ploioase să fie aproape impracticabile. Mai ales ulița care traversa o parte a zonei Ungureni, numită Ulița Scroafei.

Îmi amintesc, prin anul 1965, elev fiind, în drum spre școală nu găseam pe drum măcar o piatră să aruncăm după câinii dezlegați, care ne atacau

dimineata, în drum spre școală. Iar, în zilele ploioase, era imposibil de ajuns la școală fără cătărigi.

Vedere generală spre Românei

Locul de vis, unde am copilărit...Buna!

Nemeșul văzut de pe Coasta Viilor, de lângă o tufă de Măceș (Păducel)

Vedere de pe Dealul Viilor, spre „Nemeș”

Parcă văd tot peretele exterior al școlii, plin de cătărigi rezemate de perete. Se mai întâmpla, la câte o hârjoneală între noi, să mai și cădem ca o plăcintă în tină... și ce bătaie urma cu nuiua... care lăsa dungi pe partea fundamentală!

Odată cu dezvoltarea economică a județului și totodată a Orașului Târgu Mureș, s-a realizat o puternică rețea de transport cu mijloace auto, pentru a asigura deplasarea muncitorilor navetiști la locul de muncă. Șoferii angajați pentru a efectua curse pe acest traseu între anii 1970, și 1985, au fost Sânmărghițan Ovidiu și Chirilean Crăciun (Nucu), Socol Victor din Oroiu, iar după 1985, autobuzul de pe această rută a fost preluat de Oltean Ioan din Vaideiu. Restructurarea activității economice din Târgu Mureș și din județ, mai ales după anul 1989, a determinat reducerea treptată a numărului de muncitori navetiști, ajungându-se la un moment dat să se aprecieze că, traseul nu mai este eficient și a fost desființat.

Măsura a îngreunat foarte mult circulația puținilor muncitori care au mai rămas, fiind obligați să meargă pe jos până la Band, sau peste deal în Valea Oroii. Au avut de suferit și ceilalți săteni, care nu mai aveau mijloc

de transport spre târg, la Band, și mai ales elevii, care au circulat pe jos o vreme, până s-a introdus un microbuz pentru transportul lor, la școală. Greu a fost și pentru oroienii stabiliți în Târgu Mureș, pentru a veni, mai ales la sfârșit de săptămână acasă, pentru a-și ajuta părinții bătrâni la lucrările din gospodărie sau de la câmp.

Fântâna „Buna”, cea cu apă bună și mereu curgătoare

La Ciurgăul cu apă rece

Cu privire la cursurile de apă, sunt cunoscute în decursul timpului un pârâu și trei pârâiașe mai mici. Cel mai important, Valea Oroiului, Valea din Sus sau Pârâul din Sus care le culege și pe celelalte trei, izvorăște din deal de la Hulă. (La Comandă) și se varsă în Râul Mureș, în dreptul localității Oarba de Mureș. Celelalte izvorăsc din Dealul Căpușului, locul numit Salca lui Gyuri, altul din Fânațe, din locul numit „La Socoloaia” și al treilea de la Ungureni, undeva aproape de Chicui. Pârâul care vine din Dealul Căpușului, își aduce aportul său mai modest ca debit, dar constant. Debitul acestor pârâie este relativ mic, fiind în funcție de cantitatea de precipitații căzute, acestea, fiind mai mari toamna și primăvara, mai scăzute iarna, iar în verile secetoase debitul atinge uneori cote minime.

Și izvorul permanent, ciurgăul de la „Buna” care se alătură pârâiașului.

Toate au produs inundații, ieșind din matcă în urma unor ploi torențiale, așa zisele „Ruperi de nori”, dar fără pagube majore. Pe acest fundal, merită amintită practica pe care locuitorii satului, o folosesc și astăzi pentru a preveni furtuni puternice sau ploi torențiale.

Astfel, vara, în zilele toride, cu temperaturi foarte ridicate, de obicei după orele 17–18, uneori chiar mai târziu, din direcția vest, sud-vest, de către Căpușu de Câmpie, alteori din nord-est se ridicau nori negri ce prevesteau ploi torențiale, uneori cu tentă de gri, ceea ce însemna grindină ucigătoare.

Pentru a feri satul de asemenea fenomene, clopotarii de la biserici, dintr-o datorie morală și chiar o superstiție, se grăbeau să tragă clopotele într-un anumit mod, numai de ei știut, care prin propagarea sunetelor în văzduh, împreună cu vântul care de obicei se declanșa, contribuiau la rarefierea norilor. Spre surprinderea noastră a copiilor, dar și a adulților, norii începeau să se împrăștie și ploaia să cadă liniștit fără urmări neplăcute.

O parte a sătenilor care au fântâni, nu se pot bucura pe deplin de acestea, apa, nefiind bună de băut, în unele cazuri nici chiar pentru adăpatul animalelor.. Este apă bună în Dosul lui Roman Gore și cea mai bună este „La Buna”, acolo unde, de când se știe satul, apa curge neîncetat. Povesteau bătrânii că, pe vremea secetei din 1946, se făcea coadă la izvor... și spre seară apa venea mai tulbure. Dar, peste noapte, izvorul se „odihnea” și totul revenea la normal!

De-a lungul vremii, după cum se poate observa în cele două situații, satul Oroiu a fost împărțit în două sate: Oroiu de Câmpie, aparținând de Comitatul Turda- Arieș și Oroiu Secuiesc, fiind încorporat în Scaunul Mureș! Redau în continuare denumirile avute de-a lungul vremii, începând cu prima atestare documentară și până în zilele noastre.

Indicatorul de sfârșit de localitate. La revedere satul meu drag, leagănul copilăriei!

Iată, cum a fost denumirea, numele celor două sate gemene, Oroaiele, de-a lungul timpului: Oroiu de Câmpie- Mező-Uraly

*Oroi*u de Câmpie $\cap$ Oroiu (Mureș); Mezőuraly, Uraly, Uraj; 1335 Gregorius de sac. de Vray (DIR/C III. 215); 1367, 1465, 1481, 1505 Poss. Vray, 1465–1519 Wray, 1477, 1501 Poss. Uray (Csánki V. 743); 1587–1589 Vray (Jakó, Adatok 66); 1597 poss. Vray (Sz O VIII. 326); 1724 Mező-Uraly (Lakság-Uraly) (Pragmatica Sanctio); 1727 m(ez)o Uraj (SZT II. 776); 1733 Oroj (c K.); 1760–1762 Mező Uraj (c B.); 1800 Urajj. Portio (El. 1800); 1808 pag. Uraj, Uraly (Lipszky); 1817 Urajj. Portio (El. 1817); 1839 Uraly, Uraj, Uroj (Lenk IV. 362); 1850 Uraj (Népsz. 1850); 1850 Uraly, Oroj (UES); 1854 Mező-Uraj + Székely-Uraj (Gyalay 641); 1857 Mező Uraly (Uraly), Oroiu (Bielz 453); 1873, 1877 Uraly (Mező-), 1882 Uraly (Mező-), Ura, Oroiu de Campia, 1891 Mező-Uraly, 1893 Uraly (Mező-) (Hnt. 1873, 1877, 1882, 1893; Népsz. 1891); 1909 Oroiu-de-Câmpie, Mezőuraly (Harta 1909); 1913 Mezőuraly (Hnt. 1913); 1921 Oroiu de Câmpie, Mezőuraly

(Dicționar 1921); 1925 Oroiu-de-Câmpie (Leg. 95/1925); 1941 Oroiu-de-Câmpie (Rec. 1941); 1950 Oroiu de Câmpie # Oroiu (Leg. 5/1950); 1956 Oroiu de Câmpie $\cap$ Oroiu (IAL) Torda vm.; 1587–1589 comitatus Thordensis; 1597 in Thordensi comitatibus; 1724, 1785–1790 Torda vm.; 1800 C. Thorda, in Superiori Circulo, Processu Marus Bogathiensi; 1817, 1839 C. Thorda, in Superiori Circulo, Processu Marus Bogathiensi; 1850–1854 Rettegi kat. vidék Cégi ker. Mezőkapusi alker.; 1854–1860 Maros-Vásárhelyi ker. Záhi j.; 1854–1860 Maros-Vásárhelyi ker. Záhi ker.; 1873 Torda vm., Mező-Kapusi j.; 1877 TAv., Mező-Kapusi j.; 1880–1918 TAv., Marosludasi j.; 1919–1925 Jud. Turda-Arieș, pls. Ludoșul de Murăș; 1925–1940 Jud. Mureș, pls. Band; 1940–1944 Jud. Cluj-Turda, pls. Căpuș; 1945–1950 Jud. Mureș, pls. Band; 1950–1952 RMȘ pls. Târgu Mureș; 1952–1960 RCJ r. Luduș; 1960–1968 RMAM r. Luduș.

Oroiu Secuiesc- Székely- Uraly

Oroiu [Oroiul Secuiesc] # Band (Mureș); Székelyuraly, Uraly, Uraj; 1332 Vrey (Uraly), 1335 Vray (DIR/C III 133, 215); 1466, 1477, 1554 Wray (KmJkv I. 628, 774, 779); 1567 Wraij, 1580 Vray (SzO II. 218, VIII. 316); 1597 poss. Vray, 1602 Urai (SzO VIII. 326, V. 266); 1602 Vraj (SzO Ús IV. 130); 1693 pag. Uraj, Boér Simon uram birja, lehet 8 ház benne, oláh falu (SzO IV. 336); 1713 Uraly (Székely-), (Pragmatica Sanctio); 1733 Oroj (cK.); 1744 Oltyán Ráda Maros szekben Uraljban lakó (SZT I. 938); 1760-1762 Uraj (cB.); 1800 Uraj. Portio (El. 1800); 1808 pag. Uraj, Uraly (Lipszky); 1817, 1827 Uraj Portio (El. 1817, $\approx$ 1827); 1839 Uraly, Uraj, Uroj (Lenk IV. 362); 1850 Uraj (Népsz. 1850); 1850 Uralj, Urál (UES); 1854 Mező-Uraj + Székely-Uraj (Gyalay 641); 1857 Uraly, Uroi (Bielz 453); 1857 Székely Uraly, 1873, 1877 Uraly (Székely-), 1882 Székely-Uraly, Székely (Uraly-), Uraly, Uraj, Uroiulu Secuiescu, 1893 Székely-Uraly, Székely (Uraly-) (Népsz. 1857; Hnt. 1873, 1877, 1882, 1893); 1909 Oroiuul-săcuiesc, Székelyuraly (Dicționar 1909); 1913 Székelyuraly (Hnt. 1913); 1921 Oroiu, Székelyuraly (Dicționar 1921); 1932, 1956 Oroiu (I.s.; IAL) MSz.; 1587-1589 Torda vm.; 1567 Sedis Maros; 1597 in sede siculicali Maros; 1602 Sedis Siculicalis Maros; 1713 Közép-Marosszék; 1785-1790 Marosvásárhelyi Kerület (Erdélyi V. Ker.); 1800, 1817 Sedes Siculic. Maros, In Circulo Inferiori, Processu Mezőbándiensi; 1850-1854 Udvh. kat. vidék Maros/Maros Vásárhelyi ker. Mező-Kövesdi alker.; 1854-1860 Maros-Vásárhelyi ker. Záhi j.; 1873 MSz. Mező-Bándi j.; 1877 MTvm., Mező-Bándi j.; 1880 MTvm., Marosmenti j.; 1882-

1912 MTvm., Marosi Alsó j.; 1912. aug. 1.-1913. dec. 27. a Mezőbándi szb.-i kirendeltségben; 1913. dec. 27.-1918 MTvm., Mezőbándi j.; 1919-1925 Jud. Murăș-Turda, pls. Bandul de Câmpie; 1925-1940 Jud. Mureș, pls. Band; 1940-1944 Jud. Cluj-Turda, pls. Căpușul de Câmpie; 1945-1950 Jud. Mureș, pls. Band; 1950-1952 RMȘ r. Târgu Mureș; 1952-1960 RCJ r. Luduș; 1960-1968 RMAM r. Luduș

Legendă, cuprinzând prescurtările folosite

Pls. -plasa

RCJ- Regiunea Cluj

RMAM- Regiunea Mureș Autonomă Maghiară

R- Raion

RMș r- Regiunea Mureș, raionul...

c.K- conscripția Klein

c.B. – conscripția Bucow

1.2 Așezarea geografică, căile de acces și prezentarea generală a satului Petea

Satul Petea de Câmpie, odinioară, mai apoi, sat aparținător comunei Oroiu în perioada 1950–1968, în prezent cu denumirea Petea, face parte din comuna Band, fiind așezat în partea sud-vestică a județului Mureș. Se află la o distanță de aproximativ 30 de km de orașul Târgu Mureș, având ca vecini satele Oroiu și Band, la Nord, cu satul Iclânzul la Vest, la Sud cu satul Sânmărgrita, la Sud-Est, cu satul Șăușa. Apoi la Sud-Vest, cu satul Vaideiu, la Nord-Vest, cu satul Căpușu de Câmpie, iar la Est, cu satele Sântioana și Mureșeni. Din datele statistice, am constatat că satul Petea se situează pe următoarele coordonate: 46 ° 30' 37" Nord și 24 ° 20' 44" Est.

Intrarea în sat..!

De la Târgu Mureș, căile de acces sunt prin Band pe DJ152 A, apoi pe DC 126 prin Oroiu. Altă cale de acces este din E 60, (DN 13) prin Ogra, pe podul peste Mureș prin Dileul Vechi, Vaideiu pe DC 126. Legătura cu celelalte sate vecine se face prin drumuri de pământ, pe alocuri împietruite foarte sumar. Sunt drumuri de căruță, pe care dacă nu se produc ploi abundente, se poate circula și cu mașina. Dar, distanța dintre sate e mică, între 3–5 km, așa că aceste drumuri au fost bătute cu piciorul și uneori cu căruța sau carul, pentru a transporta diferite materiale sau bucate. Dacă ne referim la calitatea drumurilor de acces spre Satul Petea, trebuie menționat că DJ 152 A, Târgu Mureș-Band și DC 126, până la Oroiu sunt a

Satul Petea, văzut din satelit

După anul 1990, drumul din Band a fost întreținut, cu piatră acceptabil, pe vremea Primarului Văidean Florian, de loc din Oroiu.

Odată cu dezvoltarea economică a județului și a Orașului Târgu Mureș, s-a realizat o puternică rețea de transport cu mijloace auto, pentru a asigura deplasarea muncitorilor navetiști la locul de muncă. În acest context, în perioada 1967–1968, după multe intervenții, a circulat și pe la noi în sat „Cursa”!

Șoferi, pe acest traseu, între anii 1970 și 1985, pe rând, au fost Sămărghișan Ovidiu și Chirilean Crăciun (Nucu), iar după 1985 autobuzul de pe această rută a fost preluat de Oltean Ioan din Vaideiu. (despre „Cursă” și șoferul Crăciun Chirilean, văr bun cu mama, despre care nu m-am putut abține să vă relatez întâmplarea hazlie...

Vreau să vă povestesc o întâmplare mai deosebită, o „scenetă” pe care nu o pot uita, cu Nucu Chirileanu, șoferul de pe autobus, sau Cursă, cum i se zicea. (vărul mamei și tatăl colegului meu de școală și internat de la Luduș, Genu!)

Era prin martie 1976, eram proaspăt lăsat la vatră din cătănie și, până la examen mai era încă ceva vreme, așa că m-am tocmnit să „păștoresc” oile vecinilor de la „Buna”. Până la Sângiorz, la Măsură, când le prelua Ciobanul tocmnit.

Într-o dimineață, cu traista în care era pachetul cu mâncare, și cărțile de Matematică și Fizică, mergeam cu turma. În dreptul grajdurilor, oprește

Cursa și mă cheamă înăuntru.
Șovăind, îmi curăț cizmele de tină și urc... „Uitați-vă oameni buni! Aici la Oroiu, în satul ăsta și păcurarii (ciobanii) au la bază liceul!”
Fără cuvinte!

*Troița, cea care ne
întâmpină cu un călduros „Bun
venit”!*

Dar, restructurarea activității economice din Târgu Mureș și din județ, mai ales după anul 1989, a determinat reducerea treptată a numărului de muncitori navetiști, ajungându-se la un moment dat să se aprecieze că traseul nu mai este eficient și a fost desființat. Această întreținere a drumurilor și mai ales a șanțurilor pentru scurgerea apelor pluviale, s-a realizat de către autoritățile locale prin prestațiile cetățenilor, dar și de către salariați ai Primăriei, angajați special pentru aceste lucrări. Merită menționat că în perioada 1950–1985, (și aici istoria drumurilor este identică așa, ca și la Oroiu!) au întreținut drumul comunal DC 126 cantonierii Sasca Ioan și fiul acestuia, Sasca Lelu, amândoi din satul Petea. Nu ar fi corect dacă nu am arăta că ulițele satului, așa, ca și la Oroiu, mulți ani de zile au suferit din lipsa de întreținere, de împietruire, fapt ce făcea ca în zilele ploioase să fie aproape impracticabile. Au avut de suferit și ceilalți săteni, care nu mai aveau mijloc

de transport la târg la Band și mai ales elevii, care au circulat pe jos o vreme, până s-a introdus un microbuz pentru transportul lor la școală. Greu a fost și pentru cei stabiliți în Târgu Mureș, pentru a veni, mai ales la sfârșit de săptămână acasă, pentru a-și ajuta părinții bătrâni la lucrările din gospodărie sau de la câmp.

Dacă aruncăm o privire asupra hărții județului, constatăm că, satul Petea este așezat în Câmpia transilvană, în zona dealurilor Mădărașului, cu altitudini mici, media, fiind de 400 de metri. Cu denivelări care ajung pe alocuri la peste 200 de metri, la nivel de bază local, cu văi săpate în argile, marne și nisipuri, cu alunecări de teren¹

Tot în această zonă sunt caracteristice domurile gazeifere cu versanți abrupti, spre Sud și Vest”². Acestea sunt degradate de rețeaua fluvială care a sculptat relieful de creastă, a construit lunci, care sunt înguste, cu băltiri și nu au terase. Poetul Ion Horea, născut în satul Petea, pomenește în versurile sale de „satul dintre dealuri de lut”, de Țintirimul așezat pe deal, acolo unde satul se mută rând pe rând! Dealurile care străjuiesc de o parte și de alta satul, cu coamele destul de pronunțate, mai ales cel din partea stângă la intrarea în sat, având versant cu pantă foarte mare.

Dar, din vârful acestora pornesc platouri cu înclinații mici, de 10–15 % cu soluri fertile foarte prielnice practicării agriculturii din cele mai vechi timpuri. Ca exemplu poate fi platoul care se întinde din vârful dealului pomenit mai înainte, care parcă veghează de la înălțime întregul sat. Platoul acesta pleacă din coama dealului și se întinde pe o distanță de aproximativ 1,5 km Acest platou care pleacă din coama dealului, se întinde pe o suprafață de aproximativ 90 de hectare, solurile, fiind cele prezente pe toată suprafața satului, cele brun-închis de pădure și pe alocuri argilo- iluvial sau podzolic.

¹ Aurel Lupu, Oliviu Marcu, Grigore Ploșteanu, *Mureș: Monografie*, Editura Sport Turism, București, 1980, p. 18.

² *Ibidem*.

Vedere de ansamblu, Ulița Mare, spre Continit, vara

În partea opusă, în partea de Sud-Vest a satului, pe o distanță asemănătoare se întinde un platou ce pleacă din „Ulița Mică” și „Boronești, respectiv „Calea Bunii”, care se termină în coama dealului ce materializează granița cu satul Vaideiu. Cam aceleași soluri se întâlnesc și pe acest platou, soluri care au permis o bună practică pentru cultivarea terenului. Aceste două platouri sunt cunoscute de localnici ca „După deal” și „Pe dos”, pe care sunt amplasate parcelele cu denumiri locale.

Alte platouri pornesc din apropierea drumului comunal DJ 106, de la Moara Petii spre Vaidei, mai exact pe partea dreaptă a drumului, care se întind până la granița cu satele Căpuș și Iclânzul, cu vechi denumiri:

„Zăpodea”, „Turdea” și „Pojorâta”.

Vedere de ansamblu, Ulița Mare, spre Continit, primăvara

Cu privire la climă, observând poziția geografică în care se găsește satul Petea, concluzionăm că, temperaturile medii anuale sunt între 8–9 °C, condiții acceptabile de trai, și practicare a agriculturii. Privind regimul termic, ca aproape peste tot în țară, luna cea mai rece este ianuarie, iar cea mai caldă, iulie. Analizând într-o retrospectivă atentă iernile de altădată, ca și în satul vecin Oroiu și de altfel în țara noastră, iernile erau mai geroase, cu precipitații sub formă de zăpadă mult mai consistente. Îmi amintesc, copil fiind, cum dimineața, mergând spre școală în grup cu vecinii, pe urma făcută de tractorul cu plugul în „V”, nu vedeam câinii care ne lătrau din dreptul fiecărei porți.

În centrul satului, se află Troița de la fântâna „Buna” din Petea, ridicată în anul 1930, de Primăria din Târgu Mureș, de către primarul Emil Dandea, în amintirea Dr. Traian I. Chirilean, pentru servicii și prietenie. Lucrarea a fost restaurată în luna noiembrie 1978, zi în care, cu 48 de ani în urmă, dr. Traian Chirilean trecuse la cele veșnice, la numai 37 de ani ai săi.

Indicatorul de ieșire din sat.. și noi ne despărțim cu nostalgie!

A doua zi, duminica, la slujba oficiată de părintele Vasile, a participat ca invitat de onoare dr. Nicoară Eugen, din Reghin, singurul rămas în viață dintre toți prietenii doctorului Traian Chirilean. La sfârșitul slujbei, dr. Nicoară a ținut o cuvântare presărată cu întrebări și aduceri aminte din cele trecute și frumoase amintiri.

CAPITOLUL 2

Despre Biserică și credința în Dumnezeu

Motto:

„O istorie de sate și preoți e istoria Ardealului”

N. Iorga

2.1 Biserica și preotul. Generalități

Satele Oroiu și Petea - pământul acesta binecuvântat al oroienilor și petenilor a fost și este veșnic, iar aspirația spre mai bine a comunității românești a costat multe jertfe și suferințe. Mulți dintre tinerii oroieni și peteni, zac sub pământul galben, umed și greu, uneori fără o cruce la căpătâi, fără vreun semn de identitate... Tăcerea s-a așezat ca o povară fără aripi peste trupurile lor, aduse jertfă gliei străbune. Cei mai buni fii ai satului au pierit pentru neam și țară, atunci când au fost chemați să o apere. Stă mărturie în cimitirul de la Ungureni, Crucea Eroilor din cele două războaie mondiale și numele lor dăltuit în lemn. Deși intemperiiile au ros numele dăltuite, grație inspirației pe care am avut-o în anii 70 de a fotografia Crucea, acum avem mărturie clară a ceea ce a fost la origini. Mai aproape de zilele noastre a fost ridicat monumentul Eroilor, mai jos de Biserică. La Petea, în centrul satului, în locul numit de multă vreme „La Monument”, se pot citi numele eroilor, ostașii căzuți pe câmpurile de luptă în cele două războaie mondiale. Istoria îndelungată și plină de evenimente, faptele moșilor și strămoșilor din parohiile satelor Oroiu de Câmpie, Oroiu Secuiesc și Petea de Câmpie au lăsat multe urme scrise care atestă atașamentul lor față de glia natală.

Istoria satelor Oroiu și Petea s-a scris în pământ, pe hotarele satului cu sapa și coasa, pe cruci în Țintirime și mai apoi și pe hârtie. Satul întreg stă pe istorie, fie că sunt vestigiile arheologice din Chiștilebea sau Lab, cioburi de ceramică, vetre, obiecte de piatră sau cele din Fânațe, de la Socoloaia, unde s-au găsit obiecte din lemn și urme de harnașamente. Toate dovedesc continuitatea milenară pe aceste meleaguri binecuvântate.

Deși se spune despre noi, oroienii și petenii că suntem oameni de la Câmpie, chiar și numele unora dintre sate, fiind Oroiu de Câmpie și Petea de Câmpie, satele sunt așezate predominant pe dealuri. Aspect menționat foarte precis de poetul Ion Horea, născut în satul vecin Petea, ca și „satul dintre dealuri de lut”! Este bogat și în spiritualitate care de-a lungul secolelor s-a cultivat prin cele trei biserici, școlile și slujitorii lor, și care au dăinuit de-a lungul vremurilor, care nu o dată, au fost vitrege.

Preoții, care s-au perindat prin biserici și prin școli, au fost pentru oroieni și peteni de la cele mai fragede vârste, păstori spirituali, dascăli,

sfătuitori spirituali, și de multe ori apărători în fața unor legi, care de multe ori mai mult asupreau decât făceau dreptate.

Biserica a fost loc de închinare și loc de meditație și totodată sfat. Aici se realizau cele mai importante evenimente din viața satului: botezul, căsătoria, înmormântarea, pomenirile și sărbătorile de-a lungul anului.

Biserica s-a dovedit locul de întâlnire al fiilor satului, fii ai satului Oroiu care nu au uitat locul unde nănașa i-a închinat pentru prima dată în fața altarului, locul unde în țințirime se odihnesc pentru vecie, moșii și strămoși lor.

Un prim pas a fost făcut prin Cartea „OROIU- Documente și consemnări, Contribuții monografice”, prin care subsemnatul aduce în fața cititorilor, printre altele, primele pagini ale Istoriei Bisericii din Oroiu. Pentru aceste calități, Cartea „Oroiu- Documente și consemnări, Contribuții Monografice” nu trebuie să lipsească din biblioteca parohială, biblioteca școlii, din casele oroienilor și de ce nu, din casele petenilor, oferind informații celor interesați de viața unei comunități și implicit a unei parohii satești. De asemenea, este un model și un îndemn pentru alți cercetători ai istoriei locale a parohiilor, personalităților și faptelor lor demne de consemnat și urmat. Deloc mai prejos, cartea Domnului Mireștean Octavian, „Monografia satului PETEA, comuna Band”, vine să etaleze pe larg informațiile despre satul Petea și comunitatea satească de aici.

În esența ei, Biserica cuprinde și exprimă viața. A-i scrie istoria, înseamnă a pătrunde într-un domeniu vast - evenimente, personalități, realizări materiale și spirituale, manifestări etc. Toate acestea într-un context istoric în care trebuie să ținem seama de realitatea social-economică și politică a timpului. Biserica românească din Oroiu și Petea, în sensul de religie, a avut o existență complexă care a mers mână în mână cu viața comunităților satești – a fost atașată credincioșilor ei și tocmai de aceea a împărtășit aceeași soartă - slujitorii ei, fiind uneori umiliți și alungați, iar lăcașul de cult profanat, închis sau incendiat, iar unii credincioși obligați să-și schimbe religia ori numele.

În adunarea și selectarea documentelor, am beneficiat de consultarea arhivelor bisericești, păstrate cu sfințenie de preoții care s-au perindat prin fața altarelor de-a lungul vremii. Un rol deosebit a avut preotul Ghira Vasile, cel care, păstorind la vremea anilor 1974–1976, cu evlavie și pricepere destinele Parohiei Oroiu-Petea, a avut inițiativa de a pune la adăpost o bună parte din documentele aflate în cele două biserici de lemn

din Oroiu, de la Româneni, respectiv de la Ungureni, obiective care urmau să fie supuse unor ample lucrări de restaurare.

Spun la adăpost, la Petea, pentru că, ambele locașuri de cult, devenite de-acuma monumente istorice urmau să între, așa cum spuneam, în program de restaurare. Intervenție cu atât mai salutară, cu cât biserica de lemn de la Ungureni, a ars din temelii la data de 19 decembrie 1976, cu această ocazie, acestea, prefăcându-se în scrum. A fost o mare pierdere...

De asemenea publicarea recensământului credincioșilor în evidența parohiei greco-catolice de la Româneni, din anul 1910 și anul 1938, întocmit de preotul Nicolae Hârșan, iar cel din preajma anului 1938, a fost inițiat de Nicolae Roman și continuat de preotul Ioan Șopterean. Astfel, va fi cu puțință, ca peste ani să se realizeze studii interesante despre evoluția familiilor din parohiile greco-catolice de la acea vreme, din satul Oroiu.

Menționez că, o serie de fapte și date nu au fost cuprinse în paginile cărții, ele cu siguranță au scăpat posibilităților de documentare. Dar, mi-au fost de mare ajutor mulți dintre puținii bătrâni ai satului, peste 80 de ani, încă în viață. Este posibil ca să se aducă în urma unei mai aprofundate documentări corecturi și completări, dar sunt convins că, esențialul a fost scris și aceasta în folosul parohiei și a credincioșilor ei.

Pe de altă parte, Biserica a fost și este așezământ de cultură și artă, școală, dar și tribună națională, a fost cea mai puternică cetățuie a ființei noastre etnice. Țăranii de pe Mureș și Târnave și-au ridicat, de-a lungul secolelor lăcașuri de închinăciune, în vremuri de restriște, când „mâncau oamenii păducele și coajă de alun și coajă de ulm și papură și ghindă și coceni de cucuruz”³. Popa Pătru din Hodac le cioplea țăranilor biserici, cu propriile sale mâini. Îi îmblânzea, cu înțelepciunea și puterea rugăciunii, pe posesorii de pământ străini, pentru a obține „o țără de loc” pentru biserica românilor. În strană, pentru a fi citită duminica și în zilele de sărbătoare, stătea cartea, „podoaba vie a altarului”, cum o numea N. Iorga.

A ajuns până la noi Cazania lui Varlaam (Iași, 1643), care prin marea ei circulație a devenit „operă de unitate națională” (*numai la Oroiu de Câmpie, Petea de Câmpie și Oroiu Secuiesc au ajuns trei exemplare, ceea ce dovedește fără tăgadă că înainte de anul 1698, locuitorii satelor noastre au fost ortodocși!*), *Noul Testament (Alba -Iulia, 1684)*, *Biblia de la București (1688)*, „monument” al tiparului și al limbii literare, tipăriturile

³ Inscriptie pe biserica de lemn de la Nădașa

de la Râmnic, Târgoviște, Buzău, Iași și Blaj, așteptate de uniți și neuniți; ele aduceau lumină și învățătură, speranță, dar și încântare ochiului și sufletului. Preoții, care de la amvon, predica cu cuvântul lui Dumnezeu, au fost singurii noștri cărturari, ce au menținut făclia românismului în aceste ținuturi, cu sate fără avere, dar cu nădejdea unor zile mai bune. Multe și grele au fost încercările la care au fost supuși românii din acest colț de țară, de către străinii care voiau să le zdruncine din temelie biserica și credința. N. Sulică afirma: „dintre regiunile copleșite de săcui, desmembrarea bisericii românești a luat proporții mai violente, mai întâi în Scaunul Mureșului”⁴. Un secol și jumătate (sec. XVI -XVII) au făcut presiuni reformatii pentru a le lua crucea, lumânările de ceară și Cazania, dar fără prea mare rezultat. În acel an de cumpănă, 1700, catolicii sprijiniți de Curtea de la Viena au reușit să-i rupă pe români în două, „în uniți și neuniți”. Unirea Bisericii Române cu Roma, începută de vlădica Teofil, s-a desăvârșit la 1700, sub mitropolitul Atanasie, când preoții și protopopii delegați semnavă, la Alba -Iulia, actul unirii, printre ei, aflându-se și protopopul Toader, ce avea în păstorire satele de pe Valea Gurghiului, a Nirajului și a Mureșului. La început, schimbarea n-a observat-o țăranul român, care în⁵, biserică îl vedea pe același preot în odăjdiile sfinte, aceleași icoane pe pereți. Și sărbătorile erau aceleași. Dar, cei din satul Oroiu la fel, ca și creștinii din satele din apropiere, Nazna, Band, Pănet, Bărdești, Bozed și Sâncrai au declarat că „Dacă îi tulbură în religia în care au fost până acum, sunt gata să plece în altă țară”⁶. La mijlocul secolului al XVIII -lea situația era alta: „În satele ardelene, e fierbere cumplită”, spuneau documentele. Misionarii iezuiți, sprijiniți de curtea de la Viena, reușeau să convertească la uniație multe sate și din scaunul Mureș, în speță Oroiu Secuic; la început prin favoruri materiale: pământ pentru biserici și case

⁴ N. Sulică, *Cărturari brașoveni din secolul XVI ca ctitori al limbii noastre literare*, Brașov, 1943, p. 59.

⁵ Traian Popa - *Monografia orașului Târgu-Mureș*, 1932. p. 20.

⁶ Silviu Dragomir, *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române, Cluj, 1990, p. 68.

parohiale, înființarea de școli, dar pe urmă, prin amenințări și chiar arestări și întemnițări.

O statistică din 1755, prezenta toate satele din Scaunul Mureș, ca fiind greco-catolice: Vezi Șematism 1865, Ungheni, Cristești, Mureșeni, Sângeorgiu de Mureș, Ernei, Tofalău, Poienița, Ivănești, Leordeni, Moșuni, Valea, Sântandrei, Sângeorgiu de Pădure, Bolintineni, Păsăreni, Corunca, Murgești, Văleni, Târgu Mureș, Comățel, Nazna, Pănet, Hărtău, Sântana de Mureș, Morești, Berghia, Șăușa, Oroiu Secuiesc, Bozed, Herghelia și Ceuașu de Câmpie.

De sărbători, Biserica, prin Părintele -paroh Benjamin Eugen Indreica, este și printre elevi și preșcolari, copiii satului Oroiu

Imagini din biserică, REVEDERE FIII SATULUI, 2024

*„Spre Judecată am venit în lumea aceasta,
ca cei care nu văd să vadă, iar cei care
văd să fie orbi” (Ioan 9, 1–41)”*

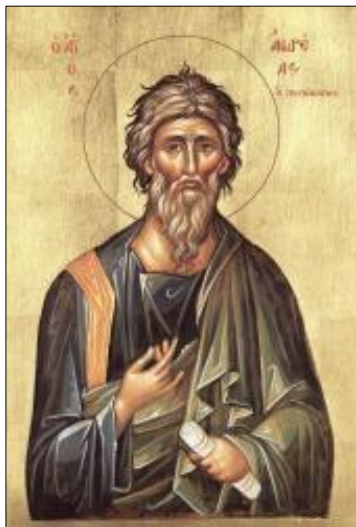
2.2 Sfântul Apostol Andrei, călător de la Marea Galileei la Marea Neagră

Vedere de ansamblu, de la intrare, Biserica și cimitirul de la Româneni⁷

Tradiția Bisericii, Apostolului Andrei i-a revenit Scyția (Dobrogea) și până în Crimeea. Cercetătorii spun că Apostolul Andrei a fost primul care a făcut cunoscută Evanghelia geto-dacilor din teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră, iar din acest motiv, este considerat creștinătorul poporului român. La hotarul comunei Ion Corvin din județul Constanța, se află o pădure ce adăpostește două peșteri, care au servit apostolului și însoțitorilor săi, drept loc de odihnă. Peștera a fost transformată în biserică, în pronaos, aflându-se un pat scobit în piatră, care se spune că a servit drept loc de odihnă pentru Apostolul Andrei.

⁷ Sursa web: foto Adam Kolozsvari, iunie 2022, pagină accesată la 20.12.2024.

*Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi
Chemat, Ocrotitorul României*

Sfântul Andrei a călătorit de la Marea Galileei până la Marea Neagră, chemând popoarele la lumina lui Hristos. De aceea, noi, românii, suntem datori a-i fi recunoscători neconținut – deoarece a intermediat întâlnirea neamului românesc cu Mântuitorul lumii. În Betsaida – „casa vânturilor” –, o mică cetate din nordul Țării Sfinte, în familia pescarului Iona, a văzut lumina zilei Sfântul Apostol Andrei, frate cu Simon-Petru, cel ce avea să devină, la rândul său, pescar de oameni la chemarea Mântuitorului. Probabil că Hristos a preferat cetatea săracă de pe malul Mării Galileei, de vreme ce de aici Și-a ales încă trei discipoli, chemându-i la apostolat: pe Ioan și Iacov, fiii lui Zevedei, și pe Filip. Pescuitul, se pare, a constituit o premisă favorabilă în alegerea

Sa: în general, pescarii se arată răbdători, învățați cu vremurile aspre, cu îndelunga așteptare, adeseori cu insuccesul sau primejdia. Poate că, nu întâmplător acest fiu al lui Iona din Betsaida a purtat numele de Andrei, care înseamnă „curajosul”.

Nu de puține ori, călătoria pe ape sau răbdarea îi transformă pe unii „oameni ai mării” în niște contemplativi, ajutându-i să se despartă vremelnice de griji și preocupările cotidiene și să se apropie de o lume mai înaltă, în care suferințele și durerile amortează. Fără îndoială, Andrei ajunsese un contemplativ. Dacă fratele său, Petru, și-a întemeiat o familie, pe el îl preocupa cu precădere grija pentru suflet. De aceea, îl găsim ca ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul, „prins” de „mrejele” propovăduirii sale care pregătea lumea să întâmpine pe Izbăvitorul lumii cu îndemnul: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor”.

Astfel, Andrei era oarecum pregătit și dornic a-L întâlni pe Hristos. La puțin timp, după ce L-a botezat în râul Iordan pe Mântuitorul, când a trecut Iisus prin fața lor, Sfântul Ioan a zis către Andrei, ucenicul său: „Iată, Mielul lui Dumnezeu, Cel Ce ridică păcatul lumii”. Auzind aceste cuvinte, și dându-și seama că Iisus era Cel pe Care Îl aștepta poporul de secole, ca Mântuitor, Sfântul Andrei a devenit primul dintre cei doisprezece ucenici apropiați al Domnului. Deși, Petru apare cel dintâi în toate enumerările Apostolilor din Noul Testament, totuși primul chemat a fost fratele lui, Andrei. Când Botezătorul L-a arătat pe Iisus din Nazaret zicând „Iată,

Mielul lui Dumnezeu”, el a înțeles că Iisus este mai mare decât Sfântul Ioan, fiind Unsul lui Dumnezeu, venit în lume să mântuiască pe cei ce vor crede în El.

De aceea, L-a urmat și a răspuns cu bucurie chemării de a deveni „pescar de oameni”, participând alături de Mântuitorul la întreaga activitate prezentată în cele patru Sfinte Evanghelii.

Apostolul Andrei a fost primul care a făcut cunoscută geto-dacilor din teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră, Evanghelia. Pe 30 noiembrie, creștinii ortodocși sărbătoresc un mare sfânt, Ocrotitorul României sau Cel Întâi Chemat, cum i s-a mai spus. Este vorba despre Sfântul Andrei, un mare ucenic al lui Iisus Hristos, pe care l-a urmat pe drumurile Țării Sfinte, împreună cu ceilalți apostoli. Andrei s-a născut în Betsaida, Galileea, fiind fratele Apostolului Petru. Numele său este de origine grecească și se traduce prin bărbăție, îndrăzneală.

Smerenia Sfântului Andrei s-a vădit nu doar cât timp l-a stat alături Domnului, neevindețiindu-se în nicio polemică, ci în toată existența sa. Deși prezent la atâtea minuni sau cuvântări ale Mântuitorului, nu a scris nimic. Rămâne o taină, cum de Andrei nu a lăsat nici un cuvânt scris. Cu siguranță, însă a scrijelit cu colțul inimii sale incandescente, aprinse de cuvintele și faptele Domnului, „pagini” neuitate, care au „născut” în istorie popoare creștine, așa cum s-a întâmplat în cazul neamului nostru.

După învierea lui Iisus și Pogorârea Duhului Sfânt, apostolii au mai rămas câțiva ani la Ierusalim, începând formarea Bisericii. La Sinodul Apostolic care a avut loc în jurul anilor 49–50 d.Hr. la Ierusalim, apostolii s-au întâlnit și au tras la sorți pentru a decide unde va merge fiecare.

După Învierea și Înălțarea la Cer a Domnului, și după Pogorârea Duhului Sfânt, Apostolul Andrei a predicat cu multă fervoare credința în Hristos, Mântuitorul lumii, în părțile Pontului, Bitiniei, Traciei și Sciției, adică în Dobrogea de astăzi. Există numeroase dovezi ce atestă prezența Sfântului Andrei în acest străvechi și arid pământ românesc, leagăn al creștinismului nostru: mărturiile Sfântului Ipolit, Episcopul Romei, ale scriitorului bisericesc Origen, iar în secolul al IV-lea, ale lui Eusebiu de Cezareea, apoi un Sinaxar al Bisericii Constantinopolitane care înfățișează mai pe larg viața și martiriul Sfântului Apostol Andrei. Alături de ele, misiunea de evanghelizare a sciților de către Sfântul Andrei o prezintă și alți scriitori bisericești de mai târziu. Astfel, monahul Epifanie, din secolul al VIII-lea, face referire la faptul că, sciții au fost încreștinați de Sfântul Andrei. Istoricul bizantin Nichifor Calist (secolul al XIV-lea) subliniază că Apostolul Andrei a predicat în „pustiurile scitice”, adică și în ținutul

Dobrogei. Lucrarea lui misionară în Dobrogea își găsește confirmarea și în tradiția populară, folclorul și toponimia locului: peștera.

În vremurile în care Sfântul Andrei a ajuns în Dobrogea, Imperiul roman înglobase deja această regiune, astfel încât, daco-geții de la țărmul Pontului Euxin se aflau în plin proces de romanizare.

De aceea, am putea concluziona că, predica Sfântului Andrei i-a vizat nu doar pe daco-geți, ci și pe romanii înstăpâniți aici. De altfel, tot ținutul balcanic l-a cunoscut pe Hristos și prin Andrei Apostolul, căci nu departe de Dunăre, la Odessos, Varna de astăzi, el l-a hirotonit episcop pe Sfântul Amplie, unul dintre cei 70 de ucenici ai Domnului. A propovăduit, de asemenea, în Tracia și la Bizanț, unde l-a pus episcop pe Sfântul Stahie, precum și în Macedonia, unde l-a rânduit episcop pe Sfântul Urban. Toți acești trei ucenici ai Sfântului Apostol Andrei se prăznuiesc în data de 31 octombrie. Având în vedere vecinătatea Dobrogei cu cetatea Odessos, nu este exclus ca episcopul Amplie să fi fost primul episcop al daco-romanilor din ținutul dobrogean.

Călător de la Marea Galileei la Marea Neagră, Sfântul Andrei rămâne pentru noi, românii, Înceștinătorul, Ocrotitorul României, deoarece a pus început creștinării strămoșilor noștri daco-romani. De aceea, este considerat Apostolul românilor, bucurându-se de o deosebită cinstire nu doar la noi în țară, ci și în toată Ortodoxia răsăriteană.

Să-l rugăm, așadar, să ne ocrotească și să vegheze, ca neamul românesc să nu se depărteze de Hristos și de lumina Evangheliei Sale.

2.2.1 Biserica ortodoxă. Lupta pentru credința străbună

Biserica Ortodoxă Română și-a păstrat cel mai bine structura în timpul regimului comunist. Când comuniștii au preluat puterea în anul 1948, s-au închis puține biserici. Patriarhatul Român și-a păstrat academiile teologice și a avut dreptul să-și publice revistele și cărțile pe scară largă. Această situație favorabilă, s-a datorat în parte legăturilor de prietenie pe care Patriarhul Iustinian (a funcționat între anii 1948 și 1977) le-a întreținut cu noii conducători.

Uneori s-a identificat în mod surprinzător cu ideologia marxistă, dar a fost un păstor devotat, respectat și iubit de enoriașii săi ortodocși. Pe tot parcursul perioadei comuniste, numărul clerului din România a continuat să crească și s-au deschis noi biserici. Sub patronajul lui Iustinian, a existat de asemenea o uluitoare renaștere monastică, bazată pe cele mai bune tradiții ale Isihasmului, cu accent pe Rugăciunea lui Cristos.

Totuși, într-o anumită perioadă, Biserica Română Ortodoxă, s-a confruntat și cu persecuția, mai ales în 1958, când au fost închiși mulți preoți, călugări și călugărițe, inclusiv părintele Stăniloae. Iar în următorii ani, regimul comunist a închis și dărâmat multe biserici.

Ortodoxia românească, a avut de plătit un preț scump pentru această relativă toleranță. Viața Bisericii a fost supravegheată îndeaproape în toate aspectele ei de poliția secretă, iar la căderea lui Nicolae Ceaușescu, în decembrie 1989, autoritatea morală a Bisericii a fost grav pătată de această cooperare cu regimul comunist.

Biserica de lemn din Oroiu, comuna Band, județul Mureș, a fost edificată în anul 1784. Are hramul „Intrarea Maicii Domnului în Biserică”. Conform inscripției sculptate pe ancadramentul intrării de pe latura sudică, biserica de lemn a fost ctitorită în anul 1784, însă potrivit conscripțiilor din secolul XVIII, la 1750, locuitorii satului aveau deja biserică. Inițial, lăcașul de cult a fost de dimensiuni reduse, însă în cursul secolului XIX, pe latura sudică a pronaosului a fost atașat pridvorul cu trei stâlpi de susținere, care,

potrivit tradiției, a fost adus de la Hodac, de pe Valea Gurghiului, unde a fost meșteșugit, fiind construită, totodată, și clopotnița de pe latura de vest.

Biserica de lemn „Intrarea Maicii Domnului în Biserică” de la Româneni

Alunecările de teren din 1970, au provocat înclinarea și denivelarea întregului edificiu, în cursul anului 1976, au fost executate ample lucrări de consolidare și renovare, completate în 2003, prin repararea acoperișului⁸.

După tragicul incendiu, în care a ars până la temelie Biserica de lemn de la Ungureni, lucrările de restaurare au continuat la singurul obiectiv rămas, așa, încât, în vara anului 1978, au avut loc recepția lucrărilor și slujba de sfințire. Cu această ocazie a participat o delegație de la Episcopia din Alba Iulia, condusă de P.S. Emilian Birdaș.

⁸ Ioan Eugen Man, *op. cit.*, p. 88.

Biserica de lemn de la Româneni, după restaurare

Delegația Episcopiei de Alba Iulia condusă de P.S. Emilian Birdaș, în vizită la Biserica din Oroiu, (Româneni), după renovare- 1978

2.3 Biserica unită cu Roma. Istoricul greco- catolicismului la Oroiu

Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică este o biserică catolică, de rit bizantin. Încă de la început, a jucat un rol esențial în dezvoltarea culturii și educației române moderne.

Greco-catolici (în latină *graeci ritus catholici*, „catolici de rit grec”, prescurtat *graeco- catholici*) este un termen introdus printr-un decret al Curții de la Viena în data de 28 iunie 1773, pentru a înlocui termenul de „*graeco uniti*” și a asigura astfel o egalitate formală de denumire între catolicii de rit bizantin și cei de rit latin (romano-catolicii).

Scenă pictată pe pereții bisericii de lemn de la Românești

Biserica catolică din Europa a pierdut prin reforma protestantă din secolul al XVI-lea cca 40 % din credincioși

Începând cu secolul al XVII-lea această biserică a făcut eforturi de atragere a unor reformati sau ortodocși la catolicism. Transilvania era administrată de nobili reformati-calvini, care doreau să atragă la calvinism o parte a populației românești, în contradicție cu dorința Vienei de a-i atrage la catolicism. Viena a promis, însă, românilor ortodocși eliberarea din starea de iobăgie, drepturi identice cu religiile acceptate (catolicism, luteranism, calvinism, unitarianism), case parohiale pentru preoții uniți etc.

Acțiunea a avut parțial succes, o parte din clerul și populația ortodoxă, trecând la catolicism, cu păstrarea ritului ortodox.

Trecerea unei părți din biserica ortodoxă din Transilvania la catolicism a fost realizată prin acordarea unor avantaje românilor „tolerați” până atunci, prin obținerea unui statut social superior (dezrobirea de iobăgie, drepturi similare cu religiile acceptate), prin diminuarea unor presiuni etc. Biserica greco-catolică a creat Școala Ardeleană, a făurit un sistem de școli în limba română, a deschis orizonturi cultural-educative de care au beneficiat toți românii din Ardeal, a contribuit la Marea Unire din 1918 etc.

În anul 1773, a avut loc la Viena un sinod al episcopilor uniți din Imperiul Austriac, care spre deosebire de episcopii neuniți (ortodocși), încă nu aveau o proprie mitropolie condusă de un arhiepiscop-mitropolit. Astfel, împărăteasa de la Viena, Maria Terezia, a ordonat folosirea denumirii de „graeco catholici” pentru credincioșii episcopiilor de rit grec unite cu Roma, în locul denumirii de „graeci uniți”.

Merită amintit câteva consemnări, pe care le-am găsit notate prin documente vechi. Chiar de la începuturi, rețin câteva fragmente din cartea lui Silviu Dragomir „Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei, (Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman, 1697–1701)”, din care îmi amintesc afirmația preotului, vlădica satului din acea vreme, Vasile Topa, cum că el nici în ruptul capului nu se dedă la noua religie: „De religia noastră în care au trăit părinții noștri, noi nu ne despărțim și nici nu voim a ne despărți nici acum și nici de acum înainte” (aprox. anul 1698). L-a costat viața, pentru că, după ce a fost bătut și schingiuit, în final a fost spânzurat, să fie drept exemplu pentru enoriași.

Așa se pomeneste cum, că, tatăl lui Gheorghe Maior, din Căpușul de Câmpie, la vremea aceea Protopop de Iceland, a fost la Oroiu de Câmpie, de unde, drept contravaloare la datoriile avute, satul Oroiu s-a achitat cu o iapă! La Petea, din vremea Revoluției de la 1848, din corespondența Protopopului de Târgu Mureș, Partenie Trombițaș către Baronul Andrei Șaguna, din Sibiu, se consemnează următoarele: Este foarte mirat și contrariat de atitudinea și comportamentul preotului ortodox din satul Petea, care, sunt semnale că, ar trece la Greco-catolici. Comunitatea din satul Petea, care atunci când s-au făcut presiuni și au rezistat eroic. Musai să meargă la el la Petea să vadă la fața locului care e situația... La care Andrei Șaguna, îi răspunde, că, din păcate preotul a fost arestat, bătut și

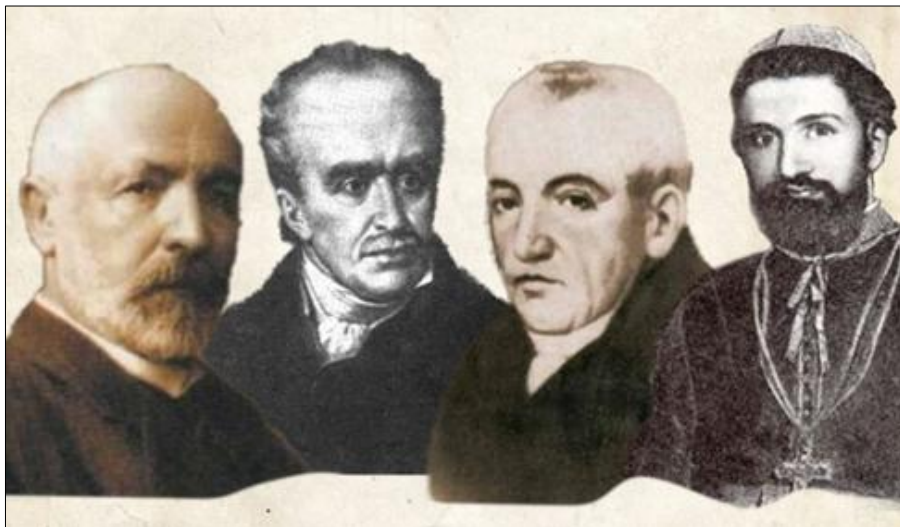
schingiuit de revoluționarii care au trecut prin zonă, și, pe cale de consecință, s-a smintit!

Ca și toate celelalte biserici greco-catolice din zona de influență sovietică, la ordinul lui Stalin, Biserica Română Unită a fost interzisă prin decretul 358 din 1 decembrie 1948.

Patrimoniul ei (biserici, mănăstiri, școli, case parohiale etc.) a fost expropriat și în parte dat în folosința Bisericii Ortodoxe Române. În această perioadă, și mai ales în anii stalinismului, episcopii, preoții, călugării și credincioșii greco-catolici au fost aspru persecutați, mulți din ei, murind în închisorile și coloniile de muncă forțată din gulagul comunist sau în domiciliu forțate.

2.3.1 Școala Ardeleană. Corifeii Școlii Ardelene

Nu mă feresc să vă spun că, sunt mândru de bărbații pe care i-a crescut și care s-au ridicat din Câmpia transilvană, din satele vecine cu satele noastre, Oroiu și Petea. Așadar, din Căpușu de Câmpie, de peste deal, a fost Petru Maior, din Șamșud, două dealuri mai încolo de Band, era George Șincai, al cărui nume îl poartă satul. Din Budâi, mai încolo de Iceland, Alexandru Papiu Ilarian, la Band, vărul lui, Iosif Hodoș! Amintirea lor va rămâne în veci nemuritoare. Sunt convins că, au străbătut hotarele satelor noastre, pe jos sau călare, îndemnând la învățătură și la lupta pentru libertate. Ferice de locul și satul unde au luptat, trăind, și au murit, jertfându-se pentru norodul din câmpie. Căci, parcă s-a arătat binecuvântare cerească, și mândria sfântă încununează numele Câmpiei transilvane! Merită pomeniți fiecare cu câteva vorbe, ei, Corifeii Școlii Ardelene, care să pomenească pe vecie de măreția lor.

Ioan Budai-Deleanu, George Șincai, Petru Maior și Samuel Micu-Klein

Inițiată în Parlamentul României în urmă cu zece ani, în 2013, și promulgată prin prin Legea nr. 93 din 2014, ziua de 11 octombrie este declarată sărbătoare națională destinată omagierii *Școlii Ardelene*, al cărui

Alexandru Papiu-Ilarian

rol fundamental de promovare a ideilor culturale și politice în rândul românilor transilvăneni este unul unanim recunoscut de către istoriografia românească.

Într-adevăr, momentul 11 octombrie 1754, ziua în care episcopul greco-catolic al Bisericii Unite cu Roma, Petru Pavel Aron, „a semnat decretul de înființare la Blaj a primelor școli sistematice și moderne cu predare în limba română din istoria românilor”, pe care personal le denumea „fântânile darurilor”, reprezintă „primul nucleu iluminist din cultura română”, care avea să conducă

nemijlocit la apariția *Școlii Ardelene*, elocventă expresie a „iluminismului” românesc a cărei primă „scânteiere”

Iosif Hodoș

luminoasă a fost vizibilă în Transilvania în spre sfârșitul secolului al XVIII – lea, denumit și „*Secolul Luminilor*” și începutul secolului al XIX –lea. În afară de Blaj și în alte centre din Transilvania, precum Oradea, Lugoj, Beiuș, Orăștie și Năsăud, s-au înființat asemenea școli moderne, de limbă română.

Despre *Școala Ardeleană*, acea inițiativă mișcare culturală a intelectualității transilvane cu scopul declarat al introducerii ideilor iluministe înrăurite de iluminismul apusean, s-a tot scris, se scrie și tot se va mai scrie prin vremurile ce vin,

eternizând, în spiritul nedeazămințitei tradiții românești, lupta românilor pentru obținerea drepturilor egale cu celelalte naționalități ale Marelui Principat al Transilvaniei aflat sub dominația imperiului habsburgic, în același timp considerându-i și rolul de mare însemnătate a acestuia în istoria literaturii române.

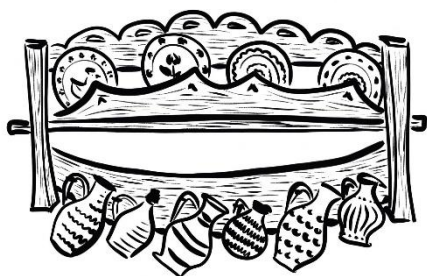
Recent, în urma unei cercetări minuțioase, exegetul universitar Cluj-Napoca, cuprinzându-i pe trei dintre „*corifei*”: Petru Maior, Gheorghe Șincai și Samuil Micu. De ce, oare, nu și pe Ion Budai Deleanu?

Suplinind această (inexplicabilă) lipsă, în 13 mai 2022, a fost inaugurat la Târgu Mureș un alt *Grup statuar Școala Ardeleană*, în care a fost cuprins și Ion Budai Deleanu.

Școala Ardeleană, primul nucleu „iluminist” al culturii române

Grupul statuar din Târgu Mureș

CAPITOLUL 3

Biserica Greco-Catolică și istoria ei în satul Oroiu de Câmpie

3.1 Biserica de lemn de la Româneni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”

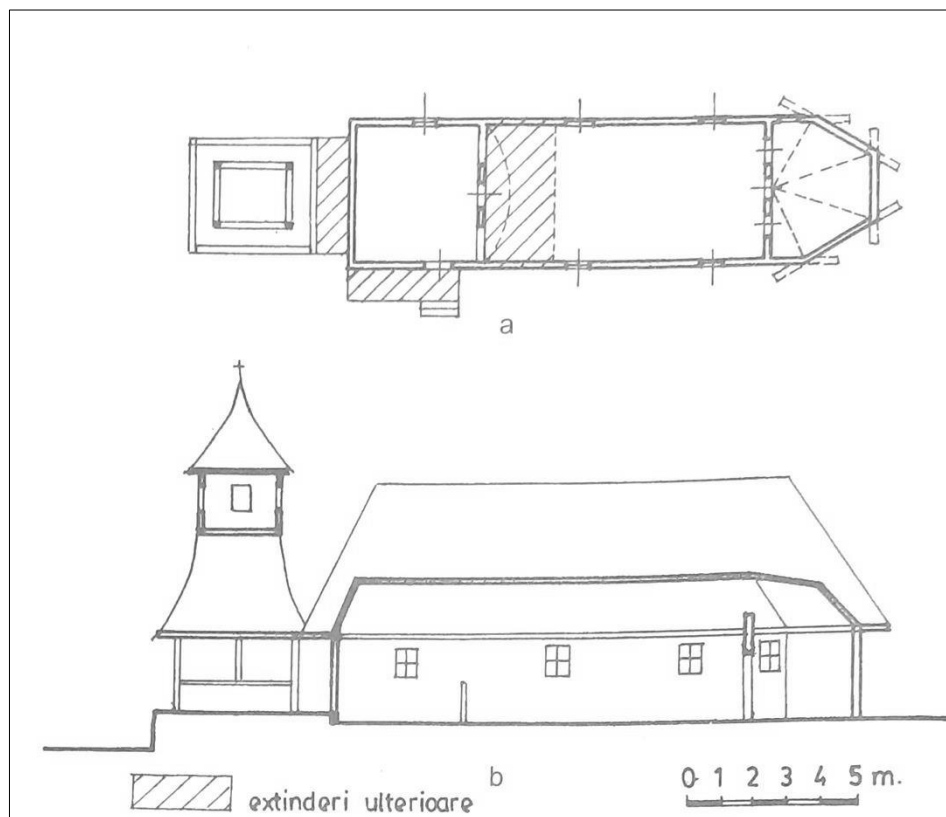
Populația parohiei se compune din 220 de familii de români și câteva familii maghiare.

Ocupația locuitorilor este agricultura și creșterea vitelor. În perioada 1970–1974, toți sunt membri cooperatori și lucrează în agricultura cooperatistă. În urma progresului din patria noastră și a marilor prefaceri, mulți locuitori au căutat să se califice pentru a îmbrățișa diferite meserii.

După note și tradiție, se cunoaște numele preoților slujitori la ambele biserici – fără să a se preciza exact ziua, luna și anul sau anii de când și până când au păstorit. De menționat că, ultimul preot greco-catolic a fost Șopterean Ioan, odată cu venirea la putere a comuniștilor, urmând preoți ortodocși.

*Biserica de lemn de la Româneni, cu hramul
„Intrarea în biserică a Maicii Domnului”, înainte de renovare*

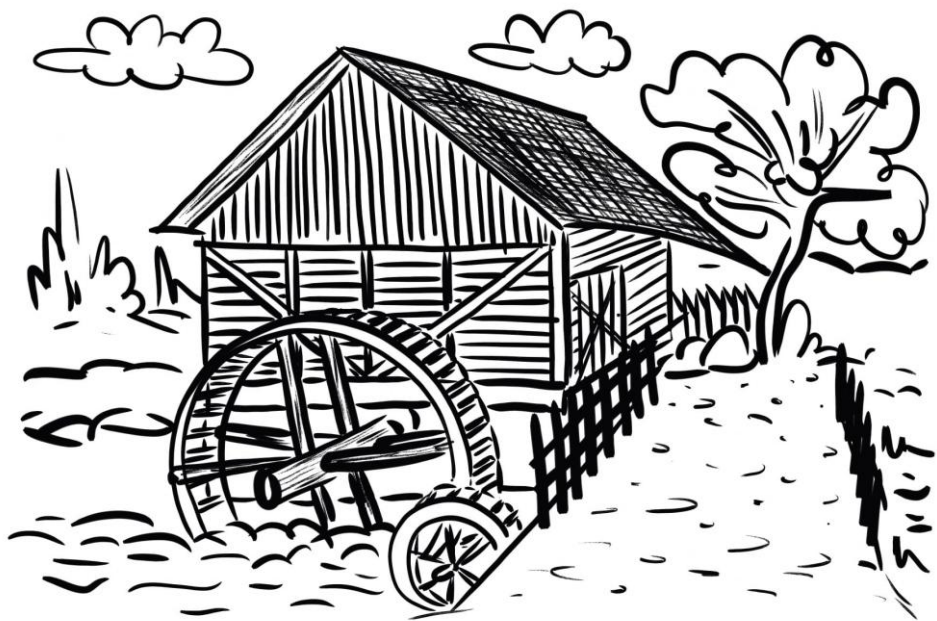

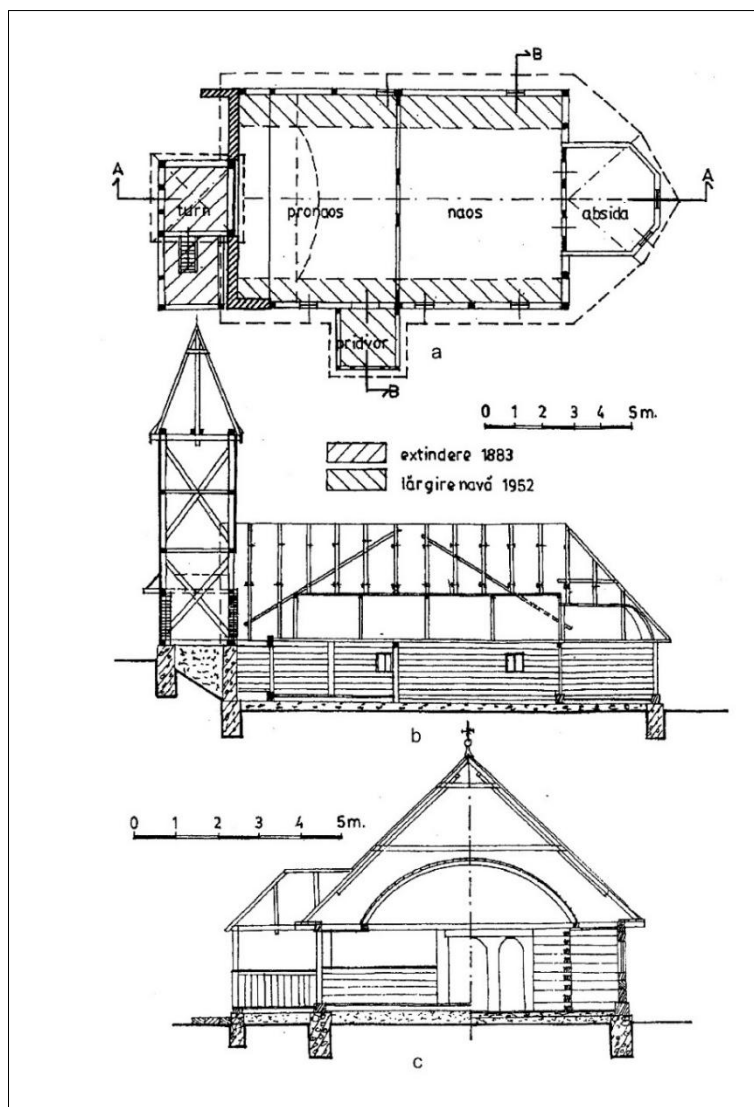
*Biserica de lemn de la Româneeni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”,
a – Plan; b – Secțiune longitudinală⁹*

Am consultat toate Registrele de Stare Civilă din Arhivele Naționale și sunt în măsură să editez liste care să oglindească fidel realitatea în timp. Se spune că, adevărul este de mai multe feluri... Analizând și luând de bun toate informațiile din Șematisme, a rezultat o listă, care corelată cu Registrele de Stare Civilă, am obținut situația reală de fapt. Spre o mai bună înțelegere eu voi edita și public ambele variante pentru soluționarea situațiilor conflictuale.

Greco-catolici (în latină *graeci ritus catholici*, „catolici de rit grec”, prescurtat *graeco-catholici*) este un termen introdus printr-un decret al Curții de la Viena în data de 28 iunie 1773, pentru a înlocui termenul de „graco uniți” și a asigura astfel o egalitate formală de denumire între catolicii de rit bizantin și cei de rit latin (romano-catolicii).

⁹ Ioan Eugen Man, *op. cit.*, pag. 92.

Biserica de lemn de la Romăneni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului” Proiectul de renovare din anul 1975. a – Plan; b – Secțiune longitudinală; c- Secțiune transversală¹⁰

¹⁰ Ioan Eugen Man, *op. cit.*, pag. 93.

Începând cu secolul al XVI-lea, așa cum se cunoaște, Transilvania a fost supusă unor presiuni religioase și politice. Acest aspect e legat de asuprirea cruntă la care era supusă populația românească, majoritară de altfel. Mai ales, după ce s-a produs răspândirea reformelor religioase în rândul ungarilor și sașilor, aceștia, trecând în masă la calvinism, unitarianism și lutheranism.

Românii, care reprezentau majoritatea populației, au rămas cu vechea lor credință. S-au făcut multe și apăsătoare presiuni asupra lor, în special din partea ungarilor calvini, Dieta de la Turda din 1564, recunoscând oficial calvinismul pentru populația maghiară din Transilvania. Apariția a numeroase texte religioase în limba română, era sprijinită de calvinii unguri, mai ales pentru a-i atrage pe români de partea lor. Dar, ocuparea Transilvaniei de către habsburgi, catolici în majoritate, a fost factorul determinant, contribuind la creșterea atracției sale pentru români. Pentru românii din satele Oroiu, chiar dacă au fost reprize de genul „Popa Tunsu” din Pogăceaua, în care s-au manifestat porniri de reîntoarcere la vechea religie, prezența peste deal, la Căpușu de Câmpie a lui Gheorghe Maior, protopopul de Mureș, (Protopopiatul de Mureș cu sediul la Icelandu-Mare) a fost factorul general și special de stabilitate.

Biserica catolică din Europa a pierdut prin reforma protestantă din secolul al XVI-lea cca. 40 % din credincioși. Începând cu secolul al XVII-lea, această biserică a făcut eforturi de atragere a unor reformați sau ortodocși la catolicism. Austria catolică s-a angajat din plin la această acțiune.

Biserica de la Româneni, după restaurarea din anul 1978

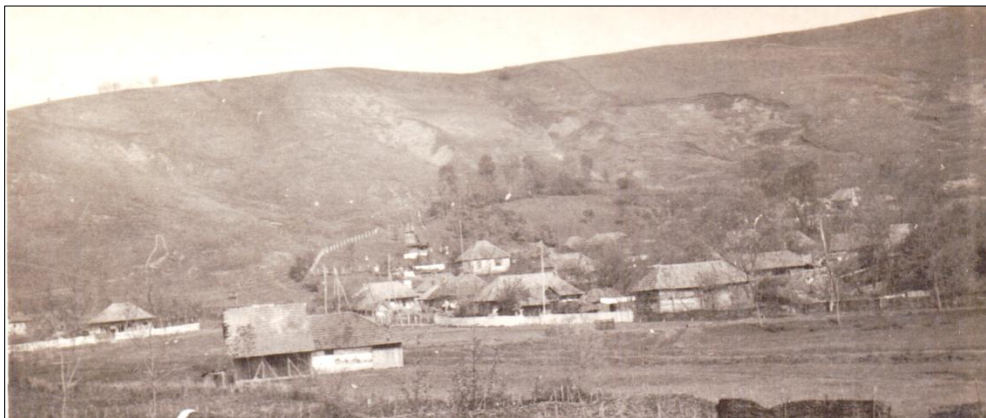
Imagine din locul numit „Râțul Școlii”

Eșecul celui de-al doilea asediu turcesc al Vienei (1683), a marcat sfârșitul puterii turcești în Europa. Transilvania, unde predominau ortodocșii și reformații, a intrat în componența Austriei la sfârșitul secolului al XVII-lea, fiind condusă direct de la Viena. Transilvania era administrată de nobili reformați-calvini, care doreau să atragă la calvinism o parte a populației românești, în contradicție cu dorința

Vienei de a-i atrage la catolicism. Viena a promis însă românilor ortodocși eliberarea din starea de iobăgie, drepturi identice cu religiile acceptate (catolicism, luteranism, calvinism, unitarianism), case parohiale pentru preoții uniți etc. Acțiunea a avut parțial succes, o parte din clerul și populația ortodoxă, trecând la catolicism, cu păstrarea ritului ortodox. Catolicizarea unei părți a populației ortodoxe la catolicism a avut loc și în alte țări din Europa de est (Ucraina, Slovacia, Ungaria), unde au fost create biserici greco-catolice.

Trecerea unei părți din biserica ortodoxă din Transilvania la catolicism a fost realizată prin acordarea unor avantaje românilor „tolerați” până atunci, prin obținerea unui statut social superior (dezrobirea de iobăgie, drepturi similare cu religiile acceptate), prin diminuarea unor presiuni etc. Biserica greco-catolică a creat Școala Ardeleană, a făurit un sistem de școli în limba română, a deschis orizonturi cultural-educative de care au beneficiat toți românii din Ardeal, a contribuit la Marea Unire din 1918 etc.

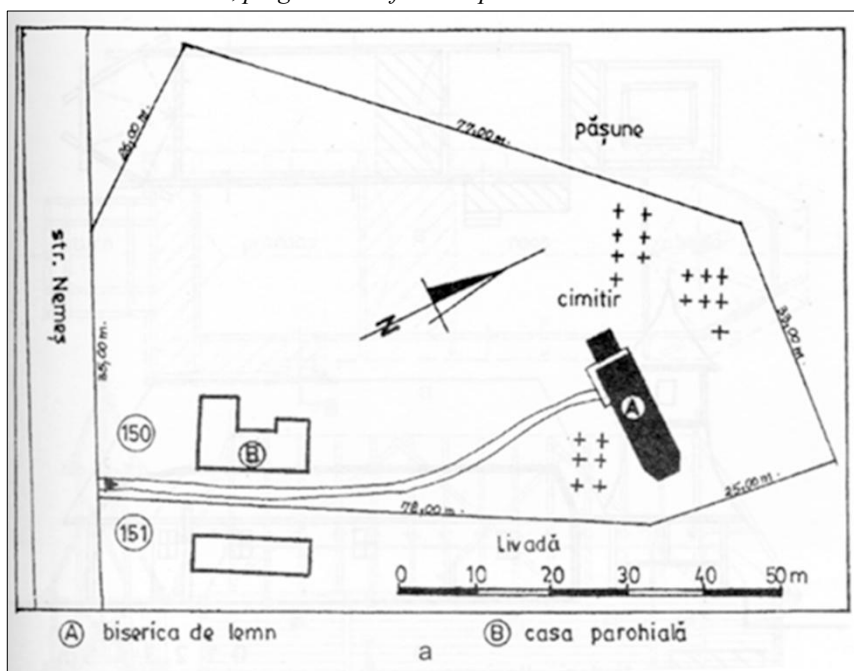
În anul 1773, a avut loc la Viena un sinod al episcopilor uniți din Imperiul Austriac, care spre deosebire de episcopii neuniți (ortodocși), încă nu aveau o proprie mitropolie condusă de un arhiepiscop-mitropolit.

O fotografie valorează cât 1000 de cuvinte... Avem în imagine Moara din Rât și pe fundal Casa Parohială de la Româneni

Biserica de lemn de la Româneni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”, restaurată, pregătită cu o foaie de parcurs de încă 50 de ani

Biserica de lemn de la Româneni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”, plan de situare

Cei cinci delegați români prezenți la sinod au înaintat o inițiativă contra denumirii de „greco-uniți”, pe motiv că această denumire nu-i delimitează suficient față de „greco-neuniți”, socotiți și „schismatici”. Drept răspuns, împărăteasa de la Viena, Maria Terezia, a ordonat folosirea denumirii de „graeco catholici” pentru credincioșii episcopiilor de rit grec unite cu Roma, în locul denumirii de „greci uniți”. Pentru episcopiile neunite a rămas în continuare oficială denumirea de „greci non uniți”, înlocuită în anul 1854, cu aceea de „griechisch -orientalische Kirche” (Biserica greco-orientală).

Aș vrea să amintesc câteva aspecte legate de istoricul Bisericii Greco-Catolice la Oroiu, despre care sunt foarte multe mărturii scrise. În urmă cu câțiva ani de zile am studiat o carte interesantă: *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei*, scrisă de Silviu Dragomir. Studiind mai multe materiale documentare, am aflat că în anul 1332, Biserica de la Roma, a trimis emisari care să colecteze dijmele papale și taxele imperiale din satul

Oroiu (Vrey), care au fost achitate de un anume Gregorius, (preot), sacerdot existent pe aceste meleaguri.

A fost și este prima atestare scrisă a satului, actul de naștere care demonstrează existența străbunilor noștri, aici, pe teritoriul Principatului Ardeal (sau Transilvania). După înființarea cultului religios greco-catolic, la ordinele Împăratului, cult recunoscut oficial în Principatul Ardeal, au avut loc foarte multe frământări religioase, înăbușite în sânge de armata imperială. Rețin câteva fragmente din cartea lui Silviu Dragomir „Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei, (Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman, 1697–1701)”, din care îmi amintesc afirmația preotului, vlădica satului din acea vreme, Vasile Topa, cum că el nici în rușul capului nu se dedă la

Preotul Șoptărean Ioan cu soția

noua religie: „De religia noastră în care au trăit părinții noștri, noi nu ne despărțim și nici nu voim a ne despărți nici acum și nici de acum înainte”¹¹ (aprox. anul 1698). L-a costat viața, pentru că, după ce a fost bătut și schingiuit, în final a fost spânzurat, să fie drept exemplu pentru enoriași.

După cum reiese din documentele papale, de atunci, Papă era Ioan al XXII-lea (între anii 1316–1334). Nu am găsit nimic care să poată atesta că în acele vremuri în sat ar fi existat vreun lăcaș de cult, dar prezența sacerdotului Gregorius de Vrey, lasă de înțeles că ar fi putut exista așa ceva. Primele informații apar cu ocazia trecerii de la cultul Ortodox la cel Greco-Catolic, adică Biserica Unită cu Roma.

Despre primele biserici apar informații de-abia la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea. Astfel, se vorbește despre construcția unei Biserici de lemn, cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, la Ungureni, între anii 1690–1720, iar la Româneni, în anul 1784, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, deși se pare că, încă din anul 1750, la Româneni ar fi existat un lăcaș de cult. Desființarea Bisericii Greco-Catolice a fost impusă la noi în țară odată cu venirea rușilor și a comuniștilor la putere, așa că același fenomen s-a întâmplat și în satul Oroiu.

¹¹ Silviu Dragomir, *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române, Cluj, 1990, p. 68.

Alături de Preotul Ioan Șoptorean și soția, în fotografie mai sunt Margareta, una dintre fiicele Familiei Pop Lucreția și Ioan, Margareta, împreună cu Preotul Nicolae Roman și sora acestuia Victoria

Istoria s-a repetat, persecuția din timpul regimului comunist în care s-a manifestat cruzimea și sălbăticia unor slugi, milițieni torționari, împotriva acestui cult religios, a enoriașilor și a conducătorilor, episcopi, preoți etc., cult care a durat câteva sute de ani (din anul 1698, până în anul 1948, când prin Decret Nr. 358/1 dec. 1948, biserica Gr.-catolică a fost interzisă. După ce, în data de 8 nov. 1948, Cardinalul Hossu a fost demis!

Persoanele cu studii superioare, preoții mai ales, au fost alungați din biserici și din casele parohiale, împreună cu familiile, nu de puține ori foarte numeroase! Au rămas pe drumuri, fără loc de muncă, surghiuniți, amenințați de pericolul de a nu-și putea întreține familiile.

Au fost vremuri de restriște și tristă amintire.

Din păcate, au ajuns la putere persoane de cea mai joasă speță, care au umilit și batjocorit poporul, în special intelectualitatea românească și clerul greco-catolic.

Întâmplător, cunosc bine situația preotului Șoptărean Ion, parohul Bisericii de la Româneni, care a refuzat să treacă la religia ortodoxă. A fost evacuat la Iclânzul, satul natal, de unde, se stabilește în cele din urmă la Sighișoara. Acolo, o scurtă perioadă, a mai predicat la o bisericuță modestă, semipărăsită, biserica numită „A Leproșilor”. Dar, i-a fost interzis, să mai predice, și alungat și din acel spațiu fiind nevoit să lucreze ca taxator pe autobuz, și mai apoi să se angajeze ca magaziner la o Întreprindere din orașul Sighișoara, pentru a-și putea întreține familia numeroasă, cu 11 copii.

Am spus că, îi cunosc întâmplător povestea, pentru că, a fost bunicul matern al unui bun și actual prieten din Sighișoara, Sandu Ursu. Am avut ocazia să-i cunosc familia, mama prietenului meu Sandu, fiind prietenă din copilărie cu nașa mea de botez, Veta Gherman, cea care m-a dus și m-a închinat în fața altarului în Biserica de lemn de la Ungureni.

Îmi amintesc cum povestea Moșu, bunicul meu, că Popa Șoptărean era un om harnic, foarte bun gospodar, cu multe animale, oi și vite, că era neîntrecut la joc în sat și la strigături:

*„Cine-o zâs că nu îi place
Gură de fată bărnace?
Că nici mie nu-mi plăcea,
Până m-am dedat cu ea...
Uiu-iu... No numa așa, mă!”*

Și un fapt lăudabil, povestit de tatăl meu, care era pe șantier cu foarte mulți ani în urmă, în Sighișoara cu mai mulți săteni, la construcția Întreprinderii „Faianța” din Sighișoara. S-a nimerit ca de Crăciun să fie aici la lucru, în Sighișoara, și seara, după terminarea programului de lucru, s-au pornit prin oraș să-l caute pe fostul lor preot Șoptărean Ion...

Casa Parohială de la Româneni, la un moment dat și o sală de clasă era adăpostită acolo

L-au găsit cumva, i-au colindat la fereastră, așa ca în sat la noi. A fost o surpriză deosebită, l-au podidit lacrimile pe părintele Șoptărean, văzându-i pe toți acolo în casă la el, trăind cu impresia că era la Oroiu, în casa și parohia lui. A adus din beci o găleată de vin și i-a omenit cum se cuvine pe colindători. A fost emoționant și o bucurie mare pentru toți.

Întâmplător, în toamna lui 1976, înainte de a pleca la Iași, la facultate am fost prin cimitir, chibiț la o nuntă, ocazie cu care am făcut câteva fotografii cu modestul meu aparat foto Smena.

În după-amiaza zilei de 19 decembrie, am ajuns acasă, în vacanța de iarnă și tocmai le arătam alor mei fotografiile făcute vara, printre care și cele cu biserica de la Ungureni. La un moment dat, se aude larmă mare, strigăte... ardea biserica! Până au ajuns pompierii de la Târgu Mureș, mai ales că, și plouase și nu s-a putut urca cu cisternele cu apă sus, pe deal, la biserică, totul a fost mistuit de flăcări; până și clopotele s-au topit de la așa

căldură mare. A mai rămas doar stâlpul pe care era platoul mesei din altar, un ciot de lemn carbonizat. Doar atât a mai rămas din Monumentul Istoric, în care bănuiesc că era și arhiva și istoria satului. Și asta, totul de la o neglijență, o lumânare rămasă nestinsă, după o slujbă cu ocazia unui botez. Mare păcat.

3.2 Consemnări despre parohia din satul Oroiu de Câmpie, în șematismele vremii

De un real folos, în cercetarea și documentarea pe care am întreprins-o de-a lungul a aproape doi ani de zile, mi-au fost Șematismele Clerului Arhidiacezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba-Iulia și Făgăraș, editate la Blaj, între anii 1865 și 1938. Parohia din Oroiu de Câmpie, pe timpul conscripției episcopului Klein, (anul 1733) număra 230 de suflete, avea biserică și casă parohială. Proprietatea bisericii consta din loc arător de 11,5 jugere și cositor de două cară de fân. Preoți erau trei: Popa Ștefan, Popa George și Popa Ioan. Pe la sfârșitul veacului al XVIII-lea, funcționa Gregoriu Pop. Acestuia, i-a urmat Nicolae Pop, până în anul 1825; din anul 1825, până în anul 1827, a fost administrată parohia interimar, prin preoții din parohiile vecine.

Coperta Șematismului Clerului Arhidiacezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba-Iulia și Făgăraș, de la 1871

Revenind la Oroiu, de la 1827, până la 15 octombrie 1877, a funcționat Daniil Suciul Harhoi, care de la 1855, la 1861, l-a avut cooperat pe Ioan Suciul Harhoi. De la 1878, până la 1883, Ioan Câmpean; de la 1884, la 1896, Florian Muntenescu. Iar de la 1897, o bună bucată de vreme a funcționat preotul Melinte Pop. Venitul congrual era de 593 de coroane și 82 de fileri¹².

La anul 1865, Oroiu de Câmpie avea o biserică de lemn cu hramul Sfântul Ioan Evanghelistul.

Paroh și dascăl era Onorat Domnul Mașca Vasile, cantor Pop Andrei. Și casa parohială era din lemn. Depărtarea de Scaunul metropolitan este de 13 mile. Anul de la care există matricula, este anul 1825. Populația număra 320 de suflete, limba vorbită era limba română și în sat mai erau și alte confesiuni. Oficiul poștal era la Bandul de Câmpie. Asta era situația în Oroiu de Câmpie, Székely Uraly.

Nu am găsit date mai complete despre Oroiu Secuiesc .

În cele mai multe cazuri, în satele românești învățători erau diecii. Școlile înființate de Gheorghe Șincai, erau păstorite tot de învățători pregătiți de el, printr-un curs de șase săptămâni, ținut la Blaj, în postul Crăciunului. Participau toți diecii care doreau să fie învățători, dar lefa, fiind foarte mică nu se prea înghesuiau mulți. Nu toți erau suficient de deștep pentru a absolvi aceste cursuri și a primi certificat de absolvire. Mulți rămăneau corigenți, restanțieri, cu obligația de a se prezenta anul viitor din nou la curs.

Din șematismul pe anul 1871, găsim că, în Oroiu de Câmpie, (Mező Uraj) există o parohie veche, care are biserică de lemn, cu hramul Ioan Evanghelistul. Depărtarea de la Scaunul Metropolitan este de 15 mile, Casa parohială este de lemn, la fel și clădirea școlii în care învață 17 școlari. Parohia este veche, nu are preot, locul, fiind disponibil. Cantor este Andrei Pop iar învățător Ignățiu Codarcea din Valea Oroiului! În sat viețuiesc 337 de suflete, limba vorbită, fiind limba română. Oficiul poștal este la Bandul de Câmpie.

În anul 1876, în Oroiu de Câmpie (Mező Uraj) depărtarea până la Scaunul Metropolitan este de 24 km, parohia este veche, cu biserică de lemn, sub hramul Sf. Ioan Evanghelistul, casa parohială, fiind tot din lemn. Cu Ordin matricol de la anul 1825. Școala este din lemn, învață 31 de școlari. Paroh fiind O.D. Pop Iuliu, cantor Pop Andrei, și învățător

¹² Ioana Cristache Panait, *Biserici de lemn, monumente istorice din Episcopia Alba-Iulia, mărturie de continuare și creație românească*, Alba-Iulia, Editura Episcopiei, 1967, p. 164.

Codarcea Grigore. Populația numără 340 de suflete, limba vorbită, este limba română, iar ultima poștă este Bandul de Câmpie.

Și în anul 1880, satul era împărțit în două localități separate, deși limba era comună și în Oroiu Secuiesc nu existau locuitori de etnie maghiară. Oroiu de Câmpie aparținea de comitatul Turda-Arieș, Cercul Luduș, depărtarea de la Scaunul Metropolitan era de 13 mile, parohie veche, biserică de lemn, sub *Hramul Lui Ioan Evanghelistul*, casa parohială din lemn, conform Ordinului Matricol de la anul 1825, Școala este de lemn, învață 30 de școlari, Paroh fiind, Mașca Vasile. Cantor era Pop Andrei, iar învățător era preotul Mașca Vasile. Populația număra 320 de persoane, limba vorbită era limba română, iar poșta la Bandul de Câmpie.

Din șematismul din anul 1886, descoperim că, Oroiu de Câmpie avea acces la gara din Sânpaul. Depărtarea la Scaunul Metropoitan era de 110 km Parohie înființată în anul 1818, Biserică de lemn din anul 1834, cu hramul Sfântului Ioan Evanghelistul. Casa parohială din lemn sub libera Conferire a Ordinariatului, având matricola din anul 1825. Școala din lemn la care umblau 42 de școlari, învățător, fiind preotul. Administrator la parohie, Onorat Domnul Nicolae Hârșan, cantor Pop Andrei Vietuiau, 320 de suflete români greco-catolici pe lângă care erau și două familii de israeliți. Oficiul Poștal era la Bandul de Câmpie¹³.

În anul 1890, Oroiu de Câmpie (Mező-Uraj) aparținea de Comitatul Turda-Arieșu, Cercul Luduș. La Ungheni era gară și telegraf, iar la Turda era perceptura. Depărtarea de la Scaunul metropolitan era de 98 km, iar depărtarea de la Scaunul Protopopial de 19 km. Parohie veche, biserică de lemn din anul 1834, sub Hramul Sf Evanghelist Ioan, Casa parohială este de lemn, sub libera Conferire a Ordinariatului cu matricolă din anul 1825, clădirea școlii din lemn în care învață 47 de școlari: 20 de băieți și 27 fete. Nou născuți în anul 1890: 11, decedați nouă bătrâni și patru cununii. Paroh este Onorat domnul Hârșan Nicolae, și cantor Pop Andrei. Sunt 345 de suflete, pe lângă greco-catolici mai sunt și alte confesiuni. Limba vorbită este limba română, iar Oficiul Poștal este la Bandul de Câmpie.¹⁴

Din informațiile cuprinse în Șematismul din anul 1895, aflăm că, Oroiu de Câmpie aparține de Comitatul Turda-Arieșu, cercul Luduș, gara și telefon la Nyárádtő (Ungheni) și Perceptoriatu la Turda, casă parohială din lemn, sub libera conferire a Ordinariatului cu matricola din anul 1825. Casă

¹³ Șematismul pe anul 1886, p. 157.

¹⁴ Șematism pe anul 1890, p. 172.

școlară din lemn în care învață 40 de școlari: 21 de ficiori și 19 fete. Născuți 13 prunci, morți 12 și trei cununii.

Paroh Onoratul Domn Nicolae Hârșan, cantor Andrei Pop. Învățător este preotul. În urma recensământului sunt 315 greco-catolici și trei izraeliți. Limba vorbită e limba română, poșta, fiind la Căpușu de Câmpie¹⁵.

În anul 1896, Șematismul se referă la Oroiu de Câmpie, (Mező-Uraj) despre care ne spune că aparține de protopopiatul Turda- Arieș, cercul Luduș. Gara și telefon la Ungheni, percepura la Turda și depărtarea de la Scaunul Metropolitan este de 98 de Km. Distanța până la Scaunul Protopopial de 19 Km. Parohia veche, are biserică de lemn, din anul 1834, în onoarea Sfântului Ioan Evanghelistul (cu hramul Sfântul Evanghelist Ioan), casa parohială de lemn. Sub libera conferire a Ordinariatului Matricol din anul 1825. Școală de lemn în care învață 40 de școlari, 21 de ficiori și 19 fete. S-au născut 13 copilași, în vreme ce au fost înmormântați 12 și s-au înregistrat trei cununii. Paroh este O.D. Nicolae Hârșan, cantor Andrei Pop și învățător este preotul, pomenit mai sus. În sat viețuiesc 318, de religie greco-catolică 315 și trei izraeliți. Limba vorbită este limba română. Poșta se află peste deal, în satul Căpușul de Câmpie¹⁶.

Studiind șematismul Veneratului Cler al Arhiecezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba Iulia și Făgăraș, pe anul 1900, am descoperit următoarele informații. Pentru Oroiu de Câmpie (Mező-Uraly): Gară, Stație telegraf erau la Chirileu-Sânpaul, Oficiul poștal la Căpușu de Câmpie, iar distanța până la Scaunul protopopial era de 19 km. Casă parohială din lemn, acoperită cu șindrilă din anul 1883. Are număr matricol din anul 1826, și școală din lemn din anul 1875. Începând cu anul 1882, e unificată cu cea a Oroiiului Secuiesc, sub un singur învățător. Frecventează școala 69 de școlari, 35 de ficiori și 34 de fete. Repetenți sunt 15; șapte ficiori și opt fete.

Paroh este Onoratul Domn Nicolae Hârșan, învățător Domnul Ioan Pop, cantor Teodor Socol și Curator primar Ioan Roman. În urma recensământului erau 374 de români greco-catolici și patru izraeliți. Oroiu de, pe timpul conscripției Episcopului Klein, număra 115 de suflete, avea biserică și două case parohiale

¹⁵ Șematism pe anul 1895, p. 187.

¹⁶ Șematism pe anul 1896, p. 186.

. Proprietatea bisericii consta în loc arător șapte jugere și cositor de cară care de fân. Preot era popa Onya.

Mai târziu, dar tot în veacul al XVIII-lea s-a dezbinat de Biserica unită și nu a fost reunită decât la anul 1834, prin preotul Ioan Știrbeț, care a funcționat până în anul 1845.

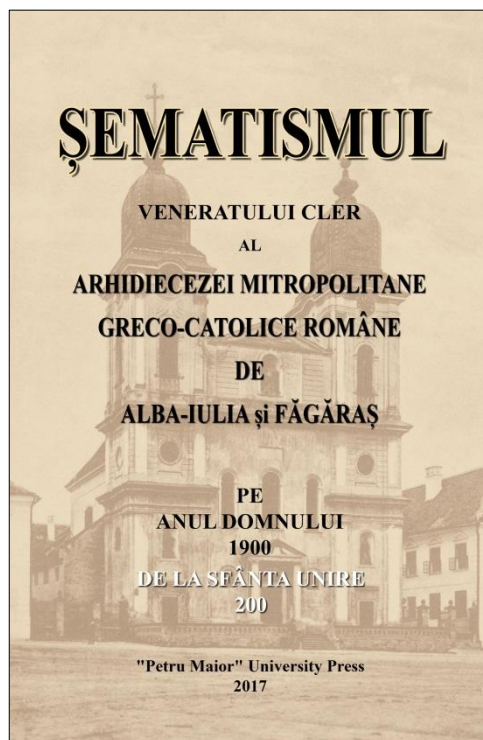
De la 1845, până în anul 1870, a funcționat Ioan Socol, iar din 1870, până în anul 1872, a fost administrată interimar prin Mihail Socan, preotul din Căpușul de Câmpie. Din anul 1872, până în anul 1878, a funcționat Iuliu Pop, iar în anii 1878, și 1879, a fost administrată prin preoții George Precub și Ioan Câmpean.

În perioada 1879-1883, a funcționat Basiliu Pop Masca, iar de la 1883, a funcționat ca preot Nicolae Hărșan. Venitul congrual este de 333 coroane și 98 de fileri¹⁷.

În anul 1906, Oroiu de Câmpie (Mező-Uraly) avea oficiul poștal la Căpușu de Câmpie, aparținea de Cercul Luduș, unde era și Perceptura. Gara și telefonul erau la Chirileu-Sânpaul. Depărtare de la Sc. protop. 19 Km. Par. veche. Biserica de lemn din 1834, în onoarea S. Ioan Evangelistul. Casa parohială din lemn sub Icofă Matric are data de la anul 1826. Școala este unificată cu cea din Oroiu Secuiesc, sunt 78 de școlari, 41 de feciori și 37 de fete. Preot paroh este Onoratul Domn Nicolae Hărșan, cantor Teodor Socol și curator Ion Roman. Venitul congrual este de 32752 coroane. În sat sunt 317 de suflete greco- catolici, cinci reformati și trei izraeliți.¹⁸

Pentru anul 1906, am expus și forma originală, așa cum apare publicat în paginile șematismului.

OROIU De CAMPIE (Mező-Uraly), *of. post.*

Coperta Șematismului de la 1900

¹⁷ Șematism pe anul 1900, p. 439.

¹⁸ Șematism pe anul 1906, p. 197.

Mező-Kapus, cerc., perc. Ludoș, gară, tel. Kerelő-Szt.-Pal. Depărt. dela Sc. protop. 19 Km. Par. veche. Bis. de lemn din 1834, în onoarea S. Ioan Evangelistul. Cp. de lemn. Sub lco Matric. are dela an 1826. Cșc. unificată cu Oroiu Să cu esc. Școlari: feciori 41, fete 37. Par.: O. D.

Nicolau Harsait. Cantor: *Teodor Socol*. Curator: *Joan Hoinari*.

Venitul congrual cor. 327 52. în Matre 317, refor. 5, isr. 3.

În anul 1911, Oroiu de Câmpie (*Mező-Uraly*) făcea parte din Districtul Murășului, cu parohie înființată în anul 1834, cu hramul Sfântul Ioan Evanghelistul. La școală sunt 42 de elevi, 15, fiind repetenți. Preot Paroh este Onoratul Domn Nicolae Hârșan, Învățător este Dumitru Stoia, iar cantor Teodor Socol și curator Ioan Roman. Venitul congrual este de 32752 coroane. Donațiunea învățătorului de la comuna bisericească este de 250 de coroane.

Judecătoria, Perceptoratul regesc, Pretura sunt la Ludușul de Murăș, gara la Sânpaul și telegraf, telefon, oficiu poștal la Căpușu de Câmpie. La recensământ sunt 375 de greco-catolici și doi israeliți¹⁹.

1923

O r o i u l d e C â m p i e (Turda-Arieș) — 304. Paroh: vacant, Cgr. L. 32752. G. Bereghia de Câmpie. P. u. Căpușul de Câmpie.²⁰

1929

Oroiul-de-Câmpie — 329. Adm. p. O. *Emil Boroș*. Cgr. L. 327 52. G., p. Band.²¹

Din Șematismul Veneratului Cler al Arhidiecezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba- Iulia și Făgăraș, pe anul 1932, în Oroiu de Câmpie am descoperit informații importante:

Parohie reînființată în anul 1834, Biserică de lemn din același an, sub Hramul Sf. Evangelist Ioan, Casă parohială din piatră și cărămidă din anul 1883, și Edificiu școlar greco-catolic din piatră și cărămidă edificat în anul 1907, cu matricola din anul 1826, și un număr de 31 de elevi greco-catolici la Școala Primară. Administrator parohial local interimar era Onoratul Domn Melinte Pop, preot în Oroiu de Câmpie, Curator primar era Nicolae Roman și cantor Victor Socol. Venitul parohial preoțesc, după conscrierea congruală din anul 1896, era de 32.752 lei. Exista și o școală primară de stat²².

¹⁹ *Șematism pe anul 1911*, p. 164.

²⁰ *Șematism pe anul 1923*, p. 52.

²¹ *Șematism pe anul 1929*, p. 47.

²² *Șematism pe anul 1932*, p. 183.

În anul 1937, în Oroiu de Câmpie sunt 329 de suflete, preot este Nicolae Roman. Gara și Oficiul poștal, fiind la Bandul de Câmpie.

Venitul congrual este de 32.752 lei. Din păcate, începând cu anul 1906, nu mai găsim informații cu privire la situația școlară, aspect care ne-ar fi interesat foarte tare²³.

În anul 1938, Oroiu de Câmpie, plasa Band, județul Mureș, 19, preot Nicolae Roman și Ion Șoptărean²⁴.

Odată cu anul 1938, șematismul este foarte sumar. Vremurile încep să se tulbure, Regele Carol al II-lea va dizolva parlamentul, impunând un partid unic. Peste populația din Transilvania va veni o perioadă foarte grea, de suferințe și multe umilințe: Ardealul cedat!

Explicarea Abreviațurilor ce occurră în Șematismu.	
a. seau an.	== anulu.
c. r.	== cesareu regescu.
d. Chr.	== după Christosu.
ep. seu Episc.	== episcopulu.
mil.	== milu.
pag.	== pagin'a.
S.	== Santu ori Santa.
SS.	== Santii.
Bas.	== Baserica.
Can.	== Canonicu.
Cl. VIII.	== Class'a VIII.
O. D.	== Onoratulu Domnu.
M. O. D.	== Multu Onoratulu Domnu.
Cas'a par.	== Cas'a parochiala.
Par. vechia	== Parochia vechia.
Matric. are	== Matricula are
Protop. Onor.	== Protopopu Onorariu.
V. Protop.	== Vice Protopopu.
Administr. Ofic.	== Administratoriulu Oficiului
Protop.	== Protopopescu.
Sub lib. Conf. a Ord.	== Sub liber'a Conferire a Ordinariatului.
Depart. dela Sc.	== Departatu dela Scaunulu Me-
Metrop.	== tropolitanu.
D. N. Is. Christosu	== Domnulu Nostru Isusu Chri-
P. C. V. Maria	== Prea Curata Vergura Maria.
S. Ioanu Botez.	== Santulu Ioanu Botezatoriulu.

²³ Șematism pe anul 1937, p. 55.

²⁴ Șematism pe anul 1938, p. 144.

3.3 Lista preoților care au slujit în parohia Oroiu de Câmpie (Mezey Uraly)

Lista preoților care au slujit în Biserica de lemn cu Hramul „Intrarea Maicii Domnului în biserică”, din Satul Oroiu de Câmpie (Româneni), a fost elaborată, studiind informații din Șematismele vremii. Ținând cont și de însemnările cuprinse în Registrele de Stare Civilă, studiate la Ahivele Române, Județul Mureș și de modul de implicare al Preoților-parohi, am întocmit, în ordinea cronologică, următoarea listă!

1332 Gregorius;
1696 popa Radu;
1806 - Popa Onya;
1806 -1825 Popa Ioan;

1825 -1832 Socol Ioan;
1834 - 1847 Știrbeț Ioan;
1847 -1871, Socol Ioan;
1871 vacant;
1871. 14.02, Mihail Socan , cu delegație, din Căpuș;
1871- 1872, Mihail Socan, din Căpuș;

1872- 1878, Pop Iuliu;
1878 -1880, Câmpean Ioan;
1880 -1882, Vasile Pop Mașca;
1882 - 1883, Câmpean Ioan;
1883.01.09, 1883 -1892, Hărșan Niculae;
1884 -1896, Florian Muntenescu; Melinte Pop;
1900-1902, Vătășanu;
1902-1922 Sângiorzan;
1923-1925-vacant;
1928, Nicolae Diaconescu;
1928 -1933, Alexandru Oltean;
1933-1938, Roman Nicolae;
1938-1949, Ion Șoptărean;
1941-1943, Pop Maxim;

1943-1947, Țițeu Gheorghe.

25.03.1949 Se alege Consiliu Parohial (curatorat)UNIT

Proces verbal, semnături

Oroiul Secuiesc Oroiu de Câmpie

I Moldovan Maxim II Roman Ghe Toader

Socol Iov Pop Gheorghe

Silaghi Petre Roman Niculae

Roman C. Toader Mureșan Toader

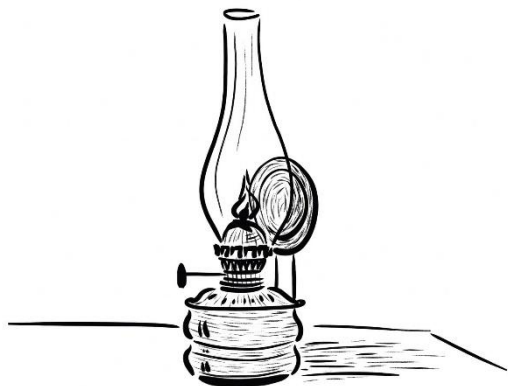
18.04.1949 Se alege

Consiliu Parohial UNIC

Proces verbal, semnături

30.12.1951 Preot

Sămărghițan Ioan

3.4 Țintirimul din Dâlmă

De Țintirimul din Dâlmă nu sunt prea multe informații... Știu doar că, am discutat cu d-na Nica Roman din Rât și Victor Roman, a căror strămoși, încă își mai fac simțită existența în pământul galben de pe coastă, prin crucile care se încăpățânează să reziste. Deși putregaiul și carii, scurmă în ele zi de zi și ceas de ceas!

Și parcă, așa ca în vis, de sărbătorile de primăvară, de ziua morților, Floriile, seara, pe întuneric, toată coasta era iluminată feeric. Am în minte încă vie, imaginea Țintirimului „din Dâlmă”, de pe vremea copilăriei, cum era numele locului, acolo unde, în seara de Florii, fiecare familie se ducea să-și comemoreze morții.

Se duceau ramuri de salcă, mătășori, și se aprindeau la căpătâi lumânări. Și odată cu căderea serii, porțiunea aceea de Coastă, între familia Otveș și undeva aproape de familia lui Valer Roman, a lui Bonghinoaia, căsătorit cu Anica, din Căpuș, acea coastă care era Țintirimul „Din Dâlmă”, era luminat ca „Las Vegasul”! Dar, au fost vremuri mohorâte, vremuri în care dealurile din jurul satului au început să o ia la vale. Printre valurile de alunecări au apărut oase, urmele celor îngropați acolo!

Și așa, nu s-au mai îngropat acolo pe ai lor, cei plecați la cele veșnice. Terenul care era proprietatea bisericii, a Parohiei de la Româneni, făcea obiectul fânului pentru hrana vitelor, a cornutelor în general, teren atribuit prin procedura de licitație publică! Cu vremea, crucile de lemn în general, s-au putrezit și imaginea de azi e dezolantă. În ograda Bisericii de lemn de la Româneni, a început ordonat, sistematizat să fie îngropați morții. Ultimele aliniamente sunt părinții noștri...

Două dintre puținele cruci care mai amintesc de Țintirimul din Dâlmă...

*Crucea de beton a familiei Roman, printre cruci
căzute într-o râvă*

*În cădere liberă, crucea cuiva, a cărui urmași
sunt împrăștiati prin lumea mare*

Și așa, încet, încet, satul întreg, așa cum pomenește poetul Ion Horea din Petea, într-una dintre poezii, încet, încet, satul s-a mutat acolo sus pe deal.

La Cimitirul din Dâlmă, sus în partea stângă au fost mormintele familiei Roman Filon și Roman Toader, doi frați, tatăl lor, fiind Moisie. Anul decesului este 1962.

Crucea din beton, cu mai multe inscripții este după cum urmează:

Roman Ștefan, 1897, posibil bunicul lui Roman Victor (Pilu);

Soția Elena, 1897, Roman Ilie, 1900, fără copii, o fată se presupune că a murit, Soția Florica Roman Victor, n. 1926... decedat pe front.

*Singura cruce de beton din Țintirim, a familiei
Roman Victor*

*Pe o cruce pe care ploaia și vântul și-au pus
considerabil amprenta doar câteva litere și
cifre se încăpățânează să dăinuie în timp...*

*Poate la o atentă analiză, vom descifra și
nume... Acum doar 1898-1949*

*Litere și cifre, scrijelite pe cruce...Sunt
singurele informații spre veșnica pomemire*

O cruce tradițională...Dacă am fi restaurat-o la timp, mai aveam informația

Pomișorul răsărit la căpătâiul mormântului, parcă vrea să îmbrățișeze crucea

Urmașul familiei Mărginean, de-a lui Pârță, pe urmele strămoșilor

Cornel Mărginean, prietenul din Iernut, în vizită la strămoșii din Oroiu

O placă cuprinzând un minim de informație...presupunem că e vorba de Roman Toader, a Moisoaiei, din neamul lui Moisie!

3.5 Țintirimul vechi de la Româneni

Mormintele din curtea bisericii sunt datate din perioada în care sătenii de la Româneni își îngropau morții în Țintirimul din Dâlmă.. Pe terasa superioară, în fața bisericii și puțin mai jos, am descoperit cruci vechi, adevărate monumente istorice, aparținând familiilor foștilor preoți sau familii de vază din sat. Aici, în apropierea bisericii au fost îngropate persoane importante, preoți sau preotese.

*În Țintirim la Româneni, în timpul desfășurării slujbei de pomenire la Florii.
Pe terasa ocupată de generația părinților noștri*

Așa bunăoară, chiar lângă ușa de la intrare în biserică, pe partea dreaptă, se află piatra de mormânt a *preotului Greco-catolic Ioan Socol*, decedat în anul 1870. Pe crucea din imagine o inscripție mâncată de vreme ne spune că, acolo, „se odicnește Juan Socol, Par. GR. Cât. Repos 1870.” Se înțelege că, a fost un preot din satul Oroiu care și-a dorit să se întoarcă în glia satului natal.

Aș opina că, e vorba de **SOCOL IOAN** = *Szokol Joannes* născut în anul 1814, la 20 de ani începe studiile teologice în perioada 1834/38, fiind

repartizat ca preot greco-catolic în localitatea Vaideiu, Județul Mureș. În documente se precizează că era de origine nobilă. După toate calculele se presupune că e mormântul cu crucea din dreapta, imediat în apropierea intrării la Biserica de la Româneni.

Imediat în apropiere, un adevărat monument, un monument aș zice cu totul și cu totul deosebit, poate unic în cimitire. Nicolae Hârșan, fost preot paroh o bună perioadă de vreme. Este vorba de *Țița Hârșan, Preuteasă, n. 1848, d. 1895, o nepoată, Aurelia Vamoș, n. 1895, d. 1918 și alți doi nepoți. Din partea fetelor Amalia și Aurelia Vamoș.*

Palierul- terasă care mai păstrează crucile vechi

Mai jos, o cruce complet distrusă de intemperii, fără a mai păstra nici cel mai vag indiciu.. Apoi mormântul familiei Roman: Maria Roman, alias Max. n. 1859, și d. 1900; Maria Roman, soția lui Iacob, n. 1891, și d. 1918. Tată mamă și soție, Iacob și Nic. R. Maria Roman este fiica familiei Roman Maxim și Maria (Radu) n. 1859-d. 1900.

După moartea soției și a fiicei, Roman Maxim se căsătorește cu Radu Lucreția. Vinde toată averea, că era bogat, și pleacă la Târgu Mureș. Acolo, cumpără două case, una pe strada Vlahuță, la Nr. 2 casă care va rămâne în proprietatea statului după moartea soției Lucreția. A doua casă rămâne la Lucreția, care îl va înfia pe Radu Niculiță (va fi Roman!)²⁵, casă din care se pare că s-a ales praful!

Crucea de căpătâi a preotului Gr-catolic Ioan Socol 1814-1870

„Monumentul” familiei Hârșan Nicolae

Mai jos, urmează crucea familiei Niculae Radu, n. 1852 și d. 1920. Ca să reluăm povestea familiei Radu... aflăm că Radu (Rad) Vergil, n. 1884, a avut împreună copii: Radu Niculae, n. 1927, căs. cu Onica din Iceland, și au copii pe Niculiță și Ionică 2. Radu Aneta, Profesoară, Târnăveni, 3. Radu Emilia, educatoare, la Deva, 4. Cristina, profesor la Timișoara.

De menționat că, tot mai des iau contact cu copiii foștilor chiaburi, oameni de vază din Oroiu, copii de care nu s-a mai auzit nimic. Și realizările lor profesionale, chiar dacă uneori modeste, fiind însemnați cu acea sintagmă numită „origine nesănătoasă”, au fost acoperite de tăcere!

²⁵ Mărturii, Mariana Crefelea (fostă Roman).

*Mormânt neidentificat. Fie-le veșnică
pomenirea*

Roman Maria, Alias Max

*Monumentul funerar, piatra de pe mormântul
preotului Nicolae Hârșan*

*Natura își revendică drepturile...
Fără cuvinte!*

Mormântul lui Radu Neculae, Radu fiind

Mormântul, stilizat, al Letiției Radu

*Detaliat mormântul preotului
Nicolae Hârșan*

*Mormântul lui Pop Ioan, Alias „Americanu” și
Soția sa Lucreția*

Mai jos, în dreptul Coniei lui Nelu Socol (a Porombului), Radu Letiția, n. 1900- d. 1951, iar aproape o inscripție, mai puțin lizibilă. Tot Mariana Crefelean ne lămurește, cu referire la familia Radu (Rad): Radu Lucreția (1890–1986) a avut doi copii. Simion, inginer, a murit într-un accident de mașină. Radu Anica a fost căsătorită cu Roman Gheorghe (1875–1959), zis „a Sasului”, Ghiury! Au împreună 10 copii, fiind proprietari a 20 de jugere de pământ. Cu multă trudă, reușesc să-și dea copiii la școli, aceștia reușind să se așeze fiecare pe la casele lor: (Brașov, Sibiu, Târgu Mureș, Oroiu etc.)

Din documente, rezulta că, la un moment dat, dintre membri familiei Rad, Rad Vergil a deținut funcția de Primar. Așa că, e foarte posibil să găsim aici, printre nume și inscripții cu numele Socol, Pop, Roman.

*Cei doi feciori ai lui Pop Ioan Americanu, morți,
din păcate cu multă vreme părinților*

*Câteva litere și cifre scrijelite pe fata crucii,
partea de la bază putrezită de vreme*

*Cozma, sau Cosma Ștefan...
Dar ce mai contează acum!*

*Mormântul lui Gheorgheoi bătrânu, cel
abandonat pe drumul spre cimitir de preotul
microbist, pasionat de fotbal*

Pe aproape, este Radu Letiția n. 1900- d. 1951. Vergil Radu, n. 1884, d.... Soția Lucreția Radu, n. 1900 și d.... Următorul este al familiei Pop Ioan, n. 1886, d? soția Pop (Roman) Lucreția n. 1902, d. 1974. Urmează un mormânt al unei familii a cărei istorie o cunosc... Familia lui Pop Iuân, Americanu. Povestea zice că, Pop Iuân a fost slugă, ghiriș la Roman Gheorghe, Giury. Dar, cum viața nu-i oferea nici o oportunitate să adune și el ca tot omul un petec de pământ și o casă, să-și poată întemeia o familie, nu a stat mult pe gânduri când i-a surâs șansa de a pleca la muncă în America. După ani mulți de zdroabă și necazuri, Iuân se întoarce acasă cu două cufere de bani! „Americanu”, că așa avea să-i rămână numele, își cumpără pământ, își construiește o casă cu tot acaretul și anexele gospodărești necesare și, surpriză, o ia de nevastă pe una dintre fetele lui Roman Giury, Lucreția, fată frumoasă, cu avere, constând din multe iugere de pământ, Țoale, lipidee și marhăi (animale). Era cu vreo 20 de ani mai tânără decât Iuân, ghiriș fiind își amintea că, se juca cu ea și o hinta pe genunchi! Dar, asta conta atunci mai puțin la economia relațiilor matrimoniale! Dacă bine țin minte, au avut două fete și doi ficiori.

Tineri educați și școliți la oraș, elegant îmbrăcați și le stătea bine. Îi puteți vedea în fotografiile pe care le-am achiziționat de la o verișoară, Mariana Roman, actualmente Crefelean! Dar, necazul s-a abătut asupra casei lor, băieții, având un sfârșit tragic, plecați la cele veșnice la tinerețe. După cum vedem pe cruce, unul dintre băieți, Nicolae, n. 1930, moare la doar 18 ani (d. 1948).

Celălalt, Ionică, ofițer de carieră, la cei 33 de ani ai săi, (n. 1922, d. 1955) tocmai în ziua în care a fost în vizită în Sibiu, acasă la logodnică, pentru a stabili ultimele amănunte pentru nuntă, este omorât mișelește și așezat pe linia de cale ferată... Se pare că, un potențial rival, din gelozie, într-un moment de nebunie a comis crima... Dar, ce mare jale... La înmormântare, a venit lume bună, de la oraș. Oroienilor, atunci a fost prima dată când le-a fost dat să vadă coroane, așa cum se aduc la înmormântare... Iar, Dorina, logodnica, plângea în hohote și i-a pus bănuți pe ochi: ia Ionică, dragul meu, să ai cu ce să plătești acolo vamă când vei trece dincolo!

Lelea Lucreția a murit de inimă, lăsându-l pe Iuân singur... Țin minte, copil fiind, mergeam seara la ciurdă după vaci și treceam pe lângă gredina lui Bade Iuân Americanu. Umbla rău, sprijinit în băț, era gârbovit, amenințând cu bățul spre cer, încercând să alunge păsările, când din păr cădeau poame...

— Heșșșș, ne!

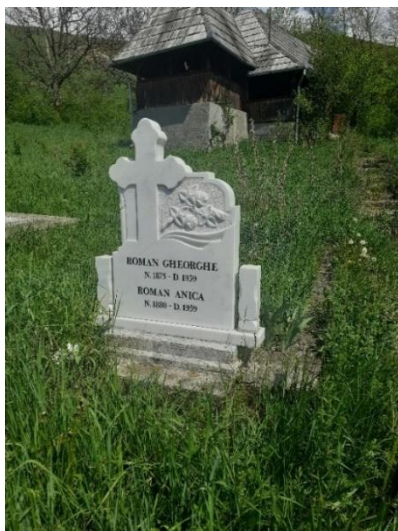
Dar, în păr, cățărați, umplându-ne jebele și sânul cu pere, eram noi, eu și prietenul Nicu Bereș!

Vremea a trecut, am crescut băieți mari și cred că student fiind, am trecut, în drum spre parcela de coasă, am trecut pe lângă locul unde am realizat că, a fost una dintre cele mai fâloase gospodării din sat! Și atunci, am înțeles, cu durere în suflet, că totul pe lumea asta nu e decât o nimicnicie. Vorba Ecleziaștului... Pe vechea ogradă se mai vedeau două movilițe de pământ, cred că una, unde a fost casa și cealaltă pe locul poieiții și fânarului... Și doi pomi, schilozi, năpădiți de boli, de care se mai freca uneori câte o vacă, în drumul spre casă... Totul nu e decât...

Approape de rândul de morminte relativ recente, două cruci de piatră mi-au atras atenția... Dar, spre dezamăgirea mea, scrisul era deteriorat de capriciile vremii: apa, vântul și gerul! Radu Elie, n.?, d.? și Cozma Ștefan, n. 1910, d. 1947... Dumnezeu să-i ai în grijă!

Apoi, o cruce, de lemn, pe care, deși reînnoită nu de multă vreme, scrisul nu se mai poate citi.. Urmează Cozma Ștefan, născ. 1910, dec. 1947. Din discuții cu săteni mai bătrâni, am înțeles că, au mai fost cruci de lemn, dar timpul e nemilos cu situații de acest fel. Prin anii '70, pe coasta de la

Cimitirul din Dâlmă au avut loc alunecări de teren, și s-a trecut la folosirea terenului din curtea bisericii.

*Roman.Gheorghe-Ghiury
și soția Anica*

*Roman Maxân n. Jan. 1853
Rep. Febr. 192*

Dar, cum, la fiecare groapă săpată, ieșeau oase, s-a hotărât continuarea cimitirului mai jos, pe locul fostei curți, ograda casei parohiale, acolo unde se vor reloca încet- încet toți sătenii de la Buna și Nemeș. Avantajul pietrelor de căpătâi din beton, și mai nou marmură, este că vor dura mult mai mult în timp... Depinde dacă va mai fi cine să le caute și să le aprindă o lumânare din când în când, la căpătâi!

Mormântul lui Gheorgheoi bătrânu, aproape ultimul din acest grup al locatarilor Țintirimului Vechi. Întâmplarea face, ca la prohodul său, într-o zi de iunie, în plin campionat Mondial de fotbal, preotul-paroh de atunci, Dobre Ioan, mare microbist, pasionat de fotbal, să abandoneze procesiunea cu mortul, să urce pe caraghiosul „Pegas Junior” și să plece la transmisia televizată a meciului. Fătul și Diacul, de fapt întreg staful parohiei în frunte cu Socol Pavel, au preluat problema și au îngropat mortul. Peste ceva vreme, (eram elev la liceu la Luduș) l-am revăzut pe preotul Dobre Ioan prin Iernut, vindea la un chiosc Loz în plic (loto-pronosport).

Moșu Ghiury, cu cei doi nepoți, Nicu și Ionică, feciorii lui Iuău Americanu

Iuănu Sasului venit de pe front, împreună cu fratele Niculae, viitor preot la Româneni și nepoții, Nicu și Ionica

Socol Marița 1902-1956

Socol.....1902-dec. 1956

Dușman perfid e timpul....

Rad Emilian, a locuit lângă Râțul Școlii, A fost mulți ani plecat și a lucrat în America... Căsătorit cu Roman Anica, soră cu Roman Filion, a Moisoaiei. Fata, Emilia, a fost învățătoare, căsătorită cu Boanta Iosif, din Săușa, învățător. Cu banii din America au cumpărat pământ în hodaie la Săușa²⁶.

O cruce fără nume... O, de-ar putea vorbi, cu siguranță ne-ar spune multe...

*Dintre arboret se zărește un însemn!
Măcar de-am ști de-a cui era...*

*Furnizând chiar numai un minim de
informație, fiecare cruce, vrea să spună*

ceva!

²⁶ Din Memorii, Mariana Crefelea (fostă Roman).

CAPITOLUL 4

Biserica Greco-Catolică și istoria ei în satul Oroiu Secuiesc

*Una dintre cele mai vechi biserici
de lemn din țară, a fost cea din satul
Oroiu, Comuna Band, Județul Mureș*

4.1 Biserica de lemn de la Ungureni cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”

Biserica de la Ungureni, număr administrativ Oroiu 52, a fost ridicată pe coasta unei coline, în anii 1690–1720, reparată și renovată cu lucrări foarte complexe de lărgire și extindere, în lungime și lățime. În decursul celor peste 285 de ani, această veche biserică românească, greco-catolică, a suportat mai multe reparații și renovări, cu extinderi și construcția unui turn de clopotniță, înalt, inclusiv picturile de pe tavanul (bolta) bisericii, lărgire și alungiri. În anul 1832, a fost realizată pictura murală pe pânză, în interior pe toată suprafața plafonului.

*Biserica de la Ungureni,
fotografie din colecția
personală*

Biserica cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”

Apoi în anul 1883, s-a făcut o renovare de proporții construindu-se turnul Clopotniței bisericii, lipit de peretele bisericii din partea de vest a edificiului. Ultimele reparații de anvergură au fost realizate în perioada

1952–1955, cu fonduri obținute de la Consiliul Raionului Luduș. Acestea au fost executate în baza desenelor tehnice întocmite de inginera Szabo' Ecaterina, desene prezentate în anexe.

(Hotărârea Consiliului de Miniștri, Nr. 1160/1955, poziția 697.)

Preotul Vasile Ghira, oficiind cu ocazia unei căsătorii

Despre edificarea acestui monument, cunoaștem prea puține lucruri, la conscripțiile anilor 1750, 1760–1762, satele Oroiu apar fiecare cu biserică. În schimb, conscripția din 1733, amintește Oroiu cu o biserică, ce n-ar fi exclus să fie chiar acea pe care o descriem și care astăzi nu mai există. După cum am mai văzut, în anul 1883, biserica este supusă unor lucrări de renovare, între altele soldate cu lărgirea pronaosului și naosului pe ambele laturi, concomitent cu alungirea spre vest a pronaosului și juxtapunerea asimetrică a unui turn-clopotniță tot în această parte. Deci, locașul a fost înălțat înainte de 1883. Potrivit tradiției, biserica este produsul ultimelor decenii ale secolului al XVII-lea, ea având nervuri, decorațiuni, reprezentând cu rozete ce susțineau bolta semicilindrică a

navei, forme regăsite și la biserica din comuna Rădești, sat Șoimuș, județul Alba, cu hramul „Buna vestire”, ridicată în 1675.

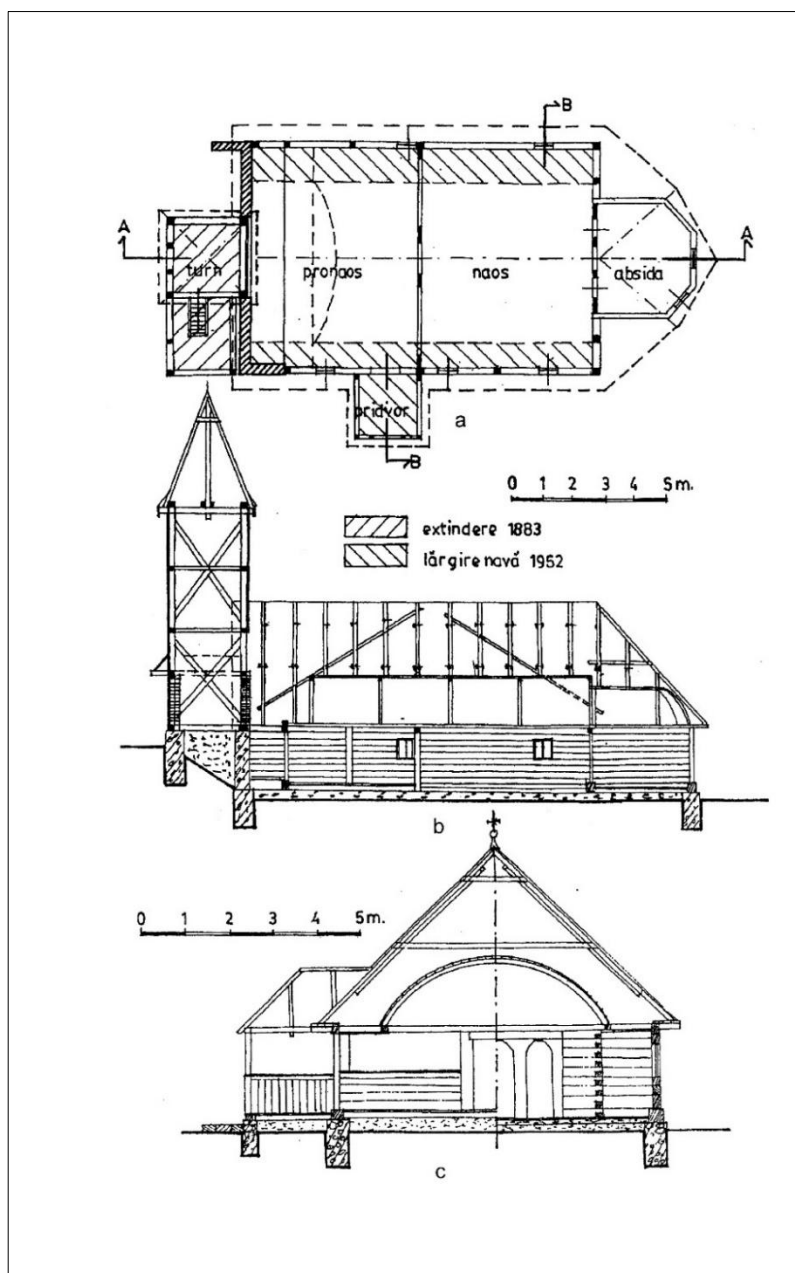
În anul 1952, se face lărgirea navei, care își modifică astfel forma, încât, între bolta în leagăn și pereți sunt intercalate suprafețe plane, lucrări care, din nefericire au determinat și degradarea picturii, realizate în anul 1832.

Cu toate aceste repetate modificări, structura tipologică s-a păstrat, ea reprezentând un plan dreptunghiular simplu, cu absida pentagonală decroșată. Singura parte neatinsă este absida altarului, motiv pentru care în con-textul de după lărgirea navei,

aceasta nu se mai armoniza cu noile volume. Pereții bisericii erau confecționați din bârne cioplite din lemn de brad, cu o talpă solidă din lemn de stejar, care se sprijinea pe o fundație uscată din bolovani.

Biserica de lemn din Oroiu Secuiesc. Pictură, colecția personală Dorel Moldovan

Oroiu. Biserica „Sfinții Arhangheli”, după proiectul de renovare.
a – Plan; b – Secțiune longitudinală; c – Secțiune transversală

Acoperișurile interioare erau constituite dintr-o boltă în leagăn, deasupra pronaosului și naosului, o boltă discret tronconică în absida altarului și o semicalotă din panouri triunghiulare racordate la aceasta din urmă. Intrarea se afla pe latura sudică, care era protejată de un mic pridvor, confecționat în anul 1883. Întregul edificiu avea o șarpantă din lemn de brad cioplit, acoperită cu șindrilă. În urma degradării, a fost învelită cu un strat de carton asfaltat, până la renovarea programată în anul 1977.

Datorită terenului în pantă, capătul de vest al pronaosului era îngropat în pământ, necesitând realizarea unui zid din cărămidă, ulterior tencuit, a cărui înălțime ajungea până la nivelul coamei. În anul 1924, cu ocazia unor lucrări de renovare la turn, partea inferioară a acestuia era umplută cu pământ pentru a-i conferi stabilitate, concomitent cu construirea anexei din lemn, cu rolul de a adăposti scara clopotniței. După anul 1970, biserica prezenta serioase semne de pierdere a stabilității și de degradare a principalelor elemente de construcție, impunând o urgentă intervenție de renovare. Din păcate, lucrările de renovare care urmau să se execute în anul 1977, în baza documentației întocmite de doamna Szabó Ecaterina, nu s-au mai materializat¹.

După terminarea acestor lucrări, executate sub supravegherea ingineriei Szabó Ecaterina, lucrări de mare importanță, în anul 1955, Ministerul Culturii a întocmit actele necesare pentru propunerea de încadrare a acestei biserici de lemn, în categoria Monumentelor Istorice Religioase, după care Consiliul de Miniștri a aprobat această propunere prin Hotărârea cu Nr. 1160/1955, poziția 697.

Încadrarea bisericii în această categorie a avut o importanță deosebită din punct de vedere istoric pentru Satul Oroiu, acest mare eveniment cultural, făcându-ne cunoscuți în lumea bisericească și am început să fim cunoscuți chiar și peste granițele țării.

În anul 1976, când au început lucrările de renovare, având deja toate aprobările necesare, inclusiv fondurile acordate, majoritatea lucrurilor de valoare din Biserica Monument istoric, au fost puse la adăpost de preotul paroh Ghira Vasile (cărți, registre, inclusiv Cazania lui Varlaam, scrisă în anul 1643).

În urma incendiului devastator, care a distrus și ars până la temelii întreaga construcție, sub mormanul de cenușă s-a descoperit o mică și ultimă relicvă în locul unde a fost altarul bisericii și anume, piciorul de susținere a mesei rotunde din altar, iar în partea vestică, a altarului, în tinda dinspre apus

¹ Ioan Eugen Man, *op. cit.*, p. 395.

a bisericii, a rămas o parte a zidului monumentului, construit din bolovani de gresie nisipoasă, lângă care a fost amplasată construcția turnului Clopotniței în anul 1883. A mai rămas și o schiță, desenată de Crâșnicul bisericii, Silaghi Petre, după incendiu². Alături de fotografiile făcute de subsemnatul, în toamna anului anterior, sunt puținele imagini spre aducere aminte.

Biserica de lemn de la Ungureni. O schiță desenată de Silaghi Petru

E de o însemnătate simbolică deosebită și pentru mine, fiind biserica în care am fost botezat, acolo unde nănașa Veta Gherman, m-a închinat în fața altarului.

Martori prezenți la fața locului printre primii, povesteau cum au reușit să arunce câteva găleți cu apă, care au atârnat și mai tare flăcările din Altar. Am fost prezent și eu, cred că aproape tot satul toată suflarea au privit neputincioși, de la mare distanță cum unul din lucrurile de valoare ale satului, era mistuit de flăcări.

² Ilie Codarcea, *Istoria vechii Biserici cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Oroiu*, București, 2016, p. 21.

A mai rămas doar stâlpul pe care era platoul mesei din altar, un ciot de lemn carbonizat. Doar atât a mai rămas din Monumentul Istoric, în care bănuiesc că era și arhiva și istoria satului. Și asta, totul de la o neglijență, o lumânare rămasă nestinsă, după o slujbă cu ocazia unui botez. Mare păcat.

Dar timpul de atunci până în prezent s-a scurs nemilos de repede... Eu mi-am terminat studiile la facultate, am făcut armata, chiar și cei 35 de ani în câmpul muncii care mi-au dat dreptul la pensie.... După aproape 50 de ani, studiind și scriind Monografia satului Oroiu și acum, spre final de lucrare, Parohia Oroiu- Petea trecut și prezent, încep să-mi pun întrebări.

Prapur, din zestrea parohiei

Peste tot unde am căutat se pomeneste doar de un incendiu. Unele surse nici data exactă nu o au, Nu există fotografii, singurele imagini sunt cele făcute de mine în septembrie 1976, (Pe Wikipedia eu am postat fotografia) Mă simt legat de locașul acela, pentru că acolo, nănașa Veta m-a dus și m-a închinat în fata altarului în ziua botezului.

Odată cu incendiul au trecut în beznă aproape 300 de ani din istoria satului. Biserica a fost construită înainte de anul 1750, pe vremea Greco - catolicilor, sub hramul sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, Pe linie bisericească acest cult era subordonat Papei de la Roma, așa că, e de înțeles că, în asemenea condiții promițătoare, tot satul a trecut la religia Greco-catolică.

În documentele consultate, un singur aspect e redat: „Această biserică nu mai există, fiind distrusă într-un incendiu”!

Acoperișul Bisericii de lemn de la Ungureni, cu șindrila foarte deteriorată

Imagine din toamna dinaintea programatei restaurări...Dar nu a mai fost să fie...

O bubuitură ca a unei explozii puternice și semnalul de incendiu prin tragerea clopotelor de la cealaltă biserică de lemn de la Româneni. Până la venirea pompierilor oamenii din vecini au alergat cu găleți cu apă, încercând să stingă focul, vâlvătaie care se vedea de la mare distanță peste tot satul, biserica, fiind amplasată pe o colină, (la nr. 52). Până să ajungă pompierii și oamenii în țintirimul Bisericii, flăcările având deja o înălțime de 10-15 m au cuprins toată construcția. Mai mult, dogoarea și para flăcărilor au făcut ca oamenii să nu se poată apropia la mai puțin de 30–40 de metri.

Biserica a fost construită din bârne de brad, temperatura fiind, așa de mare că a topit clopotele din turn, curgând ca un șuvoi de apă. Primele persoane care au ajuns acolo la fața locului în țintirimul de la Ungureni, alertați de bubuitura exploziei, au fost fata lui Silaghi Petru, Mărioara, căsătorită cu preotul Florea Augustin și mama acesteia. Și familia de jos, Jurca Viorel și Veta. Mărioara a alergat acasă după chei, în speranța că va mai putea salva ceva, dar nimic nu a mai fost de făcut. Flăcările au cuprins toată construcția, acoperișul fiind, din cătran bituminat totul a ars până la temelie.

Ultimele relicve rămase sunt piciorul de sprijin al mesei din altar și o parte din zidul construit din bolovani de gresie lutoasă lângă care a fost ridicată fundația turnului-clopotniță în anul 1883. În vara anului 1978, cu

ocazia recepției și sfințirii lucrărilor de renovare la Biserica de lemn de la Româneni, o delegație de la Episcopia din Alba Iulia a vizitat și locul unde a fost biserica de lemn de la Ungureni, poate ultima slujbă de părăstas.

*Turnul bisericii, adăpost pentru clopote.
Locul din care, de Paști, în Ajun se
strigau fetele de măritat*

*Intrarea în Biserica de lemn de la
Ungureni, amplasată pe latura sudică...*

Covoarele din biserică, cele din fața altarului au fost duse la o curățatorie chimică la Târgu Mureș pentru a fi curate de sărbători. Poate și asta a întreținut și ajutat extinderea incendiului și poate că și explozie ar putea avea o legătură cu acest aspect. În această situație intervenția cu apă nu ar fi ajutat cu nimic, poate dimpotrivă.

Pregătirea sărbătorilor de Crăciun din anul 1976, când oroiienii se pregăteau pentru sărbătorirea cu cinste și plăcere a Crăciunului. Cu repetiții diverse pentru colindători de toate vârstele, precum și alte obiceiuri ale satului. În special pentru copii mici care învățau colindele de Crăciun. Primii care mergeau la colindat dimineața erau copiii de școală, apoi copiii mai mari care erau pe la diferite școli la oraș, care veneau pe la amiază cu colindatul. Seara veneau feciorii și oamenii mai în vârstă. Cei mai bătrâni

erau invitați să guste câte un păhar de jinars sau jin, apoi mai colindau una, în timp ce găluștele făcute cu carne proaspătă de porc și păsat de cucuruz făcut la râșnița lui bade Neculae a lui Gâscoi forfoteau pe sobă. Așteptau cu toții să vină omătul adus de Moș Crăciun din ținuturile nordice din Laponia. Eram în ultima duminică înainte de Crăciun, când lumea mai credincioasă, mai ales femeile bătrâne, care se spovedeau și așteptau să ia Sfânta cuminecătură la biserică. A fost o zi frumoasă de toamnă târzie, cu cerul senin, o zi frumoasă cu un soare plăcut. O zi de duminică în care mulți au fost la biserică. Fiecare, după slujbă s-a îndreptat către casă, împăcat sufletește că a participat la Sfânta Liturghie, ținută la biserică de la Ungureni.

Pentru îngrijirea sufletului de Sfintele sărbători, de nașterea Pruncului Iisus, o slujbă predicată cu tot sufletul de părintele -paroh Vasile Ghira, iubit și apreciat de credincioșii din cele două sate/

Într-una din zile, în această vară, trecând prin Dosul lui Roman Gore am vizitat-o pe Nana Nică, nevasta fostului brigadier Florian Bălaș. Printre altele, am aflat că în ziua incendiului din duminică lui decembrie, 19, a trecut prin țințirim pe cărarea din dreptul bisericii. Zicea că parcă i s-a părut că, la fereastra dinspre altar vede ceva ca o flacără ros-gălbuiă.. dar a dat-o pe seama amurgului, a asfințitului continuându-și drumul cu corfa, ducând mâncare caldă soțului care era de serviciu la sediul CAP, împreună cu Pelaghie Aurel (Burel). Nu după multă vreme după ce a ajuns la sediu și i-a întins soțului masa, și a început să povestească ce a văzut în fereastra bisericii. Până să termine de mâncat tete Florian, s-a auzit o bubuitură foarte puternică zguduindu-se geamurile și ușile sediului Au ieșit afară din clădirea Sediului și au văzut în dreptul țințirimului, de-asupra bisericii cerul roșu. S-au întors repede în sediu și au telefonat la Pompierii la Târgu Mureș și la Band. La întoarcere, Nana Nică, a trecut prin țințirim, văzând imaginea apocaliptică în care a ars până la temelii Biserica de lemn de la Ungureni.

Odată cu biserica și implicit documente care se mai găseau acolo a trecut în uitare aproape 300 de ani de istorie. De-a lungul timpului biserica a suportat mai multe restaurări, (1832, 1883, 1952, devenind în anul 1955, iată, anul în care m-am născut și eu!) Monument istoric Religios, împreună cu cealaltă biserică, mai mică, de la Româneni. HG nr. 1160/1955 din timpul lui Gh. Gheorghiu-Dej.

Reparații și renovări, lucrări cu extinderi și ridicarea unui turn pentru clopotniță înalt, picturi pe tavanul (bolta) bisericii, lărgire și alungire.

Astfel, în anul 1832, s-a realizat pictura murală pe pânză în interior pe toată suprafața plafonului.

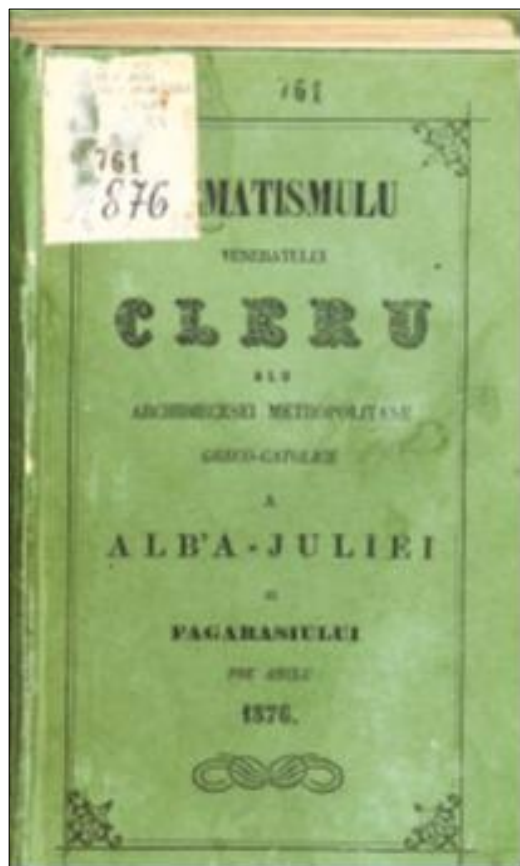
În anul 1883, s-a realizat o renovare de proporții, ridicându-se și turnul clopotniței, lipit de latura vestică a Bisericii.

Ultimele reparații și renovări de proporții mari, au fost făcute în perioada 1952–1955, cu fonduri venite de la raionul Luduș,, în urma lor edificiul, biserica de lemn, încadrându-se în rândul Monumentelor istorice, încadrat prin Hotărârea Guvernamentală nr. 1160/1955.

Doar atât a mai rămas din Monumentul Istoric, în care bănuiesc că era și arhiva și istoria satului. Și asta, totul de la o neglijență, o lumânare rămasă nestinsă...

4.2 Consemnări despre parohia din satul Oroiu Secuiesc, în șematismele vremii

Coperta Șematismului pe anul 1876

Studiind șematismul Veneratului Cler al Arhidiecezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba-Iulia și Făgăraș, pe anul 1865, am descoperit următoarele informații: Există Parohie din anul 1806, biserică sub hramul „Sfinților Arhangheli”, Paroh Domnul Ioan Știrbeș, 336 de suflete. Așa cum rezultă din analiza șematismului, în anul 1865, frecventau școala confesională Greco-Catolică, o clădire de lemn, 30 de elevi. La anul 1871, în Oroiu Secuiesc (Uraj) exista o parohie veche, biserică de lemn cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, casă parohială din lemn. Exista o școală de lemn frecventată de 56 de elevi. Sub libera conferire a Ordinariatului Matricole de la anul 1827. Paroh era Onoratul

Domn Danil Suci, cantor și învățător, fiind Ignat Codarcea. Limba vorbită era limba română³.

După recensământ au totalizat 503 suflete, iar Oficiul poștal era la Bandul de Câmpie.

În Oroiu Săcuiesc, (Uraj) în cuprinsul șematismului din anul 1876, consemnat este faptul că depărtarea de la Scaunul Metropolitan era de

³ Șematism pe anul 1871.

13 mile, exista o parohie veche, sub hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, casă parohială din lemn, sub lib. Conf. a Ord. matricol de la anul 1827, Școala era de lemn, în care învățau 43 de școlari. Paroh era Daniil Suciul Harhoi, cantor Pop Timotei și învățător Grigore Codarcea. În sat conviețuiau 509 suflete, de religie greco-catolică. Limba vorbită era limba română, iar poșta era la Bandul de Câmpie.

În Oroiu Săcuiesc, (Uraj) în cuprinsul șematismului din anul 1880, consemnat este faptul că depărtarea de la Scaunul Metropolitan era de 13 mile, exista o parohie veche, sub hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, casă parohială din lemn, sub lib. Conf. a Ord. matricol de la anul 1827, Școala era de lemn, în care învățau 34 de școlari. Paroh Ioan Câmpianu, cantor Pop Timotei și învățător Romulus Orbean. În sat conviețuiau 410 suflete, de religie greco-catolică. Limba vorbită era limba română, iar poșta era la Bandul de Câmpie.⁴

În anul 1886, Oroiu Săcuiesc, (Szekey Uraj) aparține de comitatul Mureș- Turda, Cercul Mureșul de jos, Perceptura, fiind la Mureș Oșiorhei, gara Iernut. Depărtarea de la Scaunul Metropolitan de 98 km Parohie veche, biserică din lemn din anul 1831, cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril.

Casa parohială sub libera Conferire a Ordinariatului cu matricola din anul 1877. Clădirea școlii din lemn, în care învață 42 de școlari, 29 de feciori și 26 de fete. Nou născuți în acest an- 22 prunci, decedați 15 bătrâni și șase cununii. Preot paroh- Onoratul Domn Florian Muntenescu, Cantor și învățător- Pop Ioan. În sat sunt 428 greco-catolici și nouă izraeliți. Oficiul poștal este la Bandul de Câmpie⁵.

Din Șematismul anului 1890, pentru Oroiu Secuiesc, (Uraj) ne dezvăluie că era în Comitatul Mureș-Turda, cercul Mureșul de jos, perceptura era la Tg.-Mureș și gara și telegraf la Iernut. Distanța până la sediul metropolitan era de 98 de km, distanța până la scaunul Prototopial era de 9 km Parohie veche, biserică de lemn din anul 1831, sub hramul sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, Casa parohială este din lemn, de asemenea școala din lemn, unde învață 29 de feciori și 26 de fete. Născuți în cursul anului 22 de copii, morți în cursul anului 15 și șase cununii. Preot era Florian Muntenescu, iar cantor și învățător era Ion Pop. Populația vorbește limba română. În sat trăiesc 423 de suflete greco-catolici și șapte israeliți, Poșta este la Bandul de Câmpie.

⁴ Șematism pe anul 1880, p. 181.

⁵ Șematism pe anul 1886, p. 187.

Coperta Șematismului pe anul 1896

În anul 1895, Oroiul Secuiesc aparține de Comitatul Mureș-Turda, cercul Mureșul de Jos, Perceptura, fiind la Mureș Oșorhei, gara și telegraf la Arhangheli Mihail și Gavril. Casa parohială este din lemn, sub libera Conferire a Ordinariatului cu matricolă din anul 1877, clădirea școlii, fiind din lemn, în care învață 55 de elevi, 29 de băieți și 26 de fete. Nou născuți în anul 1890: 22 și 15 morți, șase cununii. Paroh este Onorat Domnul Florian Muntenescu, iar cantor și învățător era Pop Ioan. Greco-catolici sunt 423 de suflete pe lângă care mai sunt și șapte israeliți. Limba vorbită este limba română, iar Oficiul Poștal este la Bandul de Câmpie⁶.

Din Șematismul anului 1896, pentru Oroiul Secuiesc, (Székely- Uraj) ne dezvăluie că era în Comitatul Mureș-Turda, cercul Mureșul de jos, perceptura era la Tg.-Mureș și gara și telegraf la Iernut. Distanța până la sediul Metropolitan era de 98 de km, distanța până la scaunul Protopopial era de 19 km Parohie veche, biserică de lemn din anul 1831 sub hramul sfinților Arhangheli Mihai și Gavril, Casa parohială este din lemn, de asemenea școala din lemn, unde învață 41 de feciori și 28 de fete. Născuți în cursul anului 19 copii, morți, mutați în cimitir 19 și două cununii. Preotul lipsește, postul fiind vacant. iar cantor și învățător era Ion Pop. Populația vorbește limba română, conviețuiesc în pace 400 de suflete greco-catolici, ortodocși patru, reformați cinci și 10 israeliți, Poșta este la Band⁷.

⁶ Șematism pe anul 1890, p. 172.

⁷ Șematism pe anul 1896, p. 186.

La anul 1900, Oroiu Secuiesc (Uraly Székely) avea Oficiul poștal, gara și telefon la Bandul de Câmpie.

Depărtarea de la Scaunul Protopial. Parohie veche,, biserică de lemn renovată la anul 1883, hramul în onoarea sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, Casa parohială din bârne, din anul 1835, sub Icho Matricol, având din anul 1827. Școala din lemn, din anul 1853, Învăță 45 de școlari, 23 de ficiori și 22 de fete. Au rămas repetenți opt școlari, patru ficiori și patru fete. Preot-paroh este Pop Melinte, cantor și învățător, Pop Ioan, curator primar fiind, Dobra Iosif. În sat sunt 417 greco-catolici, cinci Israeliești, nouă ortodoxi și șase C.H. Pe timpul Conscripției Episcopului Klein, satul număra 230 de suflete, avea biserică și casă parohială, Proprietatea bisericii consta din loc arător, de 11 ½ jugere, și cositor de două care de fân. Erau trei preoți, Popa Ștefan, Popa George și Popa Ioan.

Mai târziu, dar tot în veacul al XVIII-lea spre sfârșit era preot Pop Grigore. Acestuia i-a urmat Pop Nicolae, până în anul 1825. De la 1825 până la 1827, parohia a fost administrată de preoți din parohiile vecine. Din anul 1827, până în 15 octombrie 1877, a slujit Daniil Suci Harhoi, care în perioada 1855–1861 l-a avut cooperator pe Ioan Suci Harhoi.

Din anul 1878, până în anul 1883, a funcționat Ioan Câmpeanu, iar în anii 1884 și 1896, a fost administrată prin preotul Florian Muntenescu, iar de la 1897, până în 1900, actualul Pop Melinte. Venitul congrual al parohiei este 593 de coroane și 82 fileri.

1906 OROIUL SĂCUESO (Székely-Uraly), *of. post.*

Mező-Dandy cerc. Murășul de jos, pere. M.-Oșorheiu, gară,
198 DISTRICTUL MURĂȘULUI.

tel. Nyaradtő. Depărt. de la Sc. protop. 22 Km Par. veche. Bis. de lemn din 1831 în onoarea SS. Arhangeli. Cp. De lemn. Sub Icho. Matric. are de la an. 1827. Cșc. de lemn.

Școlari: feciori 52, fete 45. Par.: O.D. *Melinte Pop*, Cantor și docente *Ioan Pop*. Venitul congrual cor. 579' 18. Matre 417, refor. nouă, israeliești. trei⁸.

În anul 1911, în Oroiu Secuiesc (Székelyuraly) este parohie veche și biserică greco-catolică din lemn din 1883, cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, sub libera conferire a Ordinariatului cu matricola din anul 1927.

Clădirea școlii greco-catolice este cu pereți zidiți, din anul 1907, în care învață 46 de școlari. 21 sunt repetenți! Preot Paroh este Onorat Domnul

⁸ Șematism pe anul 1906, p. 197.

Pop Melinte, Învățător este Dumitru Stoia, Cantor Ioan Pop și curator Maxim Codarcea. Venitul congrual este de 57918 coroane. Donațiunea învățătorului de la comuna bisericească este de 350 de coroane.

Gara, Judecătoria regală și Perceptoratul regesc sunt la Mureș-Oșorhei. Pretura este tot la Mureș Oșorhei, Telegraf, Telefon, oficiu poștal fiind la Bandul de Câmpie. Credincioși greco-catolici sunt 502, ortodocși patru, israeliți patru. Distanța până la scaunul Protopopial este de 22 km⁹.

Informațiile încep să fie tot mai sumare și mai sărace. Parcă se prevestea prin această liniște furtuna ce se va năpusti peste Ritul Grewco-catolic.

De asemenea, în anul 1923, *O r o i u l - S e c u i e s c* (Mureș -Turda) — 489. Paroh: O.D. *Melinte Pop*, Cgr. L. 579 18. G., P. u. Bandul de Câmpie¹⁰.

După cum ne spune șematismul, în anul 1929, Oroiu (Oroiul-Secuiesc) — 508 Paroh: *O. Melinte Pop*, Cgr. L. 579 18. G, p. Band¹¹.

Din cuprinsul Șematismul Veneratului Cler al Arhidiecezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba Iulia și Făgăraș, pe anul 1932 am descoperit informații interesante:

În satul Oroiu Secuiesc exista parohie veche, o biserică greco- catolică de lemn clădită în anul 1883, cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril. Casa parohială, construită în anul 1911, era zidită din piatră și cărămidă. De asemenea, ființa un edificiu școlar confesional, greco-catolic, zidit din piatră și cărămidă în anul 1907. Parohia are matricolă în filie din anul 1827. La Școala primară greco-catolică erau înscriși 60 de elevi. Paroh era Onoratul Domn Melinte Pop, Curator primar era Alimpie Dobra și cantor Remus Bălaș. Venitul parohial preoțesc, după conscrierea congruală din anul 1896, era de 57918 lei. Mai exista și o școală primară de stat. În cadrul parohiei funcționa o asociație religioasă, cu numele Reun. Sf. Maria, având 27 de membri și AGRU cu 55 de membri.

Judecătoria de ocol era la Târgu Mureș. Pretura plasei, percepția de circumscripție, Oficiul telegrafic, Oficiul telefonic, Gara și Oficiul poștal erau la Band¹².

⁹ Șematism pe anul 1911, p. 164.

¹⁰ Șematism pe anul 1923, p. 52.

¹¹ Șematism pe anul 1929, p. 47.

¹² Șematism pe anul 1932, p. 183.

În anul 1937, în Oroiu (Oroiul Secuiesc) paroh este O. Pop Melinte și în parohie există 508 credincioși. Gara și oficiul poștal sunt la Bandul de Câmpie. Venitul congrual este de 57.918 lei¹³.

Informațiile din Șematisme devin tot mai sărace, astfel că pentru anul 1938, Oroiu (fost Oroiu Secuiesc), aparține de plasa Band, județul Mureș, preot titular fiind Melinte Pop.

¹³ Șematism pe anul 1937, p. 55.

4.3 Lista preoților care au slujit în parohia Oroiu Secuiesc (Székey Uraly)

După note și tradiție, dar și mai fundamentat, după Registrele de Stare Civilă cercetate la Arhivele Naționale, filiala Mureș, se cunosc următorii preoți slujitori la Biserica de Ungureni: (am avut în vedere Registrele de Stare civilă din Perioada 1826–1900)

1332 Gregorius;
1696 popa Radu;
1806 Știrbeț Ioan;

1825–1827 Pop Nicula;
1827–1865 Mașca Pop Vasile;
1865–1871
1871 vacant;

1876 Hărșan Nicolae;
1877 09 Pop Iuliu;
1878 06. Pop Filip;
1878 09 Câmpeanu Ioan;
1880 Hărșan;
1883 Pop Filip;
1886–1896 Hărșan;
1897–1918 Pop Melinte;
1923 vacant;
1936 Pop Melinte;
1937 Emil Boroș;
1938 Pop Melinte;
1941–1943 Pop Maxim;
1944–1947 Țiței Gheorghe.

25.03.1947 Se alege Consiliu Parohial UNIT
Proces verbal cu semnături, Vezi pag. 54–58
I. Moldovam II Roman Gh. Toader
Socol Iov Pop Gheorghe
Silaghi Petre Roman Niculae
Roman C Toader Mureșan Toader

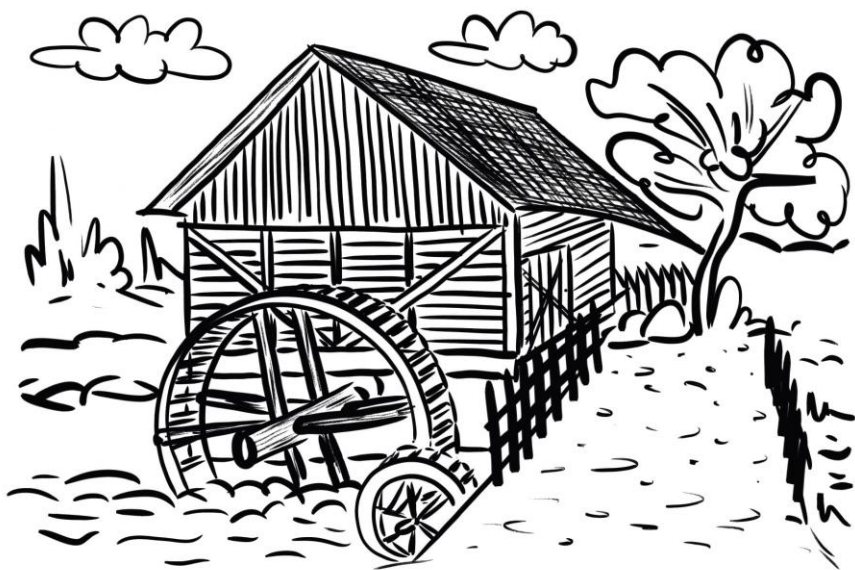
18.04.1949 Se alege Consiliu Parohial UNIC.

30.12.1950–18.02.1951 Sămărghișan Ioan.

11.11.1951 Director școală- Covalevski Nichifor.

18.11.1951 Preot-paroh la Parohia Ortodoxa Română Oroiu este numit Giurgiu Eugen.

Listele, în special cele de dinainte de 1949, sunt de multe ori contradictorii, dar am cercetat toate Registrele de Stare Civilă (Botezați, Cununați, Morți) aflate la Arhivele Naționale, Secția Mureș, de unde am întocmit liste fidele cu realitatea, adică cu înscrisurile (În registre, Preotul apare menționat la toate evenimentele, botez, cununie sau deces!) De menționat că, ultimul preot Greco-catolic, în parohia de la Româneni a fost Șopterean Ioan, odată cu venirea la putere a comuniștilor, urmând preoți ortodocși.

*Crucea ridicată în anul 1978 lângă
relicva carbonizată rămasă, piciorul
mesei rotunde din altar*

În amintirea Bisericii de la Ungureni, credincioșii din satul Oroiu au hotărât să ridice la o distanță de aproximativ un metru de relicva rămasă, adică ciotul de la piciorul mesei rotunde din altar (pristolul), o cruce din lemn de salcâm, pe care au așezat trupul Mântuitorului Iisus Hristos crucificat, pictat pe o tablă fixată în cuie pe crucea de lemn.

Această cruce a fost realizată în Atelierul de tâmplărie al C.A.P.-ului, unde lucrau pe atunci Roman Vasile, Socol Simion, Bălaș Vasile, Socol Toader și Bălaș Maxim. Alte informații au fost obținute de la învățătoarea Moșneag Rafila (Cila), (fosta mea învățătoare).

Sfințirea acestei cruci s-a făcut într-o zi de duminică, după terminarea Slujbei de la Biserica de la Româneni, când credincioșii, după terminarea slujbei s-au deplasat împreună cu părintele Ghira Vasile la cimitirul de la Ungureni pentru oficierea Sfințirii crucii de lângă relicva

La slujba de pomenire, după incendiul devastator din data de 19.12.1976

rămasă (din stâlpul de susținere a mesei rotunde din altarul Bisericii). Acolo lângă relicvă s-au făcut toate formalitățile necesare pentru Sfințirea acestei cruci de lemn. Pentru a nu se uita data, ar fi bine să se încrusteze cu o daltă, anul, adică 1978. Și poate ar fi bine să se protejeze mai bine această cruce, împrejmuiind-o cu un garduleț metalic¹⁴.

Trebuie să mulțumesc domnului Codarcea Ilie, Tetea Lie, coleg de

Singura rămășiță rămasă după devastatorul incendiu, fundația, postamentul Clopotniței

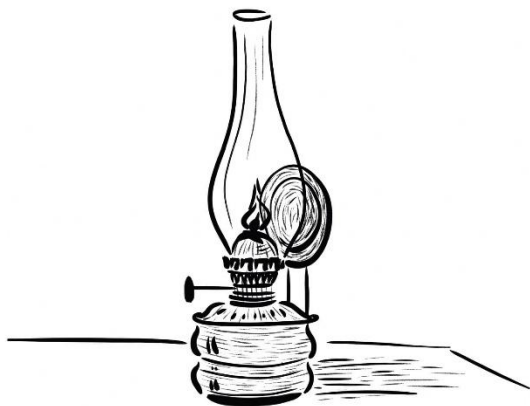
școală cu tatăl meu, de la care am completat înfor-mațiile pe care le aveam adunate de la Moșu și de la tatăl meu. Fotografiile care au rămas amintire, singurele existente ale acestui lăcaș de cult, din câte cunosc eu, sunt rezultatul unei întâmplări fericite.

Dar timpul, de atunci și până în prezent s-a scurs nemilos de repede... Eu mi-am terminat studiile, facultatea, am făcut armata, chiar și cei 35 de ani în câmpul muncii care

¹⁴ Ilie Codarcea, *Istoria vechii Biserici cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Oroiu*, București, 2016.

mi-au dat dreptul la pensie! Dar acum, după 50 de ani, studiind și scriind Monografia satului Oroiu, la final de lucrare Parohiile Oroiu și Petea, trecut și prezent, încep să-mi pun întrebări!

Peste tot pe unde am căutat, se vorbește doar de un incendiu. O bubuitură ca a unei explozii puternice, semnalul de incendiu prin tragerea clopotelor de la cealaltă biserică, de la Româneni... Sosirea și intervenția tardivă a pompierilor... Odată cu incendiul au trecut în bezna istoriei aproape 300 de ani din istoria satului. Mă simt legat de locașul acela, acolo Nănașa Veta Gherman m-a dus și m-a închinat în fața altarului la botez! Biserica a fost construită se pare înainte de anul 1750, pe vremea greco-catolicilor, cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril. Pe linie bisericească, acest cult era subordonat Papei de la Roma, așa că e de înțeles că în asemenea condiții promițătoare ot satul a trecut la această religie!

4.4 Țintirimul vechi de la Ungureni

Din vechiul Țintirim din Oroiu Secuiesc (Székely Urály), adică de la Ungureni, care era amplasat pe latura de deasupra a bisericii, partea sud-vestică, nu se mai văd doar câteva morminte, a căror cruci sunt din beton. Restul, cele care au avut la căpătâi o cruce de lemn, încetul cu încetul s-au putrezit, s-au scurtat, până ce la un moment dat ploaia și vântul au spulberat totul. Au mai rămas mici movilițe, iar după ani și ani de zile, acum, nu se mai distinge nimic. Îmi aduc aminte, că tata mi-a arătat locul unde a fost mormântul bunicilor dinspre mamă, (bunicii materni ai tatălui!) familia Codarcea.

Vedere de la Intrarea în Țintirimul nou de la Ungureni
evidență.

O mică ridicătură de pământ și un acăț, era singurul indiciu unde se bănuia că ar fi îngropați strămoșii mei din neamul Codarcea!

Cu ocazia vizitelor în țintirime am avut inspirația să trec în revistă mormintele mai vechi, care cred că merită, acum în primă etapă, scoase în

Țintirimul de la Ungureni, de Florii, la slujba de pomenire a celor adormiți

În prima și a doua imagine se vede Țintirimul nou și sătenii adunați, participanți la slujba de pomenire a morților. Fotografiile următoare sunt poate cele mai vechi, din locul acela unde cu siguranță ne amintim că erau castanii. Roman Grigore (Gore) și Roman Simion, tatăl și fiul. Apoi Crucea ridicată

în anul 1943, de Familia Jurca Maxim..., crucea Eroilor căzuți în cele două Războaie Mondiale.

Poate, e undeva la limita dintre zona veche și cea nouă, dar am cuprins-o mânat de sentimentul că e mormântul bunicilor mei paterni, Roiban Soloman (1898–1971) și Veronica, (1902–1986), născută Codarcea.

Crucea așezată pe locul unde a fost biserica de la Ungureni, ridicată în anii 1690–1720, cu Hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, Sfântu Gheorghe, n. 1905-d. 1988, și soția Felicia, n. 1907-d. 1947.

Hosu Vasile, fost pantofar, Șustăr al satului, președinte de G.A.C. la un moment dat, n. 1914- d. 1977, și soția Veronica, n. 18__ - d. 2003

Urmează o cruce simplă de lemn, dar numele a dispărut de multă vreme.

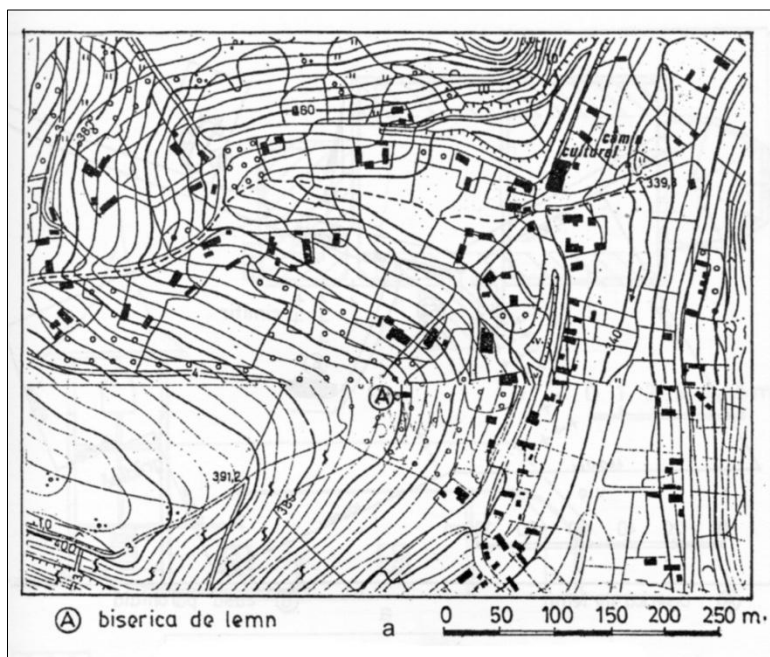
Maxim Gheorghe, n. 1916-d. 1955, din povestiri a fost venit de prin Moldova, atunci prin anii 1946–47, anii de secetă și foamete. S-a însurat cu fata Cicodinei și era angajat „om de serviciu” la Sfatul Popular al Comunei Oroiu. Cred că, am mai povestit întâmplarea, a murit înecat în râul Mureș cu cal și căruță cu tot. A fost de fapt tatăl colegului meu de clasă din Școala Generală, Nelu Maxim!

Apoi Codarcea Iacob, n. 1892- d. 1952, cu mențiunea că a trăit 60 de ani.

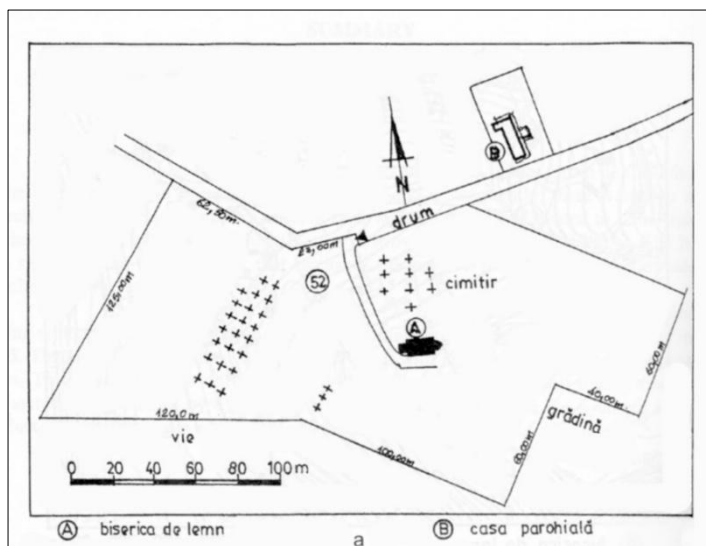
Soția, Codarcea Lucreția, n. 1892- d. 1973, – a trăit 81 de ani.

Trecem prin dreptul mormintelor, citind numele săpat în piatră sau beton... Pop Aurel, n. 1896- d. 1964, și soția Pop Zamfira, n. 898-d. 1960. Apoi Bălaș Emanoil, n. 1897-d. 1954, și soția Maria n. 1900-d. 1980. Ogorean Lucreția n. 1905-d. 1954. O femeie singură...

Oroi. Biserica „Sfinții Arhangheli” înainte de renovare. Încadrare în zonă

Oroi. Biserica „Sfinții Arhangheli, plan de situare

Remarcăm că majoritatea sunt bătrânii pe care îi știm noi, generația mea, cei cu care am umblat la școală deodată, bătrânii cu care copii fiind, am lucrat în echipă la Colectiv la Selector, săcastre sau lopătat cereale, buncii noștri plecați pe cealaltă lume prin anii '60–70!

Și tot o femeie singură, Hosu Marița, n. 1895- d. 1957...

Urmează o înșiruire de nume, care parcă vin într-o avalanșă... Dobra Deomid, n. 1894-d. 1917, și soția Susana, n. 1879- d. 1959. David Ioan, n. 1904-d. 1964, un nume de familie străin de sat! Dar, după multe căutări, am aflat că era de fapt familia lui Nuțu, din Deal de la Chiștilebea. (originea numelui își are explicația în numele proprietarului terenurilor din zonă, în documentele de carte funciară existente la cadastru: Kiss Teleby!). Te cuprinde un fior, un sentiment ciudat, în momentul când vezi numele pe cruce... Potor Alexandru, fostul poștas care aducea cu șareta lui scrisori și cărți poștale, pe vremea când Poșta, Oficiul Poștal era la Sâmpaul, Ungheni, Căpuș, Iernut....n. 1909-d. 1964, și soția Susana, născută Codarcea, n. 1913-d. 19__ Urmează Codarcea Ilie, n. 1896-d. 1963, și Socol Condrate, n. 1905-d. 1961 și soția Maria, n. 1912-d. 1985. Despre Bade Condrate, am amintiri vii încă, parcă s-a întâmplat ieri... Eu aveam în jur de șase ani.

Crucea Eroilor, având autori familia Jurca în anul 1943

Jurca Maxim, Tânu, în anul 1943, la doar 16 ani, coautor al Crucii eroilor

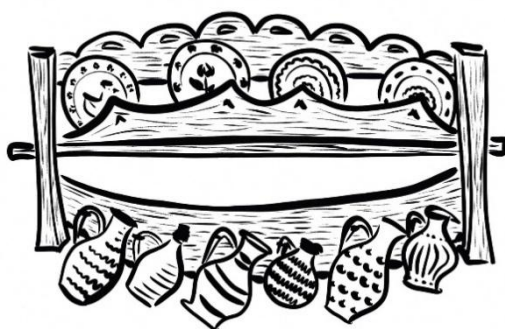
Maxim Gheorghe 1916- 1955

Codarcea Iacob 1892-1952 și Lucreția 1892-1973

Hosu Vasile, cel care a fost „șusteru” satului. La un moment dat a fost și președinte de G.A.C.

Familia Roman GORE: Roman Grigore, Tatăl lui Iovu, și Simion, bunicul”

Urmează Codarcea Toader, n. 1907- d. 1987, soția Anica, n. 1911-d. 1986, și Tica Marta, n. 1934-d. 1951. Mi-l amintesc pe Bade Condrate...

Era bolnav, ședea toată ziua pe un trunchi de acăț, aproape de poartă, la soare. Auzisem că are Rac, adică o boală periculoasă, cancer și mă tot întrebam ce o fi aia. Într-o duminică, părinții mergeau la un ospăț (la nuntă!) Și m-au lăsat în grijă la Bade Condrate. Mă hinta pe genunchi și îmi spunea povești cu o voce așa de caldă și blajină!

Mai țin minte că la întoarcere, mama mi-a adus două bucățele de prăjitură învelite într-o năfrămuță care avea pe margini ceva albastru, un motiv ornamental foarte frumos... Mare minune a fost și l-am și păstrat multă vreme ca pe un trofeu. (era de fapt un șervețel simplu, care avea aplicată o bordură albastră.) Dar. acolo la Oroiu, pentru mine, la vremea aia, erau lucruri care se asemănau cu minunății... O bucată de prăjitură i-am dat-o lui Bade Condrate, dar a refuzat, zicând să mănânc eu că sunt mic și trebuie să cresc mare. Era bolnav, se vedea parcă pe chipul dumnealui că o boală urâtă îl chinuia, osândindu-i trupul și sufletul...

Ruja Gheorghe 1903-1988 și Felicia 1907-1947

Un mormânt îngrijit... dar neidentificabil

Crucea ridicată pe locul și în amintirea Bisericii de lemn care a ars. Se poate vedea religva rămasă după incendiu

Crucea și mormântul bunicilor Paterni, Roiban Solomon, 1898-1971 și Veronica (Codarcea) 1902-1985

Un tânăr, plecat prea devreme pe lumea cealaltă. Fie-i țărâna ușoară

Familia Pop Aurel 1896-1964 și soția Zamfira 1898-1980

Bălaș Emanoil 1907-1954 și Maria 1900-1980

Ogrean Lucreția 0905-1954

Mormânt neidentificat

Ploaia și vântul distrug lemnul...dar nici fierul nu are o soartă mai bună în fața intemperiilor naturii

Silaghi Susana 1914-1958 Silaghi Susana 1914-1958

David Ioan din neamul lui Nuțu din Deal, 1904-1964 și Susana 1897-1959

*Cosma Gheorghe 1961-1962...
Atât a fost așa pe ghemul vieții*

Cosma Ioan 1935-1957

Dobra Deamid 1894-1967

*Un mormânt tradițional, o cruce de lemn cu
toate simbolurile ... Din păcate fără date
personale*

Fără nume...

Mormânt din aceeași perioadă, de asemenea fără date personale. Sunt în general generația bunicilor noștri, poate ceva mai tineri ca vârstă

Potor Alexandru 1909-1964 și Susana (Codarcea) 1913-19xx

Socol Condrate 1905-1961 și Maria 1913-1985

Bălaș Titu 1890-1948 și Ana (Oancea)
1894-19xx

Codarcea Toader 1907-1987 și Anica 1911-
1986

4.5. Țintirimul din „Coasta Bucși”.

Mai dăunăzi, seara târziu, studiam și analizam Registrul de Stare Civilă, secțiunea MORTI, adică PROTOCOLU MORTILOR, de la Ungureni (Oroi Săcuiesc-Székely Uraly!). Ceva interesant, mi-a atras atenția: în registru, la rubrica „locul unde a fost înmormântat răposatul”. Pe lângă mențiunile obișnuite indicând grădina sau locul, aparținând familiei, am găsit însemnarea: „În Țintirimul nou pe Coasta Bucșii”!

Și acum se leagă povestirile, pe coastă, deasupra casei lui Moldovan Gheorghe, mai sus fosta casă acoperită cu paie a familiei Moldovan Avram (bunicul patern al dascăliței Țuca!) erau, până mai ieri, câteva morminte vechi, izolate, ultimele urme ale fostului Țintirim de la Ungureni! Bunica mea paternă povestea, de pe vremea copilăriei dumneaiei, când încă mai locuiau undeva pe locul unde a avut casa Lica lui Ioniche, de la Căminul Cultural pe drumeag în sus...

Ne povestea, noi copii fiind, cum, de Florii, deasupra pe coastă, era Țintirim vechi, cu cruci de lemn putregăite, răsturnate... Și atunci, de sărbătoarea morților toată coasta Bucșii prindea viață!

O imagine a Coastei Bucșii văzută prin „Tunelul timpului”!

Din păcate, noi, la vremea aia, nu puneam preț pe asemenea povești...

Era pe la 1870, preot era Daniel Szasz Harhoi, și, printre cei mutați pe coastă, în Țintirim, la cele veșnice în anul 1877, să ne amintim de numele lor:

- Burianu Ermulae, decedat în 8 august
- Moșniag Petre a Iuăniichi, 17 septembrie
- Triff Eugenia a lu Iacob, 20 septembrie
- Codarksia Zaharie, a lu Iuan, 3 october
- Stan Istina a lu A ndronica, 15 october
- Codarcsia Aurelu, 1 november
- Triff Iuăn a Nechiti, 12 december

Dumnezeu să-i ierte și să-i odihnească pe cei plecați la cele veșnice, acolo sus în ceruri, pe părinții, moșii și strămoșii noștri. (tabelele complete se pot vedea în Anexă)

Am ajuns cumva și aici...Toamna trecută eram spre seară aproape de obiectiv...Dar tocmai trecea pe acolo o turmă de oi...și, văzând body-guarzii, adică, dulăii care o însoțeau, am renunțat! Locul e așa cum m-am gândit. Pe la începutul Colectivului, acolo se înființase o livadă, o

investiție serioasă pentru acea vreme. Dar cu siguranță au existat câțiva bătrâni care știau de Țintirim, și au atras atenția că acolo sunt oase! Din păcate trei cruci, sau urme de cruci mai pot fi văzute...Și pe urmele moviștelor care se mai pot vedea, cu pâlcuri de Lilion (Iriși) și Pelin (Liliac) se poate delimita locația fostă a Țintirimului. O cruce a familiei

Toma Constantin de la Ungureni..Am cules informații din discuții cu Gheorghe Socol, a lui Șămon de la Comoară și soția lui nepoata lui Miron Toma, cel care își doarme somnul de veci aici în Țintirimul din Coasta Bușii!.Cine or fi cei din preajmă, ??!! Și din discuția cu Țuca, dascălița, fostă Moldovan, am aflat că acolo sunt cei din familia ei: Străbunicii Moldovan Avram n. 1875 și Anica...și Moldovan Maxim și Șofronica, bunicii n. 1902! Dar lista e aproape completă... Pentru cine dorește să știe.....

Noul Registru de Stare Civilă începe cu data de 8 august 1877
Protocolulu Matriculare alu Morțiloru dein Parochia Gr. Catolică Uroiulu Secuiescu, Tomul alu Treilea a Archi-Diecesei Gr. Cat. De A-Iulia

și Făgărașului în Transilvania. Consemnarea de început, a venerabilului Preot-paroh Danielu Szots Harhoi, Viceprotopop de Murăș, la cei peste 50 de ani de când păstorea comunitatea din acest sat este următoarea: "Cu ajutorul lui Dumnezeu Sfântul Continuare după Tomul al doilea"(Ce n-aș da să am și acel document!).

Registrul începe cu Buruian Ermulae, „dein Uroiulu Secuiesc, libertin, de la nr. Casei 49. Apoi Moșneag Petre, alu Ionichi, Nr. casei 30, Kodarcsa Zăhărie alu Iuăn, Trif Eugenia, alu Iacob, Stan Istina alu Andronicu.”..Cu o caligrafie și un scris de excepție părintele Daniei Suciuc Harhoi, s-a impus pe fila de istorie a satului. Nu știa însă, că în Registrul Mortilor, pe data de 15 octombrie, va figura chiar Dumnealui, părintele, trecând la cele veșnice la etatea de 77 de ani. A fost jale mare, o pierdere deosebită pentru enoriași. La înmormântare au participat mulți preoți din împrejurimi: Preotul Alexandru O., din Mădărașul de Câmpie, preoții din Culpiu, Samsud, Săbed, Țiptelnic, Oroiu de Câmpie, Petea de Câmpie și din partea Protopopiatului Mureș. A fost îngropat în Țintirimul vechi, aproape de biserică. Preot a urmat Pop Iuliu. De remarcat că, în registru, începând cu anul 1877, se pomeneste de Noul Țintirim din Coasta Bucșii, a cărei evidență o am în totalitate, (în paginile prezentei cărți a fost cu neputință să cuprind toate acele date!) Din evidențe, un adevăr crud care iese la iveală este procentul foarte ridicat, mult peste 50 % ai deceselor infantile.

Ca și în zilele noastre, persoanele de vază din sat au parte de o slujbă deosebită, cu participarea mai multor preoți. Așa de exemplu avem pe data de 19 octombrie 1903, la înmormântarea Mariei Socol, măritată Pop, au fost Pop Filip, preotul locului, Preotul din Band, Hârșan Niculae din Oroiu de Câmpie și Pop Melinte. Pe data de, 31 decembrie 1911, la înmormântarea lui Pop Iuăn, prim-curatăr, au participat Preot Pop Melinte, Suciuc Vasile, Protopopul Dionisie Decei din Band, Niculae Hârșan din Oroiu de Câmpie, Zaharie Oprea și Vaile Munteanu. La înmormântarea lui Roman Simion, (din neamul lui Roman Gore și Roman Simion), pe data de 6 iunie 1910. Găsim notați în Registrul pe Preot Zaharie Oprea și M. Chibelean.

Tot din documente aflăm că, înainte de ani 1870, Țintirimul pentru Parohia din Oroiu Secuiesc era lângă biserică, mai exact pe partea nordică a bisericii. Epuizându-se aici locurile, s-a hotărât deschiderea unui nou Țintirim, cel de pe Casta Bucșii. Mai apoi, bănuiesc prin anii 1900, s-a trecut la locația din partea de vest a bisericii. (am dovada că bunicii tatălui mei, din partea mamei- din neamul Codarcea- sunt îngropați acolo). Iar

Țintirimul nou, cel cu cruci și însemne de căpătâi din beton, a început prin anii 60-70, și va dăinui peste veacuri (Bunicii mei paterni, Roiban Veronica, fostă Codarcea și Solomon Roiban sunt îngropați acolo!). Planul de situația prezentat este foarte elocvent și explicit. O observație, referitor la remarca pe care o făceam cândva cum că, enoriașii de la Româneni nu frecventează biserica de la Ungureni, și invers, este faptul că, în planul de situație nu este materializată cale de acces, sau măcar o cărare dinspre Româneni!

În ce privește preoții care au slujit la cele două parohii în perioada 1826- 1900, situația e foarte clar prezentată în registre. Să mă ierte predecesorii mei, cei care au prezentat liste în acest sens. Îmi cer de asemenea scuze, pentru informațiile prezentate în cartea ”Monografia satului Oroiu”, în care am prezentat date mai puțin corecte!

La Ungureni: -1877-1878 Pop Iuliu

-1878- 1883 Câmpeanu Ion

- 1884 Pop Filip

- 1884-1894 Muntenescu Florian

- 1894-1897 Hârșan Harhoi

- 1907-1918 Pop Melinte

La Româneni : - 1825-1832 Socol Ioan

- 1834-1847 Știrbeț ioan

- 1847-1871 Socol Ioan

- 1871 vacant

- 1871 Mihai Căpuș

- 1877-1878-Pop Iuliu

- 1878-1879 Câmpeanu Ion

- 1879- 1882 Pop Vasile Mașca

- 1882-1883 Câmpeanu Ion

- 1883-1900 Hârșan Niculae

- 1826-1834- Știrbeț Ion

- 1834- 1835 Socol Ioan

La Parohia Oroiu de Câmpie, (Româneni), la rubrica ”locul unde s-a înmormântatu” în perioada 1825-1900, se observă notificarea ”Țintirimul dinsus de biserică, din Coastă”. Pe planul de situație, se observă la Nord-Est de biserică spre coastă, Țintirimul pomenit. Așadar, între anii 1826-1872, vorbim de Țintirimul dinsus de biserică, pe Coastă, a căror evidență este în arhivele mele cu lux de amănunt. În această perioadă, persoanele, mai însemnate, preoți, preotese, îngropându-se în fața bisericii pe parte Sud-Vestică. Apoi a urmat , între anii 1826- 1872, locația numită ”Țintirimul din Dâlmă”, care a funcționat până în jurul anilor 1960-70, când amplele alunecări de teren din zonă au determinat căutarea altei locații. Din acest motiv, mă gândesc că în Registru, am găsit câțiva bătrâni de la Buna îngropați în Țintirimul de la Ungureni (Socol Iacob, Socol Condrate...) Următoarea locație a fost stabilită în curtea Bisericii de la Româneni, pe etajul imediat inferior bisericii, pe locul fostei grădini și a curții casei parohiale. Ulterior, după ce fosta casă parohială a fost locuită de șeful de post, milițianul Stoica Iosif, cu familia, mai apoi de Socol Ștefan și Mărioara cu familia, prin demolare, s-a creat loc pentru extinderea Țintirimului, Acolo își dorm somnul de veci, toți cei din generația părinților mei. Și în următorii maxim 10 ani, toți cei pe care i-am cunoscut, vor fi acolo...Reiterez problema cu lista preoților, în perioada 1826-1900, evidența este cea găsită în registre, preoți a căror prezentă a fost menționată în această perioadă la Botezuri, Cununii și Însmormântări. Îmi cer scuze predecesorilor care au altă situație, pe care până acum și eu am luat-o de bună.

CAPITOLUL 5
Istoricul parohiei din satul Petea

5.1 Biserica de lemn cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (1741) din satul Petea

Localitatea Petea face parte din categoria așezărilor în care, de-a lungul veacurilor, românii au constituit aproape în exclusivitate locuitorii acestora. Sat component al comunei Band, localitatea Petea se găsește pe cursul superior al pârâului Valea de jos, la Sud de satul Oroiu.

Parohia Petea (în momentul de față, filie a Parohiei Oroiu), este, și a fost dintotdeauna așezată în Câmpia Transilvaniei, și a ființat, ca și comună de sine stătătoare, în prezent, aparținând de comuna Band, județul Mureș. Se mărginește la Est cu satul Sărmăghita, la Vest cu satul Iclânzul, la Sud cu satul Vaideiu și

Biserica de lemn din satul Petea, iarna. În toată splendoarea, cu tușa de zăpadă

la Nord cu satul Oroiu. Populația parohiei se compune din 30 de familii, de români, 35 văduvi și văduve, și câteva familii maghiare și de rromi. Ocupația locuitorilor este agricultura și creșterea animalelor. Majoritatea locuitorilor sunt pensionari în urma anilor de muncă pe care i-au prestat la CAP.

În urma progresului din țara noastră și a marilor prefaceri mulți locuitori au căutat să se califice în diferite meserii. Astfel, populația tânără a imigrat în mediul urban.

Puține comune, precum Bandul, se pot mândri cu existența pe teritoriul lor a atâtor biserici de lemn, adevărate monumente de artă populară, cum sunt cele de la Oroiu, „Intrarea în biserică”, Petea și Țiptelnic, la care mai adăugăm bisericile din Band și Oroiu, „Sfinții Arhangheli”, dispărute prin neglijență nu cu mulți ani în urmă. Petea de

câmpie, cum era denumită odinioară localitatea, ungurește Mezőpete, își are originea în prima jumătate a secolului al XV-lea, documentar, fiind atestată, în anul 1447, ca poss. Pethew.

În anul 1461, face parte din localitățile românești plătitoare, a dării oilor. „censusquinqua-gesimalis de Pethe”. La 1481, localitatea era consemnată ca sub denumirea de Pethee, în anii 1760–1762 ca Mező Pete, în anul 1824, Pete, în 1850 Petye, iar în anul 1854 Mező-Pete, Petie¹⁵.

Biserica de lemn din satul Petea, declarată Monument istoric, sub lumina arămie a toamnei

În parohie (filie) se găsesc două biserici. Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, a fost construită în anul 1647, din lemn, în formă de corabie fără turn central, având aproape de capăt o clopotniță tot din lemn acoperită cu șindrilă, la fel, ca și biserica. În anul

2014, șindrila clopotniței a fost schimbată cu una nouă. Lucrarea a fost susținută financiar de către domnul Chirilean Traian (Profesorul), iar manopera a fost executată de Pr. Vasile Tudoran (fost preot), Pr. Cosmin Oprea (fost preot), susținuți de Alexandru Radu (Petea), Vasile Arion (Căpuș). Chiar dacă de-a lungul anilor s-a mai intervenit cu lucrări de reabilitare și s-a schimbat șindrila de pe acoperișul Bisericii și a clopotniței, ultima dată în timpul Pr. Ghira Vasile - în prezent este rău afectată de apa ploilor și înghețul iernilor, încât ar fi necesară o nouă intervenție la acoperiș. Biserica de lemn din Petea, din localitatea omonimă, comuna Band, județul Mureș a fost construită în anul 1741. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice înregistrată sub codul MS-II-a-A-15750 și are hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”¹⁶.

Biserica de lemn din Petea este, peste veacuri, dovada că dintotdeauna, pe aceste meleaguri a existat o comunitate. Așezată pe unul

¹⁵ Suciu Coriolan, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, II, p. 36.

¹⁶ Legea nr. 422/2001, actualizată în 2010 și 2015, art. 60, alin. (1)

dintre dealurile satului, la adăpostul unei perdele de pomi fructiferi, întreținută printr-un obicei al locului (de a se planta câte un pom, lângă proaspătul mormânt), biserica aduce prin actul edificării sale și mărturia ctitoriei străbune.

Primele documente privitoare la români, din Petea sunt destul de sărace, în date și uneori unilateral prezentate. Ca urmare a celor două confesiuni îmbrățișate, de aceștia. Conscripția lui Clain din anul 1733, consemnează cele 45 de familii de uniți¹⁷, deci 225 de suflete, pe când conscripția lui Petru Aron din 1750 menționează 293 de uniți, care aveau biserică și doi preoți¹⁸ care aveau biserică și doi preoți¹⁹. Începând cu Conscripția lui Bucow, din anii 1760–1762, cel puțin referitor la români datele sunt mai cuprinzătoare²⁰. Sunt

Clopotnița detașată, construită în 1761

înregistrate 63 de familii ortodoxe, care aveau preot și biserică de lemn, și doar un preot unit fără enoriași. Față de celelalte surse documentare situația pare paradoxală, însă nicidecum nu-l putem considera pe Bucow părtinitor față de ortodocși, cunoscute fiind măsurile represive luate de acesta, împotriva românilor rămași la vechea credință. Este importantă însemnarea prin care se arată că biserica nu se mai află pe locul avut mai înainte. Deci, se dă de înțeles că a fost adusă, pe actualul amplasament din altă parte. Recensământul anului 1857, adaugă noi date privind, așezarea, precum și locuitorii săi. Sunt înregistrate 80 de case cu

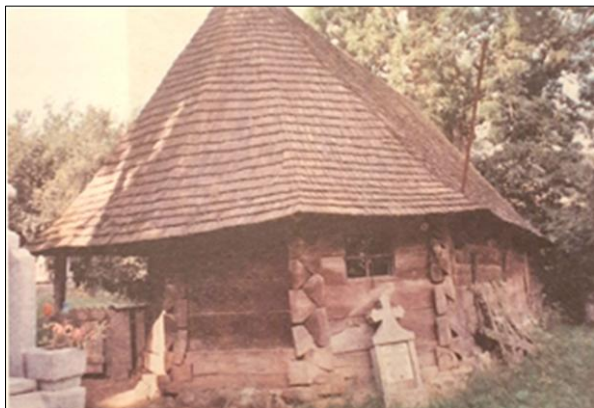
¹⁷ *Conscripția lui Klain din 1733*, p. 186.

¹⁸ *Conscripția lui Aaron din 1750*, p. 279.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Conscripția lui Buccow din 1760-1762*, p. 643

81 de locuințe, deși era o așezare de mărime relativ medie, precum și 444 de locuitori care pe confesiuni formau următoarea structură: 421 ortodocși, 1 greco-catolic, 16 reformați, 6 izraeliți, cei 422 de români constituind majoritatea covârșitoare a locuitorilor²¹. La un secol și jumătate distanță, în anul 1992, localitatea mai avea 264 de locuitori²².

*Biserica de lemn din satul Petea, declarată
Monument istoric*

Cele trei conscripții din secolul al XVIII-lea confirmă, deci existența lăcașului de cult, însă inscripția de pe fosta intrare dă de știre că a fost construit în anul 1741, după ce flăcările mistuiseră vechiul edificiu, adică pe acela menționat în conscripția din anul 1733. Inscripția se află pe ancadramentul intrării situată pe latura de

sud, la care ulterior s-a renunțat, fiind transformată în fereastră. Textul inscripției, destul de laconic, și nelizibil, în totalitate este următorul: „Să se știe cându pă ce s-o arăs besereca... cu agiutorul lui Dumnezeu s-au început a se rădica această sfântă biserică înu luna lui mai, 21 de zile, în ziua marelui Constantin împăratu și... maica sa... Elehna, anno Domini 1741, P.K.- D.N.”²³. Prin urmare, monumentul datează din anul 1741, înlocuind pe cel menționat în 1733, fără să fără să cunoaștem ctitorii și hramul.

Biserica este situată în cimitirul aflat pe versantul de sud al satului, la nr, 68, ceva mai sus de noua biserică de zid. Ea înscrisce un plan prea puțin diferit de cel al edificiilor de la Deag, „Buna Vestire”, sau din Sântandrei, având o formă dreptunghiulară, cu absidă poligonală, în trei laturi nedecroșată. Este realizată din bârne de stejar, ce se îmbină în vechiul sistem românesc, „coadă de rândunică”. Ale căror capete sunt cioplite, ca și alte asemenea edificii din zonă, devenind mărturia pădurilor care odinioară îmbrăcau dealurile de învecinau localitățile. În anul 1870, sătenii

²¹ *Recensământ, anul 1857*, p. 360-361.

²² *Recensământ, anul 1992*, p. 187.

²³ Eugenia Greceanu, *Monumente Istorice, Studii și lucrări de restaurare*, p. 41, nota 3.

din Petea declarau: „Neavând pădure pe hotar, nici ghie impulatori, nici ghie foc, nu putem căpăta amintirile ghie, n-am cumpăra pe bani, și neavând loc ghie trestie, ghie rându focului trăim cu paie, cu gunoaie și cu coceni”²⁴.

Divizarea spațiului este asigurată prin pereții primezului și iconostasului cu un dimpan spre vest și fâșii curbe spre est. Acoperișurile interioare sunt realizate sub forma unei bolți semicilindrice, unică pentru pronaos și naos care a rămas nealterată atunci când a fost prelungită., concomitent cu pereții spre vest, pe limita nou dobândită.

În absida altarului, acoperirea spațiului constă, din racordarea la un semicilindru a trei panouri triunghiulare curbate, ce formează un fel de semicalotă cu planul nașterilor pe cele trei laturi, ale poligonului.

Ulterior construirii bisericii, este adăugată prispa de pe partea sudică ce acoperă întreaga latură a navei, la care remarcăm stâlpii sculptați. Pe latura sudică a pronaosului, se află intrarea la care ajungem după ce străbatem pridvorul. Ancadramentul intrării este excelent decorat, cu motivele specifice artei populare românești, reprezentând rozete,

Porțiune din pictura interioară, grav afectată de apa de ploaie

forma dintelui de lup, triunghiuri. Semicercuri, funia, dar și suita de cercuri, forme întâlnite și la fosta biserică din Oroiu (Oroiul Secuiesc, unguresc) Remarcăm acoperișul destul de înalt, cu pante repezi ce urmăresc conturul pereților, în întregime având învelitoare din șită (șindrila).

²⁴ Arhivele Naționale Cluj-Napoca, *Fond Comitat Turda, Pachetul cu actele Conscriptiei Czirakyene*, nr. 332/m.

*Biserica de lemn din satul Petea, pentru care
trebuie demarate lucrări de conservare*

Detașat de biserică se află turnul -clopotniță, realizat în anul 1761 de meșteri unguri, Kovacs Janos, Iosept și Ferencz. Forma turnului este aidoma celorlalte clopotnițe întâlnite la bisericile de lemn, fiind dispuse în două nivele: un parter deschis, având doar un parapet din scânduri, cu un acoperiș înalt, dispus în patru ape, și

registrul superior închis, cu scânduri, însă cu două deschideri cu arcade pe fiecare latură, la rândul său înzestrat cu un coif piramidal.

Detașat de biserică se află turnul -clopotniță, realizat în anul 1761 de meșteri unguri, Kovacs János, Iosept și Ferencz. Forma turnului este aidoma celorlalte clopotnițe întâlnite la bisericile de lemn, fiind dispuse în două nivele: un parter deschis, având doar un parapet din scânduri, cu un acoperiș înalt, dispus în patru ape, și registrul superior închis, cu scânduri, însă cu două deschideri cu arcade pe fiecare latură, la rândul său înzestrat cu un coif piramidal.

Preotul Vasile Tudoran, oficiind o cununie

Biserica de lemn din Petea face parte dintr-un grup destul de important de monumente din Județul Mureș, numărând 15 exemplare, pentru cele cu absidă în trei laturi, și 8 exemplare pentru cele cu absidă în cinci laturi. Dispoziția planimetrică a trei laturi e regăsită în mai multe locuri din județ, cronologic, începând cu biserica de la Petea, datată în anul 1741, urmată de biserica Sf. Nicolae din Lăpușna, datată la 1779, biserica „Intrarea maicii Domnului în biserică”! Din Oroiu datată, 1784 etc. Privind harta județului, observăm că bisericile acestea se grupează la nord și sud de râul Mureș, într-o zonă cu limitele răsăritene pe aliniamentul Reghin-Beica-Urisiu și apusene pe linia Luduș- Târnăveni, cu o densitate mai mare în zona localității Band, acolo unde se află și Petea, precum și la sud-est de Târgu Mureș.

Din pictura murală care odinioară împodobește biserica, creația unor pictori aparținând școlii de la Feisa, între care și popa Nicolae, care pictează o pictură a lui Toader Zugravul, s-au mai păstrat chiar câteva scene, restul decorației, îndeosebi cea de pe pereții verticali de pe latura nordică, a bolții navei, fiind practic pierdută.

Și aici, deslușim acea împărțire a suprafeței pictate prin chenare de panglici, medalioane ce înfățișează mucenicii intercalați în arcade, precum

și unele scene ce cuprind momente din viața lui Iisus Hristos. Cum ar fi „Cina cea de taină”, „Judecata de apoi”, dar și imagini laice precum cunoscuții împărați bizantini Constantin și Elena.

Deisis (pictor: Ghe Crețu Gheorghe și Anica)

Maica Domnului cu Pruncul (Toader zugravul, 1747)

Deosebite sunt picturile realizate de Toader Zugravul, între câte tâmpla cu icoane prăznicare și registrul împărătesc, cu semnătura acestuia sub data 1747. Ușile împărătești, în cunoscuta formulă „în frânghie”!

Au pictate panouri ce reprezintă scenele cu „Buna vestire”, și „Evangheliștii” prin a căror formă și decor sculptat se înrudesce cu cele ale bisericii de la Chețani, zugrăvite în anul 1752, probabil de Grigore Ranite din Țara Românească.

*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil
(pictor: Toader zugravul, 1747*

Icoanele împărătești reprezintă adevărata podoabă artistică a bisericii de la Petea. Cele patru icoane din patrimoniul bisericii, au fost prezentate de Eugen Todea 10, într-un studiu dedicat pictorului Toader Zugravul. O primă icoană îi înfățișează pe „Arhangheli Mihail și Gavril”, pictați pe lemn, cu dimensiunea 84,5 x 60,5 cm. Sunt reprezentați în picioare, ținând în mâna dreaptă crucea, iar în stânga globul, ambii, având fețele alungite, cu ochii expresivi și sprâncenele arcuite. Cu litere chirilice, pictate în alb, în colțurile superioare inscripțiile „Arhanghelul Mihail” și „Arhanghelul Gavril”, iar în partea inferioară, în galben, inscripția „1747 de Toader Zugravul”. Icoana „Iisus Deisis”, în mărime de 85 x 61 cm îl reprezintă pe Iisus, bust, care în dreptul capului îi are pe Fecioara Maria, în dreapta și pe Ioan Botezătorul în stânga. În mâna dreaptă ține o carte deschisă, pictată în alb gălbui, iar cu dreapta binecuvântează.

În partea dreaptă superioară, în litere aurii apare inscripția „Maria Teuthokos”, iar în stânga „Sft. Ioan”. Pe cartea deschisă, este scris cu litere chirilice „Veniți, blagosloviți părintelui meu de moșteniți împărăția care este gătită vouă mai înainte de începutul lumii... „Proveniența icoanei ne este destăinuită de însemnarea făcută pe spatele acesteia, de către meșterul zugrav: „... să se știe că, aceste icoane, Iisus Hristos și Precista le-au plătit Palaghie Onea, Horgaș Lica, Buhuț Ion, Gunea Vasile, 1747, feb. 8 zile, la Horgoș Ion în casă”.

Icoana ce-l reprezintă pe „Sfântul Nicolae”, ca și precedentele, are fondul în două registre, pictate în culori diferite. Este reprezentat ținând în mâna stângă o carte, iar cu dreapta arată semnul „crismei”. Cu litere chirilice, în partea superioară, se află inscripția „SFT. Nicolae”. Ultima icoană împărătească aflată la Petea, este „Maica Domnului cu Pruncul”, la care remarcăm fața blajină a Mariei, ușor aplecată spre Pruncul Iisus. În

colțurile din registrul superior, în medalioane separate, sunt înfățișați Arhangheliu Mihail și Gavril, în dreptul lor, în culoare galben-auriu, fiind înscris și numele lor: „Arh. Mihail”, „Arh. Gavril”. Mai jos, în chenare, apar inițialele: „Maria Teuthokos”, în dreapta și „Iisus Hristos”, în stânga.

Din datele prezentate în cartea „Monografia satului Petea, comuna Band”²⁵, lucrare prezentată de domnul Octavian Mireștean, se găsesc date referitoare la biserica din Petea. Eu voi încerca să mă concentrez pe aspecte descoperite recent în arhivele bisericii, cu aspect de noutate. Așadar, am înțeles că, în aproape două secole, românii credincioși din satul Petea au fost majoritari ortodocși, alături de celelalte culte menționate. Și că, au contribuit împreună la organizarea și funcționarea școlilor confesionale, la alegerea primarilor, a curatorilor bisericii, și desfășurarea vieții sociale cotidiene. De asemenea, s-au implicat în rezolvarea neînțelegerilor dintre credincioși.

S-a remarcat preocuparea permanentă a Bisericii ortodoxe transilvănene pentru situația preteselor văduve, și față de cetățenii nevoiași. Așa am aflat că, la „solicitarea permanentă a văduvei din Petea Raveca Victor”, documentul ajunge spre soluționare la Sibiu în data de 1 decembrie 1872. Acțiunile pe care Biserica ortodoxă le-a întreprins au avut în vedere situația grea existentă la vremea aceea, peste care se suprapunea situația foarte dureroasă de sărăcie a credincioșilor, a preoților și învățătorilor. În documente găsim concret dovezi că preoții adresau cereri către protopopiate în vederea sprijinirii familiilor nevoiașe. „În anul 1881, Preotul Samson Moldovan din satul Petea, îl anunța pe protopop că a adunat colectă pentru cei săraci”, în timp ce tot din același document aflăm că „în anul 1876, a fost acordat un ajutor de stat, de care au beneficiat mai mulți preoți, printre care se regăsește și preotul Samson Moldovan din Petea cu suma de 50 de florini”!

Așa cum bine rezultă din toate consemnările consultate până acum, petenii au reușit- și numai ei, cei de atunci, ar putea să ne spună prin ce împrejurări și ce abilități- să rămână la religia lor cea ortodoxă! Așa se explică cum de la ei nu găsim aceste șematisme, adevărate recensăminte din care am putut afla starea satelor Oroiu și situația școlară în general.

De o mare importanță este corespondența dintre Partenie Trombițaș, protopop de Mureș și Episcopul Andrei Șaguna din Sibiu, prin care cere ca

²⁵ Octavian Mireștean, *Monografia satului Petea, comuna Band*, Tipografia Colofon, Deva, 2019, p. 146.

tânărul Radu Teodor, născut în Mező Pete la anul 1844, să fie primit la cursul pedagogic, motivând că „având pe aici o foarte mare lipsă de dascăli, a-l recomanda milei Excelenței Tale să fie primit la ascultarea învățăturilor pedagogice”.

Scrisoarea este datată la 20 septembrie 1863, Mureș- Oșorhei. Chiar dacă mă repet, analizând datele prezentate, rezultă foarte clar ceea ce afirmam mai înainte, adică faptul că românii ortodocși au fost majoritari, au reușit să rămână majoritari mai bine de 200 de ani. Credincioșii ortodocși au participat împreună cu celelalte culte la organizarea învățământului confesional, alegerea diecilor, alegerea mai marilor satelor adică a primarilor.

Satul Petea, satul în care s-a născut mama mea, acolo unde în Țintirin, printre morminte, sunt o

parte dintre rădăcinile ființei mele... Acolo unde în Țintirimul „greu de prune” cum zice mereu poetul Ion Horea, colegul de clasă al mamei, se mută satul rând pe rând... Satul dintre dealuri de lut:

„În cimitirul greu de prune/Se mută satul, rând pe rând.../Când clopotele prind să sune/Și noaptea le aud chemând! Să fiarbă prunele-n corlană,/Pe dealuri să mai latre câni!/Mi-e dor de țara transilvană/Și de țărani ei bătrâni!” (din Volumul Eu trebuie să fiu, Editura pentru literatură, 1984).

Părintele Antonel Crăciun și părintele Vasile Todoran, după ani de zile, în vizită la Oroiu și Petea, cu ocazia unui prohod, depănând amintiri din anii uceniciei într-ale preoției

Vedere generală, cele două biserici și Cimitirul

Tot în această corespondență se arată că „tânărul a învățat în școlile maghiare din Mureș-Oșorhei, până inclusiv școala I-a gimnazială, iar din pricina sărăciei, nu a mai putut continua. În sprijinul lui au venit opt săteni din zisa comună”

După ce, în anul 2022, cu ocazia sărbătoririi a 690 de ani de la prima atestare documentară, am reușit lansarea cărții „Oroiul în documente și consemnări- contribuții monografice” și reluarea după mai bine de 50 de ani a Întâlnirii Fiilor satului Oroiu, iată-ne anul acesta 2024, la a III-a ediție consecutivă a acestui eveniment. Anul acesta, găsindu-mă trudind din greu la a doua carte de căpătâi a satului Oroiu, alături de satul vecin, Petea. Cu gândul și la carte, a fost o petrecere frumoasă, alături de foști colegi și prieteni. Și de bătrânii satului, puțini, atâția câți mai avem!

E momentul să ne amintim de părinți, de moșii și strămoșii noștri și cu pioșenie să-i comemorăm. Pe ei, cei care cu siguranță se bucură, de acolo de sus din ceruri, văzându-ne astăzi, aici, pe toți laolaltă! Și, îmi face o deosebită plăcere să vă reamintesc câteva versuri din poemul „Cântec

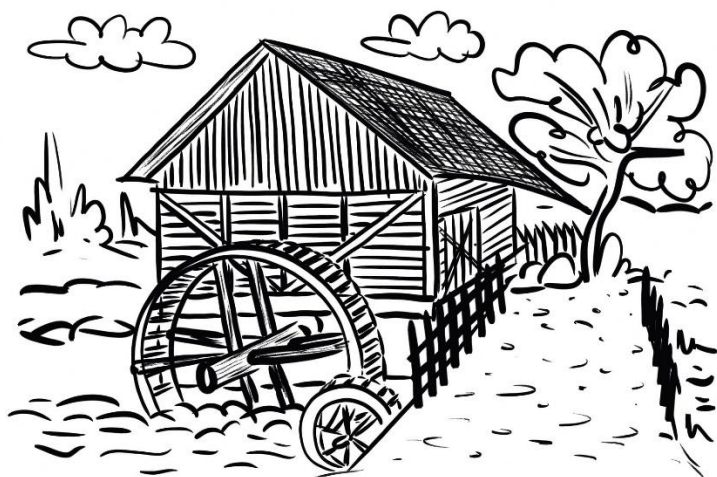
târziu”, versuri ale poetului Ion Horea, din satul vecin Petea. Chiar dacă de-a lungul anilor s-a mai intervenit cu lucrări de reabilitare și s-a schimbat șindrila de pe acoperișul Bisericii și a clopotniței, ultima dată în timpul Pr. Ghira Vasile - în prezent este rău afectată de apa ploilor și înghețul iernilor, încât ar fi necesară o nouă intervenție la acoperiș. Biserica de lemn din Petea este, peste veacuri, dovada că dintotdeauna, pe aceste meleaguri a existat o comunitate. Așezată pe unul dintre dealurile satului, la șindrila) în noiembrie 2017 Tipul de plan, în care se înscrie edificiul, este cel dreptunghiular, cu absida nedecroșată, poligonală cu trei laturi. Încăperile interioare sunt unite, în elevație, printr-o boltă unică, semicilindrică, cu timpan pe Vest și fâșii curbe spre Est, nealterată cu prilejul alungirii pereților, mutându-se doar capătul original spre Vest și intercalându-se o porțiune de boltă.

Biserica nouă, ale cărei lucrări au fost începute încă de pe vremea părintelui Antonel Crăciun

Imagine din interiorul bisericii, iconostasul, deosebit de modest dar stilat!

În șirul adăugirilor intră și prispa, de pe latura de Sud, cu stâlpi sculptați. Acoperișul, cu pante mari, pe conturul pereților, are învelitoare de sită (șindrilă). Clopotnița detașată, pe două nivele (parter deschis și foisor cu arcade), a fost construită în 1761, de meșterii maghiari Kovacs (Ianoș, Ioseph și Ferenz,) după modelul celei folosite până atunci.

Bisericuța de lemn din satul Petea, iarna. În toată splendoarea, cu tușa de zăpadă

5.2. Parohia din satul Petea în consemnările vremii

În Conscriptia întocmită de episcopul unit Ioan Inochențiu Micu Klein, în anul 1733, aflăm că la acea dată în satul Petea era o biserică non-unită, o casă parohială și 45 de familii non-unite, adică ortodoxe.

În următoarea „Conscripție” din anul 1750, este consemnată o biserică non-unită, (ortodoxă) și doi preoți. De precizat că, în lucrarea „STATISTICA ROMÂNILOR ARDELENI DIN ANII 1760–1762” scrisă de Virgil Ciobanu, găsim o biserică non-unită (ortodoxă) cu 22 de familii, un preot non unit și unul unit, și două case parohiale. Interesant, în ciuda tuturor presiunilor care se făceau, în satul Petea biserica, de fapt credincioșii aparținând acestei biserici au reușit să-și păstreze religia. La recensământul din anul 1850, în satul Petea erau 456 de ortodocși, șapte romano-catolici, și șapte israeliți, iar la recensământul din anul 1857, erau 421 de ortodocși, 16 reformați, și șase israeliți. În anul 1890, erau 383 de ortodocși, 39 greco-catolici un romano-catolic și nouă reformați și șapte israeliți. În anul 1900, erau 429 ortodocși, 48 greco-catolici (a mai crescut cu ceva numărul uniților!), 14 reformați și șase israeliți, iar la recensământul din anul 1910, erau 440 ortodocși, 70 greco-catolici, șase reformați și patru israeliți²⁶.

Din datele prezentate în cartea „Monografia satului Petea, comuna Band”²⁷, lucrare prezentată de domnul Octavian Mireștean, se găsesc date referitoare la biserica din Petea. Eu voi încerca să mă concentrez pe aspecte descoperite recent în arhivele bisericii, cu aspect de noutate. Așadar, am înțeles că, în aproape două secole, românii credincioși din satul Petea au fost majoritari ortodocși, alături de celelalte culte menționate. Și că au contribuit împreună la organizarea și funcționarea școlilor confesionale, la alegerea primarilor, a curatorilor bisericii, și desfășurarea vieții sociale cotidiene. De asemenea, s-au implicat în rezolvarea neînțelegerilor dintre credincioși.

²⁶ Șematism 1910

²⁷ Octavian Mireștean, *Monografia satului Petea, comuna Band*, Tipografia Colofon, Deva, 2019, p. 146

5.3 Parohia Petea de Câmpie în perioada 1898-1940²⁸ și 1980-2024

Încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea în localitate exista o *Școală Confesională Românească*. Aceasta a funcționat cu un singur post didactic ocupat de următorii învățători:

- Oltean Alexandru – 1898–1903 (teolog, suplinitor);
- Săcăleanu Nikon (...) – 1903–1904 (învățător cu diplomă);
- Chebelean Gheorghe – 1904–1907 (învățător cu diplomă);
- Comșa Dumitru - 1904–1911 (învățător cu diplomă);
- Moldovan Nicolae – 1911–1918 (învățător cu diplomă);
- Sânmărghițan Victor – 1920–1921 (suplinitor);
- Tămaș Aron – 1921–1923 (suplinitor);
- Comerzan Alexandru – 1923–1924 (suplinitor);
- Popovici Vasile între anii 1924–1925 și 1926–1929 (învățător cu diplomă);
- Roiban Ioan – 1925–1926 (suplinitor)²⁹.

Începând cu toamna anului 1920, fosta Școală Confesională Românească a fost statificată și transformată în *Școală Primară de Stat*. Din documentele de arhivă, reiese faptul că în perioada 1921–1934, școala a funcționat cu un singur post didactic, urmând ca din 1 martie 1934 să se înființeze și postul al II-lea³⁰. Școala și-a continuat activitatea pe durata întregii perioade interbelice.

Dintr-o *Situație statistică cu învățământul primar din anul școlar 1939–1940 din județul Mureș*, reiese că în acel an școlar, la școală erau înscriși 113 elevi, iar cele două posturi de învățători, erau ocupate de:

- Popovici Vasile (titular, având gradul didactic I);
- Anghel Maria (titular, având gradul didactic provizoriu)³¹.

²⁸ Gheorghe Ovidiu Szinka, *Învățământul primar confesional...*, Editura Cronica Mureșeană, Sângiorgiu de Mureș, 2024, pag. 384, 385

²⁹ *Idem*, Dosar nr. 2/1889-1938, f. 58.

³⁰ *Ibidem*, f. 120.

³¹ *Idem*, Dosar nr. 7/1918-1940, f. 143.

Evidențe din perioada 1980-2024

Nr. crt.	Anul	Nr. Nou născuți	Fetițe	Bă- ieți	Dece- dați	Băr- bați	Fe- mei	Observații
1	1979	1	1	0	-	-	-	La rubricile
2	1980	3	3	0	-	-	-	cu liniuță
3	1981	2	2	0	-	-	-	lipsesc datele,
4	1982	2	1	1	-	-	-	nu s-au găsit
5	1983	2	1	1	-	-	-	
6	1984	4	1	3	-	-	-	
7	1985	4	2	2	-	-	-	
8	1986	4	3	1	-	-	-	
9	1987	1	1	0	-	-	-	
10	1988	3	2	1	-	-	-	
11	1989	3	2	1	-	-	-	
12	1990	9	4	5	-	-	-	
13	1991	6	3	3	-	-	-	
14	1992	0	0	0	-	-	-	
15	1993	4	1	3	-	-	-	
16	1994	1	1	0	-	-	-	
17	1995	1	0	1	-	-	-	
18	1996	3	3	0	-	-	-	
19	1997	2	0	2	-	-	-	
20	1998	2	1	1	4	4	0	
21	1999	2	0	2	10	6	4	
22	2000	2	0	2	5	3	2	
23	2001	1	1	0	0	0	0	
24	2002	1	1	0	1	1	0	
25	2003	0	0	0	0	0	0	
26	2004	0	0	0	0	0	0	
27	2005	0	0	0	0	0	0	

Nr. crt.	Anul	Nr. Nou născuți	Fetițe	Băieți	Decedați	Bărbați	Femei	Observații
28	2006	2	1	1	5	4	1	
29	2007	3	0	3	5	1	4	
30	2008	3	2	1	4	3	1	
31	2009	1	1	0	7	4	3	
32	2010	1	1	0	3	1	2	
33	2011	3	0	3	3	2	1	
34	2012	7	3	4	7	3	4	
35	2013	7	4	3	4	2	2	
36	2014	3	2	1	8	5	3	
37	2015	5	3	2	3	3	0	
38	2016	1		1	4	3	1	
39	2017	3	2	1	6	6	0	
40	2018	3	2	1	3	1	2	
41	2019	2	1	1	2	2	0	
42	2020	1	0	1	7	3	4	
43	2021	4	1	3	8	4	4	
44	2022	1	1	0	2	1	1	
45	2023	1	1	0	2	2	0	
46	2024	0	0	0	1	1	0	
47	2025							

5.4 Țintirimul din Petea, locul de odihnă al poetului Ion Horea

Ion Horea evocă cu nostalgie farmecul copilăriei, satul cu ale sale figuri pitorești și obiceiurile unice ale locului într-un interviu pe care l-a acordat lui Iulian Boldea, în paginile revistei *România literară*:

„Pe atunci satul era sat, mai bine zis *Petea era Petea*, și oamenii ei erau la casele lor, harnici și neodihniți și *ciufelnici*. Nu era familie fără porecla ei: *a lui Bâde, a lui Pontoș, a lui Buhă, a lui Șofrancă, Zborcea* (...) Dar duminică, în *Uliță, ori lângă Horgoș*, se aduna tot satul. Noi copiii căutam care la care se uită, ce legături se pregătesc, cum a fost bătaia de duminica trecută.....

Apoi, obiceiurile de Paști, mai cu seamă, când se strigau fetele din *clopotniță*, se alegeau comornicii (aceia care după dezlegarea jocului erau *Chizeșii*, adică cei care țineau rânduiala jocurilor, și căutau de lucru în clacă, în vremea secerișului), se aprindea focul sfânt și se păzea până în seara zilei de Paști, iar în *sântirim*, sub prunii *încărcași de floare se ciocneau ouă roșii*, se improvizau în glumă, *judcăți și pedepse*, și seara se striga de pe cruci: Ham, ham, că nu-s *cânele* lui Adam, sunt feciorul lui cutare....”³² Copilăria sa a corespuns perioadei dintre cele două războaie, șapte ani petrecându-i în satul Petea, sub *Calea Târgului* - toponim ce devine titlul unui volum de poezii apărut în anul 2010- și apoi încă patru ani în satul Vaideiu. Poetul poposește totdeauna cu emoție în amintiri, pentru a putea depăna firul basmului copilăriei, asemenea lui Creangă, a cărui evocare celebră a vârstei fericite o citează în volumul în proză *Copilărie*: „Nu știu cum sunt alții, dar eu când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o sfoară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începeam a merge copăcel, la cuptorul pe care mă ascundeam când ne jucam noi băieții de-a *mijoarca* și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie”.³³

Dintotdeauna am trăit cu impresia, că poetul se simțea parcă „exilat” acolo la București, departe de sat și de bătrânii lui. Dorința lui, lăsată cu limbă de moarte, a fost să fie îngropat în Țintirimul de la Petea, în

³² Ion Horea, *Cine citește, citește*. Așa a fost de cându-i lumea, p. 12.

³³ Ion Horea, *Drumuri și fântâni*, București, Editura Eminescu, 1988, p.???

„Țintirimul greu de prune”, cum îl menționează într-una dintre poeziile sale. Mormântul să fie în apropierea biseriței de lemn, lângă groapa în care de Sărbătorile de Paști, Comornicii păzesc Focul sfânt și judecă procese ad-hoc!

Sâmbătă, 6 aprilie, 2024, la biserica din satul Petea s-a săvârșit o slujbă de pomenire, cu ocazia comemorării poetului Ion Horea, fiu al satului, la

împlinirea a cinci ani de la trecerea la cele sfinte. Așa cum și-a dorit, a fost înmormântat acasă, în cimitirul din satul Petea, “cimitirul greu de prune... unde satul se mută rând pe rând”, lângă bisericuța de lemn, aproape de groapa unde de Paște arde focul sfânt!

După slujba de pomenire și Parastas, am citit din opera poetului de suflet, pentru neamuri și câțiva săteni, prieteni și admiratori ai poeziei celui plecat. Pentru cei prezenți la mormântul Maestrului Ion Horea și al soției Felicia, am citit poemul de excepție, “Cântec târziu”

Troița din fața Casei arohiale din Petea

Aspecte de la Slujba de pomenire a poetului Ion Horea

CÂNTEC TÂRZIU

Dar nu-i o amăgire vană,
când, peste toate, mai îngâni:
mi-e dor de țara transilvană
și de țăranii ei bătrâni!

În cimitirul greu de prune
se mută satul, rând pe rând...
Când clopotele prind să sune
și noaptea le aud chemând!

Să fiarbă prunele-n corlană,
pe dealuri să mai latre câni!
Mi-e dor de țara transilvană
și de țăranii ei bătrâni!

din volumul “Un cântec de dragoste pentru Transilvania” – 1983)

Dumnezeu să-l odihnească acolo sus, în ceruri!

În Țintirimul vechi din Petea, aproape de biserica de lemn, în preajma gropii în care de Sărbătorile de Paști arde și se păzește de către „comornici” focul sfânt, acolo, conform dorinței lăsată cu limbă de moarte, își doarme somnul de veci poetul Ion Horea, Patriarhul poeziei transilvane

5.5 Lista preoților care au slujit în parohia Petea

Viața spirituală a acestei parohii, pe lângă aportul preoților amintiți, și nu numai, a fost și este susținută de Consiliul parohial, și într-un mod deosebit de către cântăreții bisericești între care vrednic de aprecieri este Grigore Rad (Ierodiaconul Barnaba).

După acte și tradiții se cunosc următorii preoți slujitori de la anul... 1875³⁴: 1875–1881- Moldovan Samson

1906–1907- Nădășan Ion

1910–1921- Vătășan Ioan

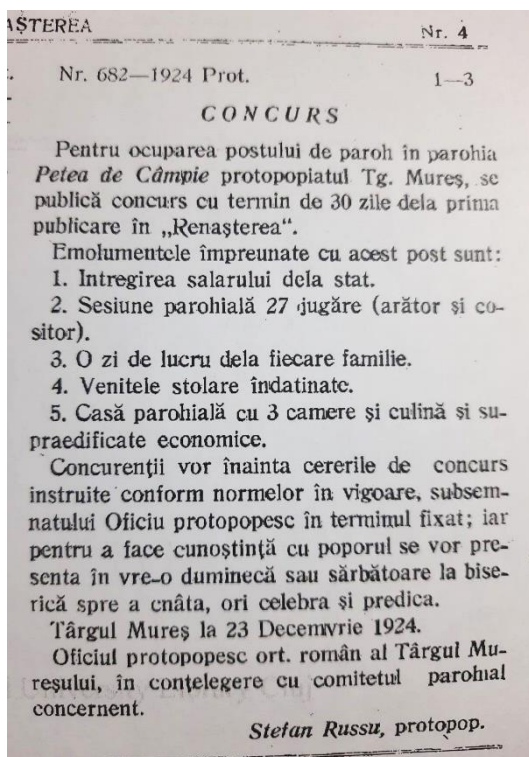
1921–1922-Diaconu

Nicolae 1922–1924-Cameron
Alexandru

La sfârșitul anului 1924, se organizează concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia Petea de Câmpie, post devenit vacant, anunț publicat în ziarul „Renașterea” din Cluj, Anul III, Nr. 4 din ianuarie 1925. Ziarul

„Renașterea” era Organul Oficial al

Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului, Geoagiului și Clujului, cu apariție o dată pe săptămână. Se pare că, concursul a fost câștigat de preotul Sângiorzan Dumitru, care va păstori

destinele parohiei din satul Petea de Câmpie un număr impresionant de ani (20).

1925–06.1945- Sângiorzan Dumitru

³⁴ Mirestean Octavian, *Monografia satului Petea, Comuna Band*, Tipografia Colofon Deva, 2019, p. 157.

În legătură cu preotul Dumitru Sângiorzan trebuie menționat că avea înmormântați în Țintirimul din Petea, undeva în dreptul altarului, doi preoți care au slujit în satul Petea: Nădășan Ion și Vătășan Ioan. Puțin mai departe erau îngropați unul lângă altul trei frați, lângă ei păstrând un loc și pentru dumnealui. Între timp, moare o femeie din familia Todea, care e înmormântată în locul rezervat pentru preot. Ceea ce îl supără foarte tare pe părintele Sângiorzan, care cătrănit peste măsură, pleacă și ocupă postul de paroh la Sângiorzul de Mureș.

Despre Parohia din Petea (Petea de Câmpie), am găsit cu mare zgârcenie informații la Arhive. De fapt nici acum nu sunt lămurit, nu am aflat cum au reușit de-a lungul anilor să-și păstreze credința Ortodoxă. Sub asediul tunurilor generalului Bucow, și a represaliilor împotriva preoților și credincioșilor, [Exemplul preotului de la Oroiu- Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman, 1697–1701)”, din care îmi amintesc afirmația preotului, vlădica satului din acea vreme, Vasile Topa, cum că el nici în ruptul capului nu se dedă la noua religie: „De religia noastră în care au trăit părinții noștri, noi nu ne despărțim și nici nu voim a ne despărți nici acum și nici de acum înainte” (aprox. anul 1698). L-a costat viața, pentru că, după ce a fost bătut și schingiuit, în final a fost spânzurat, să fie drept exemplu pentru enoriași.]³⁵

O mențiune specială trebuie făcută pentru ing. Radu Mircea, care în calitate de Consilier Județean a avut o contribuție importantă la obținerea pentru comunitatea din Petea a fondurilor necesare pentru construcția noii biserici cu Sfântul Ierarh,,Simion Ștefan"

Această lucrare, prin care s-a dat credincioșilor pentru ani de acum înainte un loc de închinare, dar și de meditație, reprezintă un moment ce nu va putea fi uitat de cei ce au participat la ctitorirea acestui lăcaș de cult.

Sper ca această biserică să dănuie alături de biserică monument, multe secole de acum înainte, iar prezentul plin de multe fapte, să fie o temelie

³⁵ *Silviu Dragomir, Românii din Transilvania și unirea cu biserica Romei, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române, Cluj, 1990, p. 70*

trainică a viitorului, pe care localnicii să-l trăiască cu demnitate și credință în veșnicia satului nostru.³⁶

Preoți care au slujit în biserica ortodoxă din satul Petea între anii 1875 și 1959:

1875-1881- Moldovan Samson

1906-1907- Nădășan Ion

1910-1921 - Vătășan Ioan

1921-1922 - Diaconu Nicolae

1922-1924-Cameron Alexandru

1925-1945 - Sângeorzan Dumitru

1946-1957 - Oltean Alexandru

1957-1959-Popescu Pompiliu Alexandru

Perioadele neconsemnate se datorează lipsei documentelor din care să reținem numele preoților care au slujit în Petea. Diecii care au ocupat stranele bisericii vechi au fost:³⁷

Mireștean Vasile,

Răduț Ion (Piu), Răduț Ioan (Lonu), Răduț Silvestru,

Sămărghițan Petre,

Sămărghițan Grigore,

Sămărghițan Luchian (Chianu din Rât),

Radu Grigorie,

Todea Ioan.

Au îndeplinit munca de Făt, în perioade diferite, ajutând preotul în toate momentele oficierii slujbei:³⁸

Chișu Teodor,

Pașca Ioan,

Todea Ioan,

Răduț Ioan (1. Miron).

³⁶ Mireștean Octavian, *Monografia satului Petea, Comuna Band, Tipografia Colofon Deva, 2019, p.157*

³⁷ Octavian Mireștean, *Monografia satului Petea, comuna Band, Tipografia Colofon, Deva, 2019, p. 158.*

³⁸ Ibidem

Dumitru Sângiorzan (1925-1945) S-a născut la 11 mai 1903, în satul Oarba de Mureș, Județul Mureș, unde a terminat cinci clase primare.

Liceul l-a urmat la Turda, în anul 1922, unde și-a luat examenul de bacalaureat. Studiile teologice le-a urmat la Sibiu și Cluj unde în mai 1925 și-a obținut examenul de absolvire.

S-a căsătorit în anul 1925 cu Maria Simion, având doi copii: Dumitru, născut în anul 1927 și Maria, născută în anul 1932.

În ziua de 7 noiembrie 1925 a fost numit la parohia din Petea de Câmpie, Județul Mureș, unde a funcționat până la data de 1 iulie 1945, când a fost transferat în comuna Sângiorgiul de Mureș, la parohia ortodoxă

Biserica de lemn din Petea- Altarul și vedere spre pridvor(târnaț)

Din anul 1949 a fost investit cu dreptul de a purta brâul roșu de către Episcopia ortodoxă a Vadului , Feleacului și Clujului.

Se pensionează în anul 1969 și se stabilește în comuna Sâncraiu de Mureș. A decedat în 22 august, 1980, fiind înhumat în cimitirul ortodox din Sângiorgiul de Mureș.

07.1945–06.1946- Diaconescu Nicolae

07.1946–12.1946- Oltean Alexandru

01.1948–08.1950

09.1950 – Iosif Rusu de la Sânmărgrita

- Sămărghițan Aurel de la Tirimia

01.1952–1955 Popescu Pompiliu

09.05.1955.-1963- **Giurgiu Eugen**

5.6 Preoți născuți în satul Petea

După îndelungi căutări, m-am oprit la familia Sămărghițan, cu doi preoți, Ioan și Aurel. De Aurel eram sigur, îmi aduc bine aminte cum la vremea când m-am căsătorit, mama mea a insistat să officieze slujba de căsătorie, protopopul din Târgu Mureș, care slujea la Catedrala mică. Era de loc din Petea și se cunoștea cu mama mea. A fost un eveniment deosebit de vesel, care parcă a mai compensat ploaie mocănească din ziua aceia de duminică, 2 Mai, 1981! Au fost discuții plăcute care au mai estompat emoțiile evenimentului. La un moment dat mă întreabă de câte ori ne-am învățat în derularea parcursului cu nașii! Iar la final, a menționat, apăsător, să ne iubim, să facem copii mulți, că, altfel peste ani, România, țara noastră se va numi „Țiganiada”! Și, mai apoi, citind poeziile lui Ion Horea, am întâlnit o poezie dedicată preotului și prietenului Aurel!

IOAN Sămărghițan (1910-1984)

Un eveniment deosebit a avut loc la Târnăveni, în data de 10.10.2020, cu prilejul împlinirii a 110 ani de la nașterea preotului Ioan Sămărghițan

S-a născut în 10.10.1910, în satul Petea, comuna Oroiu, jud. Mureș. Părinții erau țărani, Maxim și Aurelia și a fost al doilea din cei 7 copii. Cel mai mic dintre frați, Aurel, a fost și el preot.

După terminarea școlii primare și elementare urmează Liceul „Al. Papiu Ilarian” din Târgu Mureș, absolvind în anul 1929. Urmează Facultatea de teologie din

București, unde l-a avut profesor pe Nichifor Crainic, la care și-a luat și licența.

În 1936 se căsătorește cu Constanța Letiția, fiica preotului Matei Morușca (fratele primului episcop român din America, Policarp Morușca) din Icelandul Mare, având 5 copii: Pompei, Octavian, Ioan, Mihai și Aurelia. Și-a început activitatea ca profesor de religie și limba română la liceul din Reghin, fiind apoi hirotonit ca preot pe seama parohiei Gurghiu, jud. Mureș, administrând și capela mortuară din Lăpușna. A predat aceleași materii și la Școala de brigadieri silvici din Gurghiu. Aici a stat până la cedarea Ardealului, 1 sep. 1940, fiind transferat la parohia Cerghid, jud. Mureș.

În 1947, la 1 mai a fost arestat împreună cu fostul său profesor, Nichifor Crainic, pe care îl găzduia în fuga acestuia prin Ardeal după ce fusese condamnat de către regimul comunist proaspăt instaurat. Soția cu cei 5 copii au fost strămutați la Icelandul Mare. A fost eliberat în 1950 și s-a întors în Cerghid, unde a slujit până în 1960, când, după Colectivizarea agriculturii, a fost transferat în parohia Cuștelnic, jud. Mureș. În 1973 a fost numit la parohia „Sf. Treime” din Târnăveni, slujind până în 1984, când a decedat, la 15 iulie. A fost înmormântat la Sibiu, unde erau stabilite familiile a trei dintre copii și unde fiul cel mic, Mihai, era preot.

AUREL Sămărghițan (1923-2003)

S-a născut în anul 1923, la 26 august , în satul Petea de Câmpie, Județul Mureș. Clasele primare le-a făcut în satul natal, Gimnaziul la Reghin și Liceul comercial cu bacalaureat la Turda. În anul 1943 a fost încorporat, fiind absolvent al Școlii de Ofițeri. A luat parte la luptele de pe Valea Mureșului-Lipova, Radna și Păuliș.

S-a înscris la Academia Teologică Ortodoxă Română din Cluj, pe care a absolvit-o în anul 1947. În anul 1947 s-a căsătorit cu Anisia, născută Oprea, din Cerghid. În 1947, la 16 noiembrie, a fost hirotonisit ca diacon, pentru Catedrala din Cluj și apoi transferat la Catedrala din Târgu Mureș. Din anul 1947, 24

decembrie , a fost numit ca preot la Biserica din satul Cerghid- Județul Mureș, unde a păstorit până în anul 1951.

În anul 1951 fost numit preot în satul Tirimia, iar din anul 1957 păstorește și filia Tirimioara-Cinta, până în anul 1971. În anul 1971 este numit preot la parohia din satul Cristeșri iar în anul 1968, pentru o perioadă scurtă, din martie până în iulie este preot în Parohia Sângiorgiul de Mureș. Între anii 1978-1989 este la conducerea Protopopiatului Târgu Mureș, în calitate de Protopop. Nu pot să nu menționez că, în anul 1981, mama mea, a stăruit ca slujba de oficiere a căsătoriei mele, să fie săvârșită, musai de Protopopul Aurel Sămărghițan, la Catedrala mică din Târgu Mureș. Iar la discuția preliminară, părintele Protopop, a pomenit de jinarsul de prune și mierea de stupi, de la Oroii și Petea, adevărate medicamente... De foarte multe ori, de sărbătorile de Paști, venea acasă la Petea și participa la obiceiurile care, -pafrazându-l pe poetul Ion Horea cu care era bun prieten, - nu se întâlneau pe toată Valea, nici în Vaidei, nici în Oroii. Când se strigau fetele din clopotniță și, mai cu samă, se alegeau comornicii, se aprindea focul sfânt și se păzea până în seara de Paști, iar în Sânțerim, sub prunii încărcăți de floare, se ciocneau ouă roșii. A ieșit la pensie în anul 1989, stingându-se din viață în anul 2003, fiind înmormântat în cimitirul „Bisericii de piatră” din orașul Târgu Mureș.

5.7 Țintirimul vechi din satul Petea

Pornim din jos și ne oprim la Săcălean Maxim, 1889- 0000 și Maria (Pop), 1893-0000. În apropiere Chirilean Anica, 1909-1932, fiica lui Chirilean Pascu, primul dintre Chirileneștii veniți în satul Petea. S-a măritat cu Radu din Oroiu, apoi s-au mutat la Icland. Acolo le-au zis de-a Băndenii.

Radu Gădălina, 1884-1945, fata lui Radu Filaret, Nobili români veniți din Oroiu și Chișu Iov, 1933-1949, de-a lui Chișu Petre, Grănițuca, neam cu mama, cumnatu Petre.

Suntem la mormântul bunicilor din partea mamei, Crețu Gheorghe, 1904-1955, Letiția, 1905-1951, Moșu de-a lui Benga din Iclănzul

Mai sus, Săcălean Teodor, 1885-1949, Eugenia (Roman) 1889-1937, frate cu Maxim, din Săcal de lângă Sânger, Bărboși, doi jidani, care și-o săpat bordei, casă în răzor, făceau jinars din găinaț și aveau un lădoi în care adunau bucatele și făina, o cupă de făină o porție de țuică. În fața casei aveau un ulm.

Ajungem la Răduți Nicolae, 1935-1959, Moșul nevestei Dia, a lui Moisoiu, frate cu bunicul lui Profesorul de-a Piului, ficiorul lui Piu a fost Primar la Petea. I-o fost unchi la Nicolae, bunica Velcheri. Apoi Buta C-tin, 1897-1987, Susana, 1904-1946 casa de lângă Monument, veniți din partea Reghinului - Mureș de Sus, au venit la 1848, ca ciobani, unul a fost primar Buta Eremie la 1848.

Pelaghie Vasile, 1874-1946, văr de-al lui Unchiu Traian, l-a lovit în cap la Coasta Viilor, Via la Moară la livadă, pământul era sub răzor. Tatăso lui Traian i-o dat cu săcurea în cap. O venit din război de pe front. Pe, aproape, Sămărghițan Tenie, 1874-1953 Feciorul lui Sămărghițan Eronim, Dedea. Laura Răduț, 1930-1948, decedată de tânără, nepoata lui Răduț Nicolae. Ajungem la Victoria Sămărghițan, și Șofronica, 1882-1947, măritata cu Săcălean Aurel, venită din Vaidei, ficior colonel în armată.

Urmează două morminte Neidentificate, apoi Mireștean Ioan, 1901-19xx., Anica, 1900-19xx. Bunicul Leonorei, Cosma.

Doctorul Traian Chirilean, 1983-1930, e cel care va face obiectul unei scrieri în volumul următor, despre istoria satului Petea.

Chirilean Grigore, 1926-1985, Elisabeta (Sasu), 1935-0000, este un mormânt din zona Chirleneștilor. Și imediat în apropiere, mormintele familiei Popovici. Sămărghițan Andronic, 1889-1969, bunicul lui Coco.

Sămărghițan Gădălina, (Săcălean) 1880-1966. Nevasta lui Sămărghițan Niculae și a lui Popovici; Fina Răduț, Emilia Popovici, Soacra mamei lui Coco;

Învățătorul Popovici Vasile, 1904-1953, din Moldova;

Învățător Todea Gavril, 0000—1974, Laura, 0000-2004, Laura era din Iceland, (părinții lui Mircea și Doinița Todea, decedați și ei) ;

Și Radu Petre, 1896-1967, Sofia, 1860-0000. Bunici lui Neluțu, șeful Legiunii, (Boldășu).

Radu Petre, 1896-1967 și Sofia, 1860-0000. Bunicii lui Neluțu (Boldășu)

Sămărghițan Victoria

Mireștean Ioan, elev

Chirilean Anica, 1909-1932

*Chirilean Grigore, 1926-198/5 și
Elisabeta (Sasu) 1935-0000*

*Sămărghișan Andronic, 1889-1969,
bunicul lui Coco*

Todea Gavril, 0000-1974, și Laura 0000-2004, părinții lui Mircea și Doinița, ambii

Mormântul Doctorului Chirilean Traian, 1883-1930

Săcălean Maxim

Sămărghișan Gădălina, (Săcălean) 1880-1966

Chișu Iov, 1933-1949

*Chirilean Ioan, 1884-19xx și Anica,
1890-19xx*

Sămărghișan Tenie, 1874-1953

Răduți Nicolae, 18xx-1959

Săcălean Teodor 1885-?

*Buta Constantin, 1897-1987 și Susana
1904-1946*

Palaghie Vasile, 1874-1946

Crețu Gheorghe și Anica

Laura Răduț 1930-1948

Mirestean Ioan

Ioan...???

Popovici Vasile, 1904-1953

CAPITOLUL 6
Țintirimele din grădini, din satul Oroiu

6.1 Țintirimul din grădina Neculae Socol

Din discuțiile cu Tete Niculae Socol, tractoristu, am reținut următoarele informații: - în partea de sus a grădinii, lângă livadă a fost un loc unde familia și-a îngropat morții, aproape 20 de morminte și cruci de lemn.

Cei patru nuci bătrâni, care încadrau Țintirimul Familiei Socoloaiei. În prezent doar o cruce cioplită în piatră se mai păstrează, restul crucilor de lemn au căzut pradă intemperiilor

În cimitirul familiei Socol- Socoloaia, în Continit, încadrat de patru nuci bătrâni. Din păcate mai găsim o singură piatră de mormânt pe care este scris cu litere săpate în piatră: „Aici odicnește, Emiliu Socol, N. 1900, d. 1907”. Restul crucilor de lemn au dispărut din acțiunea distructivă, nemiloasă a factorilor climatici, îngheț-dezgheț.

*Mormântul și crucea cioplită
în piatră a familiei Pop
Timoftei*

*Inscripția de pe crucea
familiei Pop Timoftei*

Acum am mai găsit o cruce de piatră-beton, pe care inscripția se poate cu greutate desluși:

Aici odicnește
IN DOMNUL
TIMOFTEI POP
1843–1934
Și soția MARIȘCA
1851–1936
DORMIȚI ÎN PACE

În partea stângă, au fost vecini cu locul Familiei Socol. Socoloaia, cum a rămas în vorba satului... Socol, era un bărbat bine făcut, puternic... Moara din Răt, (pe care mi-o amintesc și eu și se poate vedea într-una dintre fotografii, pe fundal) era moara lor, a familiei Socol. Avea un angajat, un băiat ungur din Band. Dar, la fiecare pornire, de obicei dimineța, trebuia pusă în mișcare o roată volantă mare și grea. Și așa, într-una din zile, la o manevră de acest gen, băiereile inimii. Bărbatului Socol i-au cedat. Brusc a dispărut din istoria satului, Tot din discuții, doamna Socol era din familia VICI și prin unele documente am găsit numele fratelui dumneaiei, care era un fel de administrator care o ajuta la treburile moșiei.

Băiatul, Emil, domnișorul cum i se adresau oroienii (Deși era flăcău bătrân, ficior tomnatic cum se zice, s-a căsătorit cu una dintre fetele lui Roman Simion, în preajma sau chiar în timpul represaliilor cu regimul comunist și acțiunea de colectivizare), a preluat afacerea cu moara, obiectiv economic deosebit de important și de necesar satului Oroiu și nu numai...

Fiică a localității Oroiu de Câmpie, a fost și Pop Elisabeta, n. 1895, din părinți Timotei 1843–1934, și Marișca, născută Socol 1851–1936. Pop Elisabeta era nepoata preotului localnic Melinte Pop. În anul 1917, se căsătorește cu tânărul învățător Butnariu Ion, cu care conviețuiesc împreună în satul Oroiu șapte ani. Se mută în localitatea Petelea, jud Mureș.

*Mormântul familiei Pop Timoftei,
dominând Continutul*

Din căsătorie au avut doi copii, Ovidiu și Simeon, născuți în Oroiu în 1918 și 1921. Pop Ovidiu (1918–1969) se stabilește în Sighișoara și a lucrat, ca și contabil Șef la Întreprinderea de Stat pentru Higienă și Protecția muncii, din localitate. Simeon, a urmat cursurile Academiei de Teologie din Blaj. Din octombrie 1945, când s-a căsătorit cu Minerva Codarcea, fiică de țaran mijlocăș din Valea Oroiului (fiica cea mare a lui Viorel și Marta) au locuit la Petelea. Din aprilie 1947, până în octombrie 1948, a funcționat ca preot greco-catolic în comuna Roșia, sat Noul din Județul Sibiu. După acea dată dureroasă, a fost nevoit să-și schimbe activitatea. A făcut școala de tractoriști și a fost nevoit să lucreze în Muntenia și Oltenia. După care a lucrat ca șofer la Gaz Metan Mediaș, și apoi ca tehnician de foraj la aceeași întreprindere. Pentru a fi mai aproape de familie, având doi copii, Ioan și Monica, a lucrat, ca tehnician la Centrul de Colectare al metalelor din Tg.-Mureș. În această perioadă după anul 1948, mereu a fost urmărit de agenți ai securității statului. Deabia în anul 1966, a obținut un post de planficator la Întreprinderea Metalurgică Reghin, de unde se va și pensiona în anul 1981.

Povestit de Nepotul Elisabetei Pop, Butnariu Ioan

Din discuțiile cu Sanda Hofner, fiica familiei Socol Emil și Aurelia – fostă Roman- și Angela Popescu, fiica familiei preotului Roman Ioan, nu mai pot adăuga nimic relevant.... Dimpotrivă, subiectul Oroiu a fost ceva de

ordin *tabu*, fiind interzis definitiv. O rană care poate va mai dăinui câteva generații!

Crucea cu numele Emil Socol, copilul familiei, decedat la șapte ani...

Tete Niculae Socol, Custodele Țintirimului familiei Socoloaiei

Morminte și cruci din Țintirimul familiei Jurca

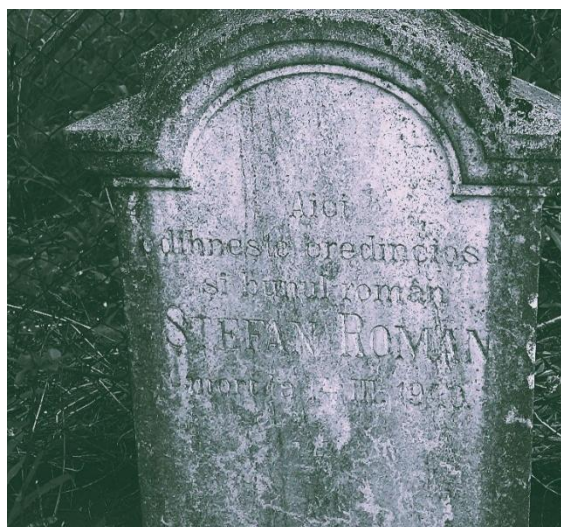

Mormântul familiei Jurca Viorel și Elisaveta (Veta Lăptăreasa)

La doi pași, peste gard , e Biserica nouă și Țintirimul de la Ungureni

6.2 Țintirimul din grădina familiei Jurca și Ștefan Roman

Inscripția de pe mormântul avocatului Ștefan Roman, decedat în anul 1940

Pe coasta spre biserică, dinsus de gospodăria lui Nicușor Socol, printre acăți și tufăriș am descoperit mormântul lui Roman Ștefan, tatăl lui Roman Simion, mort în data de martie 1940. Din câte am înțeles, un mare avocat, renumit în împrejurimi. Aș prezenta o istorioară, legată de familia Roman Ștefan, ceva deosebit pentru acele vremuri, povestită de o nepoată.

Familia Roman, -povestește nepoata lui Dumitru Iclănzan- chiar dacă locuia la țară, era o familie aleasă, de intelectuali, erau domni, în înțelesul popular al cuvântului și trăiau domnește. La masă se puneau două, trei rânduri de farfurii, tacâmuri, pahare, șervețele. Se discutau probleme importante ca între intelectuali-plăcerea bunicului- iar nu banalități ca acasă la el, care-l plictiseau și pe care le ignora, devenind absent și tăcut. Cred că, și această atmosferă cărturărească l-a impresionat pe bunicul care și-a reconsiderat poziția, făcându-l să treacă mai ușor de prima lui dragoste și s-o uite pe Florica.¹

Și acum am să relatez o întâmplare pentru a vă convinge din ce familie apartea făcea parte bunica mea. Pe vremea aceea, Principele Transilvaniei, nu știu exact care, avea obiceiul de-a face plimbări prin țară ca să vadă cum trăiește poporul, urmând exemplul lui Alexandru Ioan Cuza. Înainte să pornească își stabilea un traseu cu obiective de urmărit, cu direcții și cu locuri de popas.

¹ *Povestiri, D. Iclănzan, Ediție îngrijită de Iovu Roiban Oroianu, Editura Tipomur, Tg Mureș, 2023*

Într-una din aceste călătorii, avocatul Roman a fost anunțat că Principele trece prin Oroiu și că va poposi la casa lui, pentru masa de prânz, alegându-l pe el pentru popas. Păi, să afli că îți vine Principele la masă, cu toată suita lui, cu oameni politici, cuconet și servanți, nu e de colo...

Dar avocatul Roman isteț și descurcăreț a găsit soluția. A plecat la Târgu Mureș a vorbit cu bucătarii de la cel mai mare restaurant din oraș și pentru ziua fixată toți aceștia s-au deplasat la Oroiu și l-au scos pe avocat din impas. Și, în final, aș adăuga, ca fiind o situație similară, locuința familiei Roman, familie cu cel mai ridicat potențial economic, însemnând bunăstare, și, potențial intelectual, materializat prin avocați, ofițeri, învățători și profesori etc. Casa, trainică și confortabilă la vremea aceea, a găzduit încă de la începuturi

Sediul Gospodăriei Agricole de Producție, mai apoi Cooperativa Agricolă de Producție din satul Oroiu.

Dar, defunctele, la rândul lor, organizații socialiste au capotat, tăvălugul istoriei, trecând fără milă peste tot. Proprietarii casei și a terenului au devenit urmași ai familiilor Socol și Roman, ceva normal, după părerea mea, având în vedere derularea în timp a evenimentelor. Tânăra familie a demolat construcția

*Casa fostă a familiei Roman Simion, ulterior
Sediu al CAP-ului*

veche și în apropiere, la vreo sută de metri și-au ridicat o casă arătoasă și confortabilă. Asta a fost în câteva propoziții istoria casei familiei Roman Simion.

S-a vorbit pe urmă multă vreme despre „evenimentul” respectiv. Că la masă au servit chelneri cu mănuși albe, că a cântat o orchestră „pianissimo” ca să se poată discuta și să nu irite urechile fine ale „madamelor”, că s-au servit mâncăruri alese, cu nume ciudate și băuturi comandate la o cramă.

Sătenii nu s-au lăsat mai prejos, au îmbrăcat costume naționale și au făcut cordon pe tot drumul. Toate astea s-au petrecut înainte de-a o cunoaște bunicul pe Anica, dar iată, că fusese un precedent.

Păstrând proporțiile familia Roman era, deci, la a doua vizită simandicoasă, de rezonanță fastuoasă mai mică, dar cu o semnificație majoră pentru destinele copiilor celor două familii. Să spunem că, în acel moment s-au întâlnit cele două destine visate de părinți, agreeate de cei în cauză. Se poate afirma că, a fost „mâna sorții”. Nunta s-a hotărât repede, dar nu a fost lipsită de peripeții. Pe vremea aceea se obișnuia astfel: Mirele își trimite „terfarii” sau (cerătorii) acasă la părinții fetei ca s-o ceară în căsătorie. Terfarii sunt persoanele cele mai distinse dintre rudele mirelui sau ale miresei. La sosirea lor, gazda întinde masa și servește gustări, prăjituri și băutură. Lucrurile s-au petrecut întocmai. Terfarii mirelui au fost primiți la Oroii cu gustări alese, prăjituri cu cremă și băuturi fine, ca la o familie domnească. Bunicul, prezent și el, - povestește nepoata- nu s-a atins de băutură, abstinent cum era, ceea ce a creat o bună impresie. La fel cererea în căsătorie spusă cu cuvinte meșteșugite și cu promisiuni biblice, a atras atenția și admirația celor din jur. Ziua următoare, era hotărâtă ca să vină terfarii miresei la casa mirelui, ca să aducă răspunsul: dacă mireasa a acceptat cererea în căsătorie, sau nu. Aici, cei din Iclânzul-părinții mirelui- după obiceiul satului s-au pregătit cu o covată mare de *pancove* (un fel de gogoase) ca să-și primească terfarii. Când a auzit mama mirelui cum au fost primiți la Oroii terfarii lor, a intrat în panică. Cum să stea ea în fața lor cu niște simple *pancove*? Ce era de făcut? Și-a adus de-aminte că, avocatul Roman, într-un moment asemănător a adus personalul restaurantului select din Târgu Mureș, ca să-l scoată din impas. Acum era rândul ei să procedeze de-o manieră asemănătoare. Bucuroasă că i-a venit ideea s-a urcat în căruța și „hai” la Târgu Mureș. A plătit în dreapta și în stânga pentru că, de bani nu stăteau rău și a venit cu căruța încărcată cu personal și bunătăți culinare pentru masă. Într-o singură noapte, au fiert, au copt, au freat și frământat

tot ce-a trebuit, iar pe ziua următoare au fost și ei gata cu o masă identică ce cea de la Oroiu.²

Bunicul povestea cu haz mai târziu că: *cei mai avantajați s-au dovedit a fi porcii care o săptămână întreagă s-au hrănit cu pancovele rămase de izbeliște de la primirea terfarilor miresei și se lingeau pe bot că tare mai erau mulțumiți*. Acestea nu au fost decât niște documente găsite prin Arhive, cu ocazia documentării la romanul „Povestiri”, povestire care mi-a plăcut!

Morminte și cruci izolate, din câte-mi amintesc au mai fost pe raza satului, sau satelor Oroiu. Așa a fost pe dealul Viilor, familia Pop Solonon, a Monului, La Comoară, la Nelu Porombului și Relu Sasului în fundul grădinii etc. În Valea Oroiului, undeva în apropierea terenului Bunicilor mei, familia Roiban Solomon, acolo unde și-au îngropat cei patru copii, morți la vârste foarte fragede. Tot acolo a procedat identic Familia Roman Costan, din Valea Oroiului. Dar, din păcate lemnul a putrezit, crucile nu au mai fost înlocuite... și uitarea s-a așternut peste morminte. La început o moviliță, apoi cu fiecare an, terenul se nivelează, dispărând orice urmă. Crucile, deși foarte vechi, cioplite în piatră, au o formă deosebită, le-aș asemui cu niște chipuri voivodale, radiind în jur credință, foarte multă voință și forță. Piatra de mormânt alăturată, vine parcă să confirme cele spuse. Așa cum au fost ororienii, din tată-n fiu, de când îi lumea: Cu sudoarea frunții și-au câștigat bucata de pâine, și-au ținut familia și gospodăria și și-au crescut copiii. Bucata de pâine, deși de multe ori poate mai neagră, era cu mult mai scumpă decât pentru locuitorii de pe văile de peste dealuri, Valea Mureșului sau Valea Comlodului! Nu

Cruce cioplită în piatră, sugerând un chip dârz, voivodal, Radiind în jur credință și foarte multă forță

² Ibidem, pag.

întâmplător simt că am moștenit de la părinți, moși și strămoși, ceea ce numesc acum și rostesc cu pioșenie: *spiritul de oroian!* Acea putere sufletească și încredere în forțele proprii care ne-a însoțit peste tot prin *Lumea Mare*, dându-ne mereu încredere că suntem născuți pentru a fi mereu învingători... Amin!

Furnizândchiar numai un minim de informație, fiecare cruce, vrea să spună ceva!

Mormântul renumitului avocat Ștefan Roman, 1863-1940

În legătură cu **Roman Ștefan** vă relatez o întâmplare pentru a vă convinge din ce familie aparte făcea parte avocatul ROMAN... Pe vremea aceea, Principele Transilvaniei, nu știu exact care, avea obiceiul de-a face plimbări prin țară ca să vadă cum trăiește poporul, urmând exemplul lui Alexandru Ioan Cuza. Înainte să pornească își stabilea un traseu cu obiective de urmărit, cu direcții și cu locuri de popas. Într-una din aceste călătorii, avocatul Roman a fost anunțat că Principele trece prin Oroiu și că va poposi la casa lui pentru masa de prânz, alegându-l pe el pentru popas. Păi, să afli că îți vine Principele la masă, cu toată suita lui, cu oameni politici, cuconet și servanți, nu e de colo...

Dar avocatul Roman isteț și descurcăreț a găsit soluția. S-a suit în căruță și a dat fuga la oraș, la Târgu Mureș... a vorbit cu bucătarii de la cel mai mare restaurant din oraș și pentru ziua fixată toți aceștia s-au deplasat la Oroiu și l-au scos pe avocat din impas.

S-a vorbit pe urmă multă vreme despre „evenimentul” respectiv. Că la masă au servit chelneri cu mănuși albe, că a cântat o orchestră „pianissimo” ca să se

poată discuta și să nu irite urechile fine ale „madamelor”, că s-au servit mâncăruri alese, cu nume ciudate și băuturi comandate la o cramă. Sătenii nu s-au lăsat mai prejos, au îmbrăcat costume naționale și au făcut cordon pe tot drumul

Cu ajutorul a doi băieți, Simi Socol a lu Iuănu lui Șandor și Nicu Arion, nepot de-a lui Palici, am defrișat tot arboretul și răgăliile ce făceau de neajuns la cruce pentru a fotografia. Cum vă spuneam, lipsa mâinii omului în ultimii mai bine de 80 de ani! La final, după pomenirea bine meritată, i-am cinstit pe ficiori, la bufet cu un coniac și o bere, pomană pentru sufletul celui care a fost un renumit avocat în Câmpia transilvană!

6.3 Țintirimul din Grădina lu Socol Nelu a Porombului

În grădina familiei Socol Ioan, a Porombului, am găsit crucea de pe mormântului fratelui lui Nelu, Mai jos, spre gardul vecin cu Biserica de lemn de la Româneni, se află mormântul bunicilor lui Nelu, Socol Ioan, n. 1881, rep. 1941 și soția Maria, n. 1883, rep. 1967. Părinții au fost mutați în incinta Țintirimului, aproape de porțița ce face accesul în Țintirim și implicit în Curtea Bisericii de lemn de la Româneni

Bunicii lui Nelu, Socol Ioan și Maria

Țintirimul familiei Pop, a Monului de la „Buna”!

6.4 Țintirimul de la „Buna”, familia Pop, a Monului

Din discuții cu Toia, soția lui Gheorghe și mai apoi cu Toia din Rât, sora lui Gheorghe și soția lui Socol Victor a lu Pavel, cantoru, , am aflat că acolo e îngrădit doar locul, unde cândva au fost cruci, pe mormintele familiei Pop. Pop Vasilică și soția Anghelina, bunicii lui Gheorghe și doi copii, Anica și Iacob, decedați de foarte tineri. Apoi Pop Solomon și Anica și o soră, Lucreția. Crucea de metal, rezemată în apropiere de un prun, se bănuiește a fi ceva neam cu Lenuța Moldovan, farmacistă, fostă Ogorean!

CAPITOLUL 7

Documente despre Parohiile din satul Oroiu și satul
Petea, înainte de anul 1949

7.1 Situația familiilor în perioada 1911- 1914, pentru Oroiu de Câmpie

Cazania lui Varlaam, cartea de căpătâi în bisericile din satele Oroiu

De la bun început trebuie să stabilim câteva jaloane în istoria comunităților și implicit al parohiilor din cele două sate. Se presupune, având în vedere că printre cărțile sfinte, Scripturi, Evangheliare etc., s-au găsit la toate trei parohiile câte un exemplar din Cazania lui Varlaam din anul 1643, cu titlul mai exact „Carte românească de învățătură dumecele preste an și la praznicele împărătești și la savanți mari” care cu siguranță, dovedesc apartenența la ritul ortodox, în perioada imediat anterioară. Din anul 1698, am lămurit, a venit valul și aproape peste tot s-a trecut la religia unită, greco-catolică, situație care s-a menținut până în anul 1948.

Pe data de 7 octombrie 1698, 39 de protopopi ortodocși au semnat un act așa numit „Manifest de unire”, redactat în limba română, cuprinzând 6 pagini. Iar în 8 noiembrie 1948, a fost emis Decretul prin care ultimul Protopop Greco-catolic, Iuliu Hosu a fost demis. La 1 decembrie cu Decretul 358, Biserica Greco-catolică este interzisă. Excepție au făcut petenii, și nu am găsit explicație, artificii pe care l-au aplicat, pentru că, Petea a fost printre puținele parohii din centrul Câmpiei transilvane care au rămas la vechea credință!

Așadar, din anul 1948, odată cu Decretul 358, prin lege, cultul Greco-catolic a fost desființat și interzis, peste tot trecându-se la religia de la Răsărit, religia Ortodoxă. În funcție de aceste momente voi încerca să tratez și să analizez istoricul fiecărei parohii. În documentele din arhivă, undeva în preajma anului 1910, (Preot Nicolae Hârșan) am găsit un registru în care

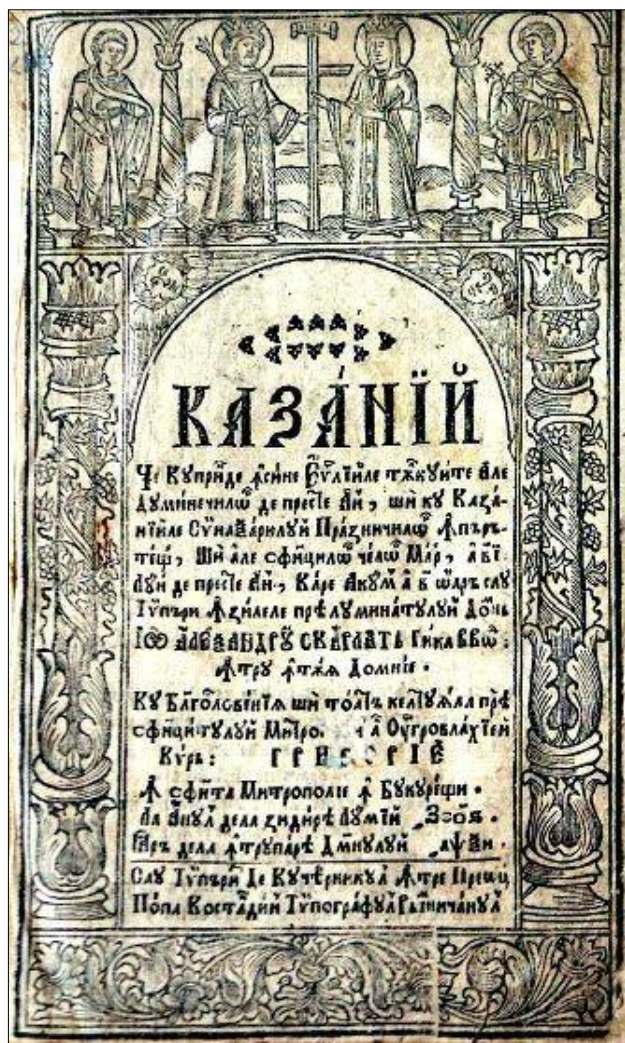
preotul a realizat un așa-zis recensământ al enoriașilor din parohie, un lucru

inteligent, având în vedere că „datul” era în funcție de număr.

O

„Conscriptiune nominală a sufletelor” de la acea dată! Dar, pentru noi sunt informații deosebit de importante, având în vedere că avem componența familiilor la acea vreme, Ca exemplu, Bade Filion acolo e copil, sau..., Nu mai pomenesc de cei care vor dori să vadă neamul, arborele genealogic. E un pas deosebit de util și bine fundamentat.

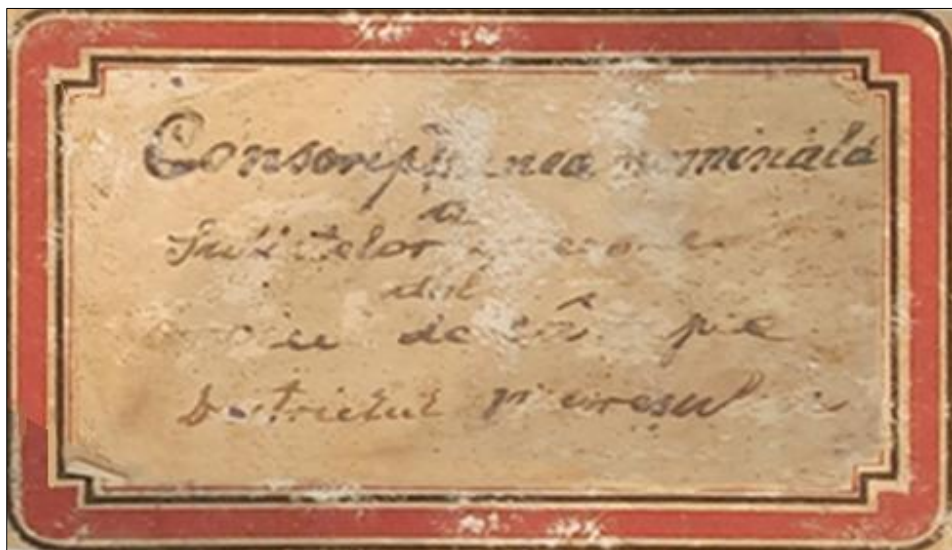
Așa cum poate ați observat, la fiecare registru (tabel) am făcut o copie scanată după original, în cazul de față, reprezentând Conscriptiia nominală

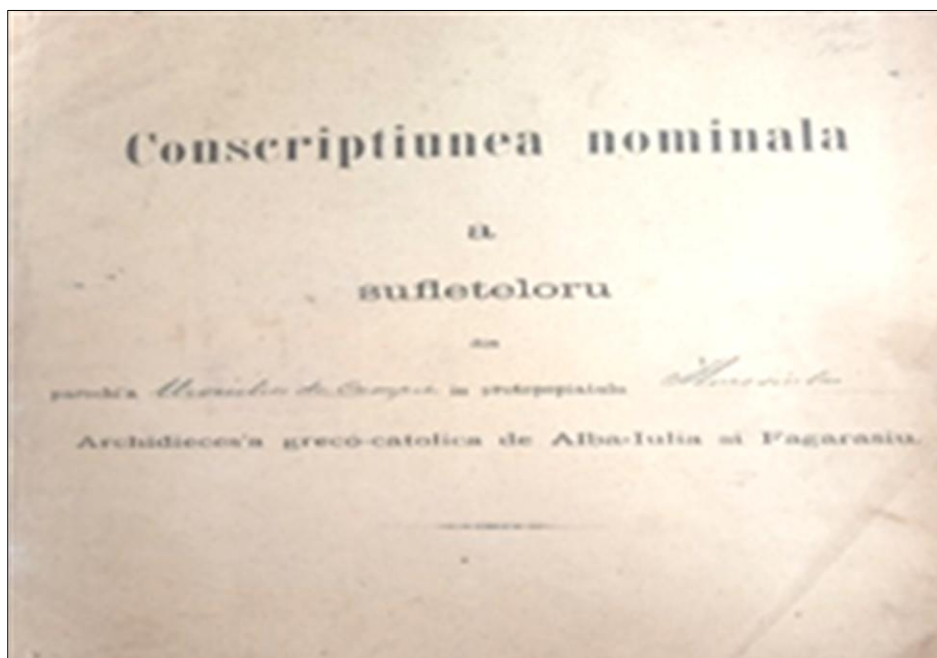
Cazania lui Varlaam, din anul 1643, cu litere chirilice

a sufletelor din parohia Uroiului de Câmpie, protopopiatul Mureș, Arhiepiscopatul greco-catolic de Alba Iulia și Făgăraș, apoi am realizat un tabel actual. Celelalte date, având în vedere numărul mare de pagini, am procedat la a le prezenta sub o formă tabelară mai eficientă. De asemenea, nu am fragmentat situațiile din registre, lăsând să „curgă” în continuare

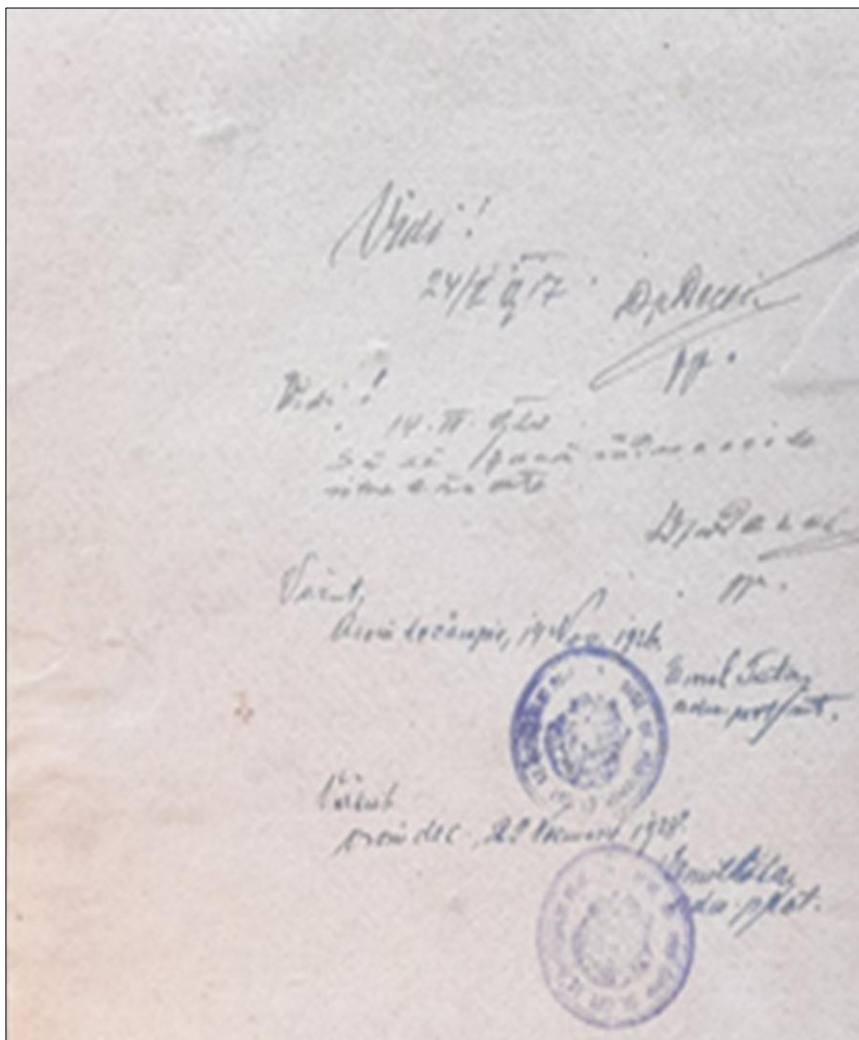
conținutul registrelor, chiar dacă cronologic am detaliat „metamorfoza” situației parohiilor.

Registru cuprinzând Conscripția nominală a sufletelor din satul Oroiu de Câmpie, anul 1911-1914

Fascimil, Conscriptia nominală, 1911-1914

Dovada verificării periodice de către Protopopul în funcție

Conscripția nominală a sufletelor din parohia Oroiu de Câmpie, Protopopiatul Mureș, Arhidieceza Greco-catolică de Alba -Iulia și Făgăraș

Se observă la verificările făcute în Parohie de către Protopopul în funcție, în anii 1917 și 1927, apare „Vidi!” la poziția „Văzut!”, deci un semn clar de latinism în limbajul bisericesc!

Foi'a familiara
a lui
Pop Ioan a lui Pintilie
in comuna *Oroiul de Campie*

Nr. casat	Numele si conumela	Perechele apartinatorie familiei din'a, lun'a si anul			Reli- giunea	Ocupa- tiunea	Observatii
		nasterii	casatoriei	mortei			
1	Pop Ioan	1880	nedat	-	90	casat	
2	Pop Ioan Vas.	1884	nedat	-	90	"	
3	Pop Stan.	1886	pusa	-	90	"	
4	Popariu Ilyeobu	1880	casat	-	90	"	
5	Pop Iohannis	1888	nedat	-	90	"	
6	Pop Ioan	1888	pusa	-	90	"	
7	Pop Iulian	1889	pusa	-	90	"	
8	Pop Doru	1891	pusa	-	90	"	
9	George Pop	1894	nedat	-	90	"	
10	Pop Parascu	1882	casat	-	90	"	
11	Pop Iulian	1899	nedat	-	90	"	
12	Pop Vasile	1902	nedat	-	90	"	
13	Pop Iulian	1904	nedat	-	90	"	

Foia familială, a familiei lui Pop Ioan a lui Pintilie, din comuna Oroiu de Câmpie. De precizat că la acea vreme, toate satele aveau rang, denumirea de comună

Foaia familială a lui Pop a lui Pintilie

Nr. casei 5 Nr. foi 5, Foaia familială a lui **Pop Ioan a lui Pintilie**, în comuna Oroiului de Câmpie

Nr crt	Persoanele aparținătoare familiei						Observații
	Numele și prenumele	Ziua	Luna	Anul	Religia	Ocupația	
		Nașterii	Căsătoriei	Morții			
1	Pop Ioan	1846	văduv		g-c	Eco-nom	
2	Pop Simon Vasile	1874	Căsăt.		g-c		
3	Pop Maxim	1876	june		g-c		
4	Codarcea Anghelina	1880	Căsăt.		g-c		
5	Pop Zaharie	1878	Căsăt.		g-c		
6	Pop Ioan	1885	june		g-c		
7	Pop Iulian	1889	june		g-c		
8	Pop Dari	1891	june		g-c		
9	Pop George	1894	Minor		g-c		
10	Pop Paraschiv	1882	Căsăt.		g-c		
11	Pop Istena	1899	Minoră		g-c		
12	Pop Vasiliia	1902	Minoră		g-c		
13	Pop Lucretia	1907	minoră		g-c		

La rubrica „ocupația”, observați că se consemnează „econom”. A se înțelege că, de fapt ocupația „econom” înseamnă Agricultor, sau cum am spune astăzi, Fermier.

Dacă încercăm să comentăm această fisă de familie se observă că:

- avem descrisă familia celor „de-a lui Pintilie”...Pintilie, cel care a dat porecla neamului, este născut prin anul 1825. Fiul său Ioan, decuma văduv, bătrân, este născut în anul 1846, iar fiul său, Simon-Vasile este născut în anul 1874, căsătorit, bănuiesc cu Codarcea Anghelina. În şirul lung al copiilor, la poziția 9 mă gândesc că, ar putea fi Bade Pop Gheorghe, (Ghiorghița lui Pintilie);

- În limba maghiară nu există Ă, așa că ungurii au pronunțat Ghiorghița în loc de Ghiorghiță.

Apoi, la începutul „conscripției nominale din Oroiu de Câmpie, este cel care a întocmit, atunci la începutul anilor 1900, acest minuscul „recensămînt” Este Hârșan Nicolae și familia, Preot Greco-catolic. Am găsit-o pe doamna preoteasă îngropată în fața ușii de la intrare în Biserica de lemn de la Româneni, nepoata Aurelia și cei doi nepoți.

Conscripția nominală a sufletelor din parohia Oroiu de Câmpie

Conscripția nominală a sufletelor din parohia Oroiu de Câmpie, Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș - 1910

Tabelul nr. 1

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
1	Nicolae Hârșan, parochu Greco-catolic					
1	Nicolae Hârșan	1846	1868	Gr. c	Paroh	
2	Aurelia Vamoș	1872	1892	Gr.-t.	proprietă reasă	
3	Aurelia Vamoș	1895		Gr. C.	Minoră	
4	Amalia Vamoș	1897		Gr. C.	minoră	
5	Hârșan	1883			prunc	
2	Socol Toader a Petri					
1	Socol Toader	1848	Căsăt.	Gr. c	econ	
2	Dica Samfira	1850	căsăt			
3	Socol Ioan	1881	căsăt			
4	Socol Maria	1883	căsăt			
5	Socol Maria	1886	jună			
6	Socol Aurelia	1896	minoră			
7	Socol Ioan	1907	econom			
3	Roman Ilie econom					
1	Roman Ilie	1873	Căs.	Gr. C.	econ	
2	Roman Anica	1876	căsăt			
3	Roman Ioan	1900	minor			
4	Roman Victoria	1895	minoră			
5	Roman Anica	1902	miniră			
6	Roman Maria	1905	minoră			

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
4	Socol Ana a Todirașului					
1	Socol Ana	1850	văduvă	Gr.cat	econ	
2	Socol Lucreția	1883				
3	Socol Saveta	1885				
4	Socol Toder	1888	minor			
5	Pop Ioan a lui Pintilie					
1	Pop Ioan	1846	văduv	Gr. C	econ	
2	Pop Simon Vasile	1874	căsăt			
3	Pop Maxim	1876	june			
4	Codarcea Anglina	1880	Căsăt.			
5	Pop Zaharie	1878	căsăt			
6	Pop Ioan	1885	june			
7	Pop Iulian	1889	june			
8	Pop Dari	1891	june			
9	Pop George	1894	minor			
10	Pop Paraschiv	1882	căsăt			
11	Pop Istena	1899	minoră			
12	Pop Vasilă	1902	minoră			
13	Pop Lucreția	1907	minoră			
6	Pop Vasilică a lui Pintilie					
1	Pop Ioan	1852	căsăt	Gr.c	econ	
2	Pop Șofronica	1855	căs			
3	Pop Susana	1884	văduvă			
4	Pop Lucreția	1890	jună			
5	Pop Simion	1895	minor			
7	Pop Lazăr econom					
1	Pop Lazăr	1858	căs	Gr.c	ec	

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
2	Pop Anica	1861	căsăt			
3	Pop Indrei	1891	june			
4	Pop Susana	1895	minoră			
5	Pop Ioan	1899	minor			
8	Dereban Simion Deleriu					
1	Dereban Simion	1863	căsăt			
2	Dereban Anica	1873	jună			
9	Alesandru Socol Proprietaru					
1	Socol Alesandru	1854	casăt	Gr. C.	econ	
2	Socol Marici...	1860	căs			
3	Socol Aurel	1885	june			
4	Socol Victoria	1889	jună			
5	Socol Marici..	1891	jună			
10	Socol Ioan a lui Toader					
1	Socol Ioan	1854	Căs	Gr.	econ	
2	Socol George	1881	căs			
3	Socol Anica	1885	căs			
4	Socol Samfira	1890	jună			
5	Socol Acsimie	1894	minoră			
6	Socol Samfira	1896	minoră			
11	Socol Nicolae economu					
	Socol Niculae	1858	căsăt	Gr cat	econ	
	Socol Anica	1860	căsăt			
	Socol Ioan	1885	căsăt			
	Socol Victoria	1889	căsăt			
	Socol Toder	1887	june			
	Socol Filon	1892	minor			
	Socol Iacob					

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
11.bis	Roman Gligore econom					
	Roman Gligore	1859	căsăt	Gr. C.	Econ.	
	Roman Ravica	1854	căsăt			
	Roman Ioan	1893	Minor			
	Roman Florica	1897	minoră			
12	Roman Gheorghe a Moisoai					
	Roman George	1859	căsăt	Gr. C.	econ	
	Roman Maria	1863	Dta			
	Roman Costan	1886	June			
	Roman Maria	1891	Minoră			
	Roman Anica	1893	Minoră			
	Roman Ana	1896	Minoră			
	Roman Toder	1899	Minor			
	Roman Istina ?	1901	minoră			
13	Mărginean Niculae					
	Mărginean Niculae	1862	Căsăt	Gr. Cat.	econ	
	Socol Maria	1868	Căsăt			
	Mărginean Vasile	1892	June			
	Mărginean Anica	1895	Minoră			
	Mărginean Ioan	1898	Minoră			
	Mărginean Irina	1900	Dta			
	Mărginean Letiția	1904	Dta			
	Mărginean Niculae George	1906	Dta			
14	Mărginean Vasilica economă					

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Mărginean Vasilica	1893	Căsăt	Gr. Cat.		
	Mărginean Anica	1878	Minor			
	Mărginean Acsimia??	1904	minoră			
15	Pop Timoftei economu					
	Pop Timoftei	1844	Căsăt	Gr. c		
	Pop Marisca	1848	Căsăt			
	Pop Elisabeta	1895	Minoră			
	Moșneag Maria	1841	nemărit			
16	Otveș Gusti deleriu					
	Otvess Gusti	1870	Concub	Gr. C.		
	Otveș Augusti	1894	Minor			
	Otveș Roza	1897	minor			
17	Socol Anica măritată Oltean economă					
	Socol Anica	1853	Căsăt	Gr. c		
	Oltean George	1886	June			
	Oltean Maria??	1859	Minoră			
	Oltean George	1906	minor			
18	Moldovan Sandu					
	Moldovan Sandu	1850	Căsăt	Gr. C.		
	Moldovan Marișca	1850	Dta			
19	Butta Toder					
	Butta Toder	1848	Căs			
	Butta Marina	1868	Căs			
	Butta Ștefan	1885	June			

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Butta Veronica	1890	Min			
	Butta Anica	1897	Min			
	Butta Torica	1889	min			
20	Roman Eugenia măritată Toma					
	Toma Eugenia	1842	Văduvă	Gr. C.		
	Toma George	1879	Căsăt			
	Toma Maria	1880	Căsăt			
	Toma Indrei	1881	Căsăt			
	Toma Maria	1887	Căsăt			
	Toma Anibal	1898	Minor			
	Toma Maria	1907	minoră			
21	Socol Isidor					
	Socol Isidor	1837	Văduv	Gr. C.		
	Socol Ștefan	1885	june			
	Socol Silvia					
22	Socol Filion econom					
	Socol Filion	1867	Casat	Gr. C.		
	Socol Maria	1872	Dta			
	Socol Iacob	1895	Minor			
	Socol Saveta	1901	Minor			
	Socol Zachei	1905	Dta			
	Socol Susana	1907	Dta			
23	Socol Șandor a Gori					
	Socol Șandor	1845	Văduv			
	Socol Ioan	1875	Căsăt			
	Socol Florica	1879	Căsăt			
	Socol Alexandru	1899	Minoră			
	Socol Maria	1902	minoră			

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Socol Maria					
24	Socol Ioan a lui Ilie					
	Socol Ioan	1851	Căsăt	Gr . c		
	Socol Ana	1862	Căsăt			
	Socol Susana	1886	Jună			
	Socol Samfira	1890	Jună			
	Socol Lucreția	1894	Jună			
	Socol Vasilie	1897	minor			
25	Roman Ioan a lui Simion					
	Roman Ioan	1848	Căs	Gr. C.		
	Roman marina	1852	Căs			
	Roman Georger	1875	Căs			
	Roman Anica	1880	Căsăt			
	Roman Anica	1902	Minoră			
	Roman Rozalia	1905	minoră			
26	Socol Toader cantor					
	Socol Toader	1872	Căsăt	Gr. c.		
	Socol Lucreția	1878	Căsăt			
	Socol Victoria	1899	Minoră			
	Socol Ioan	1902	minoră			
27	Roman Maxim a lui Niculae					
	Roman Maxim	1857	Văduv	Gr. C.		
	Roman Iacob	1885	June			
	Roman Anica	1888	June			
	Roman Nistor	1894	Minor			
	Roman Niculae	1899	minor			
	Roman Aurel	1902	minor			
28	Roman Ioan a lui Ștefan					
	Roman Ioan	1832	Văduv			

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Roman Ștefan	1863	Căsăt			
	Roman Erina	1870	Căsăt			
	Roman Ioan	1888	June			
	Roman Maria	1893	Minoră			
	Roman Ștefan	1897	Min			
	Roman Aurelia	1901	Min			
	Roman Lucreția	1904	Min			
	Roman Anica		min			
29	Fărăgău Toader					
	Fărăgău Toader	1855	Căsăt			
	Fărăgău Anica	1851	Căsăt			
	Fărăgău Nitta	1890	Căsăt			
	Micușan Cosma	1882	Căsăt			
	Fărăgău Lucreția	1892	Jună			
30	Socol Ioan recte Petre					
	Socol Ioan	1863	Căsăt	Gr. C.		
	Socol Anica	1868	Căsăt			
	Socol Maria	1887	Jună			
	Socol Maxim	1890	June			
	Socol Lucreția	1894	Minoră			
	Socol Susana	1900	Minoră			
	Socol Melania	1902	Minoră			
	Socol Condrate	1905	minor			
31	Androniu Ignat					
	Ignat Androniu	1876	Căsăt	Gr. c		
	Ignat Samfira	1880	Căsăt			
	Socol	1854		Văduv		
	Ignat Ioan	1902		minor		
32	Roman Vasile econom					

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Roman Vasilie	1855	Căsăt	Gr. C.		
	Roman Samfira	1860	Căsăt			
	Roman Ioan	-	June			
	Roman Niculae	1887	June			
	Roman Ștefan	1897	minor			
33	Roman Maxim a lui Lichi					
	Roman Maxim	1868	Văduv	Gr. c		
	Roman maria	1880	Căsăt			
	Roman Maria	1894	June			
	Roman Ana	1896	minoră			
34	Moșneag Vasilia					
	Moșneag Vasilia	1862	Căs	Gr. C		
	Moșneag Maria	1868	Căsăt			
	Moșneag Ioan	1891	june			
35	Rad Nicolae					
	Rad Nicolae	1852	Căs	Gr. C.		
	Rad Samfira	1859	Căs			
	Rad Vergil	1884	June			
	Rad Lucreția	1898	Juna			
	Rad Simion	1895	Minor			
	Rad Netta	1896	minoră			
36	Rad (Macsin) Mănase					
	Rad Mănase	1871	Căs	Gr. C.		
	Rad Samfira	1880	Căs			
	Rad Maria	1903	Minoră			
	Rad Ana	1905	Minoră			
	Rad Lazăr	1907	Minor			
37	Rad Macsim					
	Rad Macsim	1855	Casat	Gr. C.		

Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
	Rad Samfora	1830	Văduv			
	Rad Melania	1879	Casat			
	Rad Grigore	1889	June			
	Rad Helena	1891	Jună			
	Rad Maria	1884	Jună			
	Rad Ioan	1893	Minoră			
	Rad Traian	1897	minor			
38	Georgoi Vintilă					
	George Vintilă					
	Maricza Vintilă					
	Benone Vintilă	1900	Minor	Gr. C.		
	Elena Vintilă	1901	Minoră			
	Aurel Vintilă	1903	minor			
39	Cosma Michaela					
	Cosma Michaela	1845	Căsăt	Gr. C.		
	Cosma Ioan	1882	Căsăt			
	Cosma Maria	1883	Casat			
	Cosma George	1886	June			
	Cosma Anica	1906	Minoră			
	Cosma George	1907	Minor			
	Cosma ??????	1910	minoră			
40	Socol Vasilică a Radului					
	Socol Vasilică	1843	Văduv			
	Socol Pavel	1877	Căsăt			
	Socol Raveca	1886	Căsăt			
	Socol Veronica	1906	Minoră			
	Socol Pavel	1907	minor			
	Socol Aurora					
	Socol Maria					

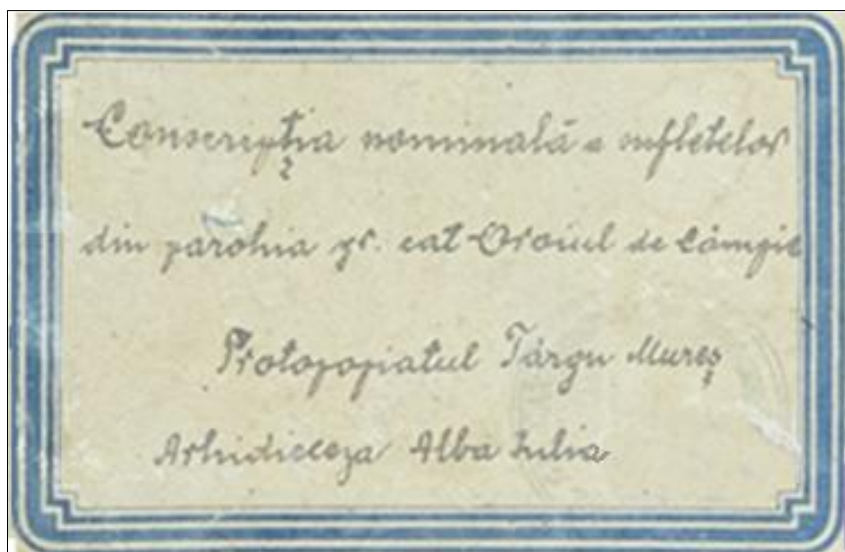
Nr casă.	Numele și prenumele	Data nașterii	Data căs.	Religia	Ocupația	Obs.
41	Socol Ioan a Vasilichi					
	Socol Ioan	1870	Căsăt	Gr. C.		
	Socol Florica	1877	Căsăt			
	Socol Zachei	1898	Minor			
	Socol Ioan	1900	Minor			
	Socol Maria	1903	Monoră			
	Socol Susana	1906	minoră			
42	Socol Simion					
	Socol Simion	1870	Căsăt	Gr. C		
	Socol Anica	1881	Căsăt			
	Socol Maxim	1906	minor			
	Socol Ioan					
	Socol Anica					
43	Muntean Michaela					
	Muntean Michaela	1854	Căsăt	Gr. C.		
	Muntean Saveta	1864	Căsăt			
	Muntean Ioan	1893	minor			

Din păcate, doar pentru familiile din Nemeș și de la „Buna”, adică cele din Oroiu de Câmpie avem o asemenea situație, Dacă va mai fi timp și sănătate, pe îndelete, discutând cu fiecare familie în parte se vor mai putea descoperi și alte povești încă neștiute despre cele două sate gemene, Oroiu de Câmpie (Mezely Uraly), respectiv Oroiu Secuiesc (Székely Uraly).

7.2 Situația familiilor în perioada 1938- 1949, pentru Oroiu de Câmpie

Într-un alt registru, aparținând Parohiei Greco-catolice din Oroiu de Câmpie, am găsit ceva asemănător, din anul 1938, (preot paroh, fiind Nicolae Roman , „Bunul și blândul preot”, așa cum a rămas în amintire!) și anume, un recensământ, al familiilor de la „Buna” și din „Nemeș”, pe care am reușit să- l descifrez.

Registru cuprinzând Conscripția nominală a sufletelor din satul Oroiu de Câmpie, anul 1938

„Conscripția nominală a sufletelor din Parohia Gr.- Catolică Oroiu de Câmpie, Protopopiatul Târgu Mureș, Arhidieceza de Alba Iulia”. Un document de o importanță deosebită. Se pare că, avea dreptate Părintele

Ghira... când afirma că o parte din registrele și documentele de la bisericile din Oroiu, înainte ca Biserica de lemn de la Ungureni să intre în faza de restaurare (care din păcate nu a mai avut loc, locul de cult, dispărând în urma unui incendiu necrușător) au fost duse la adăpost la biserica din Petea.

Artizanalul Conscripției nominale din satul Oroiu de Câmpie (Romăneni) 1938-1949, preotul Nicolae Roman

No. cartei: 14 - 1 - No. familie: 1

Foaia familială

a lui
Grigore Radu
agrivult
la comuna *Oroiu de Câmpie*

Nr. ordon.	Persoane aparținătoare familiei				Observații
	Numele și prenumele	Sex, data și anul nașterii	Religie	Ocupația	
1	Grigore Radu	1889-05-10	ortodox	agrivult	
2	Flora Bratu	1902-05-10		casnică	
3	Lucretia Radu	1911-05-10			
4	Simona Radu	1911-05-10			
5	Marica Radu	1911-05-10			
6	Marica Radu	1911-05-10			
7	Marica Radu	1911-05-10			
8	Marica Radu	1911-05-10			
9	Marica Radu	1911-05-10			

Foaia familială a lui Grigore Radu

Nr. casă: 41, Nr. foaiei: 1.

Foaia familială a lui **Grigore Radu agricultor**, în comuna Oroiuului de Câmpie

Tabelul nr. 1

Nr. crt	Persoanele aparținătoare familiei						Observații
	Numele și prenumele				Religia	Ocupația	
		Ziua Nașteri	Luna Căsătoriei	Anul Morții			
1	Grigore Radu	1889,15.II	1928,13,02		g-c	agr	
2	Floarea Beian, soție	1908,15III	„		g-c	casnică	
3	Lucreția Radu, fiică	1931,11,IX			g-c		
4	Emilia Radu, „	1933,10, XI			g-c		
5	Maria Radu, „	1938, 18,I			g-c		
6	Maria Radu, soră	1884, 24,IX		1943,30,III	g-c	casnică	30,III
7	Elena Radu,,,	1891,13,III		1943, 12,VI	g-c	casnică	12,VI
8	Floarea Radu, fiică	1944,21 I			g-c		
9	Elena Radu, fiică	1946, 3, VII			g-c		
10					g-c		
11					g-c		
12					g-c		
13					g-c		

Conscripția nominală a sufletelor din parohia Oroiu de Câmpie, Protopopiatul Mureșului, Arhieceza Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș - 1938

Tabelul nr. 2

În comuna Oroiu de Câmpie

Nr. crt	Persoanele aparținătoare familiei						Observatii
	Numele și prenumele				Religia	Ocupația	
		Ziua Nașteri	Luna Căsăt.	Anul Morții			
1	Grigore Radu agricultor nr. casei 41						
	Grigore Radu Gorea Grosului	1889	1928		g-c	Agr.	
1	Floarea Beian,sotie	1908	1928		g-c	Casn.	
2	Lucretia Radu,fica	1931					
3	Emilia Radu,fiica	1933			g-c		
4	Maria Radu,fiica	1938			g-c		
5	Maria Radu,sora	1884			g-c		
6	Elena Radu	1891			g-c		
7	Floarea Radu,fiica	1944			g-c		
8	Elena Radu,fiica	1946					
2	Virgil Radu agricultor Nr. Casei 40 Niculiță Radu						
1	Virgil Radu	1884	1920				
2	Letitia Radutiu						
3	Aneta Radu	1925					
4	Nicolae Radu	1927					
5	Emilia Radu	1932					
3	Ilie Emilian Crefelean agricultor nr. casei 42 Fam. Crefelean						
1	Ilie Emilian Crefelean	1899	1928				
2	Ana Cozma,sotie	1907					
3	Viorel Crefelean	1930					
4	Maria Crefelean	1932					
5	Aurel Crefelean	1935					
6	Samfira Ana Crefelean	1937					
7	Ivan Crefelean	1939					

8	Nicolae Crefelean	1941					
9	Gheorghe Crefelean	1944					
10	Ana Crefelean	1947					
4	Gheorghe Roman agricultor nr . casei 44 Ghiury						
1	Gheroghe Roman	1875	1899				
2	Ana Roman,fica	1880					
3	Aurel Roman,fiu	1910					
4	Gheorghe Roman	1913					
5	Victoria Roman,	1916					
6	Ivan Roman,fiu	1919					
7	Valeria Roman,fica	1922					
8	Iov Roman,fiu	1925					
5	Victor Socol agricultor nr. casei 45						
1	Victor Socol	1899	1926				
2	Maria Găinariu	1902					
3	Silvia Socol,fica	1926					
4	Maria Socol,fica	1939					
6	Stefan Roman nr. Casei 9 Sediu						
1	Stefan Roman	1863					
2	Irina Biris,sotie						
7	Simion Roman agricultor						
1	Simion Roman	1897					
2	Aurelia Pop,sotie						
3	Ioan Roman,fiu	1923					
4	Aurelia Roman,	1931					
5	Minerva Roman	1933					
10	Teodor Moldovan agricultor Nr. casei 32						
1	Teodor Moldovan	1908	1934				
2	Maria Muntean, soție (Măriuca)	1892					
3	Ana Dobra, fiică						
4	Ioan Dobra, fiu						
5	Emil Muntean, fiu	1923					
11	Ioan Mătea ziler, nr. casei 7						
1	Ioan Mătea						
2	Maria Husar, soție						
12	Gheorghe Dobra, ziler, nr. casei 8						

1	Gheorghe Dobra						
2	Veronica Mătea, soție						
3	Gheorghe Dobra fiu						
13	Teodor Roman, agric., nr. casei 6 Neluțu, vecini						
1	Teodor Roman,	1902	1930				
2	Maria Hodoș, soție	1908					
3	Ioan Roman, fiu,	1932					
4	Carolina Roman, fiică	1934					
5	Ana Roman, fiică	1937					
6	Maria Roman, fiică	1939					
7	Teodor Roman, fiu	1942					
8	Rafila Roman, fiică	1944					
9	Roman Aurel, fiu						
14	Maxim Socol, agricultor, nr. casei 5 Recta						
	Maxim Socol	1890	1913				
	Rachila Bălaș, soție	1894					
	Maxim Socol, fiu	1914					
	Aurelia Socol, fiică	1920					
	Maria Socol, fiică	1924					
	Cornel Socol, fiu	1930					
15	Văduvă Ana Pop născ Socol , Nr. casei 4 d. 1941						
	Văd. Ana Pop						
16	Condrate Socol, agricultor, nr. casei 4						
1	Condrate Socol	1905	1931				
2	Maria Mărginean	1908					
3	Ioan Socol	1933					
4	Gheoghe Socol	1936					
5	Maria Socol	1939					
6	Anica Socol	1941					
7	Nicolae Socol	1943					
8	Vasile Socol	1946					
9	Cornel Socol	1949					
17	Vasile Jurca, agricultor, nr. casei 47 1946- decedat ????						
1	Vasile Jurca	1893	1920				
2	Ana soție	1893					
3	Maria Jurca , fiică						
4	Victoria Jurca, Fiică	1930					

18	Vasile Pop, agricultor, nr. casei 18						
1	Vasile Pop	1874					
2	Anghilina Codarcea, soție	1878					
19	Solomon Pop, agricultor, nr. casei 48 a Monului						
1	Solomon Pop	1909	1935				
2	Ana Maier, soție	1912					
3	Lucreția Pop, fiică	1936					
4	Maria Pop, fiică	1938					
5	Viorel Pop fiu,	1941					
6	Gheorghe Pop, fiu	1943					
7	Victoria Pop fiică,	1946					
20	Andronic Ignat, agricultor, nr. casei						
1	Andronic Ignat		1829				
2	Samfira Socol, soție	1880					
3	Maria Ignat, fiică	1925					
	Pavel Vasile a lui Palici						
1	Pavel Vasile	1908	1932				
2	Peunica Ignat	1912					
3	Ioan Pavel	1933					
4	Elena Pavel	1934					
5	Nicolae Pavel	1936					
6	Ilie Pavel	1939					
7	Gheorghe Pavel	1941					
8	Vasile Pavel	1944					
9	Maria Pavel	1946					
10	Anica Pavel						
21	Nicolae Roman a lui Lică, agric, nr. casei 21 Mătuca						
1	Nicolae Roman	1887					
2	Maria Dălălău,soție	1888				d. 1939	
3	Ana Roman,fiică	1918					
4	Nicolae Roman, fiu	1924					
	Nicolae Roman	1887	1940				
	Melania Bălaș, soție						
22	Ștefan Roman a lui Lică, agric, nr. casei 1 Victor						
1	Ștefan Roman	1897	1921				
2	Elena Roman, soție	1896					
3	Vasile Roman, fiu	1924					

4	Victor Roman, fiu	1928					
32	Văduv, Maxim Roman, agric, nr. casei 49						
1	Maxim Roman	1859	1945				
24	Ioan Roman a lui Moisie, agric, nr. casei 50 Gheata						
1	Ioan Roman	1895	1922				
2	Leontina Meruțiu, soție	1897					
3	Maria Roman, fiică	1924					
25	Ilie Roman a lui Moise, agric, nr. casei. 49 ?????						
1	Ilie Roman	1900	1927				
2	Floarea Guțiu, soție	1892					
3	Ana Roman, fiică		1928				
26	Pavel Socol senior, agric, nr. casei 38						
1	Pavel Socol	1877					
2	Raveca Sămărghițan, soție						
3	Viorel Socol, fiu	1912					
4	Simion Socol, fiu	1925	Tetea Bunii				
27	Emilian Radu, agric, nr. casei. 19 America						
1	Emilian Radu	1878	1923				
2	Ana Roman, soție	1896					
3	Emilia Radu, fiică	1924					
28	Nicolae Roman, agric, nr. casei 37 , emigrat Chirileu						
	Nicolae Roman	1907	Preot				
29	Ioan Socol Porombu, agric, nr. casei 36						
1	Ioan Socol	1881	1906				
2	Maria Pop, soție	1883					
30	Socol Ioan a Porombului, agric, nr. casei 36						
1	Ioan Socol	1906	1931				
2	Susana Socol, soție	1906					
3	Ioan Socol, fiu	1941					
31	Ilie Roman, agric, nr. casei. 35						
1	Ilie Roman	1873			d.	1946	
2	Ana Șanta, soție						
3	Silvia Roman, fiică	1909			d.	1947	
4	Rachila Roman, fiică						

5	Ana Roman, fiică				căs	Vaidei	
6	Aurel Roman, fiu	1917				Puiu	
32	Gheorghe Mărginean, agric, nr. casei. 34 Pârța						
1	Gheorghe Mărginean	1906	1929				
2	Veselina Mailat soție	1909					
3	Emilia Mărginean, fiică	1932					
4	Maria Mărgin, fiică	1937					
33	Văd. Lazăr Alexa Pop, agric. Nr. casei 33						
1	Lazăr Alexa Pop	1858			d.	1944	
34	Victor Pop a lui Lazăr, agric, nr. casei 33 a Mărinii						
1	Victor Pop	1902	1933				
2	Marina Harhoi, soție	1912					
3	Ioan Pop, fiu	1928					
4	Maria Pop, fiică	1931					
5	Lucreția Pop, fiică	1935					
6	Andrei Pop, fiu	1938					
7	Teodor Pop, fiu	1941					
8	Petru Pop, fiu	1943					
35	Văduvă Otilia Socol, n. Suciu, casn, nr. casei 32 SOCOLOAIA						
1	Otilia Socol						
2	Emil Socol, fiu	1920					
3	Otilia Socol, fiică	1926					
36	Văduvă Susana Codarcea n. Pop, casn. Nr. casei 35						
	Susana Codarcea	1884					
37	Gheorghe Pop, agric, nr. casei 35						
1	Gheorghe Pop	1898	1925				
2	Marta Moldovan, soție						
3	Viorel Pop fiu	1930					
4	Rozalia Pop,fiică	1931					
5	Gheorghe Pop,fiu	1935					
6	Simion Pop, fiu	1940			d	1940	
7	Silvia Pop, fiică	1943					
38	Filion Socol a lui Gherman, agric, nr. casei 25 FILION						
1	Filion Socol	1892	1922				
2	Ana Sămărghițan, soție	1900					

3	Nicolae Socol, fiu						
4	Maria Socol, fiică	1932					
5	Marian Socol, fiu	1936					
39	Văd. Nicolae Socol (Gherman),agric, nr. casei 29						
1	Nicolae Socol Gherman	1858	1883		d.	1940	
40	Iacob Socol a lui Gherman, agric. Nr casa 29 tractorist						
1	Iacob Socol a lui Gherman	1897	1922				
2	Ana Dobra soție	1904					
3	Maria Socol, fiică	1923					
4	Ioan Socol, fiu	1926					
5	Teodor Socol, fiu	1928					
6	Valeriu Socol, fiu	1930					
7	Rachila Socol,fiică	1932					
8	Nicolae Socol,fiu	1935					
41	Văd. Nicolae Mărginean, agric, nr casei 26						
1	Nicolae Mărginean	1862	1890	1939			
42	Constantin Mărginean a lui Nicolae, agric, nr casei 26						
	Costan Pârța						
1	Constantin Mărginean	1909	1934				
2	Otilia Mailat soție	1911					
3	Maria Mărginean,fiică	1934					
4	Victoria Mărginean, fiică	1939		D 1948			
5	Ioan Mărginean, fiu	1936					
6	Otilia Mărginean, fiică	1938					
7	Victor Mărginean, fiu	1941					
8	Letiția mărginean fiică	1943					
9	Aurel Mărginean fiu	1946					
43	Gheorghe Oltean Junior, agric, nr. casei 27 Moș Prala						
1	Gheorghe Oltean	1907	1935				
2	Silvia Socol, soție	1913					
3	Elena Oltean, fiică	1936					y
4	Silvia Oltean, fiică	1938					
5	Gheorghe Oltean, fiu	1940					
6	Ioan Oltean fiu	1945					

44	Elisabeta Butnariu, casnică, nr. casei 20						
1	Elisabeta Butnariu	1895	1917				
45	Otveș Simion, ziler, nr. casei 19						
1	Otveș Simion	1886	1914				
2	Maria Pal, soția	1883				Măritată în Căpuș	
46	AUGUSTIN Otveș, ziler, .nr. casei 18 Dâlmă						
1	Augustin Otveș	1871					
2	Cătălina Banga concub					D 1942	
47	Pavel Moșneag, agricult. Nr casei 11						
1	Pavel Moșneag						
2	Gacița Moșneag,soție				d	1944	
48	Aurel Pălaghie, agric, nr casei 11 Burel						
1	Aurel Pălaghie	1909	1937				
2	Lucreția Moșneag soție	1917					
3	Aurel Pălaghie,fiu	1937					
4	Pavel Pelaghie, fiu	1942					
5	Aurelia Pelaghie, fiică	1947					
49	Gheorghe Oltean senior, agric, nr. casei 17						
1	Gheorghe Oltean	1886	1909		D 1946		
2	Maria Roman soția						
3	FLORIAN Oltean, fiu						
4	Ioan Oltean, fiu	1922				Giani	
5	Elena Oltean, fiică	1924					
6	Maria Oltean, fiica lui Elena	1942			d.	1944	
50	Pavel Socol Junior, agric, nr. casei 12						
1	Pavel Socol	1907	1931				
2	Ana Pop soția						
3	Vasile Socol fiu	1934					
4	Victor Socol fiu	1941					
5	Viorel Socol, fiu	1949					
51	Teodor Roman, agric, nr, casei 16						
1	Teodor Roman	1899	1924			A Moisoaii	

2	Veronica Socol, soție	1906					
3	Maria Roman fiică	1925					
4	Gheorghe Roman fiu	1926					
5	Lucreția Roman, fiică	1931					
6	Pavel Roman, fiu	1933					
7	Aurelia Roman, fiică	1935					
8	Teodor Roman, fiu	1937					
9	Ioan Roman, fiu				d	1941	
8	Teodor Socol a lui Gherman, agric, nr. casei 22						
1	Teodor Socol	1887	1911				
2	Maria Socol soție	1887					
3	Ana Socol fiică	1920				Căs în Oroiu	
59	Valer Roman, agricult, nr. casei 63 Rățoi						
1	Valer Roman	1890					
2	Ana Demeter soție						
3	Ioan Demeter fiu	1921					
60	Ioan Pop, agricult, nr, casei 62 Americanu						
1	Ioan Pop	1885	1921				
2	Lucreția Roman, soție	1902					
3	Ioan Pop fiu	1922					
4	Emilia Pop, fiică	1926					
5	Magareta Pop, fiică	1928					
6	Nicolae Pop, fiu	1930					
7	Elena Pop fiică	1934					
61	Gheorghe Socol, agric, nr. casei 52 Gheorgheoi						
1	Gheorghe Socol	1881					
2	Ana Sămărghițan, soție						
3	Samfira Socol soră	1890			d.	1941	
4	Maria Socol fiică	1907					
5	Paraschiva Socol fiică	1910					
6	Ioan Socol fiu	1912					
7	Gheorghe Socol fiu	1914					
8	Remus Socol fiu	1919					
9	Tenie Socol fiu	1921					
10	Aurel Socol fiu..	1923					

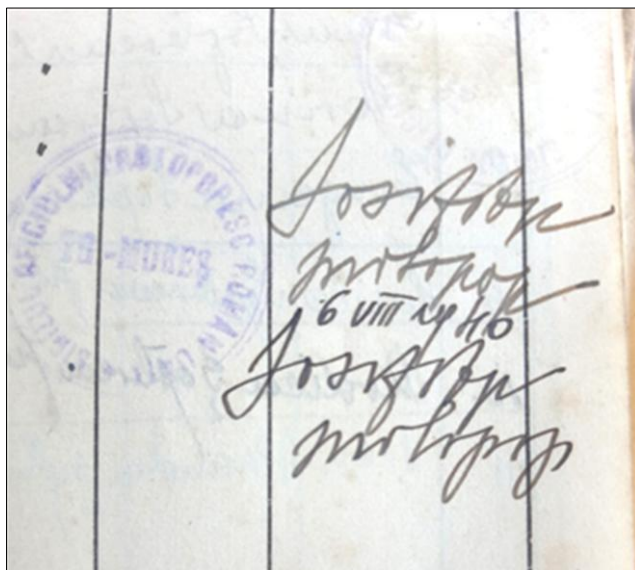
62	Alexandru Socol, agric. Nr. casei 55 Comoară						
1	Alexandru Socol	1899	1921				
2	Aurelia Socol soție	1896			d.	1945	
3	Maria Socol fiică	1929					
4	Alexandru Socol fiu	1937					
1	Alexandru Socol	1899	1945			Căs II	
2	Dobra Carolina	1887					
63	Simion Socol, agricult, nr. casei 54 Comoară						
1	Simion Socol,	1879	1899				
2	Ana Dobra, soție	1883					
3	Teodora Socol fiică	1914					
4	Maxim Socol fiu	1921			gemeni		
5	Simion Socol fiu	1921					
6	Ana Socol fiică	1925					
64	Ioan Socol Totu, agricult,nr. casei 57 Comoară						
1	Ioan Socol	1871	1897				
2	Florica Socol	1876					
3	Teodor Socol	1911					
4	Veta Socol fiică	1915				Căs in Vaidei	
65	Zachei Socol a Totului, agric. Nr. casei 56 Comoară						
1	Zachei Socol	1898	1923				
2	Ana Borșa, soție	1905			d.	1941	
3	Romuluș Socol fiu	1924					
4	Emil Socol fiu	1927					
5	Victor Socol fiu	1929					
6	Ioan Socol fiu	1934					
1	Zachei Socol	1898	Căs II 1945				
2	Coțcaș Maria	1912					
66	Ioan Socol a Totului, agric, nr. casei 58 Comoară						
1	Ioan Socol	1900	1929				
2	Finica Oltean soție	1907					
3	Nicolae Socol, fiu	1929					
4	VioREL Socol fiu	1934					
5	Maria Socol fiică	1931					
6	Ana Socol fiică	1936					

7	Ioan Socol fiu	1944					
67	Andrei Toma agric, nr. casei 61 Eden						
1	Andrei Toma	1882	1906	d.		1947	
2	Maria Ana Pop soție	1887					
3	Susana Toma fiică	1920	1938			Căs. În Sântioan a	
68	Ioan Toma, agric. Nr. casei 61						
1	Ioan Toma	1914	1937				
2	Viorica Roman soție	1916					
3	Emilia Toma	1938			d.	1938	
4	Ana Toma	1642					
69	Ioan Roman a Rățoiului, agricult. Nr. casei 28						
1	Ioan Roman					Rățoi	
2	Raveca Mureșan soție						
3	Ioan Roman fiu	1921					
4	Gheorghe Roman, fiu	1922					
5	Maria Roman, fiică	1924					
6	Rozalia Roman ,fiică	1929					
7	Teodor Roman fiu	1932					
8	Viorel Roman ,fiu	1935					
70	Șopterean Ioan Preot, nr. casei 37						
						Preot	
1	Șopterean Ioan	1910	1934				
2	Pop A Leontina	1914					
3	Maria Emilia	1935					
4	Felicia	1936					
5	Adela	1938					
6	Ioan	1940			d.	1940	
7	Florina	1941					
8	Eugenia	1942			d.	1942	
9	Vasile	1943					

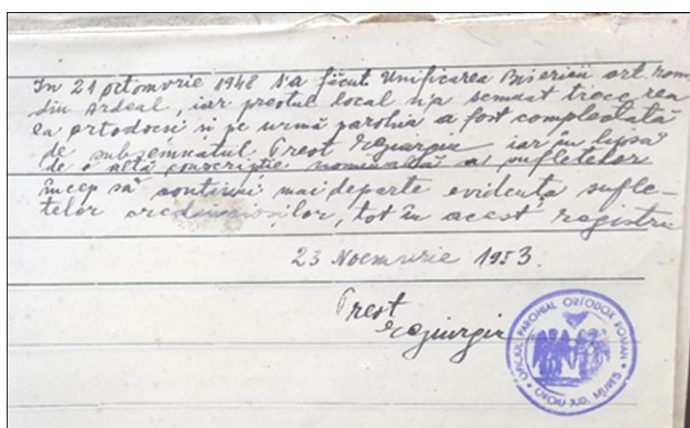
10	Rodica	1945					
11	Ioan Alexandru	1947					
71	Socol Teodor a lui Ioan Fătului, agric, nr. casei 57						
	Comoară						
1	Teodor Socol	1911	1941				
2	Lucreția Silaghi	1921					
3	Teodor Socol fiu	1941					
4	Septimia Socol Fiică	1944			d	1945	
5	Maria Socol fiică	1946					

Foto Nr. 1 Verificare Registru, 6 august 1946

72	Cozma Ștefan ziler, nr. casei 18						
1	Cozma Ștefan	1896	1941		Ro.c		
2	Roza Otveș	1897			g.c		
73	Socol Ioan a lui Ioan, agric, nr. casei 24						
1	Socol Ioan	1915	1943				
2	Hosu Susana	1925					
3	Socol Ioan fiu	19+44					
4	Ștefan Socol fiu	1946					
74	Eugen Mitrofan Giurgiu, preot, nr. casei 60 Preot						
1	Eugen Giurgiu	1926	1951	ort			
2	Lucreția Giurgiu	1930					
3	Eugen Mircea Giurgiu,fiu	1952					

Verificare Registru, 6 august 1946

În 21 octombrie 1948 s-a făcut unificarea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal, iar preotul local n-a semnat trecerea la ortodoxie și pe urmă parohia a fost completată de subsemnatul, preot Eugeniu Giurgiu, iar în lipsa unei Conscripții nominale a sufletelor, încep să continui mai departe evidența sufletelor credincioșilor tot în acest registru.

23 noiembrie 1953 Preot Eugen Giurgiu

Sumar

Nr.Crt.	Numele și prenumele	Nr.Crt.	Numele și prenumele
1	Radu Grigore	32	Mărginean Gheorghe
2	Radu Virgil	33	Văd Lazăr Alexa Pop
3	Crefelean Emilian Ilie	34	Pop Victor a lui Lazăr
4	Roman Gheorghe	35	Văd Socol Otilia
5	Socol Victor	36	Văd Codarcea Susana
6	Găinaru Grigore	37	Pop Gheorghe
7	Roman Nicolae Maxim	38	Socol Filion a lui Gherman
8	Roman Ștefan	39	Văd Socol Nicolae a lui Gherman mort
9	Roman Simion	40	Socol Iacob a lui Gherman
10	Moldovan Teodor	41	Văd Nicolae Mărginean mort
11	Mătea Ioan	42	Mărginean C-tin a lui Nicolae
12	Dobra Gheorghe	43	Oltean Ghe Junior
13	Roman Teodor a lui Ilie	44	Butnariu Elisabeta
14	Socol Maxim Recta	45	Otveș Simion mort
15	Văd Pop Anica dec.	46	Otveș Augustin
16	Socol Condrate	47	Moșneag Pavel
17	Jurca Vasile	48	Pelaghie Aurel
18	Pop Vasile	49	Oltean Ghe Senior
19	Pop Solomon	50	Socol Pavel junior
20	Ignat Andronic	51	Roman Teodor a lui Gheorghe
21	Roman Nicolae a lui Lică	52	Roman Filion
22	Roman Ștefan a lui Lică	53	Radu Pompei
23	Văd. Roman Maxim	54	Radu Manasie
24	Roman Ioan a lui Maxim	55	Socol Iacob a lui Filion
25	Roman Ilie a lui Maxim	56	Văd, Socol Maria Biriș moartă
26	Socol Pavel senior	57	Socol Teodor a lui Simion
27	Radu Emilian	58	Socol Teodor a lui Gherman
28	Roman Nicolae Preot mutat la Chirileu	59	Roman Valer
29	Socol Ioan Porombu	60	Pop Ioan
30	Socol Ioan a Porombu Nelu	61	Socol Gheorghe
31	Roman Ilie	62	Socol Alexandru a lui Ioan

Nr.Crt.	Numele și prenumele	Nr.Crt.	Numele și prenumele
---------	---------------------	---------	---------------------

63	Socol Simion	69	Roman Ioan Rățoiul
64	Socol Ioan Totu	70	Șopterean Ioan
65	Socol Zachei a Totului	71	Socol Teodor a lui Ioan Totului
66	Socol Ioan a Totului (Ionița)	72	Cozma Ștefan
67	Toma Andrei	73	Socol Ioan a lui Ioan
68	Toma Ioan a lui Andrei		

Numor.

Numor.	Numele a parohiei	Numor.	Numele a parohiei	Op.
1	Radu Gheorghe	31	Mărginean Gheorghe	
2	Radu Virgil	32	Mărginean Gheorghe	
3	Căpitan Emilian Ilie	33	Mărginean Gheorghe	
4	Roman Gheorghe	34	Mărginean Gheorghe	
5	Socol Victor	35	Mărginean Gheorghe	
6	Găvruta Gheorghe	36	Mărginean Gheorghe	
7	Roman Nicușor Ilie	37	Mărginean Gheorghe	
8	Roman Ștefan	38	Mărginean Gheorghe	
9	Roman Simion	39	Mărginean Gheorghe	
10	Soldovaru Rodon	40	Mărginean Gheorghe	
11	Măteia Traian	41	Mărginean Gheorghe	
12	Galbra Gheorghe / pleat	42	Mărginean Gheorghe	
13	Roman Teodor lui Ilie	43	Mărginean Gheorghe	
14	Socol Maxim Aita	44	Mărginean Gheorghe	
15	Socol Maria — murdă	45	Mărginean Gheorghe	
16	Socol Ovidiu	46	Mărginean Gheorghe	
17	Mărginean Gheorghe	47	Mărginean Gheorghe	
18	Socol Maria	48	Mărginean Gheorghe	
19	Socol Solomon	49	Mărginean Gheorghe	
20	Socol Andrei	50	Mărginean Gheorghe	
21	Roman Nicușor lui Ilie	51	Mărginean Gheorghe	
22	Roman Ștefan lui Ilie	52	Mărginean Gheorghe	
23	Socol Roman Ilie	53	Mărginean Gheorghe	
24	Roman Traian l. Ilie	54	Mărginean Gheorghe	
25	Roman Ilie l. Ilie	55	Mărginean Gheorghe	
26	Socol Vasile Ilie	56	Mărginean Gheorghe	
27	Radu Constantin	57	Mărginean Gheorghe	
28	Roman Nicușor / pleat	58	Mărginean Gheorghe	
29	Socol Traian Ilie	59	Mărginean Gheorghe	
30	Socol Traian a Romulei (Nelu)	60	Mărginean Gheorghe	
31	Roman Ilie	61	Mărginean Gheorghe	
		62	Mărginean Gheorghe	

În acest registru se observă o abundență de nume Socol, Roman, Pop și chiar și Rad, pe toate ulițele. Din cele 73 de familii întâlnim și câteva nume străine de satul Oroiu, purtate de zilieri sau persoane venite la lucru sau „măritate” în sat. Mătea, Dobra, zileri, Pavel, Ignat sau Otveș, Butnariu, Oltean sau Mărginean, nume apărute recent... Este de altfel foarte dificil să descâlcești aceste mreje, în documente în care, din anul 1875, până în 1810, se făceau notițele cu litere chirilice. Ori, în această situație, cu un scris de mână mai mult sau mai puțin caligrafic, totul devine o aventură.

Vă mărturisesc faptul că, mi-a trebuit aproape o săptămână de zile să descopăr firul descendenței mele din anul 1805, al familiei Roiban din satul Oarba de Mureș. După o acomodare cu scrierea, într-o etapă viitoare poate voi reuși să reconstitui satul Oroiu de Câmpie, de la începutul anilor 1900. Cum vă spuneam, este o adevărată provocare, pentru că, bătrânii pe care i-am cunoscut, Socol Filion, Ghiorghia lui Pintilie etc. erau copii la vremea aceea.

Analizând Conscriptia începută în anul 1833, de preotul Roman Niculae, descoperim lucruri interesante. Sunt menționate un număr de 74 de familii, ceea ce ne spune că, populația satului era numeroasă (la 5–6 copii, rezulta aproximativ 350 de suflete!) Am și reușit să creionez o structură a satului reconstituită pe trauma stradală actuală (ulițele). Majoritatea caselor sunt pe vatra veche, bătătura strămoșească.

La poziția 1 apare Radu Grigore, Gorea Grosului... Îmi amintesc de fata mai mică, Floarea; poștașul i-a adus scrisoare de la drăguț și la expeditor scria: Mănâncă pâine cu unt/ Și ghicește cine sunt!... Mă tot întrebam atunci, copil fiind, ce o fi însemnând?! Urma Radu Virgil, bunicul colegului de școală Niculiță. Fost Primar în sat la un moment dat... Urma familia Crefelean Ilie, o familie cu mulți copii. Nici nu figurează toți, Lia de exemplu, nefiind încă născut, în anul 1949. În ordine, Roman Gheorghe (Ghiuri a Sasului) O familie numeroasă și bine cotate în sat. Locuința următoare a fost a familiei Socol Victor, căsătorit cu Găinaru Maria. Au vândut la Mureșan Toader (croitor), apoi a venit ginerele lui Vodă, pentru ca apoi să cumpere Socol Zachei de la Comoară. Ultimii au fost Socol Torica cu feciorul, din familia lui Socol Tenia de-a lui Gheorgheoi.

În fostul sediu al CAP a locuit familia Roman Ștefan și Irina împreună cu fiul Roman Simion. În imediata apropiere aveau hurubele două familii de zilieri, Mătea Ioan și Dobra Gheorghe. Tot acolo în apropiere a fost și locuința servitoarei Bereș Estera. Trecând peste părau și peste Rât, găsim casa familiei Roman Toader. Acolo, în fata acestei case, după mulți ani aveau să-și ridice părinții mei casa, casa în care am crescut...

Urma Socol Maxim (Recta, Micși) de unde toamna, ca și pe vremea noastră, copiii furau struguri. Mai încolo, Socol Condrate. Undeva am mai povestit de Badea Condrate, un suflet bun și omenos!

Urma familia Pop Solomon, familie care rămasă fără tată avea să se numească a Monului. Peste drum, o familie numeroasă, a lui Palici. Puțin mai sus, spre dealul Căpușului, avea hăizașurile Neamul Romaneștilor. Urmașii lui Roman Lică, Nicolae și Ștefan cu familiile lor. Apoi tot acolo, mai sus spre dreapta, urmașii lui Roman Moisie, Roman Ion a lui Moisie și Roman Ilie a lui Moisie.

Ne transpunem peste Rât, în locul numit Râtul Școlii, unde găsim familia Radu Emilian, fost plecat și el prin îndepărtata Americă. În ograda Bisericii de lemn, în casa parohială, Preotul Roman Nicolae, căsătorit cu o nepoată a preotului Pop Melinte. Peste ani, aici îl vom găsi pe preotul Șoptărean Ioan cu familia. În partea de sus, gard în gard, familia Socol Ioan a Porombului, ogradă și casă în care este și în ziua de astăzi urmașul, Nelu Porombului.

Urcăm pe rândul caselor mai sus, la familia Roman Ilie, a Sasului. Urmașii, părinții colegului de clasă, Puiu Roman. Apoi, familia Mărginean Gheorghe, de loc de undeva de pe la Iclânzul. O familie de oameni mărunței de statură, dar harnici și foarte aprigi... Mai sus, Pop Victor, de-a Mărinii. Ficiorul, Toaderu Mărinii e unul dintre povestitorii importanți ai multor povești. Pe locul unde astăzi crește cucuruz, a fost casa unei familii de vază dintre Socolești... Socoloaia. În clădire a funcționat grădinița cu program prelungit, acolo dormeam, ne făcea mâncare Anica de la Vie și aveam jucării foarte faine, mașinuțe și cuburi de lemn. Acolo mi-am complectat și eu la momentul potrivit studiile!

În apropiere se vede locul unde a fost casa lui Moldovan Toader, ghiriș la familia Socol. Tot aici, pe aproape, casa familiei Pop Gheorghe, a lui Pintilie. Pe ultima porțiune găsim bătătura familiei Socol a lui Gherman, frații Niculae, Fillion și Iacob. Terenul și casa familiei Butnariu au fost cumpărate de Socol Nicolae, tractoristul. În partea de jos a drumului era familia Mărginean Costan și Otilia cu familia, iar mai jos familia lui Moșu Prala, Oltean Gheorghe și fratele Ioan (Giani).

În botul Dâlmei, înainte de Țintirim, trei familii de zilieri, Otveș, Petre, Otveș Augustin și Moșneag Pavel. Jos de tot, în Rât, Pelaghie Aurel (Burel), cioban de meserie.

Ne întoarcem la biserica de lemn, în apropiere familia Socol Pavel, diac din tată-n fiu. Apoi spre Rât, două familii din neamul Romaneștilor,

Roman Filion a Lui Moisie (a Moisoaii) și Roman Toader a Moisoaii) Le mai zicea și „din Rât”.

Peste drum de Biserică, o locație veche, familiile Radu Atanasiu și Radu Pompei, de-a lui Mănase și Anica de la Vie. Anica de la Vie era, cum am mai amintit, foarte pricepută la prepararea bucatelor de tot felul!

Tot peste drum de biserică, puțin mai sus, familia Socol Iacob (Iacobul Radului). Spre Petea, pe drumul către ciurdă, casa familiei lui Roman Valer (a Bonghinoaii, nevasta, fiind unguroaică!). Și mai departe, după pod, la cotitura drumului spre ciurdă, o casă despre care am mai povestit pe larg... Familia lui Pop Iuân- Americanu!

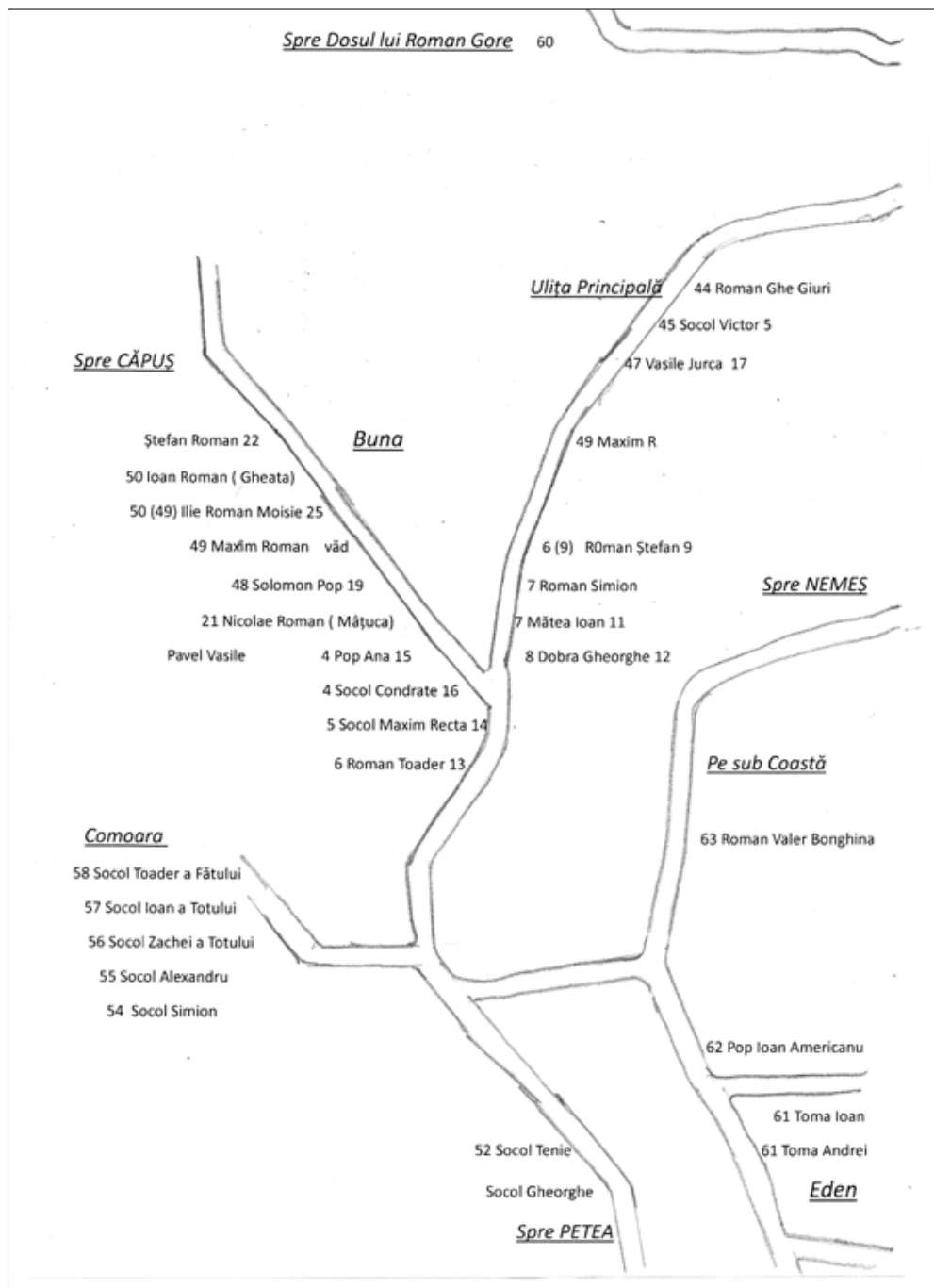
În hotar spre Petea pe Drumul Țării, erau două familii de socolești, de-a lui Gheorgheoi. Oameni ambițioși și harnici, ultimele redute în lupta cu colectivizarea și trecerea la ortodoxie!

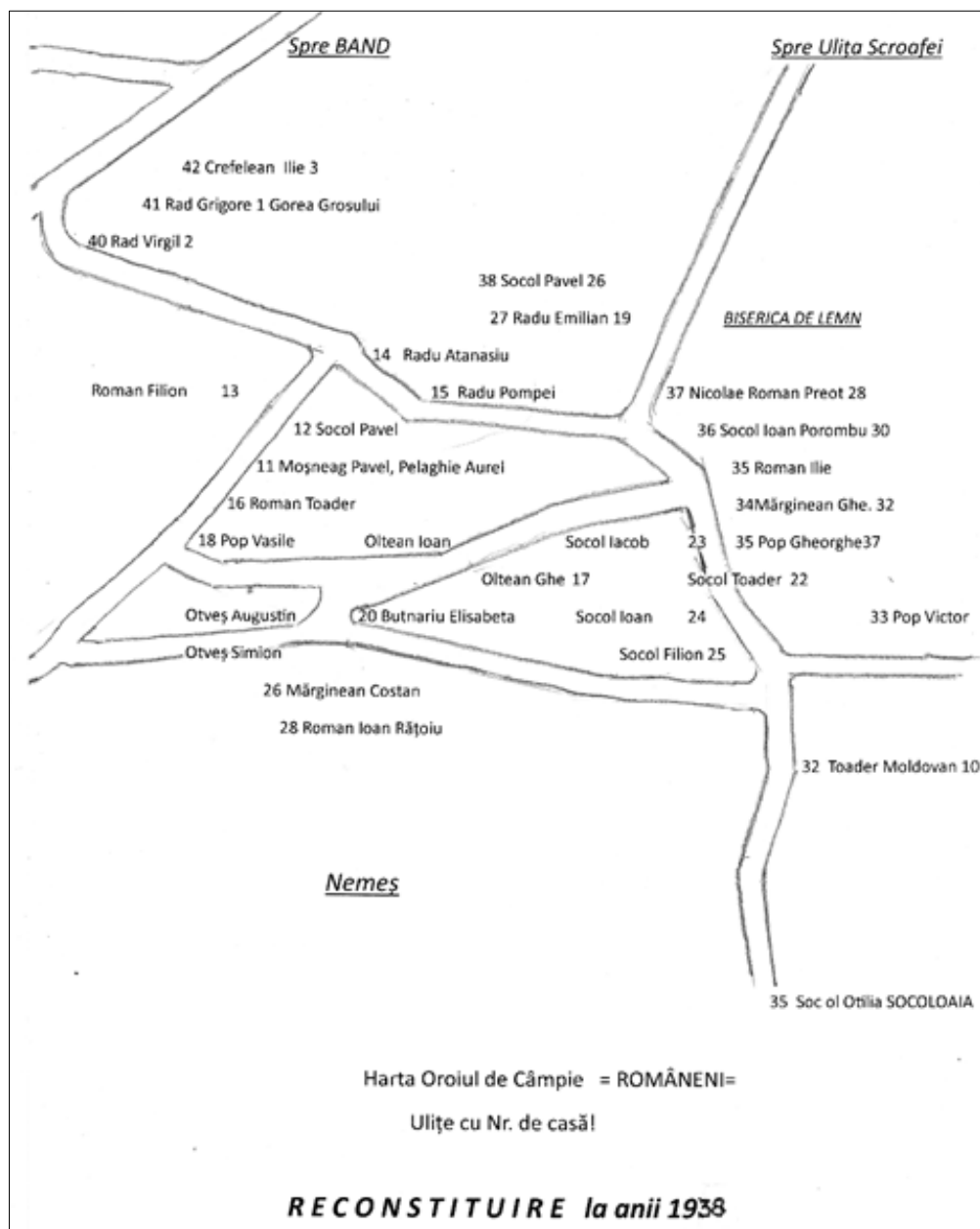
Cu toții ne amintim de locul și cătunul numit La Comoară, unde pe vremea școlii primare mergeam cu clasa la cules prune și mai târziu mere și gutui. Acolo a fost un areal cu totul deosebit, un adevărat colț de Rai... Dar totul e doar istorie și o frumoasă poveste... Acolo au trăit se pare familia lui Socol Ioan a Fătului cu descendenții feciori unu și unu, Alexandru, gemenii Simion și Maxim, Zachei, Ioan (Uăniță), Toader. Tot la Răspândiri, găsim undeva în pășune la Eden, la pâlcul de pruni, două case, două familii Toma Andrei și Toma Ioan.

Nu trebuie să uităm nici de familia Roman a lui Rățoiu, cu locație unde a locuit în prezent Roman Viorel (Ioia). Și nici de Socol, de-a lui Șandor. Toaderu lui Șandor, și Iuănu lui Șandor, ultimii, familie de mici muzicanți, ceterași la jocul din sat!

Încheie, cum e și firesc cel care a preluat registrul în administrare, cel care a păstorit și s-a îngrijit o perioadă bună de timp destinele satelor Oroiu și Petea, (1951–1963), nimeni altul decât preotul Giurgiu Eugen!

M-am străduit, sper să fi și reușit să descriu cât de cât o lume demult uitată, apusă, poate chiar pierdută, deși mă căznesc din toată ființa mea să găsesc punți de legătură cu cei plecați și lumea lor. Ieri, am fost la Măsura oilor la Oroiu. Am povestit cu Danu, o să-i caut pe Lel (Viorel), ficiorul lui Toader Roman a Moisoaiei, la Mediaș și pe Toaderu Mărinii aici la Oraș... Și povestea merge mai departe!

7.3 Povestiri despre „Părintele” Ion Șopterean

Toți oroienii pronunțau cu drag cuvântul „*părinte*”; prin urmare, toți vedeau în păstorul lor sufletesc un tată iubit, un părinte bun, precum se și cade să fie.

Și-a început cariera cu blîndețe și devotament, fiind un model de moralitate și de muncă. Inima lui a fost totdeauna deschisă, sfaturile lui cele bune au fost în slujba sătenilor. Prin aceste mijloace încrederea poporenilor a fost cucerită în timp foarte scurt. A știut să profite repede și în mod rațional de această favorabilă împrejurare, pentru a pune temelie solidă misiunii sale de conducător și părinte al enoriașilor din satul Oroiu de Cîmpie, misiune care i s-a încredințat de către Dumnezeu.

Pentru ca preotul la sate să-și poată îndeplini misiunea cu destulă demnitate, trebuie să fie, mai înainte de toate, un econom bun, silitor și muncitor, care să întrunească totodată aceste trei calități indispensabile unui apostol: să fie învățător bun și conștiincios, doctor fără sete de arginți și un judecător imparțial.

Din ce îmi povestea tatăl meu, preotul Ion Șopterean avea toate aceste calități. Era în frunte la muncile câmpului, avea animale, vite și oi. Dar era și primul duminica la joc, așa cum v-am povestit, avea și o strigătură a lui personală:

De loc, era dintr-un sat vecin, peste deal, Iclânzul. Așa că se poate spune că era de-al locului, dedat cu obiceiurile și rânduielile din sat

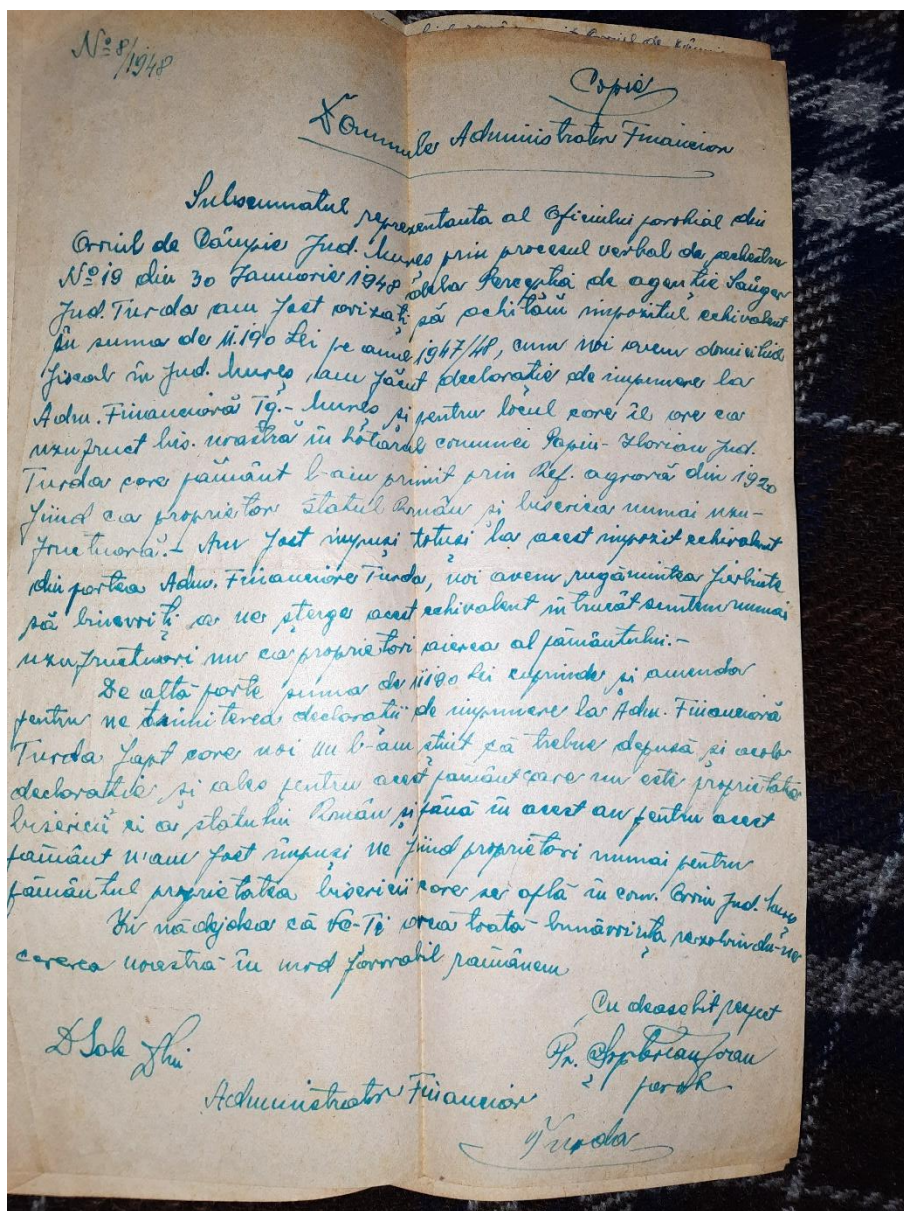
Așa cum se cade să procedeze un preot bun, vizita pe rând pe toți fiii săi sufletești, enoriașii. Intrînd în căsuțele oamenilor, aceștia se simțeau foarte onorați prin această manieră părințească și obligatoare. Această intrare a sa în casele oroienilor era însă însoțită de sfaturi și învățături sincere. Cu această ocaziune, preotul mai întîi de toate le punea în vederea sătenilor și le lăuda frumusețile locului, le explica cu cuvinte simple, folosind un limbaj popular plăcerile și foloasele ce se pot trage din natura ce-i înconjoară și de care lor mai mult decît la toți le este dat să se bucure. După acestea, îi invita pe toți de-a rîndul, cu bărbați și femei, cu bătrîni și tineri, ca să vină duminica cea mai de aproape cu toții la biserică, deoarece are să le spună ceva frumos și folositor. Apoi, atenția i se concentra asupra scolii; intra în mijlocul copiilor, să le spună câte-o rugăciune frumoasă și

să-i învețe a păstra dragoste și supunere către toți oamenii. Acești copii apoi, la reîntoarcerea lor acasă, le spuneau părinților lor ce frumos le-a vorbit popa. În duminica următoare, sătenii, îmbrăcați în costumele lor naționale sărbătorești, se duceau la biserică cu toții, dimpreună cu femeile și copilașii lor, și se grupau în jurul preotului pentru a asculta ceea ce le-a promis.

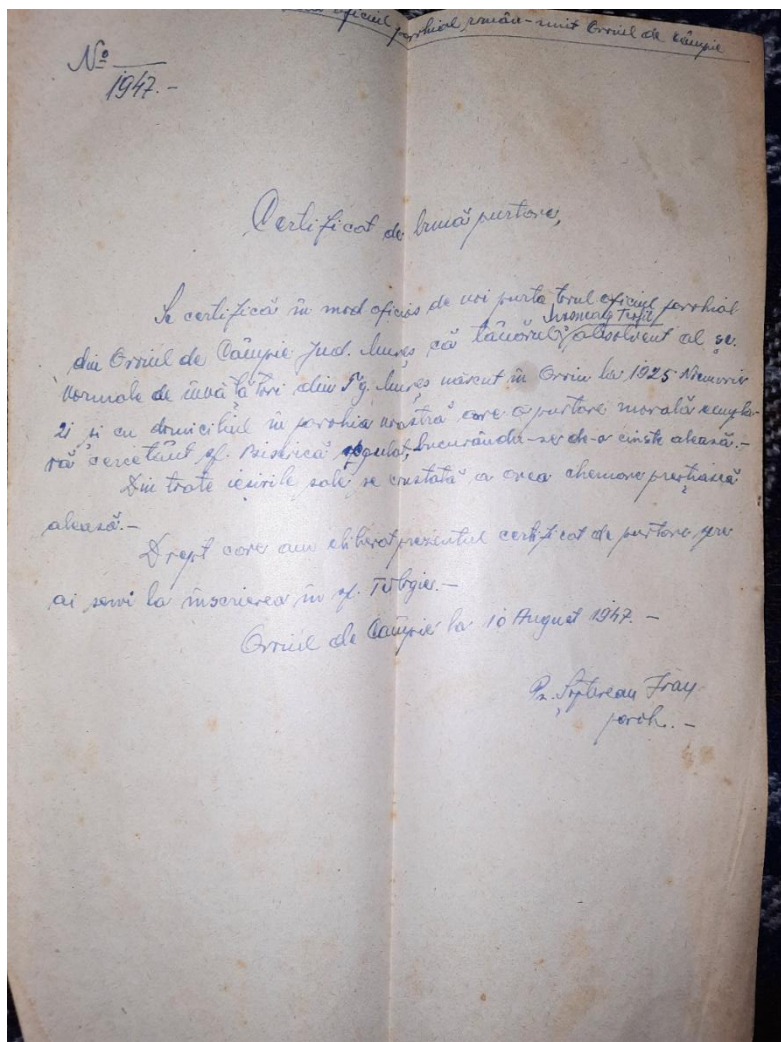
Uneori, duminica, mai ales în zile de sărbătoare, sătenii se adunau la casa parohială, unde preotul Ion Șopterean, pregătea o petrecere nobilă și atrăgătoare. Popa scotea o glajă cu jinars, omenind pe cei adunați, în vreme ce doamna preuteasă, ajutată de una sau două neveste mai tinere, pregăteau la copt tradiționalele scorușe! Mai înainte de toate, preotul le vorbea despre treburile gospodăriei, dându-le unele învățături practice despre agricultură și despre creșterea animalelor și cultivarea viilor.

Apoi introducea în conversație narațiuni istorice, doine populare despre faptele strămoșilor. Nu de puține ori, se întindea o horă drăgălașă de către ficiorii și fetele prezente, timp în care preotul încerca să socializeze cu cei însurați și cu bătrâni, să converseze cu bătrânii despre educație, căsătorie și despre virtuțile familiei. Apoi le arăta stricăciunea ce provine din beție, le explica degradarea și nenorocirea ce provine din beție, din acest viciu odios. În felul acesta, sătenii se reântorceau ca renăscuți la vetrele lor, vizitau mai rar făgădăul și preferau petrecerile duminicale la casa preotească și mai târziu pe la unii din fruntașii satului.

Aceasta este, pe scurt, nobila misiune a preotului Ion Șopterean, în satul meu natal. Și povestea, știută de la tatăl meu și bunicul patern. Am mai pomenit, undeva în cuprinsul cărții...a fost bunicul matern al unuia dintre bunii mei prieteni de la Sighișoara, Sandu Ursu. Deie cerul ca acolo sus să-și afle odihna!

Două documente, datele anul 1947, respectiv 1948. Cu scrisul preotului Ion Șoptorean

CAPITOLUL 8

Documente și evidențe din parohiile satelor Oroiu și
Petea din perioada 1949-2024

8.1. Situația botezaților în Parohia Ortodoxă Română Oroiu de Câmpie în perioada 1951- 1979

Nr. botez.		Anul, luna, ziua		Prunc sau pruncă ? de sunt gemeni sunt ambii prunci sau prunce sau unul prunc și alta pruncă ?	Născut	Numele de botez al pruncului sau al pruncii	Numele, prenumele, religia, starea, etatea și ocupația părinților	Patria, jurisdicțiunea, locul nașterii părinților strada și Nr. casa
Nr. botez.		anul	luna, ziua					
1.	1951	1951	Nov. 18.	Prunc	-	Anton	Anton Anton Lăcătuș Lina ort. rom. Oroiu agricultori	Anton Anton Lăcătuș Lina ort. rom. Oroiu str. principale
2.	1952	1952	Martie 2.	Prunc	-	Eugen	Neglu Bela ort. rom. Oroiu	Neglu Bela
3.	1952	1952	Feb. 24.	Pruncă	-	Mariana	Roman Ioan Roman Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Roman Ioan Roman ort. rom. Oroiu str. principale
4.	1952	1952	Jan. 4.	Prunc	Da	Cornel	Soed Condrate Soed Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Soed Condrate in com. Oroiu Soed Maria in com. Oroiu
5.	1952	1952	Mart. 23.	Prunc	Da	Ion	Codarea Ion Codarea Nina ort. rom. Oroiu agricultori	Codarea Ion Codarea Mureșin in com. Oroiu
6.	1952	1952	Iunie 3.	Prunc	Da	Ioan	Silaghi Filip Silaghi Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Silaghi Filip in com. Oroiu Silaghi Maria in com. Oroiu
7.	1952	1952	Mart. 28.	Pruncă	Da	Maria	Roman Ioan Roman Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Roman Ioan Roman Maria in com. Oroiu Oroiu
8.	1952	1952	Feb. 21.	Prunc	Da	Gheorghe	Soed Matim Soed Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Soed Matim Soed Maria in com. Oroiu
9.	1952	1952	Iulie 17.	Prunc	Da	Matim	Soed Matim Soed Maria ort. rom. Oroiu agricultori	Soed Matim Soed Maria in com. Oroiu
10.	1952	1952	Iulie 6.	Pruncă	Da	Maria	Cozma Petru Cozma Aurelia ort. rom. Oroiu agricultori	Cozma Petru Cozma Aurelia ort. rom. Oroiu

Protopopiatul Mureșului, Arhiepiscopia Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș

Registrul Botezaților al Parohiei Ortodoxe Române Oroiu, Preot Eugen M. Giurgiu, 1952/30 VI

b o t e z a Ț i l o r						
Numele, prenumele religioase, starea și locuința nașului sau al nașei	Numele, prenumele moșiei, locului și Nr. casei, unde locuiește dănaș	Este promisiune sau nu	Numele și prenumele preotului botezător	Dați curtea, prenumele și locul de muncă, în ce zi, lună și an ?	Când s'a dat Extrad ?	Observări
	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		18. Nov. 1951 31. 2625	Nașul căsătorit la sf. Petru și Pavel, în ziua nașterii, la ora 12.00, la ora 12.00, la ora 12.00.
Leopold Sten- The Lepi- Le Lepi- ort. rom. rosi.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		26 II 1952 31. 2625	
Samarghita ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		3 4 Jan.	
Pop. Valer ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		1 1952.	
Isac Pavel ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		5. 24 Martie 1952 an 2549	
Dobru Sima ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		3 Junie 1952.	
Maldoran ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		10. 31 Martie 1952	
Maldoran ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		6. 21 Feb. 1952.	
Isac Ion ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		2. 1952.	
Maldoran ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		13. 17 Iulie 1952 an 25	
Maldoran ort. rom. Oroiu.	Jurca Ana ort. rom. Oroi.	Da	Paroh, Giurgiu N. Eugen		96. 370.	

Fotocopie, prima pagină din registru

Protocolul botezărilor din Parohia ortodoxă Română Oroiu

Protocolul botezărilor din Parohia ortodoxă Română Oroiu, preot-paroh, Giurgiu M, Eugen Protopopiatul Mureșului, Arhiepiscopia Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș

Tabelul nr. 3

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
0	1	2	3	4	5
			1951		
1	18.11.1951	M	Anton	Rostaș Anton și Lina	
			1952		
2	2.03.1952	M	Eugen	Naghi Bela	
3	02.24.1952	F	Mariana	Roman Ion și Maria	
4	14.01.1952	M	Cornel	Socol Condrate și Maria	
5	30.03.52	M	Ion	Codarcea Ion și Minerva	
6	09.06.52	M	Ioan	Silaghi Grigore și Maria	
7	08.04.52	F	Maria	Roman Iovu și Maria	
8	29.02.52	M	Gheorghe	Socol Maxim și Maria	
9	27.07.52	M	Maxim	Pop Maxim și Emilia	
10	06.08.52	F	Maria	Cosma Petre și Aurelia	
11	17.08.52	m	Aurel	Socol Gheorghe și Silvia	
12	24.08.52	M	Ioan	Cosma Margareta	
13	31.08.52	M	Emil	Muntean Emil, Butaș Letiția	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
14	24.08.52	F	Ioana Mariana	Dinu Nicolae și Paulina	
15	13.09.52	F	Laurean	Pelaghie Aurel și Lucreția	
16	14.09.52	M	Eugen Mircea	Giurgiu Eugen și Lucreția	
17	22.09.52	M	Costan	Mărginean COSTAN ȘI ..	
18	12.10.52	f	Aristica	Roman Nicolae	
19	18.10.52	M	Gheorghe	Hosu Vasile și Fironica	
20	25.10.52	F	Silvia	Lechințan Petre și Chiorean Anica	
21	26.10.52	F	Maria	Boariu Aurel și Emilia	
22	27.10.52	F	Lucreția	Codarcea Lucreția	
23	2.11.52	F	Maria	Moldovan Gheorghe și Maria	
24	8.11.52	F	Maria	Roman Iacob și Maria	
25	16.11.52	M	Victor	Roman Vasile și Anica	
26	22.11.52	M	Ioan	Pal Neculae și Rozalia	
27	1.12.52	F	Ana	Otveș Ana	
			1953		
28	18.01.1953	F	Dorina	Silaghi Ioan și Toma Susana	
29	29.01.53	F	Eleonora	Cociș Remuș și Cociș Rozalia	
30	08.02.53	F	Maria	Silaghi Ghe și Maria	
31	14.03.52	M	Viorel	Codarcea Ion și Vița	
32	29.03.53	M	Valer	Roman Ion și Ana	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
33	29.03.53,	F	Aristica	Gherman Iacob și Maria	
34	3.05.53	F	Florentina	Toma C-tin și Maria	
35	17.05.53	M	Viorel	Codarcea Ion și Minerva	
36	25.05.53	M	Ioan	Socol Nicolae și Maria	
37	26.05.53	M	Miron	Toma Virgil și Toma Maria	
38	27.05.53	M	Gheorghe	Bereș Gheorghe și Socol Maria	
39	14.06.53	M	Simion Petru	Hosu Petru și Hosu Valerica	
40	21.06.53	F	Ogrean Lenuța și Maria	Ogrean Vasile și Ogrean Maria	
41	4.07.53	F	Maria	Gherman Grigore și Lucreția	
42	24.08.53	M	Cornel	Jurca maxim și Maria	
43	30.08.53	M	Emanioł	Bălaș Emanoil și Viorica	
44	1.09.53	M	Ioan	Silaghe Grigore și Maria	
45	6.09.53	M	Ștefan	Pop Maxim și Emilia	
46	6.09.53	F	Laurenția	Vodă Ștefan și Olivia	
47	18.09.53	F	Letiția	Silaghi Petru și Paraschiva	
48	22.09.53	M	Aurel	Boar Aurel și Emilia	
			1954		
1	23.01.1954	M	Viorel	Gherman Gligore și Maria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
2	16.02.54	M	Ioan	Roman Iov și Anica	
3	24.02.54	M	Petru	Bălaș Titu și Fira	
4	24.02.54	F	Emilia	Cosma Zachei și Aneta	
5	7.03.54	M	Ștefan	Rostaș Anton și Lăcătuș Lina	
6	21.03.54	F	Eleonora	Maxim Ghe și Eleonora	
7	9.05	M	Gheorghe	Silaghi Ion și Dan Susana	
8	29.05.54	F	Vidia	Toma Ghe și Rafila	
9	3.06.54	F	Ovidia	Pop Ghe și Victoria	
10	8.07.54	M	Ilie	Hosu Stefan și Olivia	
11	21.07	F	Victoria	Pelaghie Aurel și Lucreția	
12	22.07.	M	Emil	Cosma Petru și Aurelia	
13	15.07	F	Angela	Gherman Iacob și Maria	
14	10.08	M	Costan	Mărginean Costan și Otilia	
15	18.08	M	Gheorghe	Silaghi Ghe și Maria	
16	29.08	M	Florian	Bălaș Florian și Anica	
17	5.09	M	Oliviu	Roman Nicolae și Maria	
18	8.09	M	Nicolae	Dinu Nicolae și Paulina	
19	8.09	M	Gheorghe	Socol Ghe și Silvia	
20	26.09	M	Vasile	Muntean Emil, Butaș Letiția	
21	4.10	M	Ioan	Roman Ioan și Maria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
22	10.10	F	Marioara	Toma C-tin și Maria	
23	3.10	M	Ioan Vasile	Silaghi Vasile și Maria	
24	14.11	F	Mariana	Socol Ioan și Susana	
25	10.12	M	Ioan	Codarcea Viorel și Lucreția	
26	1.12	F	Rozalia	Oltean Maria	
			1955		
27	1.01.1955	F	Valentina	Socol Nicolae și Maria	
28	2.01. 1955	F	Emilia	Socol Simion și Emilia	
29	18.01.1955	M	Andrei	Cosma Andrei și Maria	
30	23.01	M	Niculae	Bereș Ghe și Lucreția	
31	30.01	M	Ioan	Boariu Aurel și Emilia	
32	7.05	M	Ioan	Roman Ioan și Ana	
33	10.05	M	Cornel	Jurca Maxim și Hosu Maria	
34	6.06	F	Lucreția	Codarcea Ioan și Minerva	
35	6.06	M	Ioan	Maxim Ghe și Eleonora	
36	12.06	F	Viorica	Lechințan Petru și Ana	
37	19.06	F	Elena	Boariu Ilie și Veselina	
38	10.07	F	Elvira	Mereuță Ion și Elvira	
39	30.07	F	Emilia	Hosu Vasile și Veronica	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
40	15.08	F	Valentina	Gorea Liviu și Anica	
41	15.08	M	Ilie-Iuliu	Roman Aurel și Rafila	
42	8.08	M	Viorel	Jurca Letiția	
43	18.09	F	Maria	Ogrean Petru și Lucreția	
44	2.10	M	Vasile	Silaghi Ioan și Susana	
45	25.09	M	Vasile	Roman Iov și Anica	
46	16.10	F	Maria	Pop Vergil și Maria	
47	24.10	M	Vasile	Bereș Iosif și Viorica	
48	20.11	F	Florica	Pârlea Iacob și Maria	
49	6.12	M	Nicolae	Radu Nicolae și Ana	
50	27.11	M	Iov	Roiban Artimon și Eugenia	
			1956		
1	29.03	M	Vasile	Codarcea Maria	
2	8.04	M	Ioan	Pop Ghe și Victoria	
3	15.04	M	Ioan	Lăcătuș Lina	
4	15.04	M	Eugen	Socol Toader și Maria	
5	30.04	M	Eugen	Cosma Niculae, și Maria	
6	9.04	M	Grigore	Gherman Grigore și Lucreția	
7	13.05	F	Terezia Emilia	Socol Ghe și Silvia	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
8	26.05	F	Raveca	Hosu Ștefan și Livia	
9	27.05	M	Gheorghe	Moldovan Toader și Anica	
10	1.07	M	Nicolae	Roman Nicolae și Maria	
11	26.08	F	Emilia	Roman Toader și Emilia	
12	26.08	M	Ion	Socol Victor și Maria	
13	16.09	F	Maria	Dobra Ion și Rozalia	
14	16.09	F	Aurelia	Oltean Ioan și Aurelia	
15	23.09	F	Mariana	Bălaș florian și Ana	
16	18.08	M	Petru	Silaghi Petru și Paraschiva	
17	30.09	M	Dumitru		
18	30.09	F	Maria	Silaghi Grigore și Maria	
19	9.11	F	Emilia	Cosma Petru și Aurelia	
20	2.12	M	Ioan	Socol Remuș și Elena	
21	9.12	M	Ioan	Surdu Ioan și Trif Maria	
22	20.12	F	Susana	Silaghi Ioan și Susana	
			1957		
1	18.01	F	Samfira	Toma C-tin și Maria	
2	17.02	M	Gheorghe	Bereș Iosif și Viorica	
3	3.03	F	Cornelia Aurelia	Roman Ion și Ana	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
4	5.05	F	Angela	Jurca Maxim și Maria	
5	12.05	M	Oliviu	David Viorel și Silvia	
6	14.06	M	Ioan	Roiban Teodor și Maria	
7	4.07	F	Anica	Muntean Emil și Butaș Letiția	
8	7.08	M	Iacob-Oliviu	Roman Iacob și Maria	
9	11.08	F	Aurelia	Bălaș Titu și Samfira	
10	29.09.57	M	Teodor	Socol Toader și Maria	
11	1.11.57	M	Simion	Socol Ion și Susana	
12	27.12	F	Janeta Mirela	Bălaș Emaniol și	
			1958		
1	26.01	F	Emilia	Lechințan Petru și Anica	
2	2.02	M	Gheorghe Viorel	Roman Ioan și Maria	
3		M	Maxim Viorel	Ogrean Maxim și Margareta	
4	15.04	F	Aurelia Norica	Roman Vasile și Anica	
5	23.04	F	Dorina Mariana	Silaghi Pantelimon și Maria	
6	4.05	M	Ion	Oltean Ion și Maria	
7	21.05	F	Valeria	Hosu Vasile și Veronica	
8	8.06	M	Septimiu Laurențiu	Giurgiu Eugen și Lucreția	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	9.06	M	Ionel	Hosu Petru și Valerica	
10	17.07	F	Elvira	Hosu Ion și Viorica	
11	16.08	F	Dorina	Bereș Iosif și Lucreția	
12	17.08	F	Eugenia	Toma Ghe și Rafila	
13	24.08	M,F	Toader, Doina	Roman Toader și Emilia	
14	23.10	F	Mariana Maria	Oltean Lăurean și Ana	
15	30.11	M	Viorel	Socol Simion și Emilia	
16	14.12	M	Cornel	Silaghi Ghe și Maria	
17	14.12	M	Rodica Milintia	Bălaș Florian și Ana	
18	21.12	M	Rițu	Rostaș Aurel și Rad Eleonora	
			1959		
1	11.01	F	Emilia	Pop Maxim și Emilia	
2	1.02	F	Rafila	Muntean Emil și Letiția	
3	16.02	F	Ana Gheorghina	Roman Ion și Ana	
4	4.05	F	Maria	Lăcătuș Lina	
5	4.05	M	Petru	Dobra Romulus și Victoria	
6	5.06	M	Viorel	Codarcea Viorel și Lucreția	
7	9.08	F	Violeta	Socol Ion și Maria	
8	23.08	M	Valentin Viorel	Pop Ghe și Maria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	23.08	M	Gheorghe	Boariu Ilie și Vesălina	
10	13.07	F	Lucia	Jurca Maxin și Maria	
11	6.09	M	Teodor	Roiban Teodor și Maria	
12	17.08	M	Marian	Cosma petru și Aurelia	
13	13.08	F	Marilena	Toma Virgil și Maria	
14	4.10	M	Gheorghe	Silaghi Grigore și Maria	
15	4.10	F	Georgeta	Silaghi Pantelimon și Maria	
16	27.09	M	Alexandru	Socol Alexandru și Aurelia	
17	1.11	F	Ana	Socol Aurel și Aurelia	
18	22.09	M	Gheorghe	Crefelean Viorel și Toma Maria	
19	20.12	F	Dorina	Pavel Ilie și Lechințan Maria	
			1960		
1	20.02	M	Valentin	Dobra Ghe și Maria	
2	13.03	F	Violeta	Socol Ghe și Șofronica	
3	14.03	F	Nocoleta Zoîța	Mesaroș Ghe și Maria	
4	19.02	M	Ștefan	Deac Ion și Maria	
5	9.03	F	Lucia	Bălaș Florian și Ana	
6	23.04	F	Lucreția	Lechințan Petru și Ana	
7	3.07	M	Florentin	Oltean Lăurean și Ana	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
8	31.07	F	Rodica	Roman Toader și Emilia	
9	3.09	M	Alexandru Petru	Hosu Vasile și Veronica	
10	23.10	M	Gligore	Gherman Gligore și Maria	
11	23.10	M	Viorel	Socol Remus. și Elena	
12	29.08	M	Aurel	Socol Marian și Minerva	
13	18.12	F	Maria Nicoleta	Coțcaș Petru și Aurelia	
14	23.10	F	Mimigela	Roiban Artimon și Eugenia	
15	28.12	M.	Viorel Ioan	David Maria	
			1961		
1	21.01	M	Teodor	Radu Ghe și Veronica	
2	12.02	M	Ștefan	Florea Emilian și Emilia	
3	10.02	M	Gheorghe	Roman Ghe și Veronica	
4	13.04	F	Mariana	Roman Aurel și Maria	
5	21.05	F	Angela	Socol Ghe și Șofronica	
6	16.04	M	Emilian	Jurca Petru și Maria	
7	9.07	M	Pantelimon Petru	Silaghi Pantelimon și Maria	
8	16.07	F	Genoveva	Silaghi Grigore și Maria	
9	17.08	M	Gheorghe Ioan	Pop Ghe și Leonora	
10	17.09	M	Ioan	Gherman Gligore și Lucreția	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
11	6.04	F	Maria	Crefelean Viorel și Toma Maria	
12	27.04	F	Carolina Maria	Rostaș Aurel și Radu Eleonora	
13	26.11	F	Maria	Pârlea Iacob și Maria	
			1962		
1	18.03	M	Ioan	Radu Nicolae și Anica	
2	25.03	F	Cornelia	Deac Ioan și Maria	
3	22.04	F	Crinișoara	Socol Marian și Minerva	
4	3.06	M	Dorel	Roman Ioan și Ana	
5	15.08	M	Dorin Marian	Toma Marian și Toma Emilia	
6	14.09	M	Ovidiu	Roman Gheorghe	
7	23.09	M	Gheorghe	Hosu Ștefan și Olivia	
8	21.10	F	Camelia	Socol Viorel și Victoria	
9	25.11	F	Aurelia	Coțcaș Petru și Aurelia	
10	16.12	M	Ionel	Silaghi Ioan și Anica	
			1963		
1	5.02	M	Ioan	Rad Ghe și Veronica	
2	17.03	F	Anișoara	Codarcea Ioan și Minerva	
3	31.03	M	Maxim	Cosma Maxim și Aurelia	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
4	23.03	M	Ioan	Crefelean Viorel și Maria	
5	16.04	F	Florentina	Trif Viorel și Natalia	
6	18.05	M	Petru	Lechințan Petru și Anica	
7	26.05	M	Ștefan	Cosma Ghe și Cornelia	
8	31.05	F	Crinișoara	Socol Aurel și Aurelia	
9	16.06	M	Dumitru	Roman Simion și Marta	
10	5.07	F	Evelina	Roman Viorel și Maria	
11	25.08	F	Mariana Călina	Jurca Maxim și Maria	
12	3.10	F	Susana	Silaghi Pantelimon și Hosu Maria	
13	14.10	M	Vasile	Bălaș Florian și Anica	
14	5.11	F	Carmen	Moșneag Ghe și Socol Rafila	
			1964		
1	3.01	M	Marinel	Socol Toader și Codarcea Maria	
2	2.02	H	Gheorghe	Socol Alexandru și Aurelia	
3	8.03	M	Dorin Aurel	Cosma Maxim și Aurelia	
4	9.03.1964	M	Nicolae	Moșneag Nicolae și Vodă Rozalia	
5	11.04	F	Domnica	Bălaș Iovu și Maria 14.06	
6	14.06	M	Mircea	Jurca Ioan și Codarcea Silvia	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
7	20.07	M	Marian	Roiban Teodor și Damaschin Maria	
8	15.07	M	Viorel	Ogrean Ioan și Maria	
9	26.07	F	Lucia	Socol Niculae și Hosu Susana	
10	16.08	F	Dorina Marieta	Florian Iuliuț și Marcu Emilia	
11	6.09	F	Aurelia Crinișoara	Pelaghie Aurel și Aurelia	
12	19.09	F	Ana	Crefelean Viorel și Toma Maria	
13	7.10	F	Maria	Otveș Florean și Tuli Ana	
14	17.12	M	Gheorghe	Radu Ghe și Văidian Veronica	
15	17.12	M	Dan Claudiu	Roman Gheorghe și Frățilă Olga	
			1965		
1	10.01	F	Maria	Moșneag Maxim și Dobra Aurelia	
2	24.01	M	Codrean	Ogrean Codrean și Dan Maria	
3	7.01	F	Leonora	Rostaș Aurel și Radu Leonora	
4	7.01	F	Marcela	Socol Marian și Ogleja Minerva	
5	28.03	F	Marcela Liliana	Socol Remus și Elena	
6	17.05	M	Călin Titel	Codarcea Nicolae și Mărginean Letiția	
7	29.05	M	Stelian Cornel	Codarcea Ion și Maria	Gemeni
8	29.05	M	Lucian Ilie	Codarcea Ion și Codarcea Maria	gemeni

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	6.06	F	Cireșica	Socol Ion și Pop Maria	
10	4.07	M	Ștefan	Lechințan Petre și Anica	
11	4.07	F	Maria Doina	Roman Ioan și Ruja Gheorghina	
12	4.07	F	Lina	Roman Aurel și Miron Maria	
13	25.07	F	Valentina	Ogrean Iacob și Vodă Livia	
14	27.08	M	Alexandru Gheorghe	Silaghi Pantelimon și Hosu Maria	
15	17.10	M	Horea	Roman Viorel Trifu Maria	
16	28.11	M	Ioan	Roman Ioan și Pelaghie Sofia	
17	28.11	F	Silvia	Pop Gheorghe și Trif Maria	
			1966		
1	27.02	M	Viorel	Trif Viorel și Ogreaan Natalia	
2	6.03	F	Maria Dorina	Cosma Marian și Cosma Dorina	
3	3.04	F	Rodica	Petru Silaghi și Morar Paraschiva	
4	3.04	M	Simion	Dobra Simion și Alexandrina	
5	3.04	F	Ana	Hosu Petru și Valerica	
6	3.04	M	Cornel	Moșneag Maxim și Cornelia	
7	12.04	F	Daniela	Hosu Ion și Viorica	
8	8.05	M	Ioan	Ogrean Ioan și Cociș Maria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	19.05.1966	M	Dorel Simion	Oltean Simion și Ogrian Maria	
10	30.05	M	Nicolae	Socol Nicolae și Hosu Susana	
11	24.07	F	Carina	Roman Toader și Creifelean Ana	
12	18.09	M	Călin Gheorghe	Moșneag Gheorghe și Socol Rafila	
13	18.12	M	Sorin Dorin	Socol Maxim și Socol Silvia	
14	25.12	M	Maxim Eugen	Jurca Maxim și Hosu Maria	
15	4.01.1967	F	Adela	Ogrean Codrean și Silaghi Maria	
16	4.12	F	Aneta	Dobra Iov	
	16.12	M	Zorin Sorin	Socol Maxim și Socol Silvia	
			1967		
1	20.05	F	Mariana	Deac Ioan și Cosma Maria	
2	29.06	F	Hortenzia	Socol Remus și Oltean Elena	
3	6.08	M	Ioan Gheorghe	Dan Ioan și Dan Ana	
4	6.08	M	Crin Gheorghe	Bălaș Ghe și Silaghi Letiția	
5	2.09	M	Ioan Valentin	Silaghi Ghe și Bălaș Maria	
6	2.09	M	Dănuț Marcel	Ogrean Ioan și Cociș Maria	
7	4.08	M	Adrian Liviu	Codarcea Ioan	
8	7.10	M	Viorel	Socol Viorel și Socol Victoria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	10.12	M	Victor	Pop Teodor și Pop Maria	
			1968		
1	28.01	F	Ana Terezia	Oltean Lăurean și Codarcea Ana	
2	23.02	M	Gheorghe	Radu Gheorghe și Verona	
3	25.02	M	Vasile	Hosu Vasile și Mătieș Raveca	
4	17.03	M	Liviu Marian	Cozma Marian și Dorina	
5	14.03	F	Georgeta Mirela	Frăteanu Vasile și Elvira	
6	15.04	F	Doina	Rostaș Aurel și Eleonora	
7	22.09	F	Maria Tereza	Bălaș Iov și Maria	
8	22.09	F	Maria Terezia	Roman Viorel și Roman maria	
9	3.11	F	Mariana	Dobra Iov și Lucreția	
10	.11	M	Dorin	Mama Dan Ana	
11	7.12	M	Crinișor	Ogrean Ilie și Carolina	
12	29.12	M	Ion Lucian	Arion Ion și Pavel Maria	
			1969		
1	26.01	M	Teodor Maxim	Pop Teodor și Maria	
2	16.02	F	Cornelia	Cosma Ghe și Cornelia	
3	17.02	M	Viorel	Crefelean Viorel și Maria	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
4	3.05	M	Sorin Dan	Ormenișan Aurel și Pelaghia	
5	3.05	M	Dorel	Hosu Ioan și Viorica	
6	4.05	M	Dorel	Bercea Alex și Bălan Elena	
7	25.05	F	Marinela	Ogrean Iacob și Vodă Livia	
8	1.06	F	Georgeta	Silaghi Pantrlimon și Hosu Maria	
9	8.06	F	Georgeta	Hosu Vasile(Petre) și Raveca	
10	6.07	M	Marcel	Cosma maxim și Ogleja Aurelia	
11	20.07	F	Rodica	Cotcaș Petre și Roman Aurelia	
12	3.08	M	Aurel Crinișor	Pelaghie Aurel și Pelaghie Aurelia	
13	3.08	M	Marcel	Socol Marian și Minerva	
14	30.08	M	Adrian	Maxim Florentina	
15	30.08	F	Simona	???	
16	21.09	F	Carmen	????	
17	28.09	F	Lucia Iacinta	Cosma Ghe și Iacinta	
18	2.11	F	Cristiana Gabriela	Socol Ștefan și Muntean Maria	
			1970		
1	11.01	M	Vasile	Silaghi Petru și Paraschiva	
2	18.01	M	Eugen	Toma Mărian și Harhoi Emilia	
3	24.01	M	Ovidiu Călin	Jurca Viorel și Elisabeta?????	
4	1.04	F	Crinișoara	Ogrean Ilie și	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
5	8.03	F	Anica	Lechințan Petru și Anica	
6	24.05	F	Angela	Socol Neculae și Susana	
7	24.06	F	Maria	Gherman Iacob și Maria	
8	23.08	F	Sanda Delia	Bercea Alexandru	
9	23.08	M	Dan Marcel	Socol I Maxim și Silvia	
10					
11	27.11	F	Dorina Ștefănia	Cozma Andrei și Aurelia	
12	29.11	F	Luminița Claudia	Bălaș Ghe și Letiția	
13	13.12	F	Ana	Pop Vasile, Pop Lucreția	
14	20.12	M	Damian Gheorghe	Pop Toader și Pop Maria	
15	27.12	M	Alin Dorel	Moldovan Marian și Maria	
			1971		
1	31.01.7113.09.1968	M	Iacob Petru	Socol Aurel și Aurelia	
2	20.03	M	Petru Teodor	Pop Maxim și Pop Aristica	
3	25.04	F	Emilia Violeta	Silaghi Gherasim și Emilia13.09	
4	13.09.68	M	Teodor	Roman Teodor și Ana	
5	22.06.68			Dobra Simion	
6	22.09	F	Maria Terezia	Bălaș Iov și Maria	
7	30.10	M	Ioan	Moșneag Nicolae și Rozalia	
8	24.11	M	Dorin	Dan Ioan și Anica	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
9	15.11	M	Ioan	Bălaș Ioan și Maria	
10	20.11	F	Dorina Ștefănia	Cosma Andrei și Aurelia	
11	13.12	F	Ana	Pop Vasile și Lucreția	
12	23.05	F	Rusalina	Rostaș Aurel și Moldovan Maria	
13	5.11	F	Augusta Minodora	Socol Ștefan și Maria	
14	16.11	M	Nicolae	??Adrian Maria Iovu	
			1972		
1	27.02	M	Petru Ștefan	Dan Ioan și Anica	
2	27.02	M	Gheorghe	Roman Toader și Ana	
3	5.03	M	Ioan Sevastian	Roman Ioan și Gheorghina	
4	29.05	F	Cautenția ??? Crina	Silaghi Neculae și Caruția ???	
5	10.11	M	Gheorghe	Pop Viorel și Maria	
			1973		
1	29.01	F	Ramona	Socol Nicolae și Susana	
2	19.03	M	Vasile	Arion Ion și Maria	
			1975		
1	2.02.75	M	Dumitru	Dobra Iov și Lucreția	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
2	1.03.75	M	Mircea	Socol Maxim și Silvia	
3	20.04.75	F	Lăcrămioara	Ogrean Iacob și Livia	
4	27.04	F	Nicolina	Moșneag Nicolae și Rozalia	
5	1.05	F	Zoița Monica	Muntean Anica	
6	22.06	M	Sorin Viorel	Ogrean Ilie și Carolina	
7	10.07.75	M		Pop Viorel și Maria	
			1976		
1	15.02.76	M	Gheorghe	Arion Ioan și Maria	
2	15.02	F	Mirela	Arion Ioan și Maria	
3	9.05	F	Mirela	Ogrean Ioan și Maria	
4	23.05	F	Lucia	Oltean Lăurean și Ana	
5	11.07	M	Petru	Pop Teodidor și Maria	
6	19.12	M	Ioasn	Cosma Maxim și Aurelia	
7	19.12	F	Maria Mihaela	Ogreja Viorel și Ștefănia	
8	26.12	M	Dorel Claudiu	Boariu Ileana	
			1977		
1	27.03.77	F	Mirela	Cosma Andrei și Aurelia	

Nr crt.	Data nașterii	Sex	Prenumele pruncului	Numele și pren. părinților	Numele și pren. nașilor
2	20.11	M	Mircea	Pop Viorel și Maria	
3	20.11	M	Ioan Gheorghe	Cosma Gheorghe și Cornelia	
4	18.12	M	Dorel	Silaghe Nicolae și Laurenția	
			1978		
1	2.02	M	Gherasim Emil	Silaghi Gherasim și Mădășan Emilia	
2	26.02	M	Marcel	Pop Ioan și Ana	
3	19.03	M	Adrian	Ramoți Aurel și Boariu Ileana	
4	2.04	F	Mirela Monica	Sas Viorel și Emilia	
5	20.08	M	Călin Vasile	Socol Victor și Victoria	
6	25.06	M	Bogdan	Crefelea Ilie și Maria	
7	22.12	M	Valentin	Ogrean Ilie și Carolina	
			1979		
1	25.02	M	Mănișor	Cosma Marian și Dorina	
2	21.10	M	Bela	Gheorghe și Bena Ileana	
3	22.08	F	Claudia	Ogrean Codrean și Maria	
4	21.11	F	Lenuța	Rostaș Aurel și Maria	
5	21.11	M	Daniel	Arion Ioan și Maria	
6	29.08	F	Cristina	Bereș Gheorghe și Emilia	

8.2. Situația cununărilor în Parohia Ortodoxă Română Oroiu de Câmpie în perioada 1951-1979

Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică de Alba Iulia
și Făgăraș

Situația căsătoriilor în perioada 1951-1979

				Protocolul	
				Numele, prenumele, religia, starea, caracterul, vârsta, locul nașterii și al locuinței	miroseni
1	1952	Januarie	27	Thermaș Horea, ort. rom. născut în com. Oroiu în anul 1930 luna Iulie ziua 25.	Isacii Maria ort. rom. născută în com. Ghelești în anul 1930 luna Iulie ziua 25.
2	1952	Februarie	17	Isacii Nicolae ort. rom. născut în com. Oroiu în anul 1926 luna octombrie ziua 23.	Pop Maria ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1935 luna martie ziua 1.
3	1952	Februarie	24	Roman Iacobi ort. rom. născut în com. Oroiu în anul 1928 luna Feb. ziua 17.	Silaghi Maria ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1929 luna Dec. ziua 11.
4	1952	Februarie	24	Isacii Simion ort. rom. născut în com. Oroiu în anul 1925 luna August ziua 17.	Tomă Emilia ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1935 luna Mai ziua 27.
5	1952	Februarie	24	Boariu Aurel ort. rom. născut în com. Telănzul în anul 1927 luna Aprilie ziua 2.	Mărginean Emilia ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1932 luna Iulie ziua 8.
6	1952	Februarie	27	Silaghi Horea ort. rom. născut în com. Oroiu în anul 1906 luna Aprilie ziua 25.	Tomlean Maria ort. rom. născută în com. Căpuș în anul 1920 luna martie ziua 1.
7	1952	Aprilie	27	Silaghi Gheorghe ort. rom. născut în com. Oroiu în anul	Bălaș Maria ort. rom. născută în com. Oroiu în anul
8	1952	Mai	4	Cordos Ioan ort. rom. născut în com. Răciu în anul 1919 luna Aprilie ziua 16.	Pop Trandafira ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1934 luna dec. ziua 13.
9	1952	Noiembrie	9	Jomesan Romulus ort. rom. născut în com. Telănzul mare în anul 1928 septembrie ziua 2.	Momeag Letitia ort. rom. născută în com. Oroiu în anul 1924 luna Ianuarie ziua 19.
10	1952	Noiembrie	9		

Fotocopie prima pagină din registru

Numele și prenumele		Inițială, a doua sau a treia cătătorie	Când s'a făcut încredințarea și când vestire?	Numărul al cărții care dovedește căsătoria	Când s'a dat extrațul? Anul și Numărul	Observări
nunelui și al nunei	preotului cununător					
Codreșca Florid <i>ort. rom. din com. Orsi</i> Codreșca Marta <i>ort. rom. Orsi</i>	Prest paroh Giurgiu M. Eugen	Intaiia	7, 13, 20, Ianuarie 1952.	2.	1952.	
Moldovan Marian <i>si</i> Moldovan Simina <i>ort. rom. & noi.</i>	Prest paroh Giurgiu M. Eugen	Intaiia	3, 10, 17, Februarie 1952.	4.	1952.	
Pop Valer <i>ort. rom. din com.</i> Orsi. Pop Surutia <i>ort. rom. Orsi.</i>	Giurgiu M. Eugen	Intaiia	29 Ianuarie, 3 Februarie 10 Februarie	7.	1952.	
Boranta <i>ort. rom. din com.</i> Leuca Boranta <i>ort. rom. Leuca</i>	Giurgiu M. Eugen	Intaiia	19, 17, 24, Februarie	5.	1952.	
Boarin Teodor Boarin Uliana.	Prest paroh Giurgiu M. Eugen	Intaiia	13, 27, 30 Ianuarie	3.	1952.	
Dobra Timon <i>ort. rom. din com.</i> Dobra Ana <i>ort. rom. din com. Orsi</i>	Prest paroh, Giurgiu M. Eugen	a dona	19, 17, 24, Februarie	3.	1950.	
Pavel Niculae Pavel Maria <i>ort. rom. Orsi.</i>	Prest paroh, Giurgiu M. Eugen	Intaiia	26, 25, 27, Aprilie	8.	1952.	
	Prest paroh, Giurgiu M. Eugen	A dona	25, 26, 27, Aprilie	9.	1952.	
Făcut la 6 August 1952 Decret în vîrstă de leg. protop.						
	Prest paroh Eugen M. Giurgiu	Intaiia	In 24 1952, 26, 1, 2 II, 9 III, 1952	16	GAJ 1952 NE 1574	

Registrul Cununaților

Registrul Cununaților, Tomul I; Pagina 1, Satul Oroiu

Nr. Crt.	Anul	Luna	Ziua	Numele, prenumele, religia, starea, caracterul, vârsta, locul nașterii și al locuinței	
				mirelui	miresei
1	1952	ian	27	Gherman Gligore, ort, rom, agr, 26 ani, com Oroiu	Socaci Maria, ort, rom, Grebeniș, 1930, 25, VII

Nr.Crt.	Numele și prenumele		Întâia, a doua sau a treia căsătorie	Când s-a făcut încredințarea și când vestirile?	Numărul		Când s-a dat extrasul, Nr, și Anul	Obs.
	Nunului și a nunei	Preotului cununător			esibitului	Al certif despre căs civilă		
1	Codarcea Viorel, ort, rom, Oroiu, Codarcea Marta, ort, rom, Oroiu	Preot paroh Giurgiu M. Eugen	Întâia	17, 13, 20, I, 1952	2		1952	

Protocolul cununaților din Parohia ortodoxă Română Oroiu

Protocolul cununaților din Parohia ortodoxă Română Oroiu, preot-paroh, Giurgiu M, Eugen Protopopiatul Mureșului, Arhiepiscopia Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș.

Nr. crt	Data Cununii	Numele, prenumele Mirelui, Vârsta și domic., religia, profesia	Numele și prenumele miresei, vârsta, domic. , religia, prof	Obs.
		1952		
1	27.01.1952	Gherman Grigore, ort, rom, agric, 26 ani, Oroiu	Socaci Maria, ort, rom, 25 ani, Grebeniș	
2	17.02	Socol Niculae, 23.10.1926, ort, rom, agric	Pop Maria, ort, rom, 1.03.1935	
3	24.02	Roman Iacob, ort, rom, 17.02.1928, Oroiu	Silaghi Maria, ort, rom, București, 11.12.1929	
4	24 febr.	Socol Simion, ort, rom, Oroiu, 17 aug. 1925	Toma Emilia, ort, rom, Oroiu, 27.05.1935	
5	24	Boariu Aurel, Iclânzul, 8.07.1932	Mărginean Emilia, Oroiu, 8.07.1932	
6	27	Silaghi Gligore, Oroiu, 25.04.1906	Toncean Maria, Căpuș, 03.1920	
7	27.04	Silaghi Gheorghe, Oroiu	Bălaș Maria , Oroiu	
8	04.05	Cordoș Ioan, com Râciu, 16.04.1919	Pop Trandafira, Oroiu, 13.12.1934	
9	9.11	Someșan Romulus, Icland Mare, 2.09.1928	Moșneag Letiția, Oroiu, 1.01.1924	
10	10.05.1953	Pop Gheorghe, Oroiu. 1.03.1926	Bălaș Victoria, Oroiu, 19.10,1924	
11	10,05	Toma Gheorghe, Oroiu, 30,05,1930	Bășaș Rafila, ort, rom, 25,06,1931	
12	1,11	Silaghi Vasile, Oroiu, 8,03,1928	Hosu Maria, 07,09,1930	
13	1,11	Hosu Ștefan, 14,11,1928	Pop Livia, Petea, 13-2,03,1928	

14	1,02,1954	Bereș Gheorghe, Giuluș, 24,04,1926	Silaghi Lucreția, 17,02,1921	
15	1,06	Sălișteanu Neculae, Alba Iulia, 20,08,1913	Roman Rafila, 5,11,1913	
16	24,10	Socol Ioan, 1926.03.02, Oroiu	Șuteu Elena, 3.07.1937, Lechința de Mureș	
1	8.05.1955	Socol Remus, 22.05.1930	Oltean Elena, 7.02.1936	
2	29.05	Căținean Petru, Șeulia de Câmpie, 8.06.1924	Vodă Maria, 10.03.1934, Oroiu	
3	6.11.	Roiban Artimon, Oroiu, 23.04.1926	Crețu Eugenia, Petea, 10.11.1928	
4	6.11	Socol Toader, 9.06.1928	Codarcea Maria, 8.06.1936	
1	22.01.1956	Moldovan Toader, 22.03.1908	Ludușan Anica, Căpuș, 29.01.1905	
2	22.01	Lechințan Petru, Căpuș, 24.07.1914	Chiorean Anica, Tirimia, 20.09.1926	
3	5.02	Silaghi Ioan, Oroiu, 7.02.1926	Toma Susana, 28.03.1920	
4	5.02	Pârlea Iacob, 17.03.1921	Radu Maria, Icland, 2.12.1926	
5	21.10.1956	Roiban Teodor, 18.05.1930	Damaschin Maria, 15.07.1936, Al Papiu Ilarian	
1	27.01.1957	Baciu Gligore, Band, 24.09.1933	Silaghi Emilia, Oroiu, , 16.05.1936	
2	14.02	Mereuță Ioan, Săușa, 12.04.1921	Codarcea Emilia, Oroiu, 25.06.1931	
3	28.04	Dobra Gheorghe, Oroiu, 5.05.1938	Vidrăsan Maria, 8.11.1940, Oroiu	
4	23.06	Socol Cornel, 14.04.1930	Maurer Gherda, Agnita, 26.10.1934	
5	27.10	Cosma Petru, 14.06.1912	Macavei Aurelia Șincai, 1921	
6	27.10	Savodi Vasile, Ceuașu de Câmpie, 3.11.1932	Pop Aurelia, 29.07.1939	
7	3.12.	Socol Ioan, 29.09.1933	Pop Maria, 28.12.1935	
1	1958.26.01	Rad Gheorghe, Petea, 14.09.1929	Văidian Veronica, 13.05.1933	
2	12.01.	Oltean Lăurean (Remus) 16.06.1934	Codarcea Ana, 31.09.1939	

3	16.02	Hosu Petru, Oroiu	Dobra Valeria,	
4	2.10	Socol Aurel, 26.02.1932	Pop Aurelia, 17.03.1940	
5	8.11	Socol Alexandru, 2.12.1937	Marcu Aurelia, 14.10.1938	
1	8.02.1959	Silaghi Pantelimon, 28.07.1930	Codarcia Maria, 18.06.1938	
2	15.02	Bereş Iosif, 27.05.1930, Oroiu	Văidian Viorica, 21.03.1924	
3	1.03	Diac Ioan, 25.08.1935	Cosma Maria, 16.02.1930	
4	1.03	Socol Gheorghe, 21.08.1936	Cociş Şofronica, 4.11.1935	
5	27.09	Cheteleş Dumitru, 7.04.1936. Nazna	Diac Cornelia, 12.11.1941	
6	25.10	Socol Marian, 23.09.1936	Ogleja Minerva, 27.01.1941	
7	8.11	Varga Petru, 24.01.1925	Otvoş Iuliana, 7.12.1919	
1	8.05.1960	Coşcaş Petru, 8.04.1937	Roman Aurelia, 9.08.1935	
2		Roman Aurel	Miron Maria	
3	2.10	Ogrean Codrean, 20.10.1934	Dan Maria, 25.11.1941	
4	23.10	Şanta Ioan, Tg. Mureş, 10.02.1932	Jurca Lucreţia, 15.09.1925	
5	23.10	Jurca Maxim, 14.05.1927	Hosu Maria , 10.05.1935	
1	5.02.1961	Moşneag Maxim, 4.08.1934	Dobra Aurelia, 4.02.1938	
2	12.02	Cosma Gheorghe, 24.01.1935	Hosu Cornelia, 4.05.1939	
3	23.04	Cosma Maxim, 28.07.1934	Ogleja Aurelia, 6.10.1942	
4	8.10	Toma Marian, 5.10.1937	Horia Emilia, 1.11.1939	
1	15.02.1962	Radu Nicolae, 20.11.1927	Cristurean Anica, Iceland, 17.04.1934	
2	21.10	Harhoi Dănilă, Tg. Mureş, 17.10.1935	Moşneag Lucreţia, 22.04.1933	
3	10.11	Gherman Grigore, 18.02.1928	Moşneag Lucreţia, 22.04.1933	

1	26.01.1963	Oltean Simion, 20.07.1934	Văidian Maria, 8.01.1932	
2	9.02	Pop Gheorghe, 15.06.1935	Harhoi Maria, 27.03.1938	
3	16.02	Bălaș Florian, 1.08.1928	Silaghi Ana, 28.01.1933	
4	16.02	Oltean Ioan, 2.08.1922	Șoptărean Aurelia, 2.01.1931	
5	21.04	Silaghi Ioan, 18.04.1941	Jurca Ana, 26.06.1941	
6	27.04	Socol Viorel, 1.02.1921	Cristurean Victoria, Iclânz, 29.09.1932	
7	5.05	Roman Viorel, 8.02.1935	Trif Maria, 2.03.1937	
8	15.06	Dobra Romulus, 20.08.1925	Dobra Victoria, 31.01.1932	
9	14.07	Socol Nicolae, 6.07.1935	Hosu Susana, 20.08.1943	
10	1.09	Ogrean Ioan, 1939	Cociș Maria, 19.07.1945	
11	19.10	Bălaș Iovu, 29.06.1934	Codarcea Maria, 19.11.1936	
12	20.10	Foia Alexandru, Norlacu- Cugir, 25 de ani	Socol Aurelia, 19.11.1931	
13	27.10	Ogrean Iacob,	Vodă Livia	
14	3.11	Pelaghie Aurel	Oltean Aurelia Țiptelnic	
1	26.01.1964	Muntean Emil, 2.01.1924	Butaș Letiția, 29.11.1930	
2	9.02	Cosma Marian, 11.09.1941	Toma Dorina, 7.12.1940	
3	30.08	Socol Maxim, 7.04.1938	Socol Silvia, 7.04.1947	
1	24.01.1965	Hosu Ioan, 13.09.1932	Socol Viorica, 5.01.1935	
2	27.02	Roman Ioan, 16.09.1932	Ruja Ghiorghina, 5.01.1935	
3	16.05	Codarceam Ioan, 4.10.1934, Baia Mare	Bărbuș Veronica, 26.10.1928, Baia Mare	
4	31.10	Roman Toader, 2.09.1937	Creiflean Ana, 20.04.1947	
5	26.01	Trifu Viorel,	Ogrean Natalia	
1	5.02.1966	Pop Viorel, 16.09.1930	Gherman Leonora, 29.11.1939	

2	6.02	Dobra Iovu, 8.07.1941	Cosma Lucreția, 21.02.1946	
3	13.02	Balaj (Bălaș) Gheorghe, 18.02.1940	Silaghi Letiția, 19.02.1941	
4	12.06	Jurca Viorel, 23.07.1923	Lazăr Elisabeta, 17.12.1938	
5	4.09	Hosu Ioan, 1.09.1937	Mureșan Emilia, 13.06.1947	
6	9.09	Dan Ioan, 20.10.1939, n. Sântioana	Călin Ana, 13.09.1948, Iclandu Mare.	
7	26.10	Socol Victor,	Pop Victoria	
8	12.11	Lechințan Iosif, 9.03.1931, Sâncrai	Moldovan Anica, 15.09.1939, Petea	
1	21.01. 1967	JURCA Ioan, 15.07.1938	Codarcea Silvia, 3.03.1939	
2	11.02	Moșneag Nicolae, 30.04.1936	Vodă Rozalia, 11.03.1936	
3	4.03	Boariu Ilie, 14.08.1891, Iclânzul	Nachi Veselina, 12.01.1923	
4	14.05	Mărginean Victor, 1.01.1941	Hosu Aurelia, 6.05.1949	
5	7.10	Pop Viorel, 23.03.1941	Socol Maria, 15.11.1946	
1	29.09.1968	Florea Augustin, 29 ani, Mădăraș	Silaghi Maria,	
2	10	Socol Vasile	Pop Dorica	
3	3.11	Cosma Gheorghe, 26 ani	Toma Iacinta, 19 ani	
1	24.08.1969	Ogrean Viorel, 25 ani, Sâncrai	Cosma Emilia, 19 ani, Sâncrai	
2	7.09	Obreja Viorel, 23 ani, Grebeniș	Hosu Ștefănia, 19 ani	
3	21.09	Codarcea Maxim, 27 ani, Deva	Gherman Maria, 25 ani, Deva	
4	12.10	Pop Maxim, 25 de ani	Gherman Aristica, 16 ani,	
5	26.10	Silaghe Neculae, 22 de ani	Vodă Laurenția, 16 ani	
1	7.03.1970	Crefelea Ilie, 71 ani, 27.07.1899	Cosma Ana, 63 de ani, 1.10.1907	

2				
3	9.11	Hosu Vasile, 7.04.1942	Metieș Raveca, 18.08.1952, Valea Largă	
1	17.01.1971	Blaga Petru, Merișor, 21.12.1941, 30 ani	Socol Aurelia, 23 ani, 8.12.1948,	
2	20.02	Socol Ștefan, 25 ani28.09.1946	Muntean Maria, 1.08.1949	
3	10	Ogrean Ilie, 5.05.1945	Boanta Carolina, 9.12.1946	
4	10	Tudoran Ilie, 26.07.1938, Grebeniș	Codarcea Rozalia, 26.02.1946, Band	
1	12.02.1972	Socol Ioan, 16.06.1944	Moșneag Ștefania, 2.10.1928	
2	8.09	Hodoș Ianoș, 8.12.1943, Sântana	Oltean Silvia, 1950	
1	15.10.1975	Dobra Simion, 11.10.1936	Ogrean Alexandrina, 22.10.1946	
2	18.10	Țânțărean Nicolae, 3.07.1952, Sighișoara	Bălaș Mariana, 5.09.1956	
1	4.09,1976	Socol Gheorghe, 21.02.1952	Toma Florentina, 18.04.1953	
1	1977	Mincea Nicolae, 11.11.1848, Bădești Vâlcea	Socol Aurica, 5.05.1949	
2	24.09	Blaj Alexandru Nicolae, 16.04.1952, Vidrasău	Silaghi Dorina-Mariana, 19.04.1958	
3	15.10	Roman Victor, 9.11.1952	Silaghi Dorina, 12.01.1953	
1	20.05.1978	Vodă Laurențiu, 2.01.1951	Oana Valeria, 20.08.1954	
2	16.08	Narea Ioan, 15.09.1956, Iernut	Socol Violeta,7.07.1959	
3	4.05	Gherman Dumitru, 27.09.1953	Bălaș Aurelia, 17.07.1957	

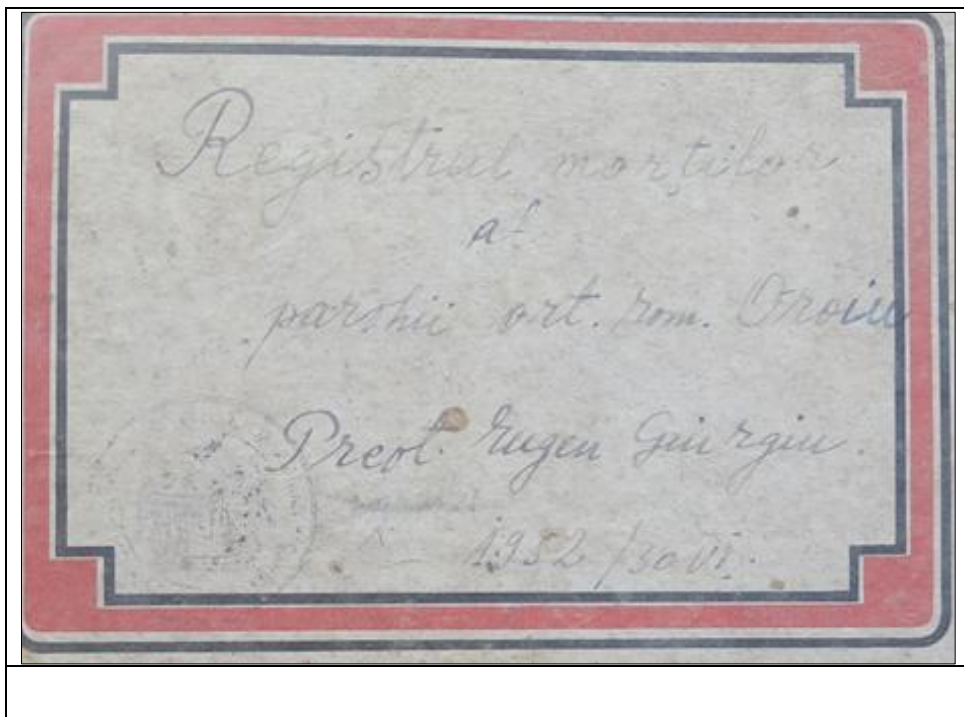
8.3. Situația morților în Parohia Ortodoxă Română Oroiu de Câmpie în perioada 1951-1979

Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș

Pagina 1.

Nr. curent	Anul, luna și ziua		Numele, Prenumele și Profesiunea celui mort	Patria locul nașterii mortului, numele județului, unde a locuit mortul, strada și Nr. casei	Etatea (vârsta) mortului	Religia mortului	Starea mortului, starea în momentul nașterii, căsătorit, sot, văduv, june, princeasa prinsoasă
	morții	îngropării					
1.	1951 Dec. 28.	1951 Dec. 30.	Pop Sanfira casnică	Comuna Oroiu Raionul Tg. Mureș Reg. Mureș Oroiu nr. 42.	15.	ort. rom.	viu în viață
2.	1952 Aprilie 19.	1952 Aprilie 20.	Locol Maxim Agricultor	Comuna Oroiu Raionul Tg. Mureș Reg. Mureș Oroiu nr. 512. nr. 553.	30.	ort. rom.	Căsătorit
3.	1952 Mai 28.	1952 Mai 30.	Codareca Sanfira casnică	Comuna Oroiu Raion Tg. Mureș Reg. Mureș Oroiu nr. 550. -	73.	ort. rom.	Văduvă
4.	1952 Iunie 17	1952 Iunie 29.	Pelaghie Toador agricultor	Comuna Oroiu Raion Tg. Mureș Reg. Mureș Oroiu nr. str. 66.	64.	ort. rom.	Văduv.
5.	1952 Iulie 3.	1952 Iulie 5	Părlen Florica casnică	Comuna Oroiu Petea - Tg. Mureș nr. 156. -	71.	ort. rom.	Văduvă

m o r ț i l o r						
Fost-a mortul grijit sufletește sau nu? de n'a fost grijit, din ce cauza n'a fost grijit?	Felul bolii de care a murit: ordinară, extraordinară, sau silnică	Locul unde s'a însemnat	Numele preotului îngropător	Data și Nr. actului dela oficiul stării civile	Când s'a dat extrasul? Anul și Nr.	Observări
A fost îngrijit	T. B. C.	Cimitirul Comunei Oroi.	Giurgiu M. rugen	17.	28 Dec. 1951 1740.	
A fost îngrijit	T. B. C. pneumonia	Cimitirul Comunei Oroi.	Giurgiu M. rugen	1.	19 Aprilie 1952.	
A fost îngrijit	scutit	Cimitirul Comunei Oroi.	Giurgiu M. rugen	3.	30 Mai 1952.	
A fost îngrijit	C. C. hepatită	Cimitirul Comunei Oroi.	Giurgiu M. rugen	4.	19 Iunie 1952.	
Mortul n'a fost îngrijit, deoarece cei din jur au murit de asemenea, și prin urmare n'a putut fi chemat la față.		Cimitirul Comunei Oroi.	Paroh Giurgiu M. rugen	5.	4 Iulie 1952. 942.	
Făcut la 10 August 1952 Președintele Comitetului Sănătate						

Protocolul Morților, Tomul I ; Pagina 1 Satul Oroiu

Nr.crt.	Anul, luna și ziua		Numele, prenumele și profesiunea celui mort	Patria, locul nașterii mortului, numele județului, unde a locuit mortul, str. Și	Etatea (vârsta mortului)	Religia mortului	Starea mortului, adică căs, văduv, june, prunc sau pruncă
	morții	îngropării					
1	1951 28.12	1951 30.12	Pop Samfira casnică	Com Oroiu Rai Luduș Reg Mureș 42	15	Ort rom	Necăsătorită

Nr.crt.	Fost-a mortul îngrijit sufletește sau nu De n-a fost din ce cauză n-a	Felul boalei de care a murit.: Ordinară, extraordinară sau silnică?	Locul unde s-a înmormântat	Numele preotului îngropător	Data și nr. actului de la Of. Stării civile	Când s-a dat extrasul, anul și nr. ?	Observări
1	da	TBC	Cimit. Oroiu	E. Giurgiu	17	28.12.51 1740	

Protocolul morților, din Parohia Ortodoxă Română Oroiu

Protocolul morților, din Parohia Ortodoxă Română Oroiu, preot-paroh, Giurgiu M, Eugen Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică de Alba Iulia și Făgăraș.

Tabelul nr. 5

	Data morții	Numele și prenumele	Domiciliu	Vârsta	Nr.act st. Civ.	Obs
1	28.12.1951	Pop Samfira	Oroiu 42	15	1740	E. Giurgiu
2	19.04.1952	Socol Maxim	Oroiu 343	30		
3	28.05.52	Codarcea Samfira	Oroiu 50	73		
4	17.06.52	Pelaghie Toader	Oroiu 66	64		văd
5	3.07.52	Pârlea Florica	Petea 156	71		
6	16.08.52	Silaghi Ioan		3 luni		
7	13.09.52	Silaghi Gavrilă		78		
8	22.09.52	Cozma Ioan		1 lună		
9	27.10.52	Socol Toader		65		
10	26.01.53	Pop Maxim		7 luni		
11	16.02.53	Roman Iulius		69		
12	31.05.53	Codarcea Marta		18		
13	31.07.53	Silaghi Maria		6 luni		
14	10.08.53	Socol Petru		2		
15	20.09	Codarcea Maria		71		
16	02.11	Silaghe Emilia		-		
17	05.11	Mărginean Costan		1		
18	25.11	Jurca Cornel		3 luni		
19	28.11	Codarcea Iacob		71		
20	01.12	Silaghe Istina		72		văd
21	07.12	Pop Ioan		45		
22	25.12	Oltean Silvia		40		
		1 9 5 4				
1	07.02	Ogrean Emilia		17		
2	07.05	Bălaș Anica		67		
3	26.05	Radu Letiția		54		

4	22.06	Bălaș Emanoilă	57		
5	24.08	Mărginean Costan	-		
6	22.09	Ogrean Lucreția	49		
7	12.10	Roman Samfira	61		
8	14.10	Toma Miron	14		
		1 9 5 5			
1	09.01	Găinar Samfira	79		
2	02.05	Codarcea Raveca	82		
3	08.06	Otveș Augustin	83		
4	22.08	Maxim Gheorghe	39		
5	29.08	Pop Ioan	33		
6	04.11	Socol Simion	78		
7	28.11	Roman Emilia	4		
8	15.12	Ogrean Ioan	75		
9	16.12	Roman Florica	63		
		1 9 5 6			
1	23.02	Radu Mănase	81		
2	19.03	Moșneag Vironica	70		
3	18.08	Cozma Emilia	2		
4	06.08	Mereuță Elvira	26		
		1 9 5 7			
1	22.05	Pop Dumitru	64		
2	05.06	Pop Anghelina	79		
3	27.06	Harhoi Silvia	3 zile		
4	15.08	Cosma Ioan	21		ostaș
5	29.10	Hosu Maria	64		
6	09.12	Pop Zaharie	79		
		1 9 5 8			
1	12.02	Ogrean Justina	74		

2	27.06	Roman Ilie		58		
3	17.09	Socol Marița		56		
4	08.11	Silaghi Susana		45		
5	29.11	Dobra Alimpie		86		
		1 9 5 9				
1	13.02	Dobra Adrian		80		
2	21.02	Roman Ștefan		62		
3	21.02	Dobra Susana		62		
4	26.02	Oltean Remus		55		
5	11.03	Socol Maria		72		
6	22.03	Jurca Mărina		80		
7	23.03	Roman Gheorghe		84		
8	23.03	Codarcia Susana		75		
9	29.03	Jurca Ana		79		
10	03.04	Socol Anica		76		
12	25.05	Lăcătuș Matei		58		fierar
13	28.05	Trif Ioan		77		
14	19.09	Codarcea Nichifor		74		
15	16.11	Lanțos Petru		65		
16	05.12	Roman Anica		79		
17	18.12	Ogrean Lucreția		62		
18	25.12	Roman I. Teodor		57		
		1 9 6 0				
1	30.12.59	Jurca Maxim		64		
2	26.01	Jurca Ioan		89		
3	28.03	Toma Maria		72		
4	01.04	Gherman Dumitru		52		
5	28.04	Pop Samfira		62		
6	31.05	Silaghi Vasile		10		
7	26.06	Pop Paraschiva		79		
8	20.07	Crefelea Gheorghe		8 luni		
		1 9 6 1				

1	07.01	Oltean Aurelia		4		
2	03.03	Dobra Maria		89		
3	07.03	Radu Floarea		54		
4	01.05	Codarcia Paraschiva		74		
5	18.05	Grumuș Samfira		76		
6	21.05	Rad Teodor		4 luni		
7	12.07	Rad Lazăr		54		
8	14.07	Codarcia Ioan		82		
9	09.10	Silaghi Giorgeta		2		
10	20.10	Hosu Alex. Petru		1		
11	28.10	Socol Condrate		56		
12	20.12	Socol Raveca		77		
		1 9 6 2				
1	09.01	Cosma Gheorghe		2 luni		
2	01.03	Roman Măriuca		75		
3	28.04	Socol Crinișoara		18 zile		
4	20.07	Pavel Vasile		54		
5	09.09	Roman Filon		61		
		1 9 6 3				
1	07.01	Deac Iosif		77		
2	26.01	Roman Teodor		64		
3	24.03	Crefelean Ioan		1 lună		
4	12.05	Codarcia Ilie		67		
		1 9 6 4				
1	10.02	Pop Aurel		68		I. Chirilă
2	14.02	Rotar Alexă		54		
3	20.04	Ogrean Lucreția		72		

4	10.05	Trif Ana		75		
5	18.05	Roman Valer		78		
6	18.09	Sabadi Aurelia		3		
7	07.12	David Ioan		60		
		1 9 6 5				
1	22.01	Socol Victor		66		
2	22.02	Lechintan Maria		41		
3	25.05	Deac Ioan		86		
4	25.06	Bălaș Remus		69		
5	19.07	Socol Pavel		88		
6	07.09	Gherman Maria		12		
		1 9 6 6				
1	09.08	Roman C-tin		78		
2	01.11	Ogrean Valer		83		
3	06.12	Pop Petru		57		
4	17.12	Marcu Valer		20		
		1 9 6 7				
1	27.03	Dobra Diomid		73		
2	09.06	Socol Maria		84		
3	17.06	Chiciudean Ana		80		
4	28.08	Codarcea Maria		85		
5	13.10	Codarcea Paraschiva		81		
		1 9 6 8				
1	07.02	Trif Elisabeta		79		
2	17.02	Silaghi Raveca		68		
3	26.12	Dobra Maria		38		

		1 9 6 9				
1	08.01	Harhoi Pantilimon		92		
2	04.03	Ogrean Crinișor		3 luni		
3	06.03	Rostaș Leonora		28		
4	17.05	Roman Florica		71		
5	25.06	Codarcea Brihan Viorel		64		
6	29.08	Socol Anica		84		
7	11.10	Codarcea Ana		86		
		1 9 7 0				
1	02.02	Toma Samfira		85		
2	11.02	Muntean Ioan		19		
3	15.02	Dobra Floare		89		
4	28.03	Pop Istina		66		
5	08.04	Toma Maria		85		
6	25.05	Roman Rozalia		63		
7	26.05	Lechințan Anica		3 luni		
8	13.11	Roman Grigore		89		
9	26.12	Roman Ioan		77		
		1 9 7 1				
1	26.05	Bălaș Gădălina		70		
2	28.05	Socol Maxim		81		
3	21.11	Roman Leontina		893		
4	20.11	Deac Maria		66		
		1 9 7 2				
1	20.02	Socol Iacob		77		
2	23.04	Roman Ioan		18		
3	10.12	Pop Ana		60		
4	6.12	Rad Virgil		88		

		1 9 7 3				
1	25.02	Codarcea Maria		73		
2	17.03	Socol Alexandru		72		
3	08.04	Codarcea Lucreția		80		
4	28.04	Oltean Paraschiva		68		
		1 9 7 5				
1	18.02	Gherman Lucreția		41		
2	25.02	Codarcea Ioachim		81		
3	12.04	Dobra Elisabeta		95		
4	05.05	Pârlea Maxim		62		
5	14.05	Moșneag Ioan		6		
6	19.05	Roman Ioan		56		
7	20.05	Vodă Ștefan		71		
8	21.06	Ogrean Lina		85		
9	03.07	Codarcea Maria		83		
10	03.07	Maxim Leonora		41		
11	10.11	Bălaș Emanoil		49		
12	14.11	Roman Raveca		80		
13	31.07	Gherman Maria		83		
14	08.12	Sămărghițan Danil		80		
		1 9 7 6				
1	25.02	Deac Ioan		40		
2	25.04	Roman Nistor		81		
3	27.08	Kocsis Remus		7		
		1 9 7 7				
1	21.01	Roman Nicolae		77		
2	26.03	Toma Viorica		60		
3	02.06	Cosma Maria		68		
4	15.08	Socol Ana		78		

5	02.09	Pop Ioan		92		
6	12.09	Pop Matiaș		77		
7	05.10	Hosu Vasile		63		
8	15.11	Sămărghițan Maria		77		
9	25.12	Codarcea Trandafira		77		
		1 9 7 8				
1	17.01	Cosma Susana		67		
2	12.03	Ogrean Ilie		70		
3	2.05	Socol Rafila				
4	19.07	Roman Melania		89		
5	2.11	Pavel Pauna		66		
		1 9 7 9				
1	05.02	Codarcea Lucreția		73		
2	16.07	Cosma Gheorghe		45		
3	15.11	Trif Maria		96		

8.4. Istoricul Parohiei Oroiu. Evidențe din perioada 1949- 1979 și 1980-2024

Populația parohiei se compune din 220 de familii de români și câteva familii maghiare.

Ocupația locuitorilor este agricultura și creșterea vitelor. În perioada de după 1950, toți sunt membri cooperatori și lucrează în agricultura cooperatistă. În urma progresului din patria noastră și a marilor prefaceri, mulți locuitori au căutat să se califice pentru a îmbrățișa diferite meserii.

După note și tradiție, se cunoaște numele preoților slujitori la ambele biserici – fără să a se preciza exact ziua, luna și anul sau anii de când și până când au păstorit. De menționat că, ultimul preot greco-catolic a fost Șopterean Ioan, odată cu venirea la putere a comuniștilor, urmând preoți ortodocși.

Am consultat toate Registrele de Stare Civilă din Arhivele Naționale și sunt în măsură să editez liste care să oglindească fidel realitatea în timp. Se spune că, adevărul este de mai multe feluri... Analizând și luând de bun toate informațiile din Șematisme, a rezultat o listă, care corelată cu Registrele de Stare Civilă, am obținut situația reală de fapt. Spre o mai bună înțelegere eu voi edita și public ambele variante pentru soluționarea situațiilor conflictuale.

Lista preoților care au slujit în Biserica de lemn cu Hramul „Intrarea Maicii Domnului în biserică”, din Satul Oroiu de Câmpie (Româneni), a fost elaborată, studiind informații din Șematismele vremii. Ținând cont și de însemnările cuprinse în Registrele de Stare Civilă, studiate la Ahivele Române, Județul Mureș și de modul de implicare al Preoților-parohi, am întocmit, în ordinea cronologică, următoarea listă!

25.03.1949 Se alege Consiliu Parohial (curatorat) UNIT

Proces verbal, semnături

Oroiul Secuiesc Oroiu de Câmpie

I Moldovan Maxim II Roman Ghe Toader

Socol Iov Pop Gheorghe

Silaghi Petre Roman Niculae

Roman C. Toader Mureșan Toader

18.04.1949 Se alege Consiliu Parohial UNIC

Proces verbal, semnături

30.12.1951 Preot Sămărghițan Ioan

11.11.1951, Director școală, Covalevski Nichifor

Proces. verbal nr. 3/1949.

Încheiat data 25.11/1949 - Bana restiere.

În ocazia încheierii adunării generale parohiale, adunarea generală parohială a fost convocată în urma invitației din oficiul Protopopului din Tg. Mures.

Amând doi concredinți în conferința pe ziua de 25.11/1949 au primit mai multe dispoziții în legătură cu cu ocaziile lăsarilor, având și alte chestiuni lăsarilor, am intrat în adunarea generală cu următoarea ordine de zi -:

1. Revizuirea curatului
2. Chestiunea celiilor
3. Revizuirea ginerilor bunuri din inventar
4. Chestiunea bunurilor imprumutate de la parohie
5. Diverse -

Președintele văzând că membrii preșente întruiesc numărul legal, după ce salută calduros pe cei de față, de la adunarea deschisă, trecând la rezoluția punctelor după ordinea de zi -:

1. Văzând și discutând punctul prim din ordinea de zi, adunarea generală parohială de lăsar, ca de aci încolo să funcționeze numai în singur curat pentru ambele lăsaruri. Se aleg prin urnăre apte gospodari pentru curat dintr-o casă pentru din oficiul I și pentru din oficiul II, după cum urmează:

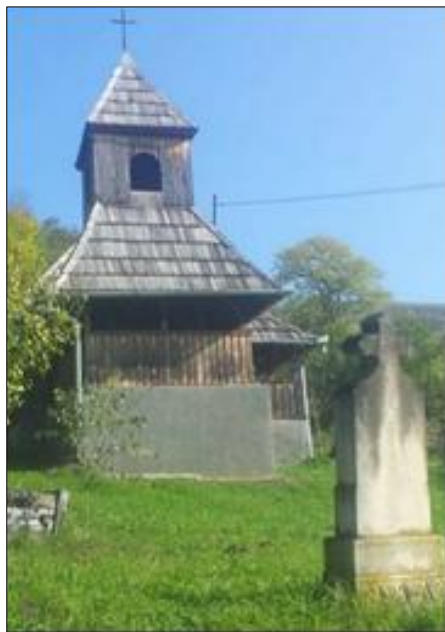
din oficiul I: Maxim moldovan, Iosel Doru, Iosel Petre și Roman C. Teodor. Din oficiul II: Roman Teodor, Popo Gherya, Roman M. Mureșan și Mureșan Teodor. Din restul de domeniul curat I maxim moldovan și curat II Roman Teodor. Din acest timp îngrădirea lăsarilor și curatelor parohiale trece din nou în domeniul curatului.

Proces-verbal nr. 3/1949, întocmit cu ocazia adunării generale parohiale
18.11.1951 Preot-paroh la Parohia Ortodoxă Română Oroiu este numit
Giurgiu Eugen.

- 18.11.1951-1963- Giurgiu Eugen;
- 1963-1967- Chirilă Ioan;
- 1967-1971- Florea Augustin;
- 1971-1974- Dobre Ioan;
- 1974-1975- Gherman Petru;
- 1975-1993- Ghira Vasile;
- 1993-1998- Crăciun Antonel;

- 1998-2006-Tudoran Vasile;
- 2006-2016- Oprea Cosmin;
- 2016-prezent- Beniamin Eugen Indreica.

Listele, în special cele de dinainte de 1949, sunt de multe ori contradictorii, dar am cercetat toate Registrele de Stare Civilă (Botezați, Cununați, Morți) aflate la Arhivele Naționale, Secția Mureș, de unde am întocmit liste fidele cu realitatea, adică cu înscrisurile. (În registre, Preotul apare menționat la toate evenimentele, botez, cununie sau deces!) De menționat că, ultimul preot Greco-catolic a fost Șopterean Ioan, odată cu venirea la putere a comuniștilor, urmând preoți ortodocși. În parohie se găseau două biserici, biserica cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, construită din bârne de lemn în formă

de corabie, fără turn, dar cu clopotniță din lemn, atașată, așezată în apropierea bisericii. Bolta bisericii este semi-cilindrică, din scândură susținută de arcade. Biserica are pictură în interior, dar din cauza slabei conservări, pictura, în majoritatea ei, este deteriorată.

În partea stângă a altarului se găsea *pisania* din care s-a putut descifra anul 1738, și acest indiciu ne face să credem că acesta ar fi anul construirii ei. A doua biserică are hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” și a fost construită în anul 1732, din lemn, în formă de corabie, fără turn, având și aceasta la fel, la capătul bisericii o clopotniță, din lemn și acoperită cu șindrilă. Bolta este semi-cilindrică din scândură și susținută de arcade.

Biserica era într-o stare foarte rea și a fost cuprinsă în planul Direcției Județene a Monumentelor Istorice pentru reparație (restaurare!). Locașul este pictat pe pânză, care a fost aplicată atât pe boltă cât și pe pereți și datează din anul 1834, și face parte din lucrările pictorului Ghergheli. Starea bisericii era foarte rea. Pătrunderea apelor de ploaie a deteriorat foarte mult atât materialul din care era construită, cât și pictura de pe pereți. Ambele

biserici au fost declarate monumente istorice, prima prin Decizia nr. 398/2004, și a doua prin

Vedere de sus de pe coastă, Biserica de lemn de la Româneni

Decizia nr. 397/2004 a Ministerului Cultelor¹.

În Inventarul bisericilor găsim obiecte de cult și icoane, reprezentând diferite scene biblice sau portrete. Ca exemplu, găsim Maica Domnului cu pruncul, Mântuitorul Iisus Hristos, Adormirea Maicii Domnului, Răstignirea.

De asemenea, ca obiecte de cult, găsim potirul cu linguriță din metal argintat, disc, chivot din lemn de brad vopsit, cruci, sfeșnice din lemn sau metal, candelabre cu patru sau șase brațe, cădelnița din metal galben, căldărușa din alamă, pentru apa sfințită, coronițele pentru cununii aurite, prapori din material țesut din lână, stofă neagră sau gri. Foarte interesante sunt odăjdiiile, veșmintele preoților în timpul oficierii slujbei, compuse din Felon, Epitrafir, brâu, mânecute, acoperitoare din stofă, pe fond galben sau roșu.

Ambele biserici au fost construite prin dania credincioșilor, enoriași ai respectivelor parohii. De asemenea, în apropierea fiecărei biserici au fost ridicate case parohiale, construite tot prin dania credincioșilor, conform standardului arhitectural din acea vreme, din pământ galben bătut cu furca și acoperite cu țiglă.

La Româneni, datând din anul 1911, (cinci camere, 91 m²), având ca vecin pe Socol Ioan (Porombu) și locuită în anii '60 de Șeful de post, milițianul Stoica Iosif. La Ungureni, ridicată în 1942 (4 camere, 65 m²), având ca vecin, peste drum, pe Silaghi Petru. În anii '60, îmi amintesc că locuia Preotul Giurgiu Eugen cu familia, iar o încăpere era ocupată de grădiniță, unde „mi-am început și eu studiile”.

¹ Legea nr. 422/2001, actualizată în 2010 și 2015, art. 60, alin. (1).

Terenurile pe care erau construite bisericile, casele parohiale și curțile, grădinile și cimitirele erau ca moștenire a bisericilor din vremurile străvechi. Iclejia, sau terenul, aparținând ca proprietate bisericii, din evidențele găsite la anul 1733, (Prescripția Episcopului Micu Inochentie Klain), erau următoarele: -Parohia de la Ungureni, 11,5 jugere de teren arător și două cară de fân, teren cositor;

- Parohia de la Româneni, șapte jugere de teren arător și patru cară de fân, teren cositor.

Evidențe din perioada 1980- 2024

Biserica ridicată recent, are hramul „Sfânta Treime”. Este o construcție nouă, din cărămidă, având sub altar și naos, la demisol, o capelă mortuară. Biserica este construită în stil Bizantin, în formă de cruce, având un turn clopotniță. Construcția a început în anul 2009, după punerea și sfințirea pietrei de temelie, pusă în data de 7 ianuarie 2010, din dorința credincioșilor susținută de paroh.

Viața spirituală, a acestei parohii pe lângă aportul preoților amintiți și nu numai, a fost și este susținută de consiliul parohial și într-un mod deosebit de cântăreții bisericești între care vrednic de apreciat era Rad Grigore. Între timp, a mai avut activități de călugăr, pe la diferite mănăstiri.

Ca și lucrări, în biserică, din 2019, până în 2021, se pot aminti următoarele: iconostas din lemn, pictat, bănci și strane din lemn, cruce din lemn la Sfânta Masă, mobilier în Sfântul Altar, pavaj în jurul Bisericii și scări de jos până sus. De asemenea, s-au îmbrăcat scările de la intrare în biserică cu gresie și s-au montat cuiere în Sfânta Biserică.

Începând din anul 1979, am mai găsit o evidență a căsătoriilor, în Registrul special, după cum urmează: 1979-1; 1983-8; 1984-5; 1986-6; 1987-2; 1988-6; 1989-2; 1992-3; 1993-1; 1995-1; 1997-2; 2001-1; 2006-1; 2007-2; 2012-1; 2017-1; 2018-2; 2019-1, 2020-1; 2021-0; 2022- ; 2023- ; 2024- ;

Biserica nouă, fala oroienilor , din anul 2015

*O frumoasă pereche de miri din
Valea Oroiiului, alături de nași și
Părintele- paroh Todoran Vasile*

Nr. crt.	Anul	Botezați	Feti-țe	Bă-ieți	Cunu-nați	Total Dece-dați	Băr-bați	Fe-me	Obser-vații
	1979				1				
1	1980	2	1	1		8	3	5	
2	1981	7	4	3		6	4	2	
3	1982	2	1	1		4	4		
4	1983	1	1		8	9	6	3	
5	1984	2		2	5	7	6	1	
6	1985	6	3	3		5	2	3	
7	1986	4	3	1	6	8	5	3	
8	1987	3		3	2	6	4	2	
9	1988	2		2	6	6	3	3	
10	1989	2	1	1	2	4	2	2	
11	1990	4	2	2		2	2		
12	1991	3	2	1		4	2	2	
13	1992	2	1	1	3	10	7	3	
14	1993	3	1	2	1	5	3	2	
15	1994					5	1	4	
16	1995				1	6	5	1	
17	1996					8	5	3	
18	1997	4	1	3	1	4	1	3	
19	1998	2	2	0		10	6	4	
20	1999					5	3	2	
21	2000	1	0	1		4	2	2	
22	2001				1	2	2		
23	2002					2	1	1	
24	2003								
25	2004								
26	2005								
27	2006	3	2	1	1	4	3	1	
28	2007	2	1	1	2	5	1	4	
29	2008					10	6	4	
30	2009	1	1	0		7	3	4	
31	2010					1		1	
32	2011	1	1			15	9	6	
33	2012	3	3	0	1	3	3		
34	2013	2	0	2		6	4	2	

35	2014	1	1			2	1	1	
36	2015					6	3	3	
37	2016	3	2	1		4	1	3	
38	2017	7	3	4	1	1		1	
39	2018	4	2	2	2	4	3	1	
40	2019				1	5	4	1	
41	2020	2	0	2	1	6	2	4	
42	2021					7	4	3	
43	2022					4	2	2	
44	2023								
45	2024								
46	2025								

Anul și numărul total de nou-născuți, din care băieți și fete:

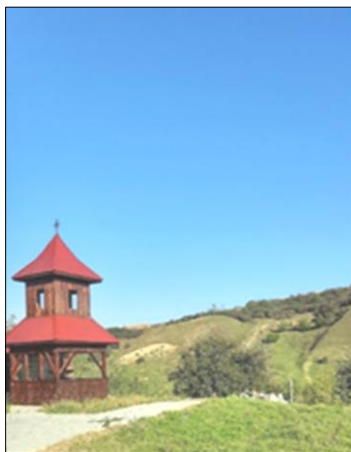
1980-2 persoane, un băiat și o fată; 1981-7 persoane, 3 băieți și 4 fete;
 1982-2 persoane, un băiat și o fată; 1983-o persoană, o fată;
 1984-2 persoane, 2 băieți; 1985-6 persoane, 3 băieți și 3 fete;
 1986-4 persoane, un băiat și 3 fete; 1987-3 persoane, 3 băieți;
 1988-2 persoane, 2 băieți; 1989-2 persoane, un băiat și o fată;
 1990-4 persoane, 2 băieți și 2 fete; 1991-3 persoane, un băiat și 2 fete;
 1992-2 persoane, un băiat și o fată; 1993-3 persoane, 2 băieți și o fată;
 1994-1996-1997 -4 persoane, 3 băieți și o fată; 1998-2 persoane, 2 fete;
 2000-o persoană, un băiat; 2006-3 persoane, un băiat și 2 fete;
 2007-2 persoane, un băiat și o fată; 2009-o persoană, o fată;
 2011-o persoană, o fată; 2012-3 persoane, 3 fete;
 2013-2 persoane, 2 băieți; 2014-o persoană, o fată;
 2016-3 persoane, un băiat și 2 fete; 2017-7 persoane, 4 băieți și 3 fete;
 2018-4 persoane, 2 băieți și 2 fete; 2019-0; 2020-2 băieți;
 2021- 0, 2022-0, 2023-0, 2024-0

Din Registrul pentru înscrierea înmormântărilor, pe anii 1980- 2019, găsim un număr foarte mare de nume. Tot mai mulți dintre părinții noștri, au plecat în această perioadă pe cealaltă lume.

Anul:

1980- 8 persoane, 3 bărbați și 5 femei, 1981- 6 persoane 4 bărbați și 2 femei; 1982-4 persoane, 4 bărbați; 1983-9 persoane, 6 bărbați și 3 femei;
 1984-7 persoane, 6 bărbați și o femeie; 1985-5 persoane, 2 bărbați și 3 femei; 1986-8 persoane, 5 bărbați și 3 femei;

1987-6 persoane, 4 bărbați și 2 femei; 1988-6 persoane, 3 bărbați și 3 femei; 1989-4 persoane, 2 bărbați și 2 femei; 1990-2 persoane, 2 bărbați; 1991-4 persoane, 2 bărbați și 2 femei; 1992-10 persoane, 7 bărbați și 3 femei; 1993-5 persoane, 3 bărbați și 2 femei; 1994-5 persoane, un bărbat și 4 femei; 1995-6 persoane, 5 bărbați și o femeie; 1996-8 persoane, 5 bărbați și 3 femei; 1997- 4 persoane, un bărbat și 3 femei; 1998-10 persoane, 6 bărbați și 4 femei; 1999-5 persoane, 3 bărbați și 2 femei; 2000-4 persoane, 2 bărbați și 2 femei; 2001- 2 persoane, 2 bărbați; 2002-2 persoane, un bărbat și o femeie; 2006- 4 persoane, 3 bărbați și o femeie; 2007- 5 persoane, un bărbat și 4 femei; 2008- 10 persoane, 6 bărbați și 4 femei; 2009-7 persoane, 3 bărbați și 4 femei; 2010- o persoană, o femeie;

2011- 15 persoane, 9 bărbați și 6 femei; 2012- 6 persoane, 3 bărbați și 3 femei; 2013-6 persoane, 4 bărbați și 2 femei;

2014-2 persoane, un bărbat și o femeie; 2015-6 persoane, 3 bărbați și 3 femei; 2016-4 persoane, un bărbat și 3 femei; 2017-o persoană, o femeie;

2018-4 persoane, 3 bărbați și o femeie; 2019-5 persoane, 4 bărbați și o femeie; 2019-5 persoane, 4 bărbați și o femeie;

2020-6 persoane, 2 bărbați și 4 femei; 2021-0.

Clopotnița noii biserici

Analizând situația prezentată, în perioada 1980-2019, rezultă următoarele concluzii: au fost 46 de căsătorii, 75 de nașteri și 210 decese. Încet, încet, satul se mută pe deal, în țințirim²!

² Parohia Ortodoxă Oroiu-Petea, *Istoric și registre* Stare civilă (nașteri, căsătorii, decese).

*Imagini din biserică- Întâlnirea Fiiilor Satului
2024*

CAPITOLUL 9

*Preoți din Oroiu, personalități marcante la
vremea lor*

9.1 Preoți născuți în satul Oroiu, personalități marcante la vremea lor și în locurile pe unde au trecut

Cu ajutorul domnului profesor Lechințan Vasile, născut în Sâlnașu de Câmpie, fost trudit la Arhivele Județene Cluj, am descoperit că, în perioada 1872-1918, câțiva dintre înaintașii noștri, oroieni, cu care ne putem mândri, au făcut parte din Intelectualitatea ecleziastică, în perioada 1806-1948, urmând studii de teologie, numiți pe bună dreptate „Preoții Blajului”.

În continuare o să prezint datele pe care le-am găsit în documente îngălbenite de vreme, cu speranța că, unii dintre cititori își vor descoperi moși și strămoși, demni de toată lauda.

-Szokol Basilius (Socol Vasile), născut în anul 1813, la 19 ani începe studiile teologice în perioada 1832/36, fiind repartizat ca preot greco-catolic în localitatea Sălcud, Județul Mureș

-Szokol Joannes (Socol Ioan), născut în anul 1814, la 20 de ani începe studiile teologice în perioada 1834/38, fiind repartizat ca preot greco-catolic în localitatea Vaideiu, Județul

Mureș. În documente se precizează că, era de origine nobilă. După toate calculele se presupune că mormântul cu crucea din dreapta, imediat în apropierea intrării la Biserica de la Româneni.

-Codarcea Maximilian (Codarcea Maxim), născut în 1836, tatăl agricultor, studii în perioada 1859/1863, hirotonisit în anul 1864, slujind la parohia din Pogăceaua, județul Mureș

Socol Ioan (Szokol Joannes) născut în anul 1814

-Ioan Socol, născut în Oroiu de Cămpie, în data de 12 decembrie 1849, descrie cum au fost uciși cei doi tineri români : Moldovan George, copil foarte sărac de numai 16 ani, a fost omorât la Dileu în anul 1848, de „tabăra ungurească secuiască”, Cucu Daniel a fost arestat în 11 martie 1849, când a fost înconjurată casa parohială, căutându-l pe preot și negăsindu-l l-au luat pe sluga pe care l-au dus la Fânațele Oroiului, unde l-au tăiat și l-au pușcat.

[În anul 1848, 8 octombrie, din Parohia Greco- catolică a Oroiului, Districtului Mureș, prin tabăra ungurească secuiască, s-au omorât în Bercul Dileului băiet sărac de 16 ani pe nume Moldovean Giorgie, cerșetoriu, tatăs-o casă n-are, are doi ficiori slugi. În anul 1949, martie 11, din Parohia Mezo-Bandului, a Districtului Mureș Vasarheyiliui în Uroi, în Uroi ungurii din Secului Scaunul Mureș, mi-au încungurat casa noaptea, pe sluga mea, pe Cucu Iuonuțu l-au scos afară din sat la Fânați la Mezo Uroiului, l-au tăiet și 3 l-au pușcat. Are frați gazde, tată gazdă...Despre aceste consignațiuni adevăr, în cunoștința preoției mele, mărturisesc.]

- Artemiu Codarcea s-a născut la Oroiu, Jud. Mureș, în 1850, a fost primul protopop de Turda, care a păstorit în secolul al XX-lea, comunități din zona Turda. S-a format la școlile Blajului, unde a studiat în cadrul Gimnaziul Superior Greco-Catolic din Blaj, iar apoi a urmat cursurile teologice din cadrul Seminarului, între 1869-1873. După ce a fost preot la Așchileu Mare (jud. Cluj), Miluani (jud. Sălaj) și viceprotopop al Giurgeului, a poposit la Turda, conducând tractul protopopesesc între 1898-1903. A decedat în anul 1903.

- (Codarcea Artemius (Codarcea Artimon), născut la 25 iulie 1850, orfan, studii anterioare Gimnaziul Greco-Catolic Blaj, studii teologice în perioada 1869/1873, hirotonisit în anul 1873, slujind la parohia Archileul Mare, Județul Cluj, parohia Miluani, Județul Sălaj, Viceprotopop de Giurgeu, preot la parohia Turda, județul Cluj.)

-Socolu Iulius (Socol Iuliu), născut în 17 noiembrie 1863, studii anterioare Gimnaziul Superior Greco-Catolic Blaj, studii teologice în perioada 1884/88, ipodiaconatul în 27 decembrie 1888, hirotonisit în 30 decembrie 1888, de arhiereu I. Vancea, numărul

decretului de numire 3865/10 mai 1889. A slujit în parohia Ceanu Mare, județul Cluj.

-Pop Melinte, preot seminarist, născut în 23 februarie 1870, tata Timotei, agricultor, studii anterioare VII clase, Gimnaziul Superior Greco- catholic Blaj, studii teologice în perioada 1894/96. Ipodiaconatul în 27 august 1897, hirotonisit de arhiepiscop V. Mihali, în 29 august 1897. A slujit în parohia Oroiu, județul Mureș.

-Pop Emil, născut în 16 ianuarie 1875, tata preot, studii anterioare Gimnaziul Superior Greco-Catholic, Blaj, studii teologice în perioada 1892/96, ipodiaconatul în 12 iulie 1901, hirotonisit de arhiepiscop V. Mihali, în 14 iulie 1901. A slujit în parohia Vișinelu, județul Mureș și parohia Tușinu, județul Cluj.

Roman Ioan, n. 1888, d. 1977

-Bălaș Petru, născut în 4 septembrie 1881, tata Maxim, proprietar, studii anterioare Gimnaziul Superior Greco-catholic Blaj, studii teologice în perioada 1901/05, ipodiaconatul în 17 decembrie 1905, hirotonisit de arhiepiscop V. Mihali, în 19 decembrie 1905. A slujit în parohia Oarba de Mureș, județul Mureș.

-Ioan Roman, născut în localitatea Oroiu, județul Mureș, a urmat studiile la Facultatea de Teologie din Blaj. Este numit preot în Crăciunești, iar mai apoi la Sântana de Mureș loc în care devine și președinte al Consiliului Național din Sântana de Mureș. Din 1919 a fost membru al Despărțământului Târgu-Mureș al *Astrei*. Devine membru al P.N.R. și al P.N.Ț. din anul 1926. În perioada 1932-1933, este ales deputat și în anii 1934-1937, este membru al consiliului județean Mureș. A decedat la Târgu-Mureș la data de 17 februarie 1977.

(Roman Ioan, născut în 8 iunie 1888, studii anterioare clasa I-III la Tg.-Mureș, IV-VIII la Blaj. Ipodiaconatul în 17 decembrie 1911, hirotonisit de arhiepiscop V. Mihali, în 19 decembrie 1911. A slujit în parohia Sântana de Mureș, județul Mureș)

-Roman Nicolae, născut în 19 octombrie 1907, ipodiatonatul în 26 februarie 1933, hirotonisit de arhiereu Iuliu Hossu, cu decretul de numire Nr. 1215/1933 în parohia Oroiu.

-Pop Ovidiu, născut în 3 aprilie 1911. Ipodiatonatul în 30 ianuarie 1938, hirotonisit de arhiereu Alexandru Nicolescu, în 2 februarie 1938. A slujit în parohia Ocland, județul Harghita.

-Socol Ioan, născut în 26 iulie 1912, hirotonisit în 8 martie 1936.

-Codarcea Ioan, născut în 25 mai 1917, ipodiatonatul în 25 octombrie 1942, hirotonisit de arhiereu Valeriu Traian Frențiu, cu decretul de numire Nr. 7218/1933 în parohia Band, județul Mureș.

-Butnaru Simion,, născut în 25 iunie 1921, părinți Butnariu Ion învățător și Elisabeta Pop născută în satul Oroiu, nepoata preotului Melinte Pop. Ipodiatonatul în 27 martie 1947, hirotonisit de arhiereu Ioan Suci, cu decretul de numire Nr. 1846/1947 în parohia Noul, județul Sibiu.

A urmat cursurile Academiei de Teologie din Blaj. Din octombrie 1945, când s-a căsătorit cu Minerva Codarcea, fiică de țăran mijlocaș din Valea Oroii (fiica cea mare a lui Viorel și Marta) și au locuit la Petelea. Din aprilie 1947, până în octombrie 1948, a funcționat ca preot greco-catolic în comuna Roșia, sat Noul din Județul Sibiu. După acea dată dureroasă, a fost nevoit să-și schimbe activitatea. A făcut școala de tractoriști și a fost nevoit să lucreze în Muntenia și Oltenia. După care a lucrat ca șofer la Gaz Metan Mediaș, și apoi ca tehnician de foraj la aceeași întreprindere. Pentru a fi mai aproape de familie, având doi copii, Ioan și Monica, a lucrat ca tehnician la Centrul de Colectare al metalelor din Tg Mureș. În această perioadă, după anul 1948, mereu a fost urmărit de agenți ai securității statului. De-abia în anul 1966, a obținut un post de planificator la Întreprinderea Metalurgică Reghin, de unde se va și pensiona în anul 1981.

Butnaru Simion, n. 1921, d. 1981

-Roman Ioan, născut în 10 ianuarie 1923, ipodiaconatul în 10 august 1947, hirotonisit de arhiereu Ioan Suciu, cu decretul de numire Nr. 3842/1947 în parohia Valea Gălzii, județul Alba.

9.2 Preoți care au slujit în parohiile din Oroiu

Pe lângă preoții născuți în satele Oroiu și Petea, putem să îi considerăm oroieni prin adopțiune și pe cei câțiva preoți care nu sunt născuți în satul Oroiu și Petea, dar au slujit în parohiile Oroiu și Petea sau au fost dascăli la școlile din sat.

-Szocs Daniel (... Daniel), născut în 1800, studii teologice în perioada 1822/25, hirotonisit în anul 1826, a slujit în Parohia Oroiu (Șematism 1835, pag. 60 și Șematism 1876, pag. 115).

-Popu Iulius (Pop Iuliu), născut în anul 1847, studii anterioare la Gimnaziul Superior Greco- Catolic Blaj, studii teologice în perioada 1866/70, hirotonisit în anul 1872. A slujit în parohia Oroiu de Câmpie, Județul Mureș și parohia Urca, județul Cluj.

-Câmpeanu Ioanu (Câmpeanu Ioan), născut în anul 1850, tata agricultor, studii anterioare la Gimnaziul Superior Greco- Catolic Blaj, studii teologice în perioada 1871/75, ipodiaconatul în 25 august 1878, hirotonisit în anul 1878, de arhidiaconul I. Vancea. A slujit în parohia Oroiu de Câmpie, Județul Mureș și parohia Urca, județul Cluj.

-Popu Masca Basilius (Pop Masca Vasile), născut în 29 aprilie 1853, tata, preot, studii anterioare gimnaziul Tg.-Mureș, Gimnaziul Superior Greco-catolic Blaj, studii teologice în perioada 1875/79, ipodiaconatul în 23 noiembrie 1879, hirotonisit de arhiereu I Vancea în 30 noiembrie 1879, cu decretul de numire Nr. 3481/1879 în parohia Oroiu, județul Mureș.

-Harhai Joannes (Harhoi Ioan) studii teologice în perioada 1852/53. A slujit în parohia Oroiu³.

9.3 Aportul adus de preoții și protopopii greco-catolici din satul Oroiu la realizarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918

În decursul existenței sale – arată istoricul Traian Bosoancă în cartea sa - Biserica Unită, prin slujitorii ei și-a făcut datoria față de neam și țară, în lupta spre libertate națională și unitate statală. Și preoțimea din județul Mureș, alături de celelalte categorii sociale, a fost prezentă în ampla mișcare națională și pentru desăvârșirea unității sale, mai ales în perioada dualismului austro-ungar, iar după realizarea Unirii la consolidarea ei.

Ampla mișcare a întregii națiuni române care a dus la realizarea marelui act al Unirii, cu putere de lege, democratic prin fond și formă, fără seamăn în analele istoriei, a mișcat adânc și pe prelații greco-catolici din părțile mureșene, cu aceeași forță și convingere în justetea cauzei ei ca pretutindeni în ținuturile românești. Modul cum au înțeles să se încadreze în această vastă și importantă acțiune, aportul pe care l-au adus la realizarea Unirii, ilustrează că ei s-au situat în cadrul acestei mișcări, având un rol important în înfăptuirea ei.

Aportul preoților și protopopilor mureșeni în pregătirea și realizarea Marii Uniri din 1918, deși recunoscută în primele două decenii și jumătate, nu a fost evocat decât general și semnalat doar ocazional și de foarte multe ori denaturat în perioada comunistă. În schimb, lucrările și studiile mai recente îl subliniază cu mai multă claritate, unele dintre ele ilustrându-l cu noi și tot mai valoroase mărturii, întregindu-l cu aspecte din cele mai diverse, dându-i astfel noi sensuri.

Fără să i se fi consacrat, până în prezent, o lucrare care să trateze rolul acestor prelați mureșeni care au apărut interesele națiunii române în vremurile de mari prefaceri (1917-1918), sau de profund dezastru (1940-1945), sau că ei au apărut interesele Bisericii Unite și ale neamului românesc în vremuri de înălțare a țării (1918-1940), sau de declin (1945-1948), studiul

³ Cornel Sigmirean, *Intellectualitatea Eccleziacă Preoții Blajului (1806-1948)*, Târgu- Mureș, Editura Universității Petru Maior, 2007, p. 408.

de față vine să completeze o parte din ceea ce s-a menționat mai sus din județul Mureș, cu referire la perioada premergătoare Unirii și apoi a realizării ei.

Astfel, în Consiliul Național Român comitatens (județean) Mureș-Turda cu sediul la Reghin, constituit la 5 noiembrie 1918, și reîntregit la 14 noiembrie 1918, alcătuit din 40 de personalități, au fost aleși DIONISIE P. DECEI protopop în Band, MELINTE POP, preot în Oroiu și IOAN ROMAN, preot în Sântana de Mureș (născut în satul Oroiu Secuiesc)

Consiliul național român cercual Secția Câmpie, cu sediul în Bandul de Câmpie, s-a constituit în 25 noiembrie 1918, cu ocazia adunării populare ținută în Râciu „cu o însuflețire de nedescris și cu succes strălucit național”. În biroul C.N.R. cercual, funcția de președinte a deținut-o' protopopul din Band, Dionisie P. Decei.

De asemenea, preoți și protopopi mureșeni au participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918, în calitate de delegați aleși în cercurile electorale, dându-și semnătura pe actul de Unire a Transilvaniei cu România.

Au participat un număr de 11 preoți greco-catolici, printre care Ioan Roman din Sântana de Mureș, (născut în satul Oroiu) și Dionisie P. Decei, protopop din Band).

Acești patrioți preoți și protopopi mureșeni, care contribuiseră la realizarea României Mari, în toată perioada interbelică, se vor implica pe tărâm politic, administrativ, economic, cultural și ecleziastic nu numai la consolidarea României întregite, dar și la apărarea ei. În perioada dureroasă a anilor 1940-1944, când județul Mureș căzuse în întregime sub ocupația horthystă, tot ei vor fi aceia care vor suferi din nou, și care vor ține trează flacăra vie, în sufletele românilor îndurerați și batjocoriți.

*Imagini din biserică- Întâlnirea Fiiilor Satului
2024*

9.4 Pentru aducere aminte, pentru suflet, „Mic dicționar” preoțesc!

În vechile răbojuri, am dat peste nume cu renume, nume de oroieni care ne-au făcut cinste prin locurile pe unde au trecut...

Vă prezint o situație, în premieră cu preoții care au slujit la Biserica și Parohia de la Româneni în perioada 1933- Prezent. M-am străduit să găsesc informații despre preoții care au slujit la bisericile din satele Oroiu și Petea, în anii de după 1900, dar am fost nevoit să mă opresc la Preoții Nicolae Roman și Ioan Șoptereanu. Așa că vă prezint, cu satisfacție, un „mic dicționar preoțesc”!

1933-1938- Nicolae Roman

1938-1949- Ioan Șoptereanu

1951-1963- Giurgiu Eugen

1963-1967- Chirilă Ioan

1967-1971- Florea Augustin

1971-1974- Dobre Ioan

1974-1975- German Petru

1975-1993- Ghira Vasile

1993-1998 -Crăciun Antonel

1998-2006 -Tudoran Vasile

2006-2016- Oprea Cosmin

2016-prezent- Benjamin Eugen Indreica

Nicolae Roman (1933-1938)

Preot Roman Nicolae, preotul bun și blând, născut în anul 1907 în localitatea Oroiu de Câmpie, fiul lui Roman Gheorghe, Ghiuri, a Sasului, și Anica născută Radu, sora lui Radu Vergil! Școala primară a făcut-o la Oroiu, liceul îl termină în anul școlar 1926-27, la Tg Mureș la Liceul „Alexandru Papiu Ilarian”. Se înscrie la Academia Greco-catolică de la Blaj, pe care o termină în anul 1930-31. Profesează la parohia din Oroiu de Câmpie...în biserica „Întrarea Domnului în biserică” între anii 1933-38, aspect evidențiat în Rapoartele bisericești de la Oroiu de Câmpie. Se căsătorește cu fiica preotului Pop Melinte. Din păcate preoteasa se îmbolnăvește de o boală la plămâni și moare. Casa parohială de la Româneni, a fost situată pe partea dreaptă a cimitirului (vezi foto). După demolare s-a extins aria de amplasare a mormintelor și peste această locație.

Va locui cu sora Victoria, până în anul 1938. În anul 1938 se mută la Chirileu, un sat de peste deal de pe Valea Mureșului, unde va profesa o perioadă de timp. Ulterior este numit Vice-Rector la Academia Teologică Greco-catolică de la Blaj. În același timp este și secretar literar al Revistei „Astra” din Sibiu. Se retrage din preotie datorită problemelor politice ale vremii și se angajează la o unitate economică la Brașov, unde se și recăsătorește. Moare în anul 1972, la 66 de ani.

Ioan Șoptărean (1938- 1949)

Din păcate, familia, copii, câți mai trăiesc și nepoții nu au putut să-mi ofere prea multe informații. Dar, întâmplător, cunosc bine situația Preotului Șoptărean Ion, parohul Bisericii de la Româneni, care a refuzat să treacă la religia ortodoxă. A fost evacuat cu familia, fiindu-i impus domiciliu forțat la Târnăveni. Apoi, ajunge la Iclânzul, satul natal, de unde, se stabilește în cele din urmă la Sighișoara. Acolo, o scurtă perioadă a mai predicat la o bisericuță modestă, semipărăsită, biserica numită „A Leproșilor”.

Dar, i-a fost interzis să mai predice și a fost alungat și din acel spațiu, fiind nevoit să lucreze ca taxator pe autobuz și mai apoi să se angajeze ca magaziner la o Întreprindere din orașul Sighișoara, pentru a-și putea întreține familia numeroasă, cu 11 copii.

Am spus că îi cunosc întâmplător povestea, pentru că, a fost bunicul matern al unui bun și actual prieten din Sighișoara, Sandu Ursu. Am avut ocazia să-i cunosc familia, mama prietenului meu Sandu, fiind prietenă din copilărie cu Nașa mea de botez, Veta Gherman, cea care m-a dus și m-a închinat în fața altarului în Biserica de lemn de la Ungureni. Îmi amintesc cum povestea Moșu, bunicul meu, că Popa Șoptărean era un om harnic, foarte bun gospodar, cu multe animale, oi și vite, că era neîntrecut la joc în sat și la strigături:

*„Cine-o zâs că nu îi place
Gură de fată bărnace
Că nici mie nu-mi plăcea
Până m-am dedat cu ea...
Uiu-iu...No numa așa, mă!”*

Și un fapt laudabil, povestit de tatăl meu, care era pe șantier cu foarte mulți ani în urmă, în Sighișoara cu mai mulți săteni, la construcția Întreprinderii Faianța din Sighișoara. S-a nimerit ca de Crăciun să fie la lucru, în Sighișoara și seara, după terminarea programului de lucru, s-au pornit prin oraș să-l caute pe fostul lor preot Șoptărean Ion... L-au găsit

cumva, i-au colindat la fereastră, așa ca în sat la noi. A fost o surpriză deosebită, l-au podidit lacrimile pe părintele Șoptărean văzându-i pe toți acolo în casă la el, trăind cu impresia că era la Oroiu, în casa și Parohia lui. A adus din beci o găleată de vin și i-a omenit cum se cuvine pe colindători. A fost emoționant și o bucurie mare pentru toți.

Eugen Giurgiu (1951-1963)

Eugen Mitrofan Giurgiu s-a născut în 10 februarie 1926, în localitatea Coșlariu, județul Alba, fiind fiul lui Mitrofan și al Victoriei Giurgiu. A absolvit cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă din Blaj, în anul 1951 fiind hirotonisit ca preot și repartizat la Parohia Oroiu, județul Mureș.

În 25 august 1951, se căsătorește cu Molonfălean Lucreția, născută în localitatea Band, Județul Mureș, în data de 3 octombrie 1930. Căsătoria le-a fost binecuvântată cu doi copii, Eugen Mircea și Septimiu Laurențiu, doi băieți de vârste apropiate cu noi, fiind colegi la școala primară din sat.

Perioada de început a carierei a fost o piatră de încercare pentru tânărul preot, suprapunându-se peste perioada de trecere de la Greco-catolicism la Ritul Ortodox. Dar, prin documentele găsite în arhiva bisericii, procese verbale, documente financiar -contabile, am înțeles că a condus cu profesionalism și mult discernământ destinele ororienilor, la un moment dat și pe cele ale petenilor. În anul 1963, este transferat la Parohia Grebenișul de Câmpie, unde slujește până la sfârșitul carierei și ieșirea la pensie. A trecut la cele veșnice în 21 iunie 1980, fiind înmormântat în localitatea Band.

Ioan Chirilă (1963-1967)

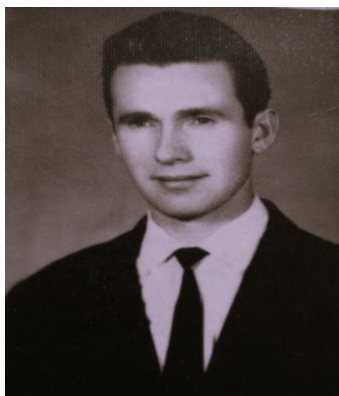
Ioan Chirila s-a născut în anul 1900 în satul Vaidacuta, com. Tirimia, jud. Mures. A urmat școala primara în satul natal, după care s-a înscris la Seminarul Teologic Greco-catolic Blaj, urmând să devină preot. În anul 1918, a fost încorporat în armata Austro-Ungara, fiind combatant pe front în primul război mondial. După întoarcerea de pe front, și-a finalizat studiile, devenind preot. În 1926, s-a căsătorit cu Maria Pol, născută în Băla, având împreună patru fete. A activat ca preot în satele Văleni, Fărăgău, Poarta și Roteni până în 1940, când în urma

Dictatului de la Viena și cedarea Ardealului de nord s-a refugiat cu familia în zona ce a revenit României și după o perioadă a reușit să achiziționeze o casă în Coroisanmartin. Au urmat vremuri și mai „tulburi” și odată cu desființarea cultului greco-catolic a rămas practic fără venituri. După o perioadă de câțiva ani a acceptat să treacă la ritul ortodox și a mai activat ca preot în Senereuș și Valchid, iar în ultimii ani în Oroiu și Petea. S-a pensionat în 1967, și s-a retras la locuința din Coroisanmartin, unde a trăit până în octombrie 1987, când a trecut la cele veșnice.

Dobre Ioan (1967 -1.11.1968)

Din păcate dețin puține informații despre părintele Ioan Dobre. Era mare microbist al meciurilor de fotbal și deși un bărbat înalt, cu pantalon de blugi, se deplasa cu o bicicletă minusculă, Pegas Junior. A rămas de pomină o întâmplare, de pe vremea Campionatului Mondial de fotbal, din anul 1974, când, ajuns cu cortegiul mortuar în dreptul Sediului CAP, decedat fiind Gheorghe Socol (a lui Gheorgheoi!), apropiindu-se ora începerii meciului, părintele a lăsat totul baltă și a plecat în fugă la meci. După un scurt moment de derută, bătrânii din Staful bisericii, în frunte cu Pavel Socol au preluat comanda procesiunii și l-au îngropat pe Gheorghe Socol (a lui Gheorgheoi).

Augustin Florea (1967-1971)

Părintele Florea Augustin Iuliu s-a născut la 15 aprilie 1939, în comuna Mădăraș, Județul Mureș, din părinții Augustin și Maria.

A urmat cursurile seminarului Teologic din Cluj. În anul 1968, a fost hirotonisit întru preot pe seama Parohiei Oroiu și Petea, aparținând de Protopopiatul Luduș.

A fost sfințit de Mitropolitul Nicolae Mladin, la Mănăstirea Dealu, Județul Cluj.

În anul 1968, la 20 septembrie s-a căsătorit cu Silaghi Maria din Oroiu.

Din 1.11.1968, până la 1.06.1971, a slujit la parohia Oroiu și Petea, după care a fost transferat la Parohia Sântandrei, Protopopiatul Târgu Mureș. În anul 2001, a fost propus pentru pensionare, având 66 de ani. Are doi copii împreună cu oroianca Silaghi Măria, cu care a trăit până la vârsta de 86 de ani, locuind în Miercurea Nirajului, Județul Mureș. În anul 2025, după o grea și îndelungată suferință, a plecat la cele veșnice.

Sfințirea de către Mitropolitul Nicolae Mladin, la Mănăstirea Dealu, Județul Cluj

Petru Gherman (1971-1973)

Preotul Gherman Petru a văzut lumina zilei în data de 19.05.1948, în localitatea Șăulia de Câmpie, fiind al treilea copil al părinților Nicolae și Maria. După terminarea claselor primare și gimnaziale, în anul 1968 a absolvit liceul teoretic de la Band. După terminarea liceului, a plecat să-și satisfacă stagiul militar. În anul 1967, a fost admis la institutul Teologic Universitar Sibiu, pe care l-a absolvit patru ani mai târziu. La data de 12 aprilie 1971 s-a căsătorit cu Stoica Ludovica, asistentă medicală, iar Dumnezeu le-a dăruit doi copii, Ancuța și Petrișor. La data de 20 august 1971,

tânărul absolvent Gherman Petru, a fost hirotonisit și pe data de 23 august 1971, a fost numit preot la parohia Oroiu cu Filie Petea. Cu data de 1 ianuarie 1973, a fost transferat la Parohia Șăulia, unde a slujit până

la pensionare, în anul 2016. Forurile bisericești i-au acordat gradul profesional de Iconom Stavrofor.

Vasile Ghira (1973- 1993)

Preotul Ghira Vasile, născut în data de 25.01.1951, în localitatea Abuș, com. Mica, jud. Mureș. După terminarea studiilor, în data de 25 decembrie 1974, a fost hirotonit pe seama Parohiei Oroii-Petea, unde a fost și numit pe 1 ianuarie 1975.

S-a căsătorit cu Maria, în data de 26 octombrie 1974, căsătorie care le-a fost binecuvântată cu doi băieți și o fată. Pe lângă slujire, pe plan administrativ, în 1975, s-a renovat casa parohială din Petea. În anul 1978, s-au renovat bisericile monument istoric, atât în Oroiu cât și în Petea. S-a introdus curentul electric, s-au făcut

împrejmuiri și trotuare. A slujit până în data de 1 ianuarie 1993, având una dintre cele mai longevive șederi la această parohie (18 ani).

În ce mă privește, părintele Ghira Vasile, *-povestește Chirilean Maxim Traian, azi în vârstă de 92 de ani* -după ce și-a terminat lucrarea la biserică, mi-a pus la dispoziție echipa de șapte meșteri, condusă de renumitul meșter Lae Borzanu din Hodac, specialist în lucrări de restaurări istorice. Eu, navetist la școală, zilnic 6 ore la catedră, acasă un lot experimental de cca. 300 de oi, fără bază materială, pe cont propriu și în condiții de CAP, nu mai aveam timp fizic să mă ocup de meșteri și de toate cele necesare lucrării de renovare a

troiței. Pronie cerească - părintele Vasile s-a oferit să mă suplinească în toate drumurile și căutările de materiale necesare unei asemenea lucrări, fără să vrea a lua un leu de la mine, toate le-a făcut pe cheltuiala dânsului, și nu au fost puține, nici ușoare.

Antonel Crăciun (1993- 1998)

Născut la data de 24.10.1968, în orașul Corabia, județul Olt din părinții Nicolae și Maria Crăciun.

Studii:

Licență: Facultatea de Teologie Ortodoxă Pastorală – Universitatea din București; Facultatea de Psihologie-Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu;

Masterat: Facultatea de Sociologie - Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu;

Doctorat: Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației - Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca.

Hirotonia: 01.01.1993, Preot paroh pe seama Parohiei Ortodoxe Oroiu cu filia Petea, comuna Band, județul Mureș.

Activități în Parohia Oroiu-Petea:

În perioada de noviciat, 01.01.1993-01.01.1998, am desfășurat activități specifice misiunii sacerdotale, punând mai mult accent pe latura duhovnicească. Împreună cu enoriașii am reorganizat parohia și am stabilit de la început un inventar de necesitate al tuturor problemelor care țineau de comunitatea noastră parohială. Cele mai stringente au fost: introducerea gazului metan în satul Oroiu și ridicarea unui nou lăcaș sfânt în satul Petea.

Vasile Tudoran (1998- 2006)

Todoran Vasile Iulian

Născut în 30.01.1979, în loc. Gurghiu.

Educație:- Școala primara si gimnaziala în loc. Gurghiu

-Absolvent al Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia și al Facultății de Teologie din cadrul Universității „1 decembrie 1918” din Alba Iulia.

-Căsătorit cu Todoran Cristina Ionela din localitatea Cașva, comuna Gurghiu.

-Părinți a două fete, Elisabeta Maria născută în 1999, și Teodora Iulia ,născută în anul 2005.

-Hirotonit în data de 08.03.1998, pe seama Parohiei ortodoxe Oroii-Petea, instalat în parohie la data de 05.04.1998. A activat până în 05.04.2006, când a fost transferat în Parohia Căpușu de Câmpie, unde activează și în prezent.

Realizări în parohia Oroii-Petea:

-A continuat lucrările de construcție a bisericii noi din Petea de la fundație până la acoperiș;

-renovat, Biserica monument istoric de la Oroii-Româneni

-reparat, casa parohială din Petea.

-renovat, Clopotniță de la Biserica de lemn din Petea

Cosmin- Alexandru Oprea (2006-2016)

S-a născut la data de 22 noiembrie 1982, în Municipiul Reghin, județul Mureș. Clasele primare și cele gimnaziale le-a absolvit la Școala Generală „Augustin Maior” (nr.5), din Municipiul Reghin, între anii 1989-1996. Între anii 1998-2004, a urmat cursurile Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Mitropolit Simeon Ștefan” din Municipiul Alba Iulia, iar între anii 2004-2008, a urmat cursurile Facultății de Teologie, secția Teologie - Pastorală din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Municipiul Alba Iulia. Între anii 2009-2010 a urmat cursurile postuniversitare de master la aceeași Facultate. În anul 2012, a urmat cursurile de definitivare în preoție, organizate la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu. În urma examenului de absolvire a cursurilor din sesiunea septembrie 2012, a depășit cu rezultate foarte bune și această etapă.

În anul 2005, la 3 iulie, s-a căsătorit cu Raluca-Maria Marcu din Municipiul Reghin, absolventă și licențiată a Facultății de Economia Comerțului, Turismului și Serviciilor din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia. Actualmente, este angajată la firma S. C. ALIAT S. R. L. din Târgu Mureș, ocupând funcția de Inspector Resurse Umane.

Căsătoria le-a fost binecuvântată cu doi copii: Darius – Cosmin de 7 ani și Cezara – Maria de 5 ani.

În data de 26 martie 2006, a fost hirotonit preot pe seama Parohiei Ortodoxe Oroiu-Petea, unde a activat până în anul 2016, an în care a fost transferat la Parohia Bărdești, Comuna Sântana de Mureș, Județul Mureș. În perioada șederii la Parohia Oroiu-Petea, s-a străduit să pună în practică învățătura primită, îndrumând credincioșii pe calea mântuirii, având ca model pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Eugen Benjamin Indreica (2016- prezent)

S-a născut la data de 2 noiembrie 1993, în Municipiul Târnăveni, județul Mureș. Clasele primare și cele gimnaziale le-a absolvit la Școala Generală „Vasile Moldovan” din Municipiul Târnăveni, între anii 2000-2008. Între anii 2008-2012, a urmat cursurile Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Mitropolit Simeon Ștefan” din Municipiul Alba Iulia, iar între anii 2013-2017, a urmat cursurile Facultății de Teologie, secția Teologie - Pastorală din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Municipiul Alba Iulia. Între anii 2013-2016 a urmat cursurile de Modul Pedagogic la Universitatea 1 Decembrie 1918 din Municipiul Alba Iulia. În anul 2018, a urmat cursurile de definitivare în preotie, organizate la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu. În urma examenului de absolvire a cursurilor din sesiunea septembrie 2018, a depășit cu rezultate foarte bune și această etapă.

În anul 2017, la 10 iunie, s-a căsătorit cu Țirmai Klara Emanuela, din satul Băgaciu, Județul Mureș, absolventă și licențiată a Facultății de drept și Științe Sociale din cadrul Universității „1 Decembrie 1918,” din Alba Iulia. Actualmente este angajată la Primăria Comunei Band. În data de 29 iunie 2017, a fost a fost hirotonit preot pe seama Parohiei Oroiu-Petea, unde păstorește și în prezent. Căsătoria le-a fost binecuvântată cu o fetiță, în primăvara aului 2025, Ecaterina-Maria.

În activitatea de preot al Parohiei Ortodoxe Oroiu-Petea, se străduiește ca în fiecare zi, să fie în mijlocul credincioșilor, să la asculte necazurile și bucuriile, și să îi îndrepte spre sfânta Biserică și rugăciune. Parohia Oroiu-Petea, laolaltă cu enoriașii, este locul meu de suflet- ne mărturisește Preotul -paroh Beniamin Eugen Indreica. Acolo se simte ca acasă, pentru că, sătenii sunt oameni minunați și cu multă credință!

„Dumnezeu, în adevăr, n-a trimis pe fiul său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin EL”

Roman Victor- Epitrop

Roman Victor, născut în anul 1952, din părinți, Vasile și Anica . După cele opt clase generale, absolvite la școala din satul OROIU, urmează la Tg. Mureș Școala profesională de prelucrare piele și confecționare obiecte din piele, lucrând în meserie la fabrica de mănuși din Tg Mureș. A lucrat ca tractorist la SMT Oroiu, ocupând și funcția de Șef Secție între anii X-Y...Este căsătorit cu Silaghi Dorina, împreună cu care au două fete și doi băieți, căsătoriți, de la fiecare, având nepoței. Împreună cu băieții a pornit o afacere în domeniul cultivării pământului, unde are

rezultate foarte bune, fiind un exemplu de urmat. Ca slujbaș al bisericii, este un personaj potrivit, făcând echipă bună cu preotul paroh. Am păstrat o relație de prietenie și îmi face plăcere să-i vizitez ori de câte ori trec prin Oroiu. Îndrăznesc, să le calc pragul, cum vă spuneam, pentru că Dorina, soția lui Victor, mi-a fost colegă de clasă în școala primară. Iar părinții noștri, ca vecini aici la „Buna”, de când mă știu au avut dintotdeauna relații de bună conviețuire și întrajutorare

Victor Socol- Diac (cântăreț în strană)

Socol Victor, ficiorul lui Socol Pavel din Rât, om cu vechi state de plată în cadrul bisericii de la Româneni. În tinerețe, șofer pe camion, mai apoi pe autobuz , sau mecanic auto la Autobaza din Tg Mureș. Este căsătorit cu Victoria Pop, de la „Buna”, fată de-a Monului, Au x copii și y nepoți de care sunt mândri ca bunici. Are ceva ani vechime de când se îndeletnicește cu mare hong de cântările bisericești, pricesne, replici și răspunsuri ce trebuie date preotului în derularea slujbei, în biserică. Băiatul lui, Călin, se pare că moștenește darul cântatului și vocea de la Moșu Pavel și de la Tata Victor..

Grigore Rad (Ierodiaconul Barnaba)

Viața spirituală a parohiei Oroiu-Petea, pe lângă aportul preoților amintiți, și nu numai, a fost și este susținută de Consiliul parohial, și într-un mod deosebit de către cântăreții bisericești între care vrednic de aprecieri este Grigore Rad (Ierodiaconul Barnaba). S-a născut în satul Oroiu, tatăl lui, Rad Gheorghe (Gicu), fiind din satul Petea. Bunicul lui, Văidian Grigore a fost un om citit, însuflându-i și lui o anumită ținută pe parcursul școlii. Pe lângă faptul că, încă de mic copil a avut înclinație spre biserică, fapt demn de remarcat, multă vreme a avut rezultate foarte bune la șah, fiind de neînvins! Așa cum aminteam, mulți ani a fost cântăreț bisericesc la Parohia Oroiu-Petea, în ultima vreme, stabilindu-se la o Mănăstire aproape de Toplița, undeva pe Valea Mureșului...cu numele de Ierodiacon Barnaba. A rămas legat de

biserica și comunitatea din Parohia Oroiu-Petea, luând parte aproape în mod regulat la evenimentele importante, în special la pomenirea morților.

Gheorghe Pop (de-a Monului de la Buna!)
- gestiune lumânări -

Pop Gheorghe, un fecior glumeț și bine dispus dintotdeauna. S-a născut din familia Pop, de-a Monului, la „Buna” noastră. Din păcate a avut un accident stupid în tinerețe, o întâmplare, după care a rămas și cu un pronunțat handicap...A fost căsătorit cu Victoria Pelaghie, Toia, fosta colegă de clasă la Școala primară la Oroiu. Au împreună trei copii, doi băieți și o fată, Toia, fiind și dădacă la nepoți! Gheorghe și-a luat serios în primire serviciul de gestionare a lumânărilor la biserică. Din păcate, nu demult, Gheorghe a plecat la cele veșnice, serviciul îndeplinindu-l mai departe, Toia.

Ioan (Nelu) Socol- Făt

Născut în data de 25.05 1953, părinții fiind Niculae Socol (a lui Filion) și Maria Pop. După clasele primare urmate la Școala generală din satul Oroiu, inclusiv clasa a VIII-a, a urmat o școală profesională de mecanici auto, lucrând o bună bucată de vreme la Uzina de reparații auto din Târgu Mureș (URA). După pensionare, s-a retras acasă în sat, locuind în casa părintească împreună cu soția, gospodărimdu-se așa cum o făcea și Moșu lui, Filion Socol în urmă cu aproape,100 de ani. Casa este foarte aproape de biserica de lemn de la Româneni.

Consiliul Parohial Oroiu-Petea

Epitrop : Roman Victor

Diac : Socol Victor

Făt : Socol Ioan

Gestiune lumânări: Pop Gheorghe

Consilieri:

Moldovan Dorel, Crefelea Ioan, Cosma Ioan, Dobra Dumitru

Socol Călin, Silaghe Niculae, Ogrea Dănuț, Parasca Cristian

Răduț Ioan, Moșneag Cornel

Primăria Comunei Band Str Tg Mureșului Nr. 5

Band CP 547065 Județul Mureș

Paharul mântuirii, element euharistic așezat pe Sfânta Masă din altarul bisericii din care se împart cinstitele și sfintele daruri aduse de cei care se consideră vrednici a aduce pâinea trupul lui Iisus Hristos și vinul, sângele lui Iisus Hristos, lumânări din ceară, tămâie și ulei.

Darurile care pot fi aduse de credincioși sunt: pâine curată sau prescură făcută în casă, vin obținut din struguri, fără a adăuga alte substanțe, lumânări din ceară curată, tămâie pentru cădelniță, precum și ulei pentru candelă.

CAPITOLUL 10 În loc de Epilog

10.1 La un ceai cu Pr. Vasile Ghira

(fost Preot-Paroh în parohiile Oroiu și Petea între anii 1975-1993)

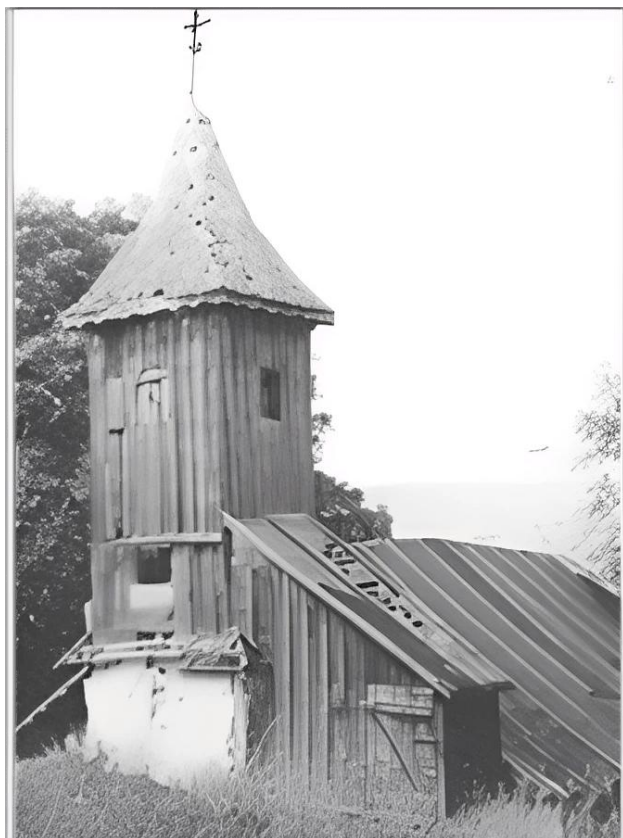
Hărănglab 15.10.2024

Legat de Biserica de lemn de la Ungureni, Satul Oroiu Secuiesc, în documentele consultate, un singur aspect e redat: „Această biserică nu mai există, fiind distrusă într-un incendiu”!

O bubuitură ca a unei explozii puternice și semnalul de incendiu prin tragerea clopotelor de la cealaltă biserică de lemn de la Româneni. Până la venirea pompierilor, oamenii din vecini au alergat cu găleți cu apă, încercând să stingă focul, vâlvătaie, care se vedea de la mare distanță peste tot satul, biserica fiind, amplasată pe o colină, (la nr. 52). Până să ajungă pompierii și oamenii în țințirul Bisericii, flăcările, având deja o înălțime de 10-15 m, au cuprins toată construcția. Mai mult, dogoarea și para flăcărilor au făcut ca oamenii să nu se poată apropia la mai puțin de 30-40 de metri. Biserica a fost construită din bârne de brad, temperatura fiind așa de mare că a topit clopotele din turn, curgând ca un șuvoi de lavă.

Dar timpul de atunci până în prezent s-a scurs nemilos de repede...Eu mi-am terminat studiile la facultate, am făcut armata, chiar și cei 35 de ani în câmpul muncii care mi-au dat dreptul la pensie. ... După aproape 50 de ani, studiind și scriind Monografia satului Oroiu și acum, spre final de lucrare, Parohia Oroiu- Petea trecut și prezent, încep să-mi pun întrebări. Peste tot unde am căutat se pomeneste doar de un incendiu. Unele surse nici data exactă nu o au... Nu există fotografii, singurele imagini sunt cele făcute de mine în septembrie 1976, (Pe Wikipedia eu am postat fotografia) Mă simt legat de locașul acela, pentru că acolo, nănașa Veta m-a dus și m-a închinat în fata altarului în ziua botezului. (Am postat o fotografie din cele din sept 1976)

Odată cu incendiul au trecut în beznă aproape 300 de ani din istoria

satului. Biserica a fost construită înainte de anul 1750, pe vremea Greco -catolicilor, sub hramul sfinților Arhangheli Mihail și Gavril. Pe linie bisericească acest cult era subordonat Papei de la Roma, așa că e de înțeles că în asemenea condiții promițătoare, tot satul a trecut la religia Greco-catolică.

Primele persoane care au ajuns acolo la fața locului în țințirumul de la Ungureni, alertați de bubuitura exploziei, au fost fata lui Silaghi Petru, Mărioara, căsătorită cu preotul Florea Augustin și mama acesteia. Și

Biserica de lemn de la Ungureni. Locașul sfânt, unde, pe data de 5 ianuarie 1956, Nănașa Veta, m-a închinat în fața Altarului

familia de jos, Jurca Viorel și Veta. Mărioara a alergat acasă după chei, în speranța că va mai putea salva ceva, dat nimic nu a mai fost de făcut. Flăcările au cuprins toată construcția, acoperișul fiind din cătran bituminat totul a ars până la temelie.

Ultimele relicve rămase sunt piciorul de sprijin al mesei din altar și o parte din zidul construit din bolovani de gresie lutoasă lângă care a fost ridicată fundația turnului-clopotniță în anul 1883. În vara anului 1978, cu ocazia recepției și sfințirii lucrărilor de renovare la Biserica de lemn de la Româneni, o delegație de le Episcopia din Alba Iulia a vizitat și locul

unde a fost biserica de lemn de la Ungureni, poate ultima slujbă de părăstas...

Mă apropii de finalul lucrării... Îmi amintesc, la început v-am vizitat aici, acasă, în sat la Hărănglab, părinte Vasile Ghira. A fost o întâlnire fericită, pentru că am obținut multe informații importante. Consider că e potrivit, poate și pentru formatul cărții, să închei cu o discuție cu D-voastră, Părinte!

1. *Autorul:*

— Părinte Vasile Ghira! Ați poposit pe meleagurile satelor Oroiu și Petea, proaspăt absolvent, de curând hirotonisit, la 1 ian 1975. Cum vi s-au părut oamenii din cele două sate, obiceiurile și datinile locului?

Părintele Vasile Ghira:

— M-am ghidat toată viața după câteva axiome: Nu te cocoța pe munte ca să te vadă alții... Urcă-te pe munte ca să-i vezi tu pe ceilalți!

Mi-a plăcut foarte mult, am găsit credincioși buni, practicanți, trăitori, mai ales la Oroiu, Acolo se ținea prima zi de vineri din lună, și veneau dimineața la spovedit 20–25 de femei, le spovedeam, făceam sfânta Liturghie și apoi le împărțăseam și mi-a plăcut foarte mult trăirea aceasta, credincioșii erau, așa cum v-am mai spus, practicanți trăitori oameni de omenie, puteam avea încredere în ei. De când am ajuns acolo, oameni de cuvânt cu bun simț, oameni de caracter. M-am simțit bine acolo, ca într-o familie. Nu aș fi plecat niciodată, dacă, după 1989, nu ar fi trebuit să mă mut mai aproape de părinți.

2. *Autorul:*

— Din informațiile mele, sunteți unul dintre cei mai longevivi preoți, 18 ani la parohiile Oroiu și Petea. În acest timp ați contribuit la realizarea foarte multor lucrări de reparații și amenajare la cele două monumente istorice, Bisericele de lemn.

Ce ne puteți povesti! Despre Bisericiuțele de lemn, în care se săvârșea o slujbă predicată cu tot sufletul de părintele -paroh Vasile Ghira, iubit și apreciat de credincioșii din cele două sate

Părintele Vasile Ghira:

— M-am gândit că, trebuie să fac ceva pentru ei. Ploua în biserici, era frig, la biserica de la Româneni, care după alunecările de teren era parcă într-o rână. Înaintea mea, preoții ședeau un an doi și plecau. Eu m-am

hotărât să rămân acolo, și atunci să încerc să îi ajut. Am și făcut demersuri pentru renovarea celor două biserici de lemn, care erau de fapt nominalizate, ca monumente istorice. Ce nu mi-a plăcut la oroieni, era că se comportau în continuare ca două sate, nu veneau la altă biserică, și așa mergeau la biserică doar o dată pe lună. Între timp, s-a întâmplat nenorocirea cu incendiul de la biserică de la Ungureni, așa că, și mai mare nevoie era de intervenții. Pe data de 19 decembrie, din greșeală, s-a omis să se coacă prescura, așa că nu s-a ținut Sfânta Liturghie. Pregătirea sărbătorilor de Crăciun din anul 1976, când oroienii se pregăteau pentru sărbătorirea cu cinste și plăcere a Crăciunului, cu repetiții diverse pentru colindători de toate vârstele precum și alte obiceiuri ale satului. În special pentru copii mici care învățau colindele de Crăciun. Primii care mergeau la colindat dimineața erau copiii de școală, apoi copiii mai mari care erau pe la diferite școli la oraș, care veneau pe la amiază cu colindatul. Seara veneau feciorii și oamenii mai în vârstă. Cei mai bătrâni erau invitați să guste câte un păhar de jinars sau jin, apoi mai colindau una, în timp ce găluștele făcute cu carne proaspătă de porc și păsat de cucuruz făcut la râșnița lui bade Neculae a lui Gâscoi forfoteau pe sobă. Așteptau cu toții să vină omătul adus de Moș Crăciun din ținuturile nordice din Laponia. Eram în ultima duminică înainte de Crăciun, când lumea mai credincioasă, mai ales femeile bătrâne, care se spovedeau și așteptau să ia Sfânta cuminecătură la biserică. A fost o zi frumoasă de toamnă târzie, cu cerul senin, o zi frumoasă cu un soare plăcut. O zi de duminică în care mulți au fost la biserică. Fiecare, după slujbă s-a îndreptat către casă, împăcat sufletește că a participat la Sfânta Liturghie, ținută la biserică de la Ungureni. Pentru îngrijirea sufletului de Sfintele sărbători, de nașterea Pruncului Iisus

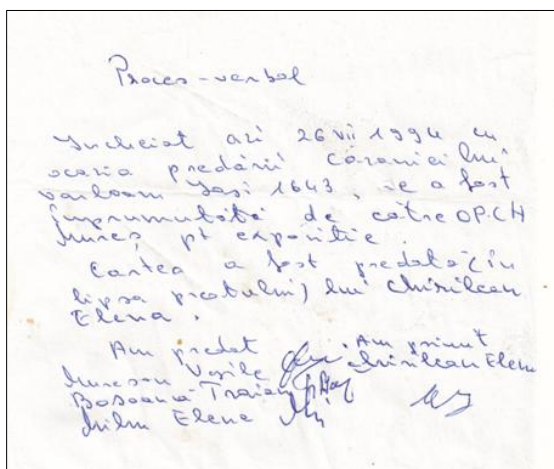
3. Autorul:

Mi-ați relatat că, ați transferat o parte din documente, arhiva bisericilor din Oroiu la Petea, unde era de facto Biroul parohial.

Părintele Vasile Ghira:

Cu ceva vreme, înainte de a arde biserică, pe când se pregăteau actele, proiectele de restaurare, am luat pe rând tot ce ținea de arhive, de patrimoniu și am depozitat la Petea într-un dulap (Cărți cu scriere chirilică, registre de stare civilă, Situații privind Botezații, cununații și Protocolul,

evidența morților. În jur de 40 de piese de patrimoniu, inventariate de o comisie de la Județ, consemnate în registru prin Proces-verbal. Au fost cele mai multe din județ, Icoane, icoane pe sticlă, Cazania lui Varlaam, din anul 1643, tipărită la Iași. Din consemnări, aflăm că după 40 de ani de la tipărire, în anul 1696, cartea ajunge în proprietatea popii Radu din Oroiu. După moartea acestuia, rămâne la popa Șandru din Alma (Merișor). Fata popii Radu din Oroiu, Paraschiva, a primit în schimbul cărții, 17 Florini, 20 de coți de pânză subțire și 4 phunți de ceară. La începutul secolului al XIX-lea, cartea ajunge în localitatea Adămuș. Cazania a fost una la Oroiu și a fost dusă la Petea, unde era de facto biroul Patriarhiei, acolo, fiind locuința preotului.

Procesul-verbal de predarea Cazaniei

Îmi spunea Petre Silaghi, cum că bunica lui zicea încă tot „Credeul” cel Ortodox! Drept dovadă că înainte de anul 1700, oroienii au fost ortodocși! Doar Tete Pavel știa să citească în chirilică!

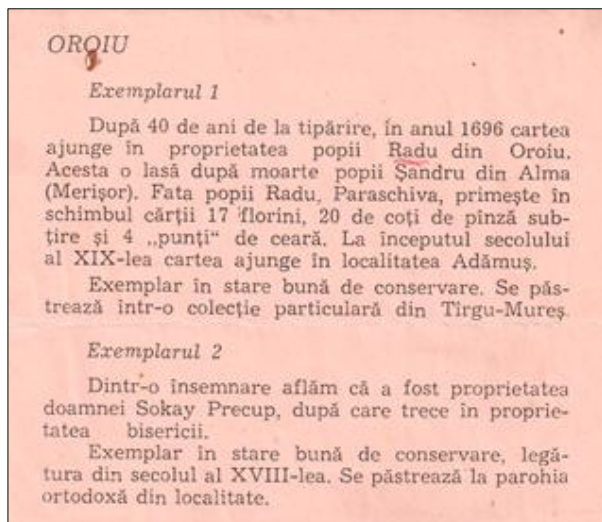
După ce s-au cumpărat cărți noi cu grafie latină cele vechi le-am dus la Petea.

4. Autorul:

— Într-un document, însoțit de un Proces-verbal, prezentat în fascimil, datat 26.07.1996, se face mențiunea că „Exemplarul 1 este în stare bună de conservare, și se păstrează într-o colecție particulară din Târgu Mureș”. Dintr-o altă însemnare, aflăm că Exemplarul 2, a fost în proprietatea doamnei Sokay Precup, după care a trecut în proprietatea bisericii. Tot așa, se menționează că exemplarul, „este în stare bună de conservare, legătura din secolul al XVIII-lea. Se păstrează la parohia ortodoxă din localitate”. Din păcate, din dulapul în care au fost depozitate de D-voastră, au luat calea podului casei parohială, unde au căzut pradă apei de ploaie și mucegaiului!

Părintele Vasile Ghira:

— Din păcate, eu am plecat în anul 1993, și amintirile mele se opresc acolo!

5. Autorul:

— Ce ne puteți spune despre tristul eveniment în care biserica de lemn de la Ungureni a ars până la temelie. Cauza, natura exploziei despre care se povestește, cercetări, miliție, procuratură?

Părintele Vasile Ghira:

— Nu îmi pot da seama ce s-a putut întâmpla?! Înainte cu câteva zile au fost duse

covoarele din fața altarului la Târgu Mureș la curățat.

Așa cum mi-a relata Ghiță Hosu, ficiu lui Vasilia Hosu, acolo sigur s-au folosit soluții pe bază de diluanți și benzină, ca să se curețe și petele de ceară de la lumânări. Arzând mocnit un fitil de la o lumânare, (în duminica aceea nefăcându-se Liturghie, crâșnicu a aprins doar câteva luminări unde se agăța cădelnița. A ars mocnit și de acolo s-a declanșat explozia. Dacă se dădea foc se aprindea imediat, dar așa explozia a fost auzită în jur de ora patru (lumânările pe vremea aceea erau mai groase). De la nana Nică, nevasta fostului brigadier Florian Bălaș, printre altele, am aflat că în ziua incendiului din duminică lui 19 decembrie, a trecut prin țintirim pe cărarea din dreptul bisericii. Zicea că parcă i s-a părut că la fereastra dinspre altar vede ceva ca o flacăra ros-gălbuie.. dar a dat-o pe seama amurgului, a asfințitului continuându-și drumul cu corfa, ducând mâncare caldă soțului care era de serviciu la sediul CAP, împreună cu Pelaghie Aurel (Burel). Nu după multă vreme după ce a ajuns la sediu, i-a întins soțului masa, și a început să povestească ce a văzut în fereastra biserici. Până să termine de mâncat Tete

Florian, s-a auzit o bubuitură foarte puternică zguduindu-se geamurile și ușile sediului.

Au ieșit afară din clădirea Sediului și au văzut în dreptul țintirimului, de-asupra bisericii cerul roșu. S-au întors repede în sediu și au telefonat la Pompierii la Târgu Mureș și la Band. La întoarcere, Nana Nică, a trecut prin țintirim, văzând imaginea apocaliptică în care a ars până la temelii Biseriçuța de lemn de la Ungureni.

6. *Autorul:*

— Am citit, sunt surse că, ar fi fost cel mai vechi monument din Transilvania, cea mai veche Biserică de lemn, ridicată înainte de anul 1750...

Părintele Vasile Ghira:

— Eu știu că cea mai veche era cea de la Petea. Dar, pe talpa de la intrare în biserica de la Ungureni, era scrijelit anul de început. E posibil să fi fost cea mai veche, nu am verificat.

7. *Autorul:*

— Care era atunci în anul 1976, situația Bisericii de lemn de la Româneni? Se putea ține slujba acolo? Nu au fost alunecări de teren?

Părintele Vasile Ghira:

— Se ținea slujba, așa înclinată cum era, și doar în luna octombrie 1978, s-a refăcut. S-a ridicat mult, au executat subzidire, au ridicat biserica, așezată pe temelie nouă. Bolta a rămas, cu pictura. A fost bine venită, pentru că am avut unde sluji. Au venit cu toții la aceeași biserică.

După vreo patru săptămâni de la incendiu, am vorbit cu sătenii, că am găsit la Cerghid o biserică de lemn destul de nouă, doar de vreo 50 de ani. Apoi am târguit una pe Valea Gurghiului. Până la urmă, am hotărât să o restaurăm pe cea veche...Am tocmnit lucrarea cu o echipă de la Hodac, și în luna octombrie 1978, s-a descoperit, refăcut temelie- fundație, refăcut acoperiș și acoperit cu șindrilă nouă.

La finalizarea lucrărilor de renovare din anul 1978, a fost de față o Delegație a Episcopiei de Alba Iulia condusă de P.S. Emilian Birdaș. Așa,

Biserica de lemn de la Româneni, a rămas de bază, locul unde se slujea duminica Sfânta liturghie. Păcat, că cea de la Blăjel ar fi fost mai spațioasă.

8. *Autorul:*

— Ne puteți da exemple de bărbați și femei din satele Oroiu și Petea, de care vă amintiți că s-au evidențiat și v-au rămas în memorie. Povestiți-ne despre ei, ca o comemorare!

Părintele Vasile Ghira:

— Îmi amintesc de cântăreți, cantori Pavel Socol și de Grigore Văidian de dincolo, Tete Iuan a Porombului, cu mătușa Susană, Aurelu' Sasului, invalidul, Pop Gheorghe a lui Pintilie, ficiorii Viorel și Ghița, Lelea Anica de la Vie, Trif, socăcița, fata Marie, au fost mulți cei mai umblați la Biserică. La „Buna” erau Socoleștii Iuon și Ghița, Viorel Pop a Monului, părinții dumneavoastră, familia Roiban, Petre Coțcaș, Gheorghe Bereș,, Alexandru Socol de la Comoară, Lele Marie, Ion satelitu cu Sofia, Ion Socol Bamba. Bamba mai cânta la biserică, în strană. Era însurat cu Ștefănia. Ștefan Socol, fratele lui Bamba, Gheorghe Pop a Monului, Lelea Marie nevasta lui Condratea Socol, Vasilie Roman și ficioru lui, Victor. La Ungureni erau Roman Aurel, șoferu, Frații Jurcă, Viorel și Tână, Vasilie Hosu care era corator când am ajuns eu acolo, Mărginean Petre, pușcașu, Jurca Viorel cu Veta, lăptăreasa, Silaghi Petre, Ruja Gheorghe, Pop Vergil, Florian Bălaș, brigadieru, Sănu Titului, Roman Gore, Ogrea, Ilie magazioner, Gorila, cel din casa cu paie, Cioncu, Codarcea Ion, cioban, păcurar la oi, cu o mână, Moldovan Gheorghe. Și pe Nunu, țiganu, cu familia lui mi- amintesc...

Din Petea, îmi vin în minte oameni vrednici și buni creștini: Chirilean Traian bătrănu, corator, Chirilean Traian și Uța, Nicușor Damaschin și Dăscălița Maria, Chirilean Traian Profesorul, Doamna Todea învățătoarea, Todea Ionel tractoristu, Doctorul Todea Dorel, Sămărghițan Tenie, Sămărghițan Lucian, cântăreț, Pelaghie Lăurean, Marin Degeratu care are un ficior general, Pop Dănilă, Bucur Romi, Pelaghie Ion, Chirilean Nucu Șoferu pe autobus, Chirilean Iosif și Mărioara, de-a lui Roman Gore din Oroiu. Sămărghițan Aurel, profesorul cu soția Norica tot din Oroiu.

9. *Autorul:*

— A opta chestiune, ultima, dar nu cea mai puțin însemnată, povestiți-ne despre acele locuri, în care m-am născut și am copilărit eu. Amintiri care v-au rămas în memorie, până acum, la venerabila vârstă de 73 de ani!

Părintele Vasile Ghira:

— Îmi amintesc cu drag de oameni. Cei din Valea Oroiului parcă erau mai bogați. Cu botezul umblam o zi întreagă, la șapte case eram programat la masă. O calitate deosebită a petenilor față de copii: *I-au învățat nu i-au îmbrăcat!*

10. Autorul:

-Vreau să vă povestesc, o întâmplare, de pe vremea când lucram la Întreprinderea Nicovalea din Sighișoara. Conducerea de pe vremea aceea, se hotărâseră să mă promoveze Șef de Secție la Întreținere și reparații. Dar pentru asta, musai trebuia să fiu membru de partid! Mă cheamă la Cabinet, și acolo, mă iau la întrebări, ce e cu numele meu, Iov?! Oi fi Pocăit, Baptist, Yehovist??? Nu mi-a căzut bine, dar răspunsul a fost cam așa: Să știi că numele meu, Iov, e nume de sfânt, citește Biblia ...Dreptul și mult răbdătorul...pe când al tău, al tău e nume de slugă! (Îmi cer iertare pentru cei ce poartă numele sfântului Ioan, dar atunci, pe moment am simțit nevoia să mă impun!) Și, cred că ai reținut că sunt băiat deștept...îmi amintesc cu siguranță, că, pe la 6-7 săptămâni, Nănașa Vetă, m-a dus și m-a închinat în fața altarului la Biserica din sat. Și acolo, un tip pe care nu-l cunoșteam (mai târziu aveam să ne împrietenim, fiind un om de treabă, prieten cu Moșu, Părintele Eugen Giurgiu!) după ce m-a băgat în Cristelnița cu apă rece, parcă a notat ceva într-un caiet! Ia du-te matale, tovarășu Secretar de partid, acolo, la biserica din sat...Și dacă dai de caiet, sunt Ortodox...dacă nu, sunt Papistaș! Peste vreo două săptămâni am aflat că cele declarate de mine se adevereau, și, am și fost primit în rândurile membrilor de partid! Dar, mare surpriză, în urmă cu vreo

doi ani, pe când studiam arhivele bisericii din Oroiu, am dat de însemnarea mult discutată...

11. Autorul

— Prim mine, unul dintre urmașii celor păstoriți de Dumneavoastră, cu mulți ani în urmă, foștii enoriași, vă aduc mulțumiri și cele mai calde urări de bine și sănătate! La mulți ani Părinte Vasile Ghira, și numai bucurii!

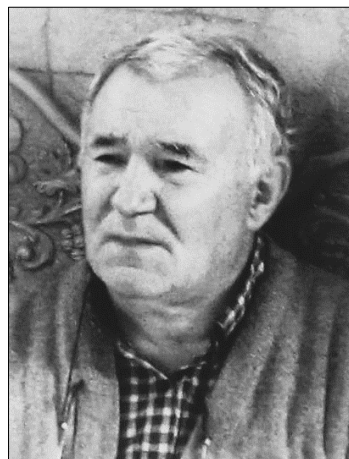
Doamne ajută!

Protocol

Nr. foaie 11		Anul, luna, ziua		Prunc sau pruncă ? de sunt geneni sunt ambii prunci sau prunce, sau unui prunc și alta pruncă ?	Născut		Numele de botez al pruncului sau al pruncei	Numele, prenumele, religia, starea, etatea și ocupația părinților	Patria, jurisdicțiunea, locul nașterii părinților strada și Nr. casei
Nr. curent		nașterii	botezului		legitim	relegitim			
49	1955	1955	1. Dec.	Prunc.	cm	-	vicolae	Radu vicolae ort. rom. agric. 29 ani	Oroiu Ludus. Cluj.
50	1955	1956	8 Jan.	Prunc	Da	-	Lo v.	Radu Ma. ort. rom. casnic 21 ani Roiban Blina ort. rom. agric. 29 ani Roiban Luponia ort. rom. casnic 21 ani	Oroiu Ludus. Cluj.
								Anul 1955	sc
1.	1956	1956	22 III	Prunc	cm	-	Vasile	Codarcia Maria ort. rom. 24 ani camica oron Pop Gheorghe	Oroiu Raion Ludus Cluj Oroiu

Memento bio-bibliografic

M-am născut într-o zi de 27 noiembrie, a anului 1955, când începea să fulguiască mărunț dinspre Pădurea Căpușului, într-un sat din mijlocul Câmpiei transilvane, Oroiu, sat uitat de lume, unde nici măcar diligența nu a ajuns vreodată. Dar, satul era înconjurat de alte sate, unde s-au născut mari cărturarii ai Ardealului: Petru Maior, Alexandru Papiu Ilarian, Iosif Hodoș, Gheorghe Șincai, Nicolae Vlăduțiu, ș.a. Acolo, unde în clopotnițele vechilor Biserici de lemn, mustește istoria! Ajuns la Gimnaziu, Mama mea a insistat să mă dea la școală la oraș,

deși în sat era școală cu opt clase. Dar, cu profesori suplinitori și condiții precare de învățământ, nu puteai spera la mai mult decât o școală profesională. Și-apoi, își dorea să aibă și ei pe cineva de sprijin, un funcționar, un ștab pe la Sediul CAP-ului. Să ajung Inginer agronom, inginer la zootehnie, medic veterinar, sau în învățământ. În liceu am avut înclinații spre literatură, cochetând cu poezia și Cenaclul literar al școlii. Însă, eu m-am gândit că, ajuns profesor, cel puțin în primii ani, voi fi dascăl la țară. A fost motivul pentru care am fugit ca Dracu de tămâie de noroaiele de pe ulițele satului și cizmele de gumă, așa că, am ales Politehnica! Fabrică la oraș, inginer, asfalt, halat curat și sticla cu lapte dimineața la ușa apartamentului la bloc!

Nimic nu poate fi mai frumos decât să te întâlnești după o grămadă de ani cu iubirea din tinerețe, pasiunea din anii de liceu: scrisul! Se spune că, dacă găsești meseria care îți place nu o să muncești niciodată! Pensionar fiind, sau bursier la stat pentru a doua oară, cum îmi place să mă autodefinesc, m-am întors la prima iubire: Ședințele de Cenaclu literar și scrisul, alintând plăcut valențele sufletești ale unui absolvent de Institut Politehnic!

Am început să scriu din anul 2019, în primăvara lui 2020, văzând lumina tiparului prima carte. Din respect și recunoștință pentru satul în care m-am născut și în care m-am bucurat de anii copilăriei alături de copiii și bătrânii satului, am hotărât să adaug numelui de autor și numele satului. Așa că pentru toți prietenii voi fi Iovu Roiban Oroianu!

În răstimp, de doar cinci ani, au apărut la diferite Edituri din Cluj-Napoca, Baia Mare și Târgu Mureș 12 cărți, după cum urmează:

„Povestiri din cufărul cu amintiri”, roman autobiografic, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 15.06.2020, prefată prof. dr. Doina Rad.

Inițial am scris câteva fragmente pe rețelele de socializare, după care la încurajările și insistențele prietenilor și foștilor colegi de școală m-am apucat de scris!

A urmat „Peregrin pe Insula La Gomera-Tenerife, Jurnal de călătorie”, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 10.08.2020, prefată, prof. dr. Nicolae Teșculă.

„Fostele iubiri-nouăzeci și nouă de poezii”, Editura Vatra veche, Târgu Mureș, 27.11.2020, prefată prof. dr. Doina Rad, postfață Rodica Mureșan. Fostele iubiri sunt de fapt, fete drăguțe cu care împreună, licean sau student fiind, am învățat alfabetul iubirii! Câteva poezii au apărut în paginile Revistei de cultură „Cervantes” numerele 48 și 49/2023, Revistei e Creator și Anuarul pe anul 2023, a Cenaclului Internațional „Stele Căzătoare”, volumul 3.

„Peregrin pe Insula La Gomera-Tenerife, Jurnal de călătorie”, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Tipomur, 3.12.2021, prefată, prof. dr. Nicolae Teșculă. După o a doua iarnă în Canare!

„Oroi, în documente și consemnări- contribuții monografice”, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, august 2021, prefată Prof. Dimitrie Poptămaș. O istorie a satului în care m-am născut...

„Radiografia unei vieți”, roman autobiografic, Editura Tipomur, Târgu Mureș, decembrie 2021, prefată Prof. Dr. Doina Rad. Povestiri despre o pârđalnică viață de om, așa cum a fost! Când la capăt de drum, descoperi că, la fiecare răscruce de drum, sunt prea multe dezamăgiri printre speranțe! Cu acest volum am obținut „Premiul pentru romanul autobiografic” la concursul „Armonii literare” Ediția 2022.

„Nicovala, dragostea mea”, roman documentar, Editura Tipomur, Târgu Mureș, martie 2022, prefată Prof. Vasile Nichifor. Povești și povestiri despre fabrica de unde eram convins că voi ieși la pensie! O fabrică ce pune pe masă pâinea la aproape 10.000 de suflete.

„Limbajul și tiponimia Câmpiei Transilvane în poezia lui Ion Horea”, Antologie, Editura Ardealul Târgu Mureș, 12 august 2022, prefată Prof. Univ. Dr. Eugeniu Nistor. Am cochetat și cu analiza literară. Din prea multă

afecțiune pentru colegul de clasă al mamei mele, poetul Ion Horea. Acolo în cimitirul din sat, de sărbătoarea morților, Floriile, ne opream preț de câteva minute să schimbe câteva vorbe: Ce mai faci tu Genică?! Da tu mă Uănule?! Și de acolo a pornit totul: dorința de a fi om cu carte și crezul că, pot călca pe urmele lui Ion Horea, om învățat și domn la oraș!

Vezi tu dragu mamei, îmi spunea mama, să înveți bine la școală, să ajungi om învățat, domn așa ca Uănu! Munca mi-a fost răsplătită pe măsură cu Premiul pentru „Cartea de critică, eseu și istorie literară” pe anul 2022, acordat de Liga Scriitorilor din România.

„De vorbă cu iubirea secretă,” corespondență, colaborare cu Gina Moldovan, Editura Tipomur, Târgu Mureș, 10 august 2022, Prefața: Mircea Istrate, postfață. Liliana Moldovan. Amintiri din vremea când totul era tentant și nimic interzis! Universul mirific al vieții de elev și viața la internat!

„Povestiri”, o Ediție îngrijită a țaranului- scriitor Dumitru Iclânzan, În urmă cu ceva vreme, într-una din vizite, vărul mamei, Traian Chirileanu, de loc din satul Petea, județul Mureș, mi-a prezentat o povestire autobiografică, un manuscris, a țaranului Dumitru Iclânzan, unchiul unchiului, după mamă, din satul Iclânzel (n. 1880, d. 1971).

A urmat o surpriză de proporții, viața mea urmând să ia o turnură neașteptată! Am lecturat materialul, mi-a plăcut, era ceva deosebit, creiona mersul vremii pe la anul 1900 și ceva. Pe alocuri, presărat cu povestiri despre satul meu natal, Oroiu.

M-am apucat de pregătirea acestei lucrări pentru a vedea cât mai repede lumina tiparului și să ajungă în mâinile tinerilor cititori și familiei. După ce am parcurs aceste consemnări auto-biografice, consider că această lucrare va fi de folos cititorilor din zilele noastre, printre rânduri

Cu țărânăuța mea, la sărbătoarea „Lăsatul secului pe Târnavă”, la Sighișoara

descoperind un veritabil tablou al începutului de secol XX, din Câmpia Transilvană!

Spre sfârșitul anului trecut, la Editura Intermedia Group din Târgu Mureș, a apărut un roman autobiografic cu titlul „Am fost tanchist pe T-55”, prefațat de Col. Octavian Chebuț. Ideea cărții a venit la Întâlnirea după 50 de ani de la terminarea liceului. Oricum ar fi, la o petrecere, bărbații tot pomenesc de armată. Și colegul și prietenul Ilie Rad se plângea ce viață grea a fost pentru el armata...I-am promis că voi scrie eu, așa cum am mâncat pe pâine armata la trupă, într-un Regiment de tancuri operativ, nu la „Pension” (T.R. – termen redus!) Nu a fost o miscare fericită, pentru că, Ilie s-a supărat, nu i-a căzut bine cartea, în care pomeneam că el, a fost militar în calitate de responsabil cu Biblioteca Unității Militare. M-a acuzat și de plagiat, pentru că am strecurat într-un text, o frază prin care Ilie, evidenția că, pe vremuri, „nenorocitul ” de Funeriu, demult defunctul ministru al Educației și Învățământului a introdus camerele de luat vederi Ce glumă bună! Și cu isprava lui Funeriu și cu plagiatul...Pentru că eu prin cuvântul, sau termenul „plagiat”, înțeleg cu totul altceva. Dar asta e o problemă pe care sper să o lămuresc cu Ilie la prima discuție amicală... Ca și meseria de scriitor! Nu rețin să o fi găsit în nomenclatorul meseriilor. Și mai mult, poți fi scriitor chiar dacă nu ai la bază o Facultate de litere, adică filologie! E suficient și liceul, ba chiar și opt clase ca în cazul lui Băieșu!

Nu în ultimul rând, cu deosebită plăcere m-am preocupat de o Antologie a Cenaclului Aurel Mosora, din Târgu Mureș, Ediție Îngrijită, apărută la Editura Tipomur, în anul 2023. 14

Și, în pregătire „Școala din satele Oroiu și Petea- învățământul confesional și de stat”.

Sunt căsătorit cu o colegă de clasă din liceu, care mi-a dăruit doi copii frumoși și sănătoși! Împreună ne-am construit o casă în Sighișoara, cu grădină și fântână cu roată în ogradă, cu câțel și pisică, casă mare în care să putem locui împreună cu copiii. Numai că, planul de acasă nu se potrivește cu cel din târg. Copiii au plecat fiecare cu rostul său, iar noi am rămas la Sighișoara singuri ca doi cucii în casa mare! În cele din urmă am vândut casa din Sighișoara (cu rețineri și durere în suflet, cu gândul că am muncit aproape 20 de ani, și a fost o casă pe gustul nostru!) și am cumpărat o casă în Sântana de Mureș, lângă Târgu Mureș, în care locuim împreună cu familia fetei. Împreună cu ei și nepoții Eduard și Patric ne simțim ca în Rai. Nu cred că în Grădina Domnului, în Rai poate fi mai bine. Ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea zile și sănătate să ne putem bucura de tot ce avem. Am început o viață nouă, cu

speranța că zilele din anii ce or să vină vor fi cele mai frumoase! Conștienți că în acest răstimp, anii s-or tot împluina.

De fapt, așa cum vă spuneam, am început să scriu pentru nepoții mei, pentru atunci când vor fi băieți mari... și Moșu Iovu n-o mai fi. Să știe că se trag din Oroiu, satul dintre dealuri de lut, acolo unde diligența nu a trecut niciodată! Da pită cu slănină, jinars de prune și apă bună de beut așe ca la Ciurgău la „Buna” nicăierea pe lumea asta nu-s!

Autorul

Referințe bibliografice

1. Eugen Chirilă, Nicolae Gudea, Valeriu Lazăr, Andrei Zrinyi, *Tezaure și descoperiri monetare din Muzeul Județean Mureș*, Muzeul Județean Mureș, Târgu Mureș, 1980.
2. N. Sulică, *Cărturari Brașoveni din secolul XVI ca ctitori al limbii noastre literare*, Brașov, 1943,
3. Traian Popa, *Monografia orașului Târgu-Mureș*, 1932.
4. Silviu Dragomir, *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române, Cluj-Napoca, 1990
5. Cornel Sigmirean, *Istoria Formării Intellectualității Românești din Transilvania și Banat, în epoca modernă*, Presa Universitară Cluj-Napoca, 2000.
6. Parohia Ortodoxă Oroiu-Petea, *Istoric și registre* (nașteri, căsătorii, decese).
7. Aurel Lupu, Oliviu Marcu, Grigore Ploșteanu, *Mureș: Monografie*, Editura Sport Turism, București, 1980,
8. Ioan Eugen Man, *Biserici de lemn din Județul Mureș, monumente de artă populară românească*, Târgu Mureș, Editura Reîntregirea, 2005,
9. Ioan Eugen Man, *Biserici de lemn ale Românilor din Ținuturile Mureșene, (I)*, Editura Nico, Târgu Mureș, 2012.
10. Octavian Mireștean, *Monografia satului Petea, Comuna Band*, Tipografia Colofon, Deva, 2019,
11. Ioan Eugen Man, *Idem*, Târgu Mureș, Editura NICO, 2012, p. 38.
12. Arhivele Naționale Mureș.
13. Arhiva Parohiei Oroiu-Petea, Arhivele Protopopiatul ortodox Luduș.
14. Ilie Codarcea, *Istoria vechii Biserici cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Oroiu*, București, 2016,
15. Ilie Codarcea, *Istoria vechii Biserici cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Oroiu*, București, 2016.
16. Ioana Cristache Panait, *Biserici de lemn, monumente istorice din Episcopia Alba- Iulia, mărturii de continuare și creație românească*, Alba-Iulia, Editura Episcopiei, 1967,
17. Eugenia Greceanu, *Monumente Istorice studii și lucrări de restaurare*, Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistemizare, Direcția Monumenter Istorice. 1968

18. *Șematismele Clerului Arhidiacezei Mitropolitane Greco-catolice Române de Alba- Iulia și Făgăraș*, editate la, Blaj, între anii 1865 și 1938.

Anexa Nr. 1

Lista nominală cuprinzând persoanele înhumate la Țintirimul din „Coasta Bucșii”, în perioada 1873-1900

Nr crt	Numele și prenume defunctului	Preotul care a oficiat slujba de înmormântare	Data Deces	Anul nașterii	Etate
0	1	2	3	4	5
1	Burian Ermulae	Pop Iuliu	08.08.1877	1841	36
2	Moșneag Petru	Pop Iuliu	07.09.1877	1817	60
3	Silaghi Domnica	Pop Iuliu	1878	1838	40
4	Codarcea Safta	Câmpeanu I.	20.09.1878	1830	48
5	Buruian Ioan	Câmpeanu I.	15.11.1878	1829	49
6	Codarcea Petre	Câmpeanu I.	31.01.1879	1815	64
7	Pop Ioan	Câmpeanu I.	02.02.1879	1810	69
8	Bălaș Andrei	Câmpeanu I.	01.03.1879	1787	92
9	Trifu Maria	Câmpeanu I.	26.01.1879	1814	65
10	Moșneag Gligore	Câmpeanu I.	23.01.1880	1828	52
11	Moșneag Susana	Câmpeanu I.	05.02.1880	1828	24
12	Moșneag George	Câmpeanu I.	09.03.1880	1847	33
13	Codarcea Vasilică	Câmpeanu I.	03.05.1880	1806	74
14	Buruian Măriuca	Câmpeanu I.	17.08.1881	1829	52
15	Delean Grigore	Câmpeanu I.	18.05.1881	1825	66
16	Letiția	Câmpeanu I.	25.06.1881	1853	28
17	Anica	Câmpeanu I.	10.12.1881	1821	60
18	Nastasia	Câmpeanu I.	18.12.1881	1816	65
19	Trif George	Câmpeanu I.	28.12.1881	1836	45
20	Tănase Petre	Câmpeanu I.	13.04.1882	1847	35
21	Toma Măriuca	Câmpeanu I.	22.01.1883	1848	35
22	Codarcea Maria	Câmpeanu I.	12.05.1883	1846	37
23	Pop Anica	Câmpeanu I.	15.05.1883	1810	73
24	Suciu Ana	Câmpeanu I.	30.05.1883	1842	41
25	Văidian Veronica	Câmpeanu I.	14.04.1883	1859	24
26	Codarcea Nastasia	Pop Filip	06.03.1884	1820	64
27	TOMA Ioan	Pop Filip	11.05.1884	1840	28
28	Codarcea Anica	Muntenescu Florian	11.05.1884	1840	44
29	Delian Maria	Muntenescu Florian	18.06.1884	1820	60
30	Pop Andrei	Muntenescu Florian	20.07.1884	1861	23

31	Pelaghie	Muntenescu Florian	15.10.1884	1820	60
32	Pop Maței	Muntenescu Florian	17.06.1885	1827	58
33	Pop Ioan	Muntenescu Florian	25.06.1885	1801	84
34	Codarcea Anica	Muntenescu Florian	28.07.1885	1841	44
35	Dobra Maței	Muntenescu Florian	15.08.1885	1808	77
36	Rusu Ana	Muntenescu Florian	31.12.1885	1834	51
37	Deac Toader	Muntenescu Florian	08.02.1886	1828	58
38	Dumba Lajos	Muntenescu Florian	13.02.1886	1852	34
39	Moșneag Maxim	Muntenescu Florian	09.03.1886	1850	36
40	Ogrean Ioan	Muntenescu Florian	21.03.1886	1811	75
41	Codarcea Carolina	Muntenescu Florian	05.05.1886	1824	52
42	Codarcea Gregoru	Muntenescu Florian	05.06.1886	1847	39
43	Codarcea Radulo	Muntenescu Florian	24.08.1886	1822	64
44	Pop Susana	Muntenescu Florian	23.10.1886	1860	26
45	Delean Irina	Muntenescu Florian	16.11.1886	1831	55
46	Moldovan Maria	Muntenescu Florian	24.11.1886	1821	65
47	Ogrean Maria	Muntenescu Florian	19.02.1887	1812	75
48	Dobra Sandu	Muntenescu Florian	03.04.1887	1844	33
49	Moșneag Ștefan	Muntenescu Florian	10.03.1887	1817	70
50	Moldovan Gligor	Muntenescu Florian	20.04.1887	1821	66
51	Codarcea Dochița	Muntenescu Florian	18.07.1887	1818	69
52	Moldovan Maria	Muntenescu Florian	26.09.1887	1816	71
53	Dobra Ana	Muntenescu Florian	28.09.1887	1820	67
54	Moșneag Saveta	Muntenescu Florian	08.12.1887	1822	65
55	Văidian Ioan	Muntenescu Florian	16.08.1888	1834	54
56	Sămărghițan Elisafta	Muntenescu Florian	30.08.1888	1804	84
57	Mureșan Maria	Muntenescu Florian	18.11.1888	1826	62
58	Codarcea Acsinie	Muntenescu Florian	25.11.1888	1808	80
59	Buruian Gligor	Muntenescu Florian	28.12.1889	1835	54
60	Moșneag Iacob	Muntenescu Florian	10.01.1990	1832	58
61	Păcurar Lazăr	Muntenescu Florian	17.03.1990	1843	47
62	Pop Andrei	Muntenescu Florian	19.06.1990	1850	40
63	Ana Maria lui Bălaș	Muntenescu Florian	15.09.1990	1831	59
64	Codarcea Petru	Muntenescu Florian	15.11.1990	1845	55
65	Codarcea Domnica	Muntenescu Florian	17.12.1990	1869	31
66	Sălaghe Susana	Muntenescu Florian	13.03.1991	1859	32
67	Moșneag Maria	Muntenescu Florian	07.11.1991	1850	41
68	Moldovan	Muntenescu Florian	02.02.1992	1874	18

69	Dobra Maria	Muntenescu Florian	03.03.1992	1817	75
70	Dobre Rafila	Muntenescu Florian	12.05.1992	1840	52
71	Tamas Simion	Muntenescu Florian	24.10.1992	1848	44
72	Costea Raveca	Muntenescu Florian	29.10.1992	1857	35
73	Dilian Paraschiva	Muntenescu Florian	08.10.1992	1832	60
74	Moşneag Iacob	Muntenescu Florian	10.03.1993	1848	79
75	Moşneag Andronică	Muntenescu Florian	17.06.1993	1857	36
76	Dobra Gavrilă	Muntenescu Florian	17.06.1893	1832	89
77	Codarcea George	Muntenescu Florian	04.09.1893	1814	79
78	Moldovan Susana	Muntenescu Florian	20.10.1892	1854	39
79	Delean Maxim	Muntenescu Florian	10.12.1893	1848	45
80	Bălaş Maria	Muntenescu Florian	05.01.1893	1847	45
81	Radu Ioan	Muntenescu Florian	11.01.1894	1854	40
82	Dilian Maria	Muntenescu Florian	10.12.1894	1856	37
83	Mureşan ANICA	Muntenescu Florian	28.01.1894	1824	70
84	Costea Dumitru	Muntenescu Florian	17.02.1894	1824	41
85	Dobra Mihăilă	Muntenescu Florian	09.09.1894	1833	61
86	Bălaş Ioan	Muntenescu Florian	31.08.1894	1818	76
87	Moldovan Nicolae	Muntenescu Florian	20.10.1894	1824	70
88	Rusu Ioan	Muntenescu Florian	26.10.1894	1831	63
89	Delian Sanfira	Hârşan Nicolae	26.11.1894	1854	40
90	Silaghe Nichifor	Hârşan Nicolae	18.12.1894	1852	42
91	Codarcea Ana	Hârşan Nicolae	05.07.1896	1829	67
92	Meges Măriuca	Hârşan Nicolae	10.06.1896	1830	60
93	Cosma Sanfira	Hârşan Nicolae	06.01.1897	1839	58
94	Codarcea Pantelimon	Pop Melinte	14.05.1898	1831	47
95	Bălaş Artimon	Pop Melinte	14.01.1899	1829	70
96	Codarcea Nastasia	Pop Melinte	15.01.1899	1829	70
97	Trifu Niculae	Pop Melinte	08.04.1899	1843	56
98	Cosma Ana	Pop Melinte	15.05.1899	1837	62
99	Silaghe Petru	Pop Melinte	30.10.1899	1819	80
100	Meghieşu Toader	Pop Melinte	05.09.1901	1829	72
101	Harhoi Anghelina	Pop Melinte	13.01.1902	1833	69
102	Lăcătuşu Ludovica	Pop Melinte	10.05.1902	1820	82
103	Dobra Simion	Pop Melinte	26.02.1902	1864	38
104	Codarcea Sanfira	Pop Melinte	21.03.1902	1854	44
105	Moga Ana	Pop Melinte	06.03.1903	1838	65
106	Cătană Paraschiva	Pop Melinte	15.04.1903	1835	68

107	Pascu Nicolae	Pop Melinte	12.07.1903	1860	43
108	Cosma Maria	Pop Melinte	28.04.1904	1867	37
109	Dobra Toader	Pop Melinte	22.01.1905	1840	65
110	Crefelea Gregoriu	Pop Melinte	28.01.1905	1882	23

Noul Registru de Stare Civilă începe cu data de 8 august 1877 *Protocolulu Matriculare alu Morților dein Parochia Gr. Catolică Uroiulu Secuiescu, Tomul alu Treilea a Archi-Diecesei Gr. Cat. De A-Iulia și Făgărașului în Transilvania*. Consemnarea de început, a venerabilului Preot-paroh Danielu Szots Harhoi, Viceprotopop de Murăș, la cei peste 50 de ani de când păstorea comunitatea din acest sat este următoarea: "Cu ajutorul lui Dumnezeu Sfântul Continuare după Tomul al doilea "(Ce n-aș da să am și acel document!).

Registrul începe cu Buruian Ermulae, dein Uroiulu Secuiesc, libertin, de la nr. Casei 49. Apoi Moșneag Petre, alu Ionichi, Nr. casei 30, Kodarcsa Zăhărie alu Iuăn, Trif Eugenia, alu Iacob, Stan Istina alu Andronicu...Cu o caligrafie și un scris de excepție părintele Daniei Suciul Harhoi, s-a impus pe fila de istorie a satului. Nu știa însă, că în Registru Mortilor, pe data de 15 octombrie, va figura chiar Dumnealui, părintele trecând la cele veșnice la etatea de 77 de ani. A fost jale mare, o pierdere deosebită pentru enoriași. La înmormântare au participat mulți preoți din împrejurimi: Preotul Alexandru O., din Mădărașul de Câmpie, Culpiu, Samsud, Săbed, Țiptelnic, Oroiu de Câmpie, Petea de Câmpie și din partea Protopopiatului Mureș. A fost îngropat în Țintirimul vechi, aproape de biserică. Preot a urmat Pop Iuliu. De remarcat că în registru, începând cu anul 1877 se pomenește de Noul Țintirim din Coasta Bucșii, a cărei evidență o am în totalitate, (în paginile prezentei cărți a fost cu neputință să cuprind toate acele date!) Din evidențe, un adevăr crud care iese la iveală este procentul foarte ridicat, mult peste 50 % ai deceselor infantile.

Ca și în zilele noastre, persoanele de vază din sat au parte de o slujbă deosebită, cu participarea mai multor preoți. Așa de exemplu avem pe data de 19 octombrie 1903, la înmormântarea Mariei Socol, măritată Pop, au fost Pop Filip, preotul locului, Preotul din Band, Hârșan Nicolae din Oroiu de Câmpie și Pop Melinte. Pe data de 31 decembrie, 1911, la înmormântarea lui Pop Iuăn, prim-curatăr, au participat Preot Pop Melinte, Suciul Vasile, Protopopul Dionisie Decei din Band, Nicolae Hârșan din Oroiu de Câmpie, Zaharie Oprea și Vasile Munteanu. La înmormântarea lui Roman Simion, (din neamul lui Roman Gore și Roman Simion), pe

data de 6 iunie 1910. Găsim notați în Registru pe Preot Zaharie Oprea și M. Chibelean.

Tot din documente aflăm că înainte de ani 1870, Țintirimul pentru Parohia din Oroiu Secuiesc era lângă biserică, mai exact pe partea nordică a bisericii. Epuizându-se aici locurile, s-a hotărât deschiderea unui nou Țintirim, cel de pe Casta Bucșii. Mai apoi, bănuiesc prin anii 1900, s-a trecut la locația din partea de vest a bisericii. (am dovada că bunicii tatălui mei, din partea mamei- din neamul Codarcea- sunt îngropați acolo). Iar Țintirimul nou, cel cu cruci și însemne de căpătâi din beton, a început prin anii 60-70, și va dăinui peste veacuri (Bunicii mei paterni, Roiban Veronica, fostă Codarcea și Solomon Roiban sunt îngropați acolo!). Planul de situația prezentat este foarte elocvent și explicit. O observație, referitor la remarca pe care o făceam cândva cum că enoriașii de la Româneni nu frecventează biserica de la Ungureni, și invers, este faptul că în planul de situație nu este materializată cale de acces, sau măcar o cărare dinspre Româneni!

Sfaturi și povețe

Sfaturi și povețe, spicuri din cuvintele preacucernicilor Preoți-Parohi, la bisericile din Oroiu și Petea, Beniamin Eugen INDREICA și Cosmin Alexandru OPREA, adresate enoriașilor prezenți, la sfârșitul Sfintei Liturghii de duminică.

Beniamin Eugen Indreica

-prima duminică-

Cooperarea dintre familie, școală și biserică. Rolul preotului în educația tinerilor.

O condiție importantă a creșterii eficienței activității educative desfășurate cu elevii o constituie asigurarea unei depline unități de acțiune a tuturor factorilor educativi: școală, familie, comunitate. Școala și familia sunt două instituții care au nevoie una de alta. Cercetările arată că „în programele în care părinții sunt implicați, elevii au performanțe mai mari la școală decât aceleași programe, dar în care părinții nu sunt implicați”. Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinții colaborează mai bine cu școala, cu atât notele copiilor sunt mai mari. De asemenea, cercetările confirmă că, indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinții sunt parteneri în educația copiilor lor, rezultatele determină performanța elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea fenomenului delincvenței.

Educația nu este un proces de care este responsabilă în mod exclusiv școala, dar nici părinții: este un proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele două părți implicate. Pentru ca actul educațional să fie unul de calitate, este necesară cooperarea dintre familie și școala, parteneriatul școală – familie, fiind primul pas spre reușita școlară a elevilor.

Un rol enorm în educarea și formarea tinerei generații îi revine și Sfintei Biserici prin reprezentanții ei, slujitori ai sfintelor altare, Biserica fiind considerată parteneră a Școlii în actul paideic. Există multe exemple de bună practică a colaborării dintre Biserică și Școală: sunt multe parohii în care preoții au avut inițiativa de a veni în sprijinul copiilor proveniți din medii defavorizate prin organizarea unor ore de meditații la română și matematică. Tot în cadrul parteneriatelor Biserică-Școală-Comunitate locală, lucrarea educativ-creștină se concretizează și prin organizarea unor concursuri de creație sau interpretare de poezie religioasă, cercuri de pictură pe sticlă, icoane etc., coruri de muzică religioasă. Este foarte important de amintit faptul că sub patronajul Bisericii au fost înființate centre de ocrotire a mamei și a copilului, a celor abandonați sau a celor aflați în prag de delincvență juvenilă. Se urmărește în mod deosebit prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii. Prin acest tip de proiecte se continuă educația religioasă din școli sau din familie, Biserica, intervenind astfel. În situația copiilor aflați sub risc de abandon școlar, pentru a-i integra comunității care se întemeiază pe cultura iubirii și a comuniunii în Hristos. De asemenea, Biserica a extins rețeaua școlară prin înființarea de grădinițe și școli primare.

Familia, Biserica și Școala, ca factori educaționali decisivi, au responsabilitatea de a spori cooperarea în vederea educării și formării copiilor și a tinerilor pentru o viață armonioasă. În familie și în societate, dar și pentru a deveni cetățeni ai patriei cerești, adică ai Împărăției cerurilor. Credința în Dumnezeu este cea mai mare zestre spirituală pe care Familia, Biserica, Școala și Comunitatea o pot transmite copiilor, pentru că ea îi ajută pe tineri să facă deosebire între valori eterne și valori efemere și le formează personalitatea, învățându-i să cultive bunătatea și omenia, iubirea de Dumnezeu și de semenii, recunoștința față de generațiile trecute și responsabilitatea față de prezent și de viitor.

În fața crizei economice actuale cu efecte negative pentru Familie și Școală, Biserica îi cheamă pe părinți, învățători și profesori la o conlucrare permanentă, în spiritul comuniunii fraterne și al solidarității practice, ca educația copiilor să devină o preocupare comună majoră. Prin parteneriatele dintre parohie și școală, parohiile sunt chemate să ajute cât mai mult copiii săraci să învețe carte, pentru viață, unind credința cu știința și cuvântul Înțelept cu fapta cea bună.

De aceea, Biserica Ortodoxă Română, prin proiectele sale „Hristos împărtășit copiilor” și „Alege școala”, dorește să refacă legătura copiilor cu parohia, cu o comunitate vie, mărturisitoare și rugătoare, care prețuiește

Familia și Școala. Prin aceste proiecte, Biserica se străduiește să-i integreze pe copii în comunități care se întemeiază pe cultura iubirii fraterne și a solidarității practice. În mod special, Biserica este preocupată de prevenirea abandonului școlar în familiile sărace sau în familiile în care părinții sunt plecați la muncă în străinătate, iar pentru diminuarea acestuia se impune, mai mult ca oricând, colaborarea strânsă dintre familie, școală și biserică.

- a doua duminică-

Rolul preotului, al familiei și al profesorului de religie în educația religioasă a elevului.

Printre factorii importanți în educația religioasă a elevului, se numără preotul, familia și profesorul de religie. Fiecare dintre ei au un rol important în formarea personalității tânărului și în dezvoltarea atitudinilor și valorilor autentice. În concepția domniilor lor, educația religioasă reprezintă „activitatea pe care educatorul o desfășoară pentru dezvoltarea religiozității copilului, știut fiind faptul că, omul se naște cu predispoziție spre religiozitate”. Astfel, putem preciza că educatorul reprezintă părinții, preotul și dascălul de religie, cei care prin activitatea lor, prin cunoștințele lor și valorile moral-religioase transmise, contribuie la dezvoltarea copilului.

Așadar, educația religioasă trebuie să înceapă în sânul familiei. Mitropolitul Antonie Plămădeală mărturisește că „Biserica, familia și școala vor fi întotdeauna pionii care vor ține un echilibru sănătos...”. În familie părinții și bunicii sunt cei care îi conduc sau îi inițiază pe copii în dobândirea valorilor creștine. Familia este locul unde copilul învață să se roage, să își facă Sfânta Cruce sau să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru darurile primite. Aici, nu la școală! Școala are rolul de a dezvolta educația religioasă a elevului, însă familia este inițiatorul educației religioase. Desigur pentru acest lucru este necesar mai întâi de toate ca părinții și bunicii să aibă o viață religioasă exemplară.

Familia este prima instituție, primul loc unde copilul învață să se comporte ca un creștin în societate, este primul responsabil de educația religioasă a tânărului membru.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că părinții nu trebuie să se îngrijească doar de starea materială, ci și de starea sufletească a copilului. Educația creștină este mai importantă decât bunurile materiale, iar dacă părinții nu își educă creștinește copiii, cum vor da socoteală pentru acest lucru în fața lui Dumnezeu.

Prezența preotului este foarte importantă pe tot parcursul anului școlar, începând cu deschiderea anului școlar prin slujba de binecuvântare și continuând cu diverse activități școlare și extrașcolare desfășurate pe parcursul anului școlar. Pe parcursul anului, preotul împreună cu profesorul de religie pot iniția diverse proiecte, concursuri pe diferite teme religioase. Preotul poate fi invitat să participe la ora de religie, cu ocazia unor sărbători sau evenimente religioase. Elevii trebuie să se implice în viața bisericească, prin participarea la Sfânta Liturghie și prin participarea lor la sărbătorile religioase din comunitatea respectivă. Aproximarea de Biserică se face și prin spovedanie și împărtășanie. Preotul trebuie să fie o fereastră deschisă, prin care copiii să ajungă la Dumnezeu, așa precum ne spune și Mântuitorul: „Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți; căci Împărăția lui Dumnezeu este a celor ca ei” (Marcu 10, 14).

Și, nu în ultimul rând, profesorul de religie este în egală măsură responsabil de educația religioasă a elevului. La fel, ca și preotul, profesorul are misiunea de a transmite elevului învățăturile și poruncile creștine lăsate de Mântuitorul Hristos. Profesorul de religie trebuie să fie un model pentru elev, însă elevul nu trebuie să uite niciodată că modelul suprem al omului este doar Hristos, profesorul este doar un reper al elevului. Desigur pentru ca profesorul să fie un reper bun de urmat pentru ele, trebuie să aibă anumite calități și anume:

1. În primul rând profesorul trebuie să fie un bun creștin, un iubitor al valorilor creștine;

2. Apoi profesorul trebuie să aibă dăruire în tot ceea ce face la clasă. Un profesor cu vocație este o persoană pe care elevii o îndrăgesc ușor;

3. Smerenia, blândețea, răbdarea și sinceritatea sunt alte calități pe care profesorul trebuie să le aibă. Profesia de dascăl nu este o meserie, ci este un dar primit de la Dumnezeu. Profesorul trebuie să se dăruiească pe sine elevilor;

4. Să fie un dascăl profesionist. Considerăm că nu există profesor perfect în tot ceea ce face, însă tot timpul profesorul trebuie să fie pregătit în activitatea desfășurată la clasă. Între profesor și elev trebuie să existe o relație bazată pe respect și încredere. Profesorul trebuie să le vorbească elevilor despre Dumnezeu, raportându-se la Sfânta Scriptură.

Ora de religie trebuie să fie o ora în care elevii și profesorul să fie permanent într-o comuniune cu Hristos. Profesorul de religie trebuie să-l îndrume pe elev spre calea mântuirii. De multe ori elevii vin la ora de religie cu anumite probleme de viață. În acest caz, profesorul trebuie să fie un bun psiholog în rezolvarea problemelor.

În zilele noastre, trebuie să existe o legătura între preot și tânărul creștin, mai ales aici în mediul rural, în vederea îmbunătățirii fundamentului catehético-moral care trebuie să-l definească mai târziu pe creștinul matur. „*Preotul trebuie să aducă Biserica la tineri*”

Tinerii sunt cei care vor purta mesajul Evangheliei Mântuitorului Hristos mai departe și vor păstra nealterate credința și tradițiile Bisericii noastre Ortodoxe. În acest sens trebuie știut că preotul, în misiunea sa pastorală, trebuie să-i aducă pe tineri la Biserică sau, așa cum se întâmplă de multe ori, să aducă Biserica la tineri. Sunt situații în care tinerii nu fac primul pas în acest dialog pe care îl propune Biserica, de aceea preotul trebuie să caute cele mai potrivite mijloace pentru a rezolva această problemă. El are datoria sfântă de a face cunoscută învățătura de credință și trebuie să se folosească în acest sens de cele mai potrivite mijloace pentru a se face înțeles. Predica poate fi de cele mai multe ori cea mai potrivită rezolvare a dilemelor în care se află tinerii. Preotul este un om al cuvântului, este un învățător și un mesager al lui Dumnezeu care a rânduit ca glasul Său să se facă auzit în urechile tuturor. De aceea am putea spune că în Biserică nu există oameni bătrâni, ci numai tineri de vârste diferite.

Cosmin Alexandru Oprea

Biserica, sprijin la consolidarea familiei ortodoxe. Rolul preotului ca mediator în cazurile de violență domestică

Familia creștină reflectă modelul de viață comunitar al lui Dumnezeu, Cel întreit în persoane, un Dumnezeu care din iubire de oameni a creat pe om, ca omul să răspundă cu dragoste divină chemării divine. De-a lungul istoriei creștine, familia a fost și va fi supusă multor încercări din partea celor certați cu morala sau indiferenți față de poruncile Bisericii. Prin ideile de bază ale religiei, se observă că dintotdeauna modalitățile prin care Biserica lui Hristos se implică în menținerea și îmbogățirea vieții

familiei creștine ortodoxe, au fost multiple și de profundă implicare. Anul 2011, a fost dedicat în Biserica Ortodoxă Română Tainei Sfintei Cununii și Tainei Sfântului Botez. Astăzi, familia creștină se află într-o criză spirituală, lucru prezentat pe toate canalele media. Ce ar putea să facă Biserica pentru recuperarea valorilor familiei ortodoxe, în contextul în care valorile tradiționale nu mai sunt respectate?

Eu nu aș fi într-un tot al de acord cu ceea ce se spune azi în legătură cu o anumită criză a Bisericii; eu nu văd această criză, dimpotrivă, aș spune că atașamentul oamenilor față de învățătura Domnului Hristos și față de Biserica Sa este azi mai răspândit decât în vechime. Sigur că, pe lângă multe aspecte pozitive sub acest raport pot fi remarcate aspectele negative, dar acest lucru se datorează mijloacelor de comunicare mai ample azi decât în trecut. Azi, chiar cel mai mic eveniment care se petrece pe o suprafață a pământului într-un oraș, sat, comunitate oarecare, se află repede; mai mult, ceea ce în trecut nu se cunoștea, azi se răspândește ușor prin mijloacele tehnice foarte moderne.

Percepția mea este că lumea de azi e mai atașată de credință, de Biserică în mod special, de învățătura Mântuitorului Iisus Hristos, căci ceea ce în trecut era mai puțin cunoscut, azi se află imediat și cele bune, și cele mai puțin bune, așa văd eu lucrurile.

Divorțul, un flagel al societății contemporane. Rata divorțurilor este în creștere. Statistic, peste 60 % din cuplurile care se căsătoresc se despart. Cum poate Biserica diminua acest fenomen?

Biserica nu poate face multe, decât să îndrume într-un mod duhovnicesc credincioșii prin activitățile de fiecare zi ale preoților și prin slujitorii ei, iar astfel ea încearcă să contribuie la consolidarea familiei. Cunoaștem în ce constă slujba Cununiei, unde se depune un jurământ între un bărbat și o femeie, iar ceea ce diferă din acest punct de vedere față de alte vremuri este faptul că mijloacele moderne ale comunicării sunt azi mai moderne decât în trecut și orice eveniment într-o familie, comunitate, oraș, teritoriu, continent, orice se petrece în viața din fiecare zi se află mai repede. Totuși, trecând peste unele aspecte negative ale societății, spre deosebire de trecut, cununiile în Biserică dintre bărbați și femei sunt mai frecvente.

Divorțurile țin și ele de stadiul evoluției societății în vremea noastră, dar de la Adam și Eva, omul a fost același. În multe familii s-au produs și neînțelegeri, precum se întâmplă și azi, doar că în ziua de azi se află totul mult mai repede. Biserica face cât poate ea să facă pentru a diminua neînțelegerile și face acest lucru prin lucrarea ei cea sfântă, care vedem că dă roade.

Sunt și multe neînțelegeri, dar ele țin de specificul omului de totdeauna și, după cum sunt neînțelegeri în plan personal, așa sunt și la nivelul familiei, societății, iar Biserica face tot ceea ce îi stă în putință pentru a face pace și bună înțelegere între oameni.

Rolul Bisericii și al slujitorilor este de a face trainică relația dintre bărbat și femeie într-o familie ortodoxă, după modelul oferit de Mântuitorul nostru Iisus Hristos care atât de mult a iubit Biserica Sa, că S-a dat pe Sine ca jertfă pentru mântuirea ei. Deci, Biserica amintește soților că viața de familie presupune și jertfa pentru celălalt. Biserica poate aplana conflictele din sânul familiei. Rolul Bisericii este foarte mare, chiar așa spune cel mai mare într-o societate, întrucât tot ceea ce face ea face în numele lui Dumnezeu comparativ cu celelalte instituții omenești, forurile judecătorești, care ajung să judece neînțelegerile prin sentința de divorț. Pe lângă aceste foruri care își fac datoria sub aspect formal, un rol important îl are Biserica, care prin slujitorii ei merge dincolo de susținerea formală a unei idei, cum este ideea unității familiei, și recurge la rugăciunea către Dumnezeu, și nu de puține ori vedem că ceea ce e cu neputință la oameni este cu putință la Dumnezeu.

Din acest punct de vedere, Biserica încearcă să-și împlinească datoria de a consolida familia și de a face tot posibilul ca atunci, când apar neînțelegeri să le înlăture și să întărească familia; sigur, sunt situații cu totul deosebite în viața fiecăruia care pot duce și la divorțuri, spre regretul Bisericii.

În măsura în care te numești creștin, trebuie să ții seama de cuvântul Evangheliei! Familiile mixte sunt o realitate în societatea contemporană. În măsura în care unul dintre membri familiei este credincios și atașat Bisericii, sigur că Biserica prin slujitorii ei face tot posibilul să înlăture divergențele dintre soți, doar că viața este destul de complicată și nu totdeauna atașamentul unui credincios față de Biserică și față de învățătura Evangheliei Mântuitorului are precădere asupra vieții de fiecare zi. Rolul Bisericii este acela de a realiza cât se poate buna înțelegere între membri familiei. Biserica face aceste lucruri prin preoții ei, prin rugăciunile care le înalță către Bunul Dumnezeu și prin toată activitatea ei.

Dacă cineva este credincios cu adevărat, credință care îndeamnă la pace, bună înțelegere, la consolidarea familiei, atunci acela are datoria de a ține seama de cuvântul Evangheliei lui Hristos, și în măsura în care te numești creștin trebuie să ții seama de cuvântul Evangheliei.

Viața în societatea de azi e mai complicată ca oricând, prin tot ceea ce reprezintă viața de zi cu zi. Cuvântul Evangheliei nu mai are un ecou suficient de puternic în viața omului de rând. Rolul Bisericii este de a contribui la întemeierea unei familii prin momentul căsătoriei și prin purtarea ei în rugăciune pe tot parcursul vieții unui cuplu creștin. De aceea, prin slujitorii ei, Biserica dorește să înlăture divergențele ce pot apărea, ducând până la despărțire.

Sunt și niște reguli în viața Bisericii, în ceea ce privește, până la un anumit număr și punct, recăsătoriile, dar ceea ce constituie o datorie de totdeauna a Bisericii este de a contribui la buna înțelegere între oameni, în general, și cu atât mai mult între soț și soție. Și, dacă apar și copii, ca rod al dragostei și al bunei înțelegeri, Biserica este obligată să înlăture posibilele divergențe, care pot să ducă la despărțirea soțului de soție. Așadar, Biserica are datoria, în special în ziua de azi, când apar atât de multe neînțelegeri între oameni, de a face pace și dragoste între toți oamenii și mai ales în familia ortodoxă.

Importanța prevenției și intervenția bisericii în cazurile de violență domestică

O altă problemă care afectează, în special femeile, este violența în familie sau violența domestică. Circa 32 % din populația feminină din țara noastră, având vârste între 16 și 35 de ani, atestă violența domestică psihologică, 18 % - violența fizică, 21 % - violența domestică socială și 9 % - suferă de violența domestică economică.

Atacul fizic sau sexual poate fi însoțit de intimidări sau abuzuri verbale, distrugerea bunurilor care aparțin victimei; izolarea de prieteni, familie sau alte potențiale surse de sprijin; amenințări la adresa altor persoane importante pentru victimă, inclusiv a copiilor; furturi; controlul asupra banilor, lucrurilor personale ale victimei, alimentelor, deplasărilor, telefonului și a altor surse de îngrijire și protecție.

Violența în familie reprezintă orice act vătămător, fizic sau emoțional care are loc între membri unei familii. Abuzul în interiorul unei familii poate lua multe forme: abuzul verbal, refuzul accesului la resurse financiare, izolarea de prieteni și familie, amenințări și atacuri care în unele cazuri pot duce la moartea unuia dintre parteneri.

Comportamentele agresive și actele violente sunt atât de frecvente în jurul nostru, încât oamenii au ajuns să se obișnuiască cu acestea, să nu mai ia atitudine împotriva lor și să creeze adevărate mituri prin care să le justifice. Aceste „scuze” sunt infirmate de rezultatele cercetărilor în domeniu și nu în ultimul rând de regulile moralei creștine, care stabilesc relațiile dintre oameni în lumina învățăturii Mântuitorului Hristos.

Violența nu este o cale de rezolvare a conflictelor. Bărbații nu au nici un drept să abuzeze în vreun fel o femeie, indiferent de „provocare”!

Există o diferență clară între ceartă și violență: în timp ce în ceartă nivelul puterii este aproximativ egal, în cazul violenței, raporturile de putere sunt diferite. Violența apare numai în familiile sărace sau cu nivel scăzut de educație.

Toate cercetările arată că frecvența și gradul de manifestare a violenței nu depind nici de nivelul socio-economic, nici de cel educațional,

căci violența apare în toate straturile sociale și la toate nivelele economice și de educație.

Violența în familie este o problema privată, nimeni nu ar trebui să se amestece! Extinderea fenomenului demonstrată statistic și complexitatea consecințelor asupra femeilor, copiilor și relațiilor între adulți fac din acest fenomen social o problemă care ne privește pe toți, societatea în ansamblul ei.

De fapt, femeile se complac în aceste relații violente, altfel ar pleca. Sunt foarte multe obstacole din cauza cărora femeile nu își părăsesc soțul: lipsa mijloacelor financiare, frica, mentalitatea, lipsa unui adăpost ulterior etc.

Bărbații violenți invocă drept scuză pentru comportamentul lor faptul că au fost abuzați/maltratați în copilărie sau provin din familii violente.

Deși, un procent semnificativ din bărbați au suferit abuzuri în copilărie, nu toți, devenind adulți, repetă abuzul în relațiile lor.

Bărbații violenți sunt bolnavi psihic. Realitatea studiilor infirma acest mit.

Bărbații abuzează femeile deoarece nu cunosc un alt mod de a-și exprima emoțiile. Realitatea infirma aceasta idee, printre altele chiar prin însuși comportamentul abuzatorului din așa-zisa „fază de miere”, care urmează de obicei episodului de violență. În aceasta perioadă, bărbatul pare că regretă, își cere iertare, promițând că nu se va mai repeta.

Alcoolul este cauza violenței în familie. Realitatea arată că doar în jumătate din cazurile de violență, bărbatul este sub influența alcoolului. Violența se va opri odată și-odată!

Studiile arata că, o dată ciclul violenței pornit, sunt realmente șanse minime ca violența să se oprească.

Deși până nu demult femeia era considerată cea mai frecventă victimă a violenței în familie, cercetările de ultimă oră denotă, că și numărul bărbaților agresați este destul de mare. Experții, care cercetează această problemă, afirmă că violența este mult mai răspândită decât arată sondajele, din simplu motiv, că victimele acestui fenomen nu se adresează întotdeauna poliției sau medicilor sau invocă alte cauze ale traumelor.

Familia, care constituie un teren de manifestare a violenței domestice, devine mai puțin transparentă și deschisă mediului social imediat (familia lărgită, vecinii, prietenii, colegii). Este evidentă izolarea socială a acestor familii. Ele sunt marcate de o stigmă în ochii celorlalți și în același timp de un sentiment de culpă care le face să se izoleze. Soțul violent nu dorește ca

soția lui să întrețină relații sociale în cadrul cărora să-și poată mărturisi suferința și, eventual, să poată primi un sprijin.

Pe de altă parte, bărbații violenți sunt, de regulă, persoane închise, lipsite de abilitățile și de bucuria de a comunica. Pentru partenerii violenți, a comunica în mediul intim al căminului devine mai mult un prilej de a-l ataca verbal pe celălalt, în vreme ce la locul de muncă rămâne o rutină de relaționare superficială cu ceilalți, un rol jucat în limitele orelor de serviciu.

O cauză cunoscută a violenței în familie este consumul de alcool. Alcoolul provoacă o agresivitate sporită. Cercetările de laborator denotă un raport direct proporțional între cantitatea de alcool consumată și comportamentul agresiv. Alcoolul are cea mai directă legătură și cu actul infracțional. Unele persoane consumă în mod intenționat alcool pentru a avea curajul să săvârșească acte delincvenționale.

Persoanele dependente de alcool ar face orice pentru procurarea acestuia sau pentru dobândirea banilor necesari pentru cumpărarea lui, dedându-se la furturi sau tâlhării. Alte încălcări și infracțiuni generate de consumul de alcool sunt: cerșitul, vagabondajul, agresivitățile sexuale, șantajul, ultrajul contra bunelor moravuri, tulburarea liniștii publice și chiar omuciderea.

Consumul de alcool poate fi relaționat cu infracționalitatea în trei moduri:

1. Consumul de alcool este definit ca parte a infracțiunii. De exemplu, conducerea autovehiculului în stare de ebrietate;

2. Infracțiunea este facilitată de consumul de alcool. De exemplu, prin reducerea inhibițiilor comportamentale, fapt care poate conduce la unele infracțiuni;

3. Infracțiunea este determinată de consumul de alcool. De exemplu, infracțiunea a fost comisă sub influența gravă a alcoolului sau a fost provocată de dependența de alcool (pentru a obține bani pentru cumpărarea alcoolului).

În caseta de mai jos se prezintă așa-numitele „mesaje ale alcoolului”, care sensibilizează persoanele cu privire la problematica consumului de alcool.

Este important ca slujitorii Bisericii să prezinte aceste mesaje.

Biserica va ajuta să fie adăpostite atât victimele violenței domestice, cât și copiii acestora. În paralel cu oferirea unui adăpost, preoții vor sta de vorbă cu femeile victime, le vor oferi consiliere, orientare la o consultație juridică gratuită, vor încerca să le caute locuri de muncă. Preoții vor duce discuții și cu agresorii, adică soții femeilor, în scopul de a le aduce cu fața

spre Dumnezeu, a le spune că femeia este ființa cu aceleași drepturi, ca și bărbatul, ea naște copii, are grijă de gospodărie și are nevoie de sprijinul și protecția bărbatului, nu de violență.

Preotul sau personalul bisericesc va acorda tot sprijinul și toată informația de care dispune, victimelor violenței domestice. El va ajuta persoana să se roage, organizând, astfel, și slujbe speciale. În acest fel, femeia nu se va simți singură. Dacă comunitatea nu o va susține pe femeia agresată, este rolul preotului de a preveni așa situații prin predici duminicale, prin convorbiri individuale cu enoriașii și sătenii. La școlile duminicale, copiilor li se vor cultiva așa valori, ca familia armonioasă, plină de dragoste și altruism, bazată pe principiul „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși!”, iar cu persoanele agresive se vor purta discuții individuale.

Principală misiune a preotului este să aibă o atitudine pozitivă, să înțeleagă prin ce a trecut victima și s-o susțină la timp, evitând marginalizarea acesteia.

Cugetare...despre „preot”!

de preot Ioan Istrati

Preotul e un om de țărână, cu slăbiciuni și cu boli, cu dorințe și cu idealuri.

Preotul mănâncă mult sau puțin, e ghiftuit de praznice sau îi ghiorăie mațele de foame după 6 ore de slujbă pe inima goală.

Preotul are îndoieli și furii, neînțelegeri și răfuieli cu sine însuși.

Preotul simte, plânge, se roagă; Preotul poate fi ispitit, are tentații, păcate, trecut, plângere, amintiri, răni vechi.

Preotul are trup, dureri de cap și de șale, dureri de suflet, cicatrici pe inimă de la prea multă suferință.

Preotul e un om într-o presiune enormă în fiecare zi. Stă în fața lui Dumnezeu, Îl frânge pe Hristos Împăratul veacurilor în mâinile sale de lut, se împărtășește mereu de Sângele mântuitor, ascultă păcate cumplite la spovedanie, blagoslovește pe muribunzi, citește bolnavilor incurabili.

Preotul îngenunchează în fața Sfintei Mese și se atinge cu fruntea de pieptul Stăpânului, ascultând întru uimire bătăile inimii lui Dumnezeu.

Preotul e un bulgăre de țărână plină de roua Duhului Sfânt.

Rugați-vă pentru el!

Rugăciunea de toată vremea

de părintele Roman Braga

„Spune-I lui Dumnezeu când ți-e foame, când ți-e sete, spune-I lui Dumnezeu că te duci la Rădăuți, spune-I lui Dumnezeu ceva pe drum, arată-I lui Dumnezeu ce frumoase sunt florile”.

Vorbește cu Dumnezeu de toate.

„Doamne, ce să fac? Uite trebuie să fac asta și asta; mi-e foame, mă duc să mănânc o bucătică de pâine”; tot ai în minte lucrurile astea, par copilărești, dar conversația aceasta cu Dumnezeu se preface în rugăciune.

Pentru că ce este rugăciunea? Este o continuă comunicare a omului cu Dumnezeu.

Gândiți-vă ce spunea Sfântul Apostol Pavel în epistola către Tesaloniceni:

„Rugați-vă neîncetat!”.

Cum putea el să se roage neîncetat când era un om foarte activ?

Atâtea biserici a făcut, atâtea epistole a dictat, atâtea lucruri avea de făcut.

Nu putea să stea în genunchi neîncetat.

La asta s-a gândit: să ai întotdeauna în inima ta sentimentul prezenței lui Dumnezeu.

De fapt, Sfinții Părinți așa definesc rugăciunea: rugăciunea este sentimentul prezenței lui Dumnezeu.

Rugăciunea nu este doar atunci când citești din carte.

Trebuie spus tinerilor lucrul acesta.

Nu este doar când te rogi dimineața și, gata, am terminat.

Sau zici:

„ah, nu mi-am sfârșit rugăciunile!”.

Rugăciunea nu se sfârșește niciodată.

Vorbește cu Dumnezeu copilărește, că noi suntem copiii lui Dumnezeu.

Și vorba asta copilărească:

„Dacă ai prezența lui Dumnezeu în tine, atunci ești într-o stare de rugăciune. Omul devine o rugăciune.” îți aduce sentimentul prezenței intime a lui Dumnezeu în inima ta.

Voi știți proverbul călugăresc: „dacă te rogi numai când te rogi, nu te rogi deloc”.

Dacă ai prezența lui Dumnezeu în tine, atunci ești într-o stare de rugăciune.

Omul devine o rugăciune.

Omul are o stare de rugăciune, nu momente de rugăciune, momente când se roagă și momente când nu se roagă. Ar fi groaznic. Trebuie să avem tot timpul simțirea lui Dumnezeu.

Când spui:

„Doamne!”, să fii sigur că Dumnezeu Se întoarce cu fața la tine și așteaptă să-I spui ceva. Când ești ocupat, fii atent la lucrul pe care-l faci. Când ai conversații, gândește-te la ce spui.

Dar, dacă ai timp, puțin, 2–3 minute sau chiar într-o conversație cu oamenii, poți să spui: „Doamne Iisuse Hristoase uită-te la noi, ajută-ne!” sau: „Binecuvintează-i pe oamenii aceștia!”.

Cuprins

Prefață	5
Argument	9
CAPITOLUL 1. Prezentarea generală a satelor Oroiu și Petea	
1.1. Așezarea geografică, căile de acces și prezentarea generală a satului Oroiu	15
1.2. Așezarea geografică, căile de acces și prezentarea generală a satului Petea	26
CAPITOLUL 2. Despre Biserică și credința în Dumnezeu	
2.1. Biserica și preotul. Generalități	35
2.2. Sfântul Apostol Andrei, călător de la Marea Galileei la Marea Neagră	41
2.2.1. Biserica ortodoxă. Lupta pentru credința străbună	45
2.3. Biserica unită cu Roma. Istoricul greco- catolicismului la Oroiu	49
2.3.1. Școala Ardeleană. Corifeii Școlii Ardelene	51
CAPITOLUL 3. Biserica Greco-Catolică și istoria ei în satul Oroiu de Câmpie	
3.1. Biserica de lemn de la Româneni, cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”	57
3.2. Consemnări despre parohia din satul Oroiu de Câmpie, în șematismele vremii	71
3.3. Lista preoților care au slujit în parohia Oroiu de Câmpie (Mezey Uraly)	79
3.4. Țintirumul din Dâlmă	81
3.5. Țintirumul vechi de la Româneni	86
CAPITOLUL 4 Biserica Greco-Catolică și istoria ei în satul Oroiu Secuiesc	
4.1. Biserica de lemn de la Ungureni cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”	101
4.2. Consemnări despre parohia din satul Oroiu Secuiesc, în șematismele vremii	112
4.3. Lista preoților care au slujit în parohia Oroiu Secuiesc (Székey Uraly)	118
4.4. Țintirumul vechi de la Ungureni	123

4.5. Țintirumul din „Coasta Bucși”	136
--	-----

CAPITOLUL 5. Istoricul parohiei din satul Petea

5.1. Biserica de lemn cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (1741) din satul Petea.....	145
5.2. Parohia din satul Petea în consemnările vremii.....	160
5.3. Parohia Petea de Câmpie, în perioada 1898–1940 și 1980-2024.....	161
5.4 Țintirumul din Petea, locul de odihnă de veci al poetului Ion Horea	164
5.5 Lista preoților care au slujit în parohia Petea.....	167
5.6 Preoți născuți în satul Petea.....	171
5.7 Țintirumul vechi din satul Petea	174

CAPITOLUL 6. Țintirimele din grădini din satul Oroiu

6.1 Țintirumul din grădina Socol Nicolae și fam. Jurca.....	181
6.2 Țintirumul din grădina Roman Simion.....	185
6.3 Țintirumul din grădina Socol Ioan.....	192
6.4Țintirumul din grădina Pop Solomon.....	193

CAPITOLUL 7. Documente despre Parohiile din satele

Oroiu și Petea, înainte de anul 1949

7.1 Situația familiilor în perioada 1911- 1914 pentru Oroiu de Câmpie.....	197
7.2. Situația familiilor în perioada 1938- 1949 pentru Oroiu de Câmpie.....	216
7.3 Povestiri despre „Părintele” Ioan Șopterean.....	239

CAPITOLUL 8. Documente și evidențe din parohiile satelor Oroiu și Petea din perioada 1949-2024

8.1. Situația botezaților în Parohia Ortodoxă Română Oroiu de Câmpie în perioada 1951- 1979.....	245
Protocolul botezaților din Parohia ortodoxă Română Oroiu	
8.2. Situația cununaților în Parohia Ortodoxă Română Oroiu de Câmpie în perioada 1951-1979.....	270

Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică

de Alba Iulia și Făgăraș

Registrul Cununaților

Protocolul cununărilor din Parohia ortodoxă Română Oroiu	
8.3. Situația morților în Parohia Ortodoxă Română Oroiu	
de Câmpie în perioada 1951-1979.....	281
Protopopiatul Mureșului, Arhidieceza Greco-catolică de	
Alba Iulia și Făgăraș	
Protocolul Morților, Tomul I ; Pagina 1 Satul Oroiu	
Protocolul morților, din Parohia Ortodoxă Română Oroiu	
8.4. Istoricul Parohiei Oroiu. Evidențe din perioada	
1949- 1979 și perioada 1980-2024.....	293
CAPITOLUL 9. Preoți din Oroiu, personalități marcante la vremea lor	
9.1. Preoți născuți în Oroiu, personalități marcante la vremea lor	
și în locurile pe unde au trecut	305
9.2. Preoți care au slujit în parohiile din Oroiu.....	309
9.3. Aportul adus de preoți și protopopi Greco-catolici din satul	
Oroiu, la realizarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.....	310
9.4. Pentru aducere aminte, pentru suflet „Mic dicționar preoțesc”.....	313
CAPITOLUL 10. În loc de Epilog	
10.1.La o ceașcă de ceai cu Pr. Vasile Ghira (fost Preot-Paroh	
în parohia Oroiu-Petea, în perioada 1975-1993.....	333
Memento bio-bibliografic.....	343
Referințe bibliografice.....	348
Anexa Nr. 1	
Lista nominală cuprinzând persoanele înhumate	
la Țintirimul din „Coasta Bucșii”, în perioada 1873-1900.....	348
Sfaturi și povețe	
Beniamin Eugen Indreica.....	355
Cosmin Alexandru Oprea.....	360
Cugetare despre Preot..de preot Ioan Istrati.....	367
Rugăciunea de toată vreme... de părintele Roman Braga.....	367

Sfârșitul primei părți